

OP Gruppens
verksamhetsberättelse
och bokslut 2022

OP Gruppen

Innehåll

OP Gruppens verksamhetsberättelse 1.1–31.12.2022	5
OP Gruppens nyckeltal.....	6
Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer	7
Omvärlden	8
Resultat och omslutning.....	9
Viktiga händelser under räkenskapsperioden	13
OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar	13
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång.....	14
Användningen av resultatet.....	14
Kundrelationer och kundförmåner.....	15
Icke-finansiell rapport	15
Hållbarhet	20
Flerkanalstjänster.....	21
Kapitaltäckning.....	21
Centrala principer för riskhantering.....	23
Riskprofil.....	24
Segmentens resultat.....	30
Hushållsbank.....	30
Företagsbank.....	32
Försäkring	34
Gruppfunktioner	37
ICT-investeringar.....	38
Personal	38
Förändringar i OP Gruppens struktur	38
OP Andelslags förvaltning.....	39
OP Gruppens juridiska struktur	39
Händelser efter räkenskapsperioden	42
Utsikter för 2023	42
Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal.....	43
Formler för nyckeltalen.....	45
Kapitaltäckningstabeller.....	49
Primära finansiella rapporter	51
Resultaträkning	51
Rapport över totalresultat	51
Balansräkning	52
Rapport över förändringar i eget kapital	53
Kassaflödesanalys	54
Noter till bokslutet.....	55
1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut	58
2. OP Gruppens principer för riskhantering	88
3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet	109
4. Segmentrapportering	116
Noter till resultaträkningen.....	119
5. Räntenetto	119
6. Försäkringsnetto	120
7. Provisionsintäkter, netto	121
8. Nettointäkter från placeringsverksamhet	123
9. Övriga rörelseintäkter	125
10. Personalkostnader	126
11. Avskrivningar och nedskrivningar	128
12. Övriga rörelsekostnader	129
13. Nedskrivningar av fordringar	129
14. OP-bonus till ägarkunder	130
15. Tillfälligt undantag (overlay approach)	130
16. Inkomstskatt	130

Noter angående tillgångar	131
17. Kontanta medel	131
18. Fordringar på kreditinstitut	131
19. Derivatinstrument	132
20. Fordringar på kunder	140
21. Investeringsstillgångar	141
22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	142
23. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden	142
24. Immateriella tillgångar	143
25. Materiella tillgångar	146
26. Leasingavtal	147
27. Övriga tillgångar	149
28. Skattefordringar och skatteskulder	150
Noter angående skulder och eget kapital.....	152
29. Skulder till kreditinstitut	152
30. Skulder till kunder	152
31. Försäkringsskuld	153
32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	158
33. Skuldebrev emitterade till allmänheten	159
34. Avsättningar och övriga skulder	161
35. Efterställda skulder	165
36. Eget kapital	166
Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen	169
37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev	169
38. Ställda säkerheter	185
39. Erhållna finansiella säkerheter	185
40. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	186
41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod	188
42. Åtaganden utanför balansräkningen	193
43. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	193
44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting	194
45. Noter till kassaflödesanalysen	195
Noter till riskhanteringen	196
OP Gruppens riskposition	196
46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar	196
Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition	198
47. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar	198
48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen	198
49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid	199
50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning	201
51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys	202
52. Likviditetsreserven	203

Försäkringsrörelsens riskposition	204
53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet	204
54. Premiieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning i skadeförsäkringen	205
55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen	206
56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen	207
57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen	207
58. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden i skadeförsäkringen	208
59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar	208
60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker	209
61. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition	210
62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk	211
63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk	211
64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden	212
65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal	215
66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet	217
67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar	217
68. Fördelningen av placeringar i SBR 1	218
69. Fördelningen av placeringar i SBR 2	219
70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker	219
71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna	220
72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna	220
73. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition	221
74. SBR 1-ränteplaceringars riskposition	222
75. SBR 2-ränteplaceringars riskposition	223
76. Livförsäkringens placeringars valutarisk	223
77. SBR 1-placeringars valutarisk	224
78. SBR 2-placeringars valutarisk	224
79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk	224
80. SBR 1-placeringars motpartsrisk	224
81. SBR 2-placeringars motpartsrisk	225
82. SBR 1-placeringars kreditrisk	225
83. SBR 2-placeringars kreditrisk	226
Övriga noter	227
84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter	227
85. Ländervisa uppgifter	234
86. Närståendetransaktioner	235
87. Händelser efter räkenskapsperioden	236
Bokslutsutlåtande	237
Revisionsanteckning	238

OP Gruppens verksamhetsberättelse 1.1–31.12.2022:

Resultatet före skatt var 1 265 miljoner euro – intäkterna ökade med 2 procent och kostnaderna låg på samma nivå som året innan

Resultat före skatt 1–12/2022	Räntenetto 1–12/2022	Försäkringsnetto 1–12/2022	Kostnader totalt 1–12/2022	CET1- kapitaltäckning 31.12.2022
1 265 mn €	+15 %	+20 %	-1 %	17,4 %

- Resultatet före skatt var 1 265 miljoner euro (1 127).
- Intäkterna från kundrörelsen ökade med totalt 10 % till 3 512 miljoner euro (3 186). Räntenettet ökade med 15 % till 1 618 miljoner euro (1 409) och försäkringsnettot med 20 % till 889 miljoner euro (743). Provisionsnettot minskade med 3 % till 1 005 miljoner euro (1 034).
- Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade till -149 miljoner euro (376). Det tillfälliga undantaget ökade intäkterna från placeringsverksamheten med 143 miljoner euro (-118). Med beaktande av det tillfälliga undantaget minskade intäkterna från placeringsverksamheten totalt till -5 miljoner euro (257).
- Totalt minskade intäkterna med 5 % till 3 426 miljoner euro (3 616). Med beaktande av det tillfälliga undantaget ökade intäkterna med 2 % till 3 570 miljoner euro (3 497).
- Kostnaderna minskade med 1 % till 1 981 miljoner euro (2 007).
- Nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen minskade med 43 miljoner euro till 115 miljoner euro (158). Nedskrivningarna av fordringar utgjorde 0,11 % (0,16) av kredit- och garantistocken.
- OP Gruppens utlåning ökade med 2 % till 99 miljarder euro (97) och inlåningen med 2 % till 77 miljarder euro (76).
- CET1-kapitaltäckningen var 17,4 % (18,2), vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 5,5 procentenheter. Under det andra kvartalet började OP Gruppen tillämpa en schablonmetodsbaserad golvnivå för riskvägda poster vilken vid övergångstidpunkten sänkte CET1-kapitaltäckningen med en procentenhet.
- Segmentet Hushållsbanks resultat före skatt ökade till 502 miljoner euro (304). Räntenettet ökade med 25 % till 1 194 miljoner euro (959) och provisionsnettot med 3 % till 773 miljoner euro (753). Nedskrivningarna av fordringar ökade med 12 miljoner euro till 96 miljoner euro (84). Utlåningen minskade med 0,3 % och inlåningen ökade med 3 %.
- Segmentet Företagsbanks resultat före skatt minskade till 416 miljoner euro (474). Räntenettet ökade med 10 % till 457 miljoner euro (414), provisionsnettot minskade med 19 % till 166 miljoner euro (204) och nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 21 % till 136 miljoner euro (171). Nedskrivningarna av fordringar minskade med 56 miljoner euro till 18 miljoner euro (74).
- Segmentet Försäkrings resultat före skatt minskade till 433 miljoner euro (504). Försäkringsnettot ökade med 20 % till 901 miljoner euro (754) främst till följd av effekten av höjningen av diskonteringsräntan. Intäkterna från placeringsverksamheten minskade med 257 miljoner euro till -87 miljoner euro (170). Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent var 90,5 (85,5).
- Gruppfunktionernas resultat före skatt var -91 miljoner euro (-109).
- Ägarkunderna samlade ny OP-bonus för 215 miljoner euro (210). OP Gruppen vill använda en del av sin förbättrade lönsamhet för ägarkundernas bästa och höjer OP-bonus för 2023 med 30 procent. Det innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis över 60 miljoner euro.
- Den ränta som betalas på ägarkundernas Avkastningsandelar för 2022 uppskattas till totalt 144 miljoner euro (96).
- OP Gruppen lämnade 30.9.2022 in en ansökan till Europeiska centralbanken om att använda schablonmetoden i kapitaltäckningsanalysen i stället för interna modeller (IRBA) och den schablonmetodsbaserade golvnivå för riskvägda poster som nu används. Övergången till schablonmetoden beräknas inte ha någon väsentlig inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning och riskposition.
- OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023. Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget.
- Resultatet före skatt 2023 uppskattas bli större än 2022. Närmare information om utsikterna finns under "Utsikter för 2023".

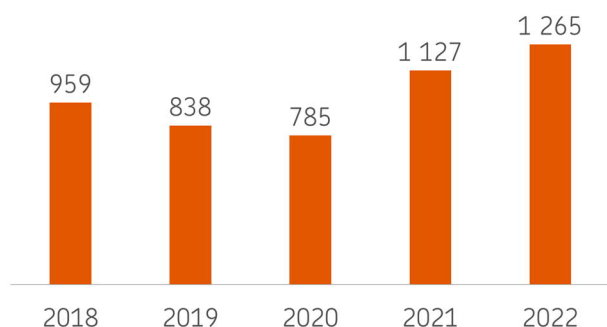
OP Gruppens nyckeltal

	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Resultat före skatt, mn €	1 265	1 127	12,2
Hushållsbank	502	304	65,2
Företagsbank	416	474	-12,2
Försäkring	433	504	-14,1
Gruppfunktioner	-91	-109	-
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat, mn €	215	210	2,1
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	7,2	6,6	0,6*
Räntabilitet på eget kapital utan OP-bonus, %	8,3	7,8	0,5*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,59	0,54	0,05*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,68	0,64	0,04*
	31.12.2022	31.12.2021	Förändr. %
CET1-kapitaltäckning, %	17,4	18,2	-0,8*
Utlåning, md €	98,5	96,9	1,6
Inlåning, md €	77,1	75,6	2,0
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %	2,3	2,4	-0,1*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,11	0,16	-0,04*
Ägarkunder (1 000)	2 066	2 049	1,0

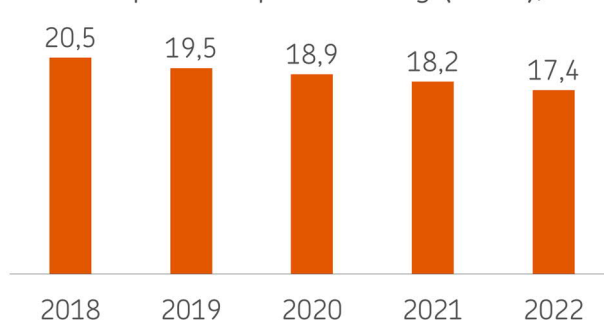
Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2021. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2021 om inte annat nämns.

*Förändring i relationstalet

Resultat före skatt, mn €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer

Under 2022 präglades finansbranschens omvärld av en exceptionell osäkerhet. Rysslands anfallskrig mot Ukraina, den kraftigt accelererande inflationen med kraftigt stigande marknadsräntor som följd, tillsammans med de försvagade ekonomiska utsikterna, inverkade i synnerhet mot slutet av året på efterfrågan på såväl bolån som företagskrediter. Aktiekurserna sjönk under året på alla viktiga marknader, vilket bidrog till en minskad efterfrågan på placeringstjänster.

Trots osäkerheten i omvärlden förbättrades OP Gruppens resultat 2022 med 12 procent och steg till en mycket god nivå, 1 265 miljoner euro. Räntenettet ökade med 15 procent till 1 618 miljoner euro och försäkringsnettot med 20 procent till 889 miljoner euro. Provisionsnettot däremot minskade med tre procent jämfört med året innan och var 1 005 miljoner euro. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade avsevärt från året innan. Kostnaderna hölls bra under kontroll och var en procent mindre än året innan.

Resultatet för alla tre affärsområden var på en god nivå. Särskilt kraftig var förbättringen i resultatet för segmentet Hushållsbank. Inom försäkringsrörelsen var skadekostnaden tillbaka på samma nivå som före coronaåren.

Tillväxttakten i såväl inlåningen som utlåningen var klart långsammare än under tidigare år och låg på omkring ett par procent. Trots att det allmänna ekonomiska läget försvagades var både privatkundernas och företagskundernas lånebetalningsförmåga fortsatt god hela året, och beloppet av nödlidande fordringar ökade inte. Även totalbeloppet av nedskrivningar hölls på en låg nivå. Under de senaste åren har vi aktivt erbjudit ränteskydd till bolånekunderna. Ränteskydden har visat sig vara nyttiga när marknadsräntorna stigit snabbt. Ungefär var tredje av våra bolånekunder har ränteskydd. Mot slutet av året drog allt fler bolånekunder nytta av ränteskyddet, eftersom det minskade deras lånekostnader.

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var fortfarande mycket stark, 17,4 procent. Det överstiger miniminivån enligt regleringen med 5,5 procentenheter. OP Gruppen är en av Europas mest solida banker.

I enlighet med våra strategiska mål var intäkter från kundrörelsen prioriteringsområdet inom intäktsökningen, och intäkterna från kundrörelsen ökade faktiskt med tio procent under året. OP Gruppen har under de senaste åren i enlighet med sin strategi fokuserat på sin kärnaffärsrörelse, alltså bank- och försäkringsrörelsen. Samtidigt som OP Gruppens intäkter från kundrörelsen har ökat ansevärt, har kostnaderna kunnat hållas på samma nivå under flera år. Också den fortlöpande strategiprocessen, som förnyades för fyra år sedan, har visat sig vara mycket välfungerande när omvärlden varit osäker och bjudit på överraskningar de senaste åren. Under de senaste åren har vi också ändrat vår organisationskultur genom att platta till organisationsstrukturerna och tillämpa en smidig verksamhetsmodell baserad på multikompetenta team. Det

här nya arbetssättet har främjat förbättringen av kundupplevelsen, arbetstagarupplevelsen och effektiviteten.

Våra kunder använder i allt högre grad digitala kanaler för att sköta sina bank- och försäkringsärenden. Utvecklingen av våra digitala tjänster fokuserade fortfarande på mobilkanalen. Antalet aktiva användare av OP-mobilen steg mot slutet av året till över 1,4 miljoner, vilket är nästan 600 000 fler aktiva användare än för drygt tre år sedan.

Trots en utmanande placeringsomvärld har våra kunder gått in för hållbara och långsiktiga lösningar som rör deras framtid och fortsatt med regelbundna placeringar. OP Gruppens placeringsfonder fick över 55 000 nya andelsägare under året, och vid slutet av året var de sammanlagt över 1,2 miljoner. OP Gruppens marknadsandel av alla andelsägare i finländska placeringsfonder ökade till över 30 procent. Även den höga aktiviteten inom aktieplaceringar fortsatte, och det öppnades sammanlagt 71 000 nya värdeandelskonton och aktiesparkonton.

I enlighet med vår strategi integrerade vi under det gångna året hållbarhet som en ännu fastare del av våra placerings-, kreditgivnings- och försäkringsprocesser, och vi ökade andelen hållbara produkter och tjänster i vårt utbud. OP Gruppens förbindelsestock inom hållbar finansiering ökade på ett år med totalt 70 procent från året innan till 5,2 miljarder euro. Av OP Företagsbankens exponeringar var andelen hållbara finansieringsprodukter vid slutet av december cirka 17 procent, medan motsvarande andel vid början av året var cirka 11 procent.

OP Gruppen är en kundägd finansgrupp. Vi vill stötta våra ägarkunder i de här ekonomiskt utmanande tiderna, i linje med vår grunduppgift. En del av vår förbättrade lönsamhet använder vi till att underlätta vardagen för våra närmare 2,1 miljoner ägarkunder. Vi betalar den OP-bonus som samlas 2023 med en förhöjning på 30 procent. Värdet av denna tilläggsbonus är över 60 miljoner euro.

Under 2023 kommer vi också att använda vår goda lönsamhet till att vidareutveckla vår kundservice och till olika ansvarsfulla gärningar. Vi vill särskilt satsa på barns och ungas välbefinnande. Med donationer och sponsring på totalt närmare 4,5 miljoner euro kommer vi att stödja hobbyverksamhet för barn och unga samt gärningar som främjar ekonomikunskaperna och sysselsättningen bland ungdomar runt om i Finland.

OP Gruppen har utmärkta förutsättningar att tillgodose sina kunders behov av bank- och försäkringstjänster även i framtiden. Vår ledande marknadsposition, starka kapitaltäckning och goda lönsamhet samt våra kunders förtroende för vårt varumärke ger oss en god grund att fortsätta vårt arbete för att coacha våra kunder till bättre ekonomiska val och visa vägen mot en hoppfullare framtid – tillsammans genom alla tider.

Jag vill rikta ett varmt tack till våra kunder för förtroendet samt till våra anställda och förtroendepersoner för ett utmärkt och framgångsrikt arbete 2022!

Omvärlden

Den globala ekonomiska tillväxten bromsade klart in 2022. Till följd av Rysslands anfallskrig var den europeiska energimarknaden instabil hela året. Råvarupriserna steg snabbt under början av året men sjönk efter mitten av året. Dessutom steg inflationen till den högsta nivån sedan 1980-talet, vilket överskuggade den allmänna utvecklingen i ekonomierna. Den starka tillväxten i euroområdet nästan avstannade under den senare hälften av året.

Räntorna steg kraftigt på finansmarknaden, då centralbankerna började skärpa sin politik. Europeiska centralbanken (ECB) började på sommaren strama åt sin penningpolitik och höjde i december inlåningsräntan till två procent. Finlands vanligaste referensränta för bolån, 12 månaders Euribor, steg under året med 3,8 procentenheter till 3,3 procent.

Aktiekurserna runtom i världen sjönk betydligt under året. Under det sista kvartalet vände aktiekurserna uppåt, då rädslan för en energikris och en ränteuppgång avtog.

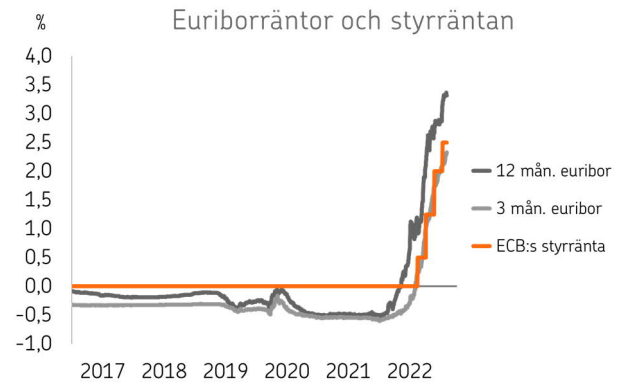
Den goda ekonomiska tillväxten i Finland mattades av 2022. Trots avmattningen förbättrades sysselsättningen, och företagets lönsamhet var fortsatt god. Konsumtionen minskade under året då den accelererande inflationen försvagade köpkraften. Den kraftiga uppgången i referensräntorna pressade ner priserna på bostadsmarknaden efter den gynnsamma början på året, och under slutet av året minskade bostadsaffärerna. De ekonomiska utsikterna är fortfarande exceptionellt osäkra, och den ekonomiska utvecklingen kommer ytterligare att försvagas under 2023. Uppgången i de korta räntorna dämpar fortsättningsvis utvecklingen på bostadsmarknaden.

Den årliga tillväxten i inlåningen mattades av i december till 0,7 procent från 5,0 procent vid slutet av 2021. Den årliga ökningen i inlåningen från företag var 2,4 procent och i inlåningen från hushåll 2,4 procent.

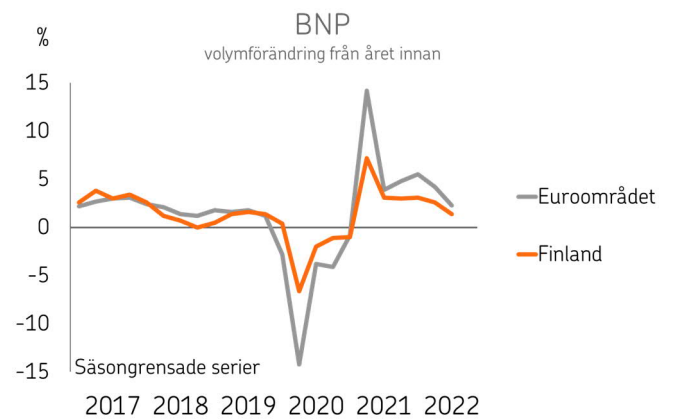
I december var kreditstocken 3,5 procent större än ett år tidigare. Den årliga tillväxten för företagskrediter var 4,5 procent. För bostadssammanslutningar var motsvarande tillväxt 7,0 procent och för hushåll 0,8 procent. Tillväxten i utlåningen till hushåll saktade av från nivån på 4,0 procent året innan, och den årliga tillväxten för bolån avtog till 0,5 procent. Den årliga tillväxten i konsumentkrediter var i december 3,1 procent, medan den under motsvarande tidsperiod året innan var 2,4 procent.

Värdet av de placeringsfonder som registrerats i Finland minskade från rekordhög 158,8 miljarder euro 2021 till 134 miljarder euro. År 2022 löstes kapital in för totalt 4,4 miljarder euro.

Efterfrågan på försäkringstjänster var fortsatt stabil. Försäkringsersättningarna ökade till följd av den allmänna kostnadsökningen och då restriktionerna i samband med coronapandemin upphörde i Finland. Nedgången på placeringsmarknaden avspeglades i försäkringsbolagens lönsamhet.

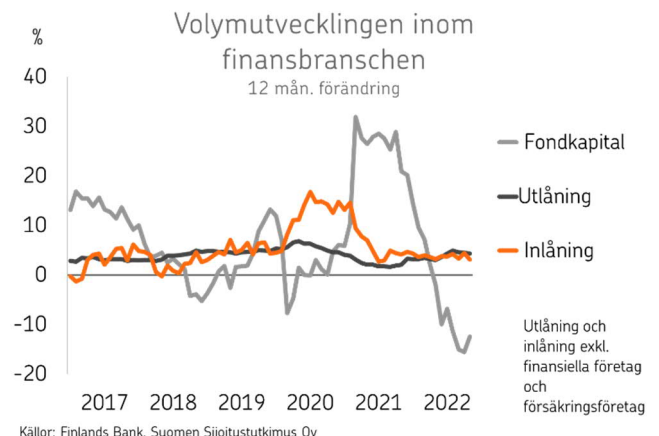
Källa: Finlands Bank

Källor: Eurostat, Statistikcentralen

Källa: Statistikcentralen

Källor: Finlands Bank, Suomen Sijoitustutkimus Oy

Resultat och omslutning

Resultatanalys, mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %	10-12/2022	10-12/2021	Förändr. %
Resultat före skatt	1 265	1 127	12,2	325	270	20,5
Hushållsbank	502	304	65,2	167	80	109,1
Företagsbank	416	474	-12,2	197	119	65,8
Försäkring	433	504	-14,1	113	123	-8,0
Gruppfunktioner	-91	-109	-	-75	-39	-
Intäkter						
Räntenetto	1 618	1 409	14,8	496	438	13,3
Försäkringsnetto	889	743	19,6	336	201	67,0
Provisionsnetto	1 005	1 034	-2,8	249	273	-8,9
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-149	376	-139,6	-76	123	-161,8
Övriga rörelseintäkter	63	54	17,0	12	8	56,0
Intäkter totalt	3 426	3 616	-5,2	1 017	1 043	-2,5
Intäkter totalt inkl. tillfälligt undantag	3 570	3 497	2,1	968	973	-0,5
Kostnader						
Personalkostnader	894	914	-2,2	246	258	-4,7
Avskrivningar och nedskrivningar	214	283	-24,4	55	91	-39,8
Övriga rörelsekostnader	874	810	7,9	244	237	2,8
Kostnader totalt	1 981	2 007	-1,3	545	586	-7,1
Nedskrivningar av fordringar	-115	-158	-	-45	-63	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	143	-118	-	-49	-70	-
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	215	210	2,1	54	54	-
Nyckeltal, mn €						
				31.12.2022	31.12.2021	Förändr. %
Utlåning				98 546	96 947	1,6
Bolån				42 304	41 522	1,9
Krediter till företag				23 117	23 128	0,0
Bostadssammanslutningar och övriga krediter				33 125	32 297	2,6
Garantier				3 974	4 047	-1,8
Övriga exponeringar				14 801	15 314	-3,3
Inlåning				77 121	75 612	2,0
Förvaltade medel (brutto)				98 226	111 836	-12,2
Placeringsfonder				27 575	32 515	-15,2
Institutionella kunder				35 713	38 336	-6,8
Private Banking				23 326	27 831	-16,2
Fondanknutna försäkringsbesparingar				11 612	13 154	-11,7
Balansomslutning				175 516	174 110	0,8
Investeringsstillgångar				20 754	22 945	-9,5
Försäkringsskuld				7 638	8 773	-12,9
Skuldebrev emitterade till allmänheten				37 438	34 895	7,3
Eget kapital				14 335	14 184	1,1

Januari–december

OP Gruppens resultat före skatt var 1 265 miljoner euro (1 127). Resultatet ökade med 137 miljoner euro från jämförelseperioden. Intäkterna från kundrörelsen ökade med totalt 10,2 procent till 3 512 miljoner euro (3 186). Bland kundrörelsens intäkter ökade räntenettet och försäkringsnettot. Minskade intäkter från placeringsverksamheten försvagade resultatet.

Räntenettet ökade med 14,8 procent till 1 618 miljoner euro. Den betydande uppgången i marknadsräntorna ökade räntenettet. Räntenettet i segmentet Hushållsbank ökade med 235 miljoner euro, i segmentet Företagsbank med 43 miljoner euro och i segmentet Gruppfunktioner med 72 miljoner euro. OP Gruppens utlåning ökade med 1,6 procent till 98,5 miljarder euro och inlåningen med 2,0 procent till 77,1 miljarder euro. Under räkenskapsperioden tog kunderna ut nya krediter för 24,5 miljarder euro (26,4).

Försäkringsnettot ökade med 19,6 procent till 889 miljoner euro. Premieintäkterna från skadeförsäkringen i segmentet Försäkring ökade med 2,8 procent till 1 598 miljoner euro, och försäkringsersättningarna ökade med 12,5 procent till 1 012 miljoner euro utan effekten av höjningen av diskonteringsräntan. Antalet skador har återgått till samma nivå som före coronapandemin. Storskadorna ökade försäkringsersättningarna med 180 miljoner euro (134). Höjningen av diskonteringsräntan för försäkringsskuden förbättrade försäkringsnettot med 283 miljoner euro. Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent var 90,5 (85,5).

Provisionsnettot uppgick till 1 005 miljoner euro (1 034). Provisionsnettot från betalningsrörelsen ökade med 8 miljoner euro och provisionsnettot från kreditgivningen och kapitalförvaltningen med 4 miljoner euro. Däremot minskade provisionsnettot från placeringsfonderna med 14 miljoner euro och provisionerna från livförsäkringen med 17 miljoner euro. Provisionsnettot från hälso- och välbefinnandetjänsterna minskade med 8 miljoner euro från jämförelseperioden till följd av att försäljningen av Pohjola Sjukhus genomfördes 1.2.2022.

Uppgången i marknadsräntorna och nedgången i aktiekurserna skapade en utmanande placeringsmiljö. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 524 miljoner euro till -149 miljoner euro. På en del av försäkringsbolagens egetkapitalinstrument tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach). Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Det tillfälliga undantaget ökade intäkterna från placeringsverksamheten med 143 miljoner euro (-118). Totalt minskade intäkterna från placeringsverksamheten med 262 miljoner euro från jämförelseperioden till -5 miljoner euro. OP Gruppen började tillämpa standarden IFRS 17 Försäkringsavtal 1.1.2023, och samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget.

Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat under nettointäkter från placeringsverksamhet uppgick till 29 miljoner euro (67), varav nettorealiseringsförlusterna utgjorde -10 miljoner euro (14). För alla finansiella instrument värderade via fonden för verkligt värde bokfördes nettorealiseringsvinster i resultaträkningen för totalt 16 miljoner euro (144).

Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet under nettointäkter från placeringsverksamhet var totalt -855 miljoner euro (129). Nettointäkterna från finansiella tillgångar som innehas för handel minskade med totalt 382 miljoner euro till följd av förändringar i det verkliga värdet på derivaten. De verkliga värdena på aktier värderade till verkligt värde via resultatet minskade totalt med 440 miljoner euro och på skuldebrev totalt med 191 miljoner euro från jämförelseperioden. En post på 218 miljoner euro i anslutning till höjningen av diskonteringsräntan för skadeförsäkringens försäkringsskuld syntes som en negativ värdeförändring i nettointäkterna från placeringsverksamheten. Livförsäkringsposterna, som bland annat innehåller förändringar i försäkringstekniska poster, ökade nettointäkterna från placeringsverksamheten med 528 miljoner till 650 miljoner euro. Nettointäkterna från förvaltningsfastigheter minskade med 29 miljoner euro till 16 miljoner euro.

OP Gruppens försäkringsbolags totala intäkter från placeringar till verkligt värde var -13,1 procent (1,7). Uppgången i marknadsräntorna och nedgången i aktiekurserna bidrog till negativa intäkter från placeringar till verkligt värde.

De övriga rörelseintäkterna ökade till 63 miljoner euro (54). Försäljningen av Pohjola Sjukhus ökade de övriga rörelseintäkterna med 32 miljoner euro. De övriga rörelseintäkterna ökade under jämförelseperioden till följd av att Checkout Finland Ab såldes.

Kostnaderna minskade från jämförelseperioden med 1,3 procent till 1 981 miljoner euro. Personalkostnaderna minskade med 2,2 procent till 894 miljoner euro. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar minskade med 24,4 procent till 214 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 7,9 procent till 874 miljoner euro. ICT-kostnaderna var 382 miljoner euro (364). Utvecklingen inverkar på kostnaderna med 216 miljoner euro (195). Myndighetsavgifterna ökade med 18 miljoner euro eller 28,0 procent till 82 miljoner euro då den stabilitetsavgift som de europeiska bankerna betalar till den gemensamma resolutionsfonden ökat med 15 miljoner euro.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter för krediter och fordringar samt placeringar bokfördes för totalt 196 miljoner euro (164), varav 115 miljoner euro (158) bokfördes för krediter och övriga fordringar. Under det första kvartalet bidrog de indirekta effekterna av kriget i Ukraina till att öka nedskrivningarna av fordringar. OP Gruppen har bedömt effekten av uppgången i elpriserna och euriborräntorna på kreditrisken som förknippas med

bolånestocken. På basis av analysen bokfördes i enlighet med ledningens bedömning en extra avsättning på 42 miljoner euro för förväntade kreditförluster. Slutgiltiga kreditförluster bokfördes för 118 miljoner euro (113). Förlustreserven var vid slutet av räkenskapsperioden 750 miljoner euro (751). De nödlidande fordringarna uppgick till 2,3 procent (2,4) av exponeringarna. Nedskrivningarna av fordringar av krediter och övriga fordringar var 0,11 procent (0,16) av kredit- och garantistocken.

OP Gruppens inkomstskatt uppgick till 242 miljoner euro (224). Räkenskapsperiodens effektiva skattesats var 19,1 procent (19,8). Den effektiva skattesatsen minskade på grund av den skattefria realisationsvinsten från försäljningen av Pohjola Sjukhus.

OP Gruppens eget kapital uppgick till 14,3 miljarder euro (14,2). I eget kapital ingick Avkastningsandelar för 3,4 miljarder euro (3,2), av dem bestod 0,4 miljarder euro (0,3) av uppsagda Avkastningsandelar.

Totalresultatet efter skatt var 139 miljoner euro (897). Fonden för verkligt värde minskade till följd av förändringarna i aktiernas, skuldebrevens och derivatens verkliga värden. Förändringarna i fonden för verkligt värde minskade totalresultatet med sammanlagt 979 miljoner euro (-59). Vinsterna av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner förbättrade totalresultatet med 96 miljoner euro (40) till följd av höjningen av den diskonteringsränta som används vid beräkningen.

Resultaträkningens huvudposter per kvartal

Mn €	1-3/ 2022	4-6/ 2022	7-9/ 2022	10-12/ 2022	1-12/ 2022	1-12 2021	Förändr. %
Räntenetto	333	341	447	496	1 618	1 409	14,8
Försäkringsnetto	131	252	169	336	889	743	19,6
Provisionsnetto	272	243	241	249	1 005	1 034	-2,8
Nettointäkter från placeringsverksamhet	18	-131	40	-76	-149	376	-139,6
Övriga rörelseintäkter	39	7	6	12	63	54	17,0
Intäkter totalt	793	712	905	1 017	3 426	3 616	-5,2
Personalkostnader	226	224	197	246	894	914	-2,2
Avskrivningar och nedskrivningar	57	53	49	55	214	283	-24,4
Övriga rörelsekostnader	239	201	190	244	874	810	7,9
Kostnader totalt	523	478	435	545	1 981	2 007	-1,3
Nedskrivningar av fordringar	-83	-17	30	-45	-115	-158	-27,4
Tillfälligt undantag (overlay approach)	51	106	35	-49	143	-118	-
OP-bonus till ägarkunder	54	54	54	54	215	210	2,1
Resultat före skatt	189	270	481	325	1 265	1 127	12,2

Viktiga händelser under räkenskapsperioden

Ansökan till Europeiska centralbanken om användning av schablonmetoden

OP Gruppen lämnade 30.9.2022 in en ansökan till Europeiska centralbanken om att använda schablonmetoden i kapitaltäckningsanalysen i stället för interna modeller (IRBA) och den schablonmetodsbaserade golvnivå för riskvägda poster som nu används. Övergången till schablonmetoden beräknas inte ha någon väsentlig inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning och riskposition. Ansökan beror på ökade regleringskrav samt diskussioner med banktillsynsmyndigheten Europeiska centralbanken om tillämpningen av internmetoden. Tidtabellen för övergången till schablonmetoden beror på behandlingen av ansökan hos ECB. Enligt OP Gruppens uppskattning kommer övergången till schablonmetoden att ske under det första kvartalet 2023.

OP Gruppen började tillämpa en schablonmetodsbaserad golvnivå för riskvägda poster i kapitaltäckningsanalysen

OP Gruppen beslöt 1.3.2022 att under det andra kvartalet 2022 i sin kapitaltäckningsanalys börja tillämpa en schablonmetodsbaserad golvnivå (SA-golv) för riskvägda poster. Beslutet berodde på ökade regleringskrav samt diskussioner med bankmyndigheten Europeiska centralbanken om tillämpningen av internmetoden (IRBA, Internal Ratings-Based Approach). När SA-golvet började tillämpas under det andra kvartalet sänkte det CET1-kapitaltäckningen med 1,0 procentenheter.

Förändringar i direktionen för OP Gruppens centralinstitut

Riskhanteringsdirektör Markku Pehkonen började som ledamot i OP Andelslags direktion 1.1.2022. Markku Pehkonen har arbetat som riskhanteringsdirektör för OP Gruppen sedan 2018.

Vesa Aho, som utnämns till affärsrörelsedirektör för OP Gruppens segment Försäkringskunder och till verkställande direktör för Pohjola Försäkring, började i sitt nya uppdrag 1.3.2022. Aho arbetade tidigare som ekonomi- och finansdirektör för OP Gruppen. I sitt nya uppdrag fortsätter han som ledamot i OP Andelslags direktion. Pohjola Försäkrings tidigare verkställande direktör Olli Lehtilä blev verkställande direktör för nya Nylands Andelsbank.

Mikko Timonen, som utnämns till finans- och ekonomidirektör för OP Gruppen samt ledamot i OP Andelslags direktion, började i sitt nya uppdrag 1.3.2022. Timonen arbetade tidigare som direktör för ekonomistyrningen i Företagsbanken i OP Gruppen.

EM Kasimir Hirn tillträdde som ny teknik- och utvecklingsdirektör (CIO) för OP Gruppen och som ledamot i OP Andelslags direktion 1.9.2022. Teknik- och

utvecklingsdirektör Hirn ansvarar för utvecklingen och driften av OP Gruppens tjänster och system samt för funktionen Utveckling och teknik.

OP Gruppens tidigare teknik- och utvecklingsdirektör Juho Malmberg lämnade OP Gruppen på egen begäran 31.10.2022. Han arbetade som expertrådgivare från början av september till slutet av oktober.

Pohjola Försäkring avstod från sjukhusverksamheten

Pohjola Försäkring Ab, som hör till OP Gruppen, sålde hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Konkurs- och konsumentverket (KKV) godkände företagsaffären 14.1.2022 och den genomfördes 1.2.2022. Den nettoskuld fria köpesumman var 31,8 miljoner euro. Dessutom sålde OP Gruppen fem sjukhusfastigheter i mars 2022.

OP Gruppens Pivo drog sig ur det nordiska projektet kring en mobilplånbok

OP Gruppens Pivo drog sig ur det planerade samföretaget med Danske Banks MobilePay och norska Vipps. Enligt planen skulle företaget samla de tre tjänsternas användare till en gemensam plattform för mobilbetalning. OP Gruppens Pivo, Danske Banks MobilePay och norska Vipps berättade i juni 2021 om sina planer på att bilda en gemensam plattform för mobilbetalningar. Pivo fortsätter sin verksamhet självständigt. Det att projektet ställdes in har inga direkta konsekvenser för Pivos kunder.

OP Gruppen grundade en ny historiestiftelse

OP Gruppen fyllde 120 år 14.5.2022, och OP Andelslags styrelse grundade en stiftelse för att värna om OP Gruppens historiska arv. Historiestiftelsens huvuduppgift är att driva och utveckla OP Gruppens museum, som skildrar gruppens tillväxthistoria från andelskassor till Finlands största finansgrupp. Stiftelsen ska dessutom främja och stötta den finländska andelsbanksverksamheten och dess kulturarv samt förvalta och utöka gruppens historiska samlingar, föremål och material. Stiftelsen beviljar också tillstånd att använda material för forskning.

OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar

I OP Gruppens strategiproces utformas, förnyas och genomförs strategin fortlöpande. Omvärlden och verksamhetsmodellen bedöms systematiskt för att det ska vara möjligt att vid behov göra nya strategiska val och genomföra dem.

OP Gruppens grunduppgift, värden, vision och strategiska prioriteringar utgör en helhet vars delar kompletterar varandra. OP Gruppens vision är att vara Finlands ledande och attraktivaste finansgrupp. De strategiska prioriteringarna

och den kontinuerliga uppföljningen av omvärlden styr all verksamhet och hjälper gruppen att nå den gemensamma visionen.

OP Gruppens centralinstituts förvaltningsråd fastställde OP Gruppens strategi vid sitt sammanträde 25.8.2022. Under de närmaste åren kommer verksamheten att styras av fem strategiska prioriteringar:

- värde för kunderna
- lönsam tillväxt
- högklassig och effektiv verksamhet
- ansvarsfull affärsrörelse
- kompetent, entusiastisk och välmående personal.

Grunden för all verksamhet i OP Gruppen är en stark riskhanterings- och compliance-kultur.

OP Gruppens strategiska mål	31.12.2022	31.12.2021	Mål 2025
Räntabilitet på eget kapital (ROE utan OP-bonus), %	8,3	7,8	8,0
CET1-kapitaltäckning, %	17,4	18,2	minst CET1-kapitalkrav + 4 %-enh.*
Varumärkesrekommendation, NPS (Net Promoter Score, privat- och företagskunder)**	Bank: 27 Försäkring: 17	Bank: 29 Försäkring: 16	Bank: 30 Försäkring: 20
Rating	AA-/Aa3	AA-/Aa3	minst på nivå AA-/Aa3

*OP Gruppens mål för CET1-kapitaltäckningen är minst CET1-kapitalkravet plus fyra procentenheter. Beräknat enligt kapitalkravet vid slutet av december var CET1-målet 15,9 procent.

**Kvartals medelvärde under räkenskapsperiodenoden

Under 2022 uppdaterades innebörden i OP Gruppens värden, alltså människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

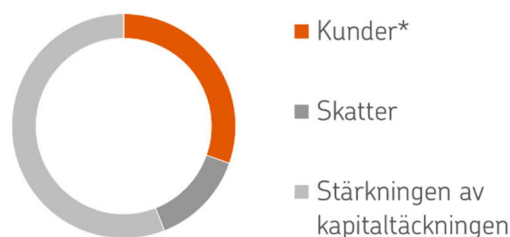
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång

OP Gruppens grunduppgift är att främja ägarkundernas och omvärldens bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd. Verksamheten bygger på gruppens värden, grunduppgift, starka kapitaltäckning, kunniga riskhantering och respekt för kunderna.

Användningen av resultatet

OP Gruppens mål är att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla serviceförmågan.

Uppskattning av hur OP Gruppens resultat för 2022 används då det fastställts efter räkenskapsperiodens slut:

*) Kunder = OP-bonus, rabatter och räntor på Avkastningsandelarna till ägarkunderna

OP Gruppen behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. För att stärka kapitaltäckningen måste gruppen vara effektiv och ha resultatkapacitet också i fortsättningen. Förutom den andel som återbetalas till ägarkunderna används en betydande del av rörelseresultatet för att stärka OP Gruppens kapitaltäckning.

Den nytta som OP Gruppen producerar delas ut till andelsbankens ägarkunder i proportion till hur mycket respektive ägarkund anlitar gruppens tjänster. Förmånshelheten för ägarkunder består av OP-bonus som samlas på basis av ärenden samt av förmåner och rabatter på banktjänster, försäkringar samt tjänster för sparande och placering. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelarna. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

År 2022 firade OP Gruppen sitt 120-årsjubileum genom att höja avkastningsmålet för Avkastningsandelarna med 1,20 procentenheter. I och med tilläggsräntan är avkastningsmålet för Avkastningsandelen totalt 4,45 procent. Utbetalningen av räntan och räntans storlek beror på den emitterande andelsbankens resultat.

OP Gruppen vill använda sin goda lönsamhet för att vidareutveckla kundservicen samt för olika ansvarsfulla gärningar. Under 2023 kommer OP Gruppen att satsa särskilt på barns och ungdomars välbefinnande. Med donationer och sponsring på totalt närmare 4,5 miljoner euro kommer OP Gruppen att stödja hobbyverksamhet för barn och unga samt gärningar som främjar ekonomisk kunskaperna och sysselsättningen bland ungdomar runt om i Finland.

Mätt enligt de skatter som OP Gruppen betalar för resultatet är den en av de största skattebetalarna i Finland. I egenskap av betydande skattebetalare främjar OP hela Finlands framgång. För 2021 betalade OP Gruppen 214 miljoner euro i samfundsskatt.

Kundrelationer och kundförmåner

Antalet ägarkunder i OP Gruppen uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 2,1 miljoner (2,0). Antalet ägarkunder ökade med 16 000.

Antalet bankkunder var 3,6 miljoner (3,6). Segmentet Hushållsbank hade 3,3 miljoner kunder (3,3) och Företagsbank 0,3 miljoner kunder (0,3). Antalet skadeförsäkringskunder var 1,7 miljoner (1,6) och antalet livförsäkringskunder 0,4 miljoner (0,4).

Antalet gemensamma kunder inom bank- och försäkringsrörelsen var 1,3 miljoner (1,3).

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, försäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. Värdet av den nya bonus som samlats i januari–december var totalt 215 miljoner euro (210). Under räkenskapsperioden användes OP-bonus för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 101 miljoner euro (107) och för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 114 miljoner euro (112).

Ägarkundernas nytta av det rabatterade priset på paketet med dagliga hushållsbankstjänster uppgick till 62 miljoner euro (57). Ägarkunderna beviljades 60 miljoner euro (58) i koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar. Dessutom köpte, sålde och bytte ägarkunderna andelar i de flesta placeringsfonderna utan separata kostnader. Förmånens värde var 8 miljoner euro (7).

Ovannämnda OP-bonus och kundförmåner uppgick totalt till 345 miljoner euro (332), dvs. 21,4 procent (22,8) av OP Gruppens resultat före skatt och beviljade förmåner.

Andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar och medlemsandelar uppgick till totalt 3,6 miljarder euro (3,5). År 2022 var avkastningsmålet för Avkastningsandelarna en ränta på 4,45 procent (3,25). Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under räkenskapsperioden uppskattas till sammanlagt 144 miljoner euro (96).

Icke-finansiell rapport

OP Gruppen består av 108 andelsbanker och deras centralinstitut OP Andelslag jämte dotterföretag och närstående företag. I slutet av 2022 hade OP Gruppen 12 999 anställda. OP Gruppens affärsrörelse är indelad i tre rörelsesegment: Hushållsbank (bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (bankrörelse för företag och institutioner) samt Försäkring (försäkringsrörelse). OP Gruppens huvudsakliga verksamhetsområde är Finland. Dessutom har OP Företagsbanken verksamhet i Estland, Lettland och Litauen.

Kundernas och intressentgruppernas ökade förväntningar på ansvar, reglering som gäller hållbar finansiering och tillsynsmyndighetens krav återspeglas starkt i hela finansbranschen. En hållbar affärsrörelse är ett av OP Gruppens strategiska prioriteringsområden. OP Gruppens

verksamhet styrs och gruppens grunduppgift stötts av våra värden: människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

OP Gruppen tillämpar i sin verksamhet principerna för God affärssed (Code of Business Ethics). Principerna innehåller de centrala hållbarhets- och miljöprinciperna enligt vilka alla som arbetar i OP Gruppen och alla som verkar inom gruppens förvaltning ska handla. OP Gruppen har förbundit sig att följa de internationella hållbarhetsprinciperna, av vilka de viktigaste är principerna i FN:s Global Compact-initiativ, principerna för hållbar bankrörelse i FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI), FN:s principer för ansvarsfull placering (UN PRI) och FN:s principer för hållbar försäkring (UN PSI). OP är en av de grundande medlemmarna i föreningen för ansvarsfull placering i Finland (Finsif ry) och aktiv medlem i Nordens största företagsansvarsnätverk (FIBS ry).

Hållbarhetsarbetet styrs av hållbarhetsprogrammet på gruppnivå, som godkänts av OP Andelslags förvaltningsråd och som reviderats i augusti 2022.

OP Gruppen offentliggör hållbarhetsrapporten för 2022 som en del av årsrapporten. Rapporten har upprättats i enlighet med GRI-standarderna (GRI Universal Standards) och innehåller uppgifter som kompletterar den här rapporten. I hållbarhetsrapporten ingår dessutom en granskning enligt TCFD-ramverket (Task-force on Climate related Financial Disclosure). Hållbarhetsrapporten för 2022 offentliggörs som en del av OP Gruppens årsrapport under vecka 10.

Miljö- och klimataspekter

Finansbranschen har en central roll i bekämpningen av klimatförändringen i synnerhet i finansierings- och placeringsverksamheten, men också som en del av den hållbara försäkringsrörelsen och ersättandet av skador. Med sin verksamhet vill OP Gruppen påverka klimatet och miljön positivt och tillsammans med sina kunder möjliggöra en förändring mot en hållbarare framtid. OP Gruppen stöttar sina kunder i deras förberedelser för effekterna av klimatförändringen och i deras omställning mot en koldioxidnsål verksamhet, bland genom att för klimat- och miljömässigt nyttiga projekt erbjuda skraddarsydd gröna lån.

OP Gruppen har förbundit sig till Parisavtalet om klimatförändringar enligt vilket den globala medeltemperaturökningen ska hållas väl under två grader jämfört med förindustriell nivå och med sikte på en uppvärmning på högst 1,5 grader. OP Gruppen har två hållbara företagsfinansieringsprodukter som utvecklats utifrån internationella principer: gröna lån och lån enligt hållbarhetskriterier. Kunder som beviljas gröna lån åtar sig att använda de lånade medlen för bestämda ändamål. När lån enligt hållbarhetskriterier beviljas för binder sig företagskunderna till specifika hållbarhetsmål som väljs ut i samarbete med OP. Hållbarhetsmålen i lån enligt hållbarhetskriterier påverkar lånemarginalen. De totala exponeringarna mot dessa lån och limiter ökade 2022 till 5,2 miljarder euro (3,0). Tre av OP Gruppens obligationer är gröna: OP Företagsbankens green bond på 500 miljoner

euro, den senior non-preferred green bond på 500 miljoner euro som emitterades i januari 2022 och OP-Bostadslånebankens green covered bond på 700 miljoner euro.

I sina kreditbeslut beaktar OP Gruppen ESG-temana och ESG-riskerna, som gäller miljö, sociala effekter och bolagsstyrning, i enlighet med Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer om kreditgivning och tillsyn. En ESG-analys av OP Gruppens företagskunder upprättas som ett led i bedömningen av företagets kreditvärdighet. Analysen syftar till att bedöma hur väl ett företags affärsmodell beaktar de väsentligaste ESG-temana och hur dessa inverkar på företagets affärsverksamhet och verksamhetsförutsättningar.

OP Gruppen siktar på att vara klimatneutral i den egna verksamheten 2025, vilket betyder att inga utsläpp förorsakas av den energi och de bränslen som gruppen använder. Dessa direkta (Scope 1) och indirekta (Scope 2) utsläpp inbegriper utsläpp från olja som används för uppvärmning och reservkraftaggregat samt från fjärrvärme, fjärrkyla och elproduktion. Målet är att minimera energiförbrukningen. För det ändamålet har byggts upp ett energiledningssystem som ger mer exakta uppgifter om objektens energiförbrukning och utsläpp. OP Gruppen beräknar utsläppen från den egna verksamheten enligt GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol), och växthusgaserna rapporteras som CO₂-ekvivalenter. År 2022 var Scope 1 och 2-utsläppen 7 156 CO₂e-ton (25 485).

OP Gruppens största klimateffekter uppstår via vår finansiering och våra placeringar. Av de indirekta utsläppen rapporterar OP Gruppen utsläppsfördelningen för sina exponeringar i de mest betydande branscherna. Sedan OP Gruppen anslutit sig till PCAF-beräkningssättet 2022 fokuseras utsläppen exaktare enligt de objekt som finansieras. OP Gruppen har också tillgång till mer jämförbar och exaktare information för beräkningsmodeller för utsläpp. I och med det nya beräkningssättet är växthusgasutsläppen i finansierings- och placeringsportföljerna inte jämförbara med det föregående årets resultat.

OP Gruppen har förbundit sig till att dess företagskreditportföljer ska vara klimatneutrala senast 2050. Utöver detta långsiktiga mål har OP Gruppen en strategisk plan för att avsevärt minska utsläppen redan före det, särskilt i Finland som är huvudmarknaden för företagsfinansiering. Utsläppen i OP Gruppens företagskreditportföljer minskas med 25 procent senast 2030 jämfört med 2022.

I enlighet med UNEP FI:s principer för hållbar bankrörelse har OP Gruppen förbundit sig att ange sådana riktlinjer för sina kreditportföljer som är förenliga med Parisavtalet om klimatförändringar.

OP Gruppen finansierar inte nya stenkolkraftverk eller stenkolsgruvor, eller företag som planerar att bygga sådana. Nya kundrelationer för företagsfinansiering utvecklas inte med kunder vars ekonomiska beroende av stenkol som energikälla överskrider 5 procent mätt med omsättningen.

OP Kapitalförvaltning har förbundit sig till att de fonder som företaget förvaltar tillsammans med OP-Fondbolaget ska bli klimatneutrala senast 2050. Dessutom kommer fondernas utsläppsintensitet av växthusgaser före 2030 att halveras jämfört med nivån 2019. Uteslutningsgränsen för stenkol, som fastställts tidigare, skärps gradvis så att det bland de direkta och aktiva placeringarna inte längre vid slutet av 2030 ska finnas placeringsobjekt som har affärsverksamhet inom stenkolsbrytning eller energiproduktion med stenkol.

OP-Fondbolaget publicerar två gånger om året en kalkyl över koldioxidavtrycket för aktie- och räntefonderna samt fyra gånger om året fonspecifika hållbarhetsanalyser över de flesta aktie- och räntefonderna. I analyserna rapporteras utöver portföljens helhetsvitsord för hållbarhet också andelen förnybar energi, energieffektivitet och grönt byggande av omsättningen.

I december 2022 avtalade OP Gruppen och Europeiska investeringsfonden om nya riskdelningsgarantier. Garantierna, som främjar den gröna omställningen och företagets innovationsverksamhet, hämtar cirka 200 miljoner euro mer finansiering till marknaden. Garantierna gör det lättare att få finansiering för investeringar som påskyndar den gröna omställningen samt att göra det möjligt för sme-företag att genomföra projekt med mindre säkerheter. De olika garantilösningarna kan fås från andelsbankerna under början av våren 2023. I början av 2022 emitterade OP Företagsbanken Abp ett grönt obligationslån på 500 miljoner euro enligt det uppdaterade ramverket Green Bond Framework. Medlen från också det här lånet går till hållbar företagsfinansiering.

Vid utgången av 2022 var 45,6 procent av OP Gruppens fonder sådana som främjar ESG-egenskaper (artikel 8 eller 9 enligt EU:s reglering om hållbar finansiering). OP erbjuder fyra hållbara temafonder (OP-Hållbar Värld, OP-Klimatet, OP-Rent Vatten och OP-Koldioxidsnål Värld). Hållbara fonder är förutom temafonderna även indexfonderna samt de Målavkastningsfonder som är tillgängliga via OP-mobilien. Fem indexfonder (OP-Amerika Index, OP-Europa Index, OP-Världen Index, OP-Asien Index och OP-Nordiska Länder Index) följer ESG-indexen, där företag som beaktar ESG-risker mer än referensföretagen ges större vikt. De här fonderna placerar inte i bolag som har kopplingar till kontroversiell vapenproduktion eller som brutit mot internationella normer. Företag som är bättre på att beakta ESG-risker får en större vikt än referensföretagen även i målavkastningsfonderna, och dessa fonder undviker också placeringar i kontroversiella branscher. De kundmedel (AUM) som placerats via hållbara fonder uppgick vid slutet av 2022 till 13,0 miljarder euro (8,8).

OP Kiinteistösiointus Oy har förbundit sig att främja klimatneutraliteten i sin fastighetsinvesteringsverksamhet. OP Kiinteistösiointus hållbarhetsmål är bland annat klimatneutral energi senast 2030 och klimatneutral byggverksamhet senast 2050.

Utöver hållbarhetsrapporteringen enligt GRI bedömer OP årligen effekterna av klimatförändringen i en CDP-

klimateffektindex. I CDP-kartläggningen 2022 fick OP Gruppen vitsordet B.

Aspekter som gäller personal och övrigt socialt ansvar

OP Gruppen har åtagit sig att vara en hållbar aktör och respektera de mänskliga rättigheterna, såsom arbetstagarnas rättigheter, de grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet som nämns i Internationella arbetsorganisationens (ILO) deklaration samt OECD:s anvisningar. OP Gruppen har anslutit sig till FN:s initiativ Global Compact och främjar mänskliga rättigheter, rättigheterna i arbetslivet, miljöskydd och antikorrup­tion. I beskrivningen av OP Gruppens värden, som uppdaterats 2022, betonas det värde som produceras för kunderna, personalens mångfald, att olikheter ska värdesättas och betraktas som en styrka samt vikten av förnyelse och kontinuerligt lärande.

En av OP Gruppens strategiska prioriteringar är en kompetent, entusiastisk och välmående personal. OP Gruppens modell för arbetshälsoledning har som mål att med en integrerad och välorganiserad ledning av välbefinnandet och arbetarskyddet kunna upprätthålla och främja hela personalens hälsa och välbefinnande som bas för en god arbetstagarupplevelse. Centrala element för välbefinnandet i arbetet är OP Gruppens modell för tidigt stöd, företagshälsovårdens omfattande tjänster, rehabilitering, flexibla arbetsarrangemang och mångfaldsarbete.

Arbetstagarupplevelsen mäts regelbundet genom personalundersökningar och uppföljning av friskprocenten. År 2022 var andelen sjukfrånvaro 3,1 procent av den ordinarie arbetstiden. Under 2022 var friskprocenten, det vill säga andelen anställda utan sjukfrånvaro, 54 procent av hela personalen.

OP Gruppen har som mål att främja mångfalden på arbetsplatserna. Målet är att gruppens personalstruktur ska återspegla mångfalden bland kunderna till exempel i fråga om ålder, kön, medborgarskap och andra bakgrundsfaktorer. OP Gruppens hållbarhetsprogram syftar till att stärka en jämlik och mångfaldig kultur och rutiner som främjar delaktighet. OP Gruppen ser mångfald som en resurs, och alla garanteras lika möjligheter, rättigheter och bemötande. De anställda har lika möjligheter och rättigheter i alla faser av anställningen, såsom rekrytering, karriärövergångar och lönesättning. Uppmärksamhet fästs vid att personalen har mångsidig erfarenhet och kompetens. Man främjar och följer regelbundet upp att jämlikheten och mångfalden realiseras och utvecklas till exempel med personalundersökningar och genom att vid rekryteringar undersöka de sökandes erfarenheter.

För att främja mångfalden är OP Gruppens mål att det ska finnas minst 40 procent av vardera könet i bestämda chefsuppdrag. Vid slutet av 2022 var kvinnornas andel i de här uppdragen 31 procent (30). Vid slutet av 2017 var kvinnornas andel i chefsuppdrag 21 procent. Personalens

fördelning bland annat enligt kön, lön och ålder i olika befattningsgrupper följs upp årligen.

OP Gruppen kräver att de anställda har mångsidiga kunskaper utöver de kompetenskrav som ställs i myndighetsföreskrifter. De här kunskaperna övervakas och rapporteras enligt olika behov genom utförda nätkurser. Gemensamma nätkurser för alla anställda i OP Gruppen är bland annat förhindrande av penningtvätt, principer för god affärssed, informationssäkerhet på arbetsplatsen och säkerhetsintroduktion. Från och med 2023 ska personalen avlägga en hållbarhetsutbildning.

Att stödja finländarnas ekonomikunskaper utgör en väsentlig del av OP Gruppens hållbarhetsarbete. OP Gruppen lärde 2022 ut ekonomikunskap till mer än 90 000 (39 000) barn och unga. Under 2022 arrangerades handledning i digitala färdigheter för totalt 12 000 (8 400) personer.

OP Gruppens välgörenhetsdonationer uppgick 2022 till totalt cirka 2,7 miljoner euro (2,4). Donationerna riktas till teman som stöder hållbarhetsprogrammet och OP Gruppens värden.

Aspekter som gäller mänskliga rättigheter

OP Gruppen respekterar mänskliga rättigheter och strävar efter att förebygga diskriminering i all sin verksamhet. OP Gruppens egen verksamhet är inte förknippad med betydande risker eller effekter i fråga om mänskliga rättigheter. Indirekta effekter kan dock uppkomma från leverantörskedjan eller verksamheten vid placerings- och finansieringsobjekt. OP Gruppens Kriterier för leverantörers samhällsansvar kräver att leverantörerna av varor och tjänster försäkras om att de mänskliga rättigheterna respekteras i leverantörskedjorna. För att mäta det här följer OP Gruppen upp antalet fall av diskriminering och antalet anmälningar via whistleblowing-kanalen.

I OP Företagsbankens ESG-analyser av stora kunder, bedöms utöver företagets miljöaspekter också deras sociala påverkan och risker systematiskt. Aspekter som gäller mänskliga rättigheter ingår i OP Kapitalförvaltnings process för uppföljning och påverkan av internationella normer. OP placerar inte aktivt direkt i företag som har varit delaktiga i brott mot internationella normer och som inte framgångsrikt har kunnat påverkas att vidta korrigerande åtgärder.

Det viktigaste målet med de interna dataskyddsrutinerna är att säkerställa att alla intressentgrupper kan lita på OP Gruppens sätt att hantera dataskyddsaspekterna och behandla kunddata ansvarsfullt. OP Gruppen har som första finländska företag publicerat sina etiska principer för artificiell intelligens.

OP Gruppens ambition är att främja ett jämlikt digitalt samhälle genom att utveckla gruppens digitala tjänsters tillgänglighet. OP Tillgänglig uppfyller tillgänglighetskraven bäst. OP Tillgänglig är en lättanvänd nättjänst på klarspråk för dagliga bankärenden. Den kan enkelt användas med olika

enheter och hjälpmedel. Tillgängligheten i OP Gruppens övriga digitala tjänster förbättras kontinuerligt allt eftersom utvecklingsarbetet framskrider. I OP Gruppens mobiltjänster kan användaren redan i dag identifiera sig med fingeravtryck, och nyckeltalslistorna tillhandahålls också i punktskrift. I mars 2022 publicerade OP Gruppen en ny guide för seniorer, som innehåller anvisningar om hur man sköter bankärenden självständigt utan dator eller smarttelefon.

Bekämpning av korruption och ekobrott

OP Gruppen har förbundit sig att verka i enlighet med Principerna för god affärssed. Till ansvarsfull verksamhet hör att hantera intressekonflikter och frånsäga sig korruption. För att säkerställa att anvisningarna om principerna för god affärssed iaktas ska alla i OP Gruppen varje år avlägga en nätkurs. Alla anställda i OP Gruppen ska också årligen avlägga en nätkurs i hantering av intressekonflikter och förhindrande av korruption.

OP Gruppen uppmärksammar och kartlägger regelbundet riskerna i anslutning till sin verksamhet, inklusive korruptionsrelaterade risker, i enlighet med anvisningen Förfaranden för hanteringen av operativa risker i OP Gruppen. OP Gruppen har i enlighet med lagstiftning och myndighetsföreskrifter upprättat policyer och metoder för kundkännedom och fortlöpande uppföljning samt för utbildning, anvisningar och skydd för personalen.

OP Gruppen har förbundit sig att fortlöpande öka och förbättra sina kompetenser för bekämpning av ekobrott. OP Gruppens anställda ska årligen avlägga en nätkurs i förhindrande av penningtvätt. Tvivelaktiga affärstransaktioner anmäls till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med regleringskraven. Den interna kontrollen kompletteras av att de anställda inom OP Gruppen och andra intressegrupper via en oberoende kanal kan anmäla misstankar om överträdelser av bestämmelser och föreskrifter samt misstankar om diskriminering (whistleblowing). En anmälan kan också gälla verksamhet som inte motsvarar OP Gruppens värden. Anmälan kan göras när som helst via OP Gruppens intranät eller webbplats. Anmälningarna behandlas konfidentiellt av utsedda handläggare vid den oberoende compliance-funktionen.

Risker och riskhantering beträffande den icke-finansiella rapporten

Ur en finansaktörs synvinkel kan det hända att förändringsfaktorer i omvärlden, såsom klimat- och miljöförändringar, kanaliseras via olika resultatkedjor och blir ekonomiska risker för bank- och försäkringsrörelsen. De klimat- och miljörelaterade riskfaktorerna kan delas in i fysiska riskfaktorer och övergångsrisikfaktorer. Fysiska riskfaktorer är exempelvis fenomen till följd av extrema väderfenomen, såsom översvämningar och värmeböljor, och risker till följd av andra miljörelaterade riskfaktorer i anknytning till exempelvis föroreningar eller knappa naturresurser. Övergångsrisiker uppstår om de klimatpolitiska

åtgärderna för att nå utsläppsminskningar vidtas för sent eller för plötsligt. Risker uppkommer av ny reglering, förändringar i kundbeteendet eller införandet av ny teknik.

Kreditrisken påverkas bland annat av den bransch som finansieringen eller placeringen avser. Fysiska risker kan inverka på värdet av fast egendom och till exempel via byggnader på säkerhetsvärden. Övergången till en koldioxidsnål ekonomi kan inverka på värdet av exempelvis energiineffektiva tillgångsposter eller poster som är beroende av fossila bränslen.

Klimat- och miljörelaterade riskfaktorer kan på grund av förändringar i marknadsförväntningarna påverka både marknadsriskerna för OP Gruppens placeringsverksamhet och placerarkundernas preferenser. Exempelvis ger de obligationslån som nyss lagts till produkturvalet för upplåningen möjlighet att svara på preferensförändringar.

Extrema väderfenomen kan orsaka fysisk skada och därmed operativa risker för våra verksamhetsställen. Om intressentgruppernas hållbarhetsrelaterade förväntningar inte infrias kan det medföra ett försämrat anseende.

Också med tanke på sociala aspekter och ur personalsynvinkel kan risker förorsakas till exempel via projekt som finansieras och genom tillgången på kompetent arbetskraft. Ur människorättssynvinkel kan risker uppstå bland annat via placeringsobjekt. Risker för korruption och mutor kan uppstå till exempel i finansieringsbeslut eller försummelser i kundkännedomen.

Affärsrörelsen och processägarna ansvarar för hanteringen av risker som riktar sig mot deras egen verksamhet.

OP Gruppens riskhanterings- och compliance-organisationer övervakar också risker i anslutning till ESG-faktorer, riskhantering samt regleringsefterlevnaden. Riskkommittén vid OP Andelslags styrelse övervakar också riskhanteringen i anslutning till klimat- och miljöfaktorer.

Verksamheter som omfattas av taxonomin

EU:s taxonomiklassificering för hållbar finansiering trädde i kraft 2021 och dess mål är att fastställa finansierings- och placeringsobjektens hållbarhet. OP Gruppen presenterar uppgifter om verksamheter som omfattas av taxonomin för 2022. Under de kommande åren presenteras i enlighet med taxonomins upplysningsskyldigheter nyckeltal för hållbar finansiering över de tillgångar som omfattas av taxonomin.

Bolånen har i taxonomiregleringen klassificerats som ekonomisk verksamhet, dvs. sådan verksamhet som omfattas av taxonomin.

Bolån (31.12)	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %	Omfattas av taxonomin, %
2022	42 304	24,3	100,0
2021	41 522	23,8	100,0

Av försäkringsrörelsen rapporteras 2022 den andel av skadeförsäkringens ekonomiska verksamhet som omfattas av taxonomin. Taxonomin omfattar alltså sådana försäkringsavtal som hör till de i EU:s taxonomikriterier uppräknade försäkringsgrenarna och som på basis av försäkringsvillkoren ersätter skador som förorsakas av hot i anslutning till klimatförändringen. Pohjola Försäkrings försäkringsskydd förutom de allmänna ansvars-, avbrotts-, resgods- och rättsskydds-försäkringarna omfattas av taxonomin. Som mätare används bruttopremieinkomsten.

Försäkringsrörelse, 1-12/2022	Mn €	%
Skadeförsäkringens premieinkomst, brutto	1 606	100,0
Omfattas av taxonomin	1407	87,6
Omfattas inte av taxonomin	199	12,4
Återförsäkringens premieinkomst, brutto	82	100,0
Omfattas av taxonomin	56	68,3
Omfattas inte av taxonomin	26	31,7

Försäkringsrörelse, 1-12/2021	Mn €	%
Skadeförsäkringens premieinkomst, brutto	1 543	100,0
Omfattas av taxonomin	1 357	87,9
Omfattas inte av taxonomin	186	12,1
Återförsäkringens premieinkomst, brutto	70	100,0
Omfattas av taxonomin	49	70,5
Omfattas inte av taxonomin	21	29,5

OP Gruppens rapportering av övriga verksamheter som omfattas av taxonomin baserar sig på taxonomirapporter som företagen offentliggjort. Siffrorna baserar sig på den av företagen rapporterade andelen av omsättningen som omfattas av taxonomin.

31.12.2022	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %	Omfattas av taxonomin, %
Företagsfinansiering, NFRD-exponeringar*	5 951	3,4	21,8
Skadeförsäkringens placeringar**	4 100	2,4	2,6
Livförsäkringens placeringar**	16 600	9,5	3,3
Bankrörelsens skuldebrev***	7 082	4,1	4,0
Totalt	33 733	19,4	

*NFRD-skyldiga företag (Non-Financial Reporting Directive, direktivet om icke-finansiell rapportering) omfattar europeiska noterade företag med fler än 500 anställda.

**Placeringarnas verkliga värde. I livförsäkringens placeringar ingår också fondanknutna placeringar och separata balansräkningar.

***Omfattar inte skuldebrev som innehas för handel.

Uppgifterna om NFRD-exponeringarna inom företagsfinansieringen har samlats in från företagets offentliga rapportering av verksamheter som omfattas av taxonomin.

Taxonomisiffrorna för placeringar baserar sig på uppgifter som placeringsobjekten rapporterat och som samlats in av en extern leverantör.

Balansräkningsuppgifter, 31.12.2022	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %
Tillgångar i balansräkningen totalt	175 516	100,0
Exponeringar mot stater, centralbanker och överstatliga emittenter	39 481	22,5
Derivatinstrument, tillgångar	4 117	2,3
Finansiella tillgångar som innehas för handel	381	0,2
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	652	0,4

Balansräkningsuppgifter, 31.12.2021	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %
Tillgångar i balansräkningen totalt	174 110	100,0
Exponeringar mot stater, centralbanker och överstatliga emittenter	36 236	20,8
Derivatinstrument, tillgångar	3 467	2,0
Finansiella tillgångar som innehas för handel	409	0,2
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	283	0,2

OP Gruppen rapporterar inte uppgifter om verksamheter som omfattas av taxonomin för 2022 enligt klimatakten som kompletterar taxonomin, det vill säga beträffande kärnenergi och naturgas, eftersom uppgifterna om företagen inte är offentligt tillgängliga.

Taxonomin inverkan på OP Gruppen, dess strategi och kunder bedöms fortlöpande. OP Gruppen instruerar sina kunder att förbereda sig för och anpassa sig till olika effekter av klimatförändringen och riskerna i anslutning till dem. OP Gruppen följer upp utvecklingen i regleringen om hållbar finansiering och taxonomin, eftersom de förändrar omvärlden och förutsättningarna för framgång.

OP Gruppen analyserar skadeförsäkringsprodukternas taxonomiförenlighet och utför produktutveckling. OP Gruppen har börjat förbereda sig för att rapportera taxonomiförenligheten för 2023.

Taxonimirapporteringen kompletteras av frivillig information

I enlighet med taxonomiregleringen för finansiella företag rapporteras en del av informationen på frivillig basis som uppgifter som kompletterar taxonomirapporteringen. För

placeringarna rapporteras uppskattningar av andelen som omfattas av taxonomin. Rapporteringen baserar sig på en extern leverantörs bedömningar av huruvida målverksamheterna för OP Gruppens placeringar omfattas av taxonomin. Målgruppen för bedömningarna är större än den som består av företagen som omfattas av direktivet om icke-finansiell rapportering (Non-Financial Reporting Directive, NFRD). För 2021 rapporterade OP Gruppen frivilligt också andelen NFRD-exponeringar och bankrörelsens skuldebrev som omfattas av taxonomin och som för 2022 ska rapporteras som obligatorisk information.

31.12.2022	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %	Omfattas av taxonomin, %
Skadeförsäkringens placeringar*	4 100	2,4	18,5
Livförsäkringens placeringar**	16 600	9,5	25,3
Totalt	20 700	11,9	

*Placeringarnas verkliga värde. I livförsäkringens placeringar ingår också fondanknutna placeringar och separata balansräkningar.

31.12.2021	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %	Omfattas av taxonomin, %
Företagsfinansiering, NFRD-exponeringar*	7 802	4,5	33,1
Skadeförsäkringens placeringar**	4 235	2,4	37,3
Livförsäkringens placeringar**	19 473	11,2	12,9
Bankrörelsens skuldebrev***	7 899	4,5	3,4
Totalt	39 409	22,6	

*NFRD-skyldiga företag (Non-Financial Reporting Directive, direktivet om icke-finansiell rapportering) omfattar europeiska noterade företag med fler än 500 anställda. Uppgifterna om företagsfinansiering har begränsats endast till inhemska företag. Siffrorna för 2021 och 2022 är inte jämförbara, eftersom datakällan och beräkningsmetoden ändrades 2022.

**Placeringarnas verkliga värde. I livförsäkringens placeringar ingår också fondanknutna placeringar och separata balansräkningar.

***Omfattar inte skuldebrev som innehas för handel.

Hållbarhet

Hållbarhet är en integrerad del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi, och en ansvarsfull affärsrörelse är en av OP Gruppens strategiska prioriteringar. OP Gruppen offentliggjorde sitt nya hållbarhetsprogram i augusti 2022. Det nya hållbarhetsprogrammet och dess riktlinjer realiserar OP Gruppens strategi och styr dess hållbarhetsarbete. OP Gruppens hållbarhetsprogram bygger på tre teman: Klimat och miljö, Människor och samhälle samt God förvaltningsledning.

Hållbarhetsprogrammet baserar sig på OP Gruppens värden, megatrender i omvärlden samt på en väsentlighetsanalys. Hållbarhetsprogrammet och dess mål har utarbetats i samarbete med olika intressentgrupper. Inom temat Klimat och miljö ställs mål för att tillhandahålla hållbara finansierings- och placeringsprodukter, minska utsläppen i kredit- och placeringsportföljerna samt främja biologisk

mångfald. I fokus för temat Människor och samhälle står välfärden i lokalsamhällena samt stöd för hanteringen av den egna ekonomin och för ekonomikunskaper. Temat God förvaltningsledning omfattar integrering av hållbarheten i all affärsrörelse och risktagning samt ett mål att öka mångfalden i förvaltningen.

OP Gruppen har förbundit sig att iaktta de tio principerna om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorrup­tion i enlighet med FN:s Global Compact-initiativ. OP har förbundit sig att iaktta FN:s principer för ansvarsfull placering och FN:s principer för hållbar försäkring. OP Gruppen har som grundande medlem undertecknat principerna för ansvarsfull bankverksamhet enligt FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI).

OP Gruppen har förbundit sig till det internationella samarbetsprojektet Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) som syftar till att utarbeta och införa en enhetlig metod för att bedöma och rapportera utsläpp av växthusgaser som hänför sig till lån och placeringar.

Viktiga händelser inom hållbarhet under räkenskapsperioden

OP Företagsbanken Abp emitterade i januari ett grönt obligationslån på 500 miljoner euro till senior non-preferred-villkor. Lånets löptid är 5,5 år. Med lånet, som riktades till internationella ansvarsfulla institutionella placerare, främjas den gröna omställningen, och medlen från det styrs till hållbar företagsfinansiering. Näringsgrenar som finansieras är förnybar energi, miljövänligt byggande (green buildings) och hållbar användning av naturresurser, inklusive markanvändning.

I april emitterade OP-Bostadslånebanken Abp ett grönt säkerställt obligationslån på 1 miljard euro och med en löptid på 5,5 år. Obligationslånet har fast ränta och fastighetssäkerhet och det är riktat till internationella institutionella placerare. Medlen som flyter in via lånet riktas till OP Gruppens bolån som i enlighet med OP-Bostadslånebankens ramverk Green Covered Bond har identifierats som gröna bolån. Branschen som finansieras är energieffektiva bostadshus (green buildings).

I april-maj arrangerade OP Gruppen den traditionella Ekonomikunskapsstävlingen i samarbete med Förbundet för lärarna i historia och samhällslära FLHS rf. I år deltog sammanlagt cirka 20 000 ungdomar från 325 skolor runtom i Finland i den riksomfattande tävlingen. I maj donerade OP Gruppen 500 000 euro till Finlands Röda Kors för att hjälpa ukrainarna.

OP Gruppen donerade totalt 1,8 miljoner euro till finländska universitet. OP Gruppens centralinstitut, alltså OP Andelslags, andel av donationen var 1,2 miljoner euro. Den fördelades jämnt mellan tio universitet som undervisar i ekonomi: 120 000 euro doneras till Aalto-universitetet, Östra Finlands, Jyväskylä, Uleåborgs, Tammerfors, Åbo och Vasa universitet samt till LUT-universitetet, Svenska Handelshögskolan Hanken och Åbo Akademi. Utöver det donerade andelsbankerna sammanlagt cirka 620 000 euro

till universiteten i deras eget område. Med donationerna till universiteten vill OP Gruppen stödja kompetensen och forskningen i Finland, skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och främja sin omvärlds framgång på lång sikt.

Som en del av den årliga kampanjen Sommarjobb på OP:s bekostnad erbjöd OP 2 000 unga sommarjobb inom den tredje sektorn. Andelsbankerna understödde allmännyttiga föreningar så att de kunde sysselsätta 15–17-åriga unga i två veckor. En viktig del av andelsbankernas hållbarhetsarbete är att stärka barns och ungas välbefinnande och framtidstro samt att erbjuda dem möjligheter att hitta arbete. I juli arrangerade OP för sjätte gången tillsammans med Hope rf insamlingen En ryggsäck på varje rygg i andelsbankerna runt om i Finland. I år samlades över 2 500 skolväskor in åt barn i mindre bemedlade familjer.

Det nya hållbarhetsprogrammet lanserades i augusti 2022. Hållbarhetsarbetet styrs av OP Gruppens hållbarhetsprogram och dess mål.

Pohjola Försäkring och flera andelsbanker på olika håll i landet deltar i programmet Dreams för att stötta ungas drömmar, välmående och framtidstro. Med Pohjola Försäkrings och andelsbankernas stöd kommer det att ordnas Dreams-besök på hela 240 skolor runt om i Finland under de kommande två åren.

OP Gruppen har stött MIELI rf:s kristelefon sedan 2020. I och med höstens donation på 30 000 euro uppgick OP:s stöd till MIELI rf:s kristelefon till 200 000 euro. Med donationerna har kristelefonens verksamhet fått konkret hjälp, och de har gjort det möjligt att till exempel anställa krisarbetare.

OP Gruppen deltar i den riksomfattande kampanjen Snäppet svalare och inledde i september ett energispartalko för att minska energianvändningen för uppvärmning med fem procent den här vintern. Gruppen sänker temperaturen på sina kontor med en grad och vidtar många andra energisparåtgärder. Med sin energisparutmaning uppmuntrar OP alla kunder och samarbetspartner att delta i spartalkot.

OP Gruppen har två hållbara företagsfinansieringsprodukter som utvecklats utifrån internationella principer: gröna lån och lån enligt hållbarhetskriterier. Kunder som beviljas gröna lån åtar sig att använda de lånade medlen för bestämda ändamål. När lån enligt hållbarhetskriterier beviljas förbinder sig företagskunderna till specifika hållbarhetsmål som väljs ut i samarbete med OP. Hållbarhetsmålen i lån enligt hållbarhetskriterier påverkar lånemarginalen. Vid utgången av december uppgick de totala exponeringarna mot dessa lån och limiter till 5,2 miljarder euro (3,0).

OP Gruppen och Europeiska investeringsfonden undertecknade i december 2022 ett avtal om nya riskdelningsgarantier. Avsikten är att göra det lättare att få finansiering för investeringar som påskyndar den gröna omställningen samt att göra det möjligt för sme-företag att genomföra projekt med mindre säkerheter.

Flerkanalstjänster

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler: nät-, mobil-, kontors- och telefontjänster. OP:s mobilkanaler (OP-mobilen, OP-företagsmobilen) hade i december över 1,4 miljoner aktiva användare (1,3). Personlig kundservice erbjuds på kontor och digitalt.

Mobil- och nättjänster, mn inloggnings	1–12/2022	1–12/2021	Förändr. %
OP-mobilen	513,6	481,3	6,7
OP-företagsmobilen	27,3	20,9	30,6
Pivo	43,4	44,4	-2,3
Op.fi*	73,8	53,4	38,2
	31.12.2022	31.12.2021	Förändr. %
Siirto-betalning, registrerade kunder (OP)	1 148 218	1 054 931	8,8

*Siffrorna är inte jämförbara på grund av att mätningssättet ändrats 2022.

I mars lanserade OP tjänsten Google Pay för sina kunder i Finland vid sidan av tjänsten Apple Pay. Med tjänsten går det att betala inköp med en Android-telefon eller smartklocka i kontaktlösa betalterminaler, appar och nätbutiker. I december utvidgades tjänsten så att den blev tillgänglig för kunder som använder Mastercard.

I mars publicerade OP en ny seniorguide som stöder kunderna vid skötseln av icke-digitala bankärenden. Guiden hjälper seniorer att hitta olika alternativ för att sköta dagliga bankärenden utan dator eller smarttelefon.

OP Gruppens täckande kontorsnät består av 297 kontor (324) runt om i Finland. Dessutom har Pohjola Försäkring ett omfattande nätverk av ombud och partner.

OP Gruppen har stor närvaro i de vanligaste sociala medierna, där den har sammanlagt 650 000 följare (630 000). Utöver OP Gruppens konton i sociala medier på rikspanet har många andelsbanker egna konton, där de delar publikationer som är avsedda för lokala kunder.

Kapitaltäckning

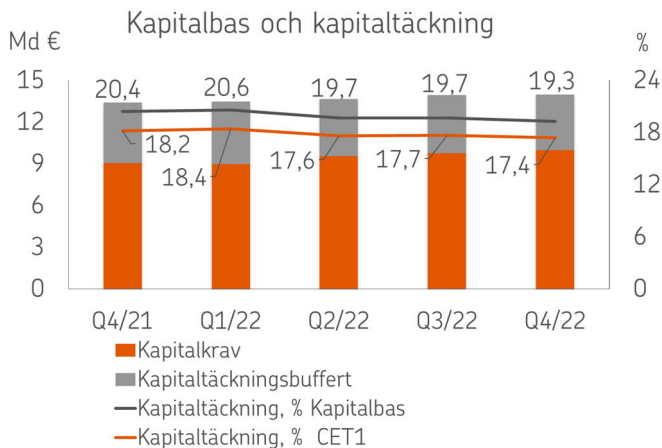
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 4,1 miljarder euro (4,5). Kapitalkravet för bankrörelsen var oförändrat på 13,8 procent beräknat på de riskvägda posterna. OP Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalkravet var 137 procent (146). Nyckeltalet försvagades med cirka 15 procentenheter i och med att den schablonmetodbaserade golvnivån (SA-golvet) för riskvägda poster började tillämpas. Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimigränsen för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken

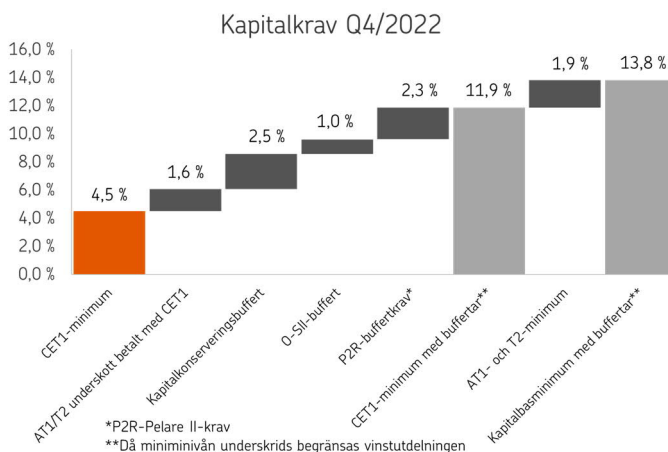
konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

Kapitaltäckning för kreditinstitut

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 17,4 procent (18,2), vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 5,5 procentenheter. Nyckeltalet försvagades med en procentenhet när SA-golvet började tillämpas under det andra kvartalet. Resultatet och emissioner av Avkastningsandelar förbättrade relationstalet.

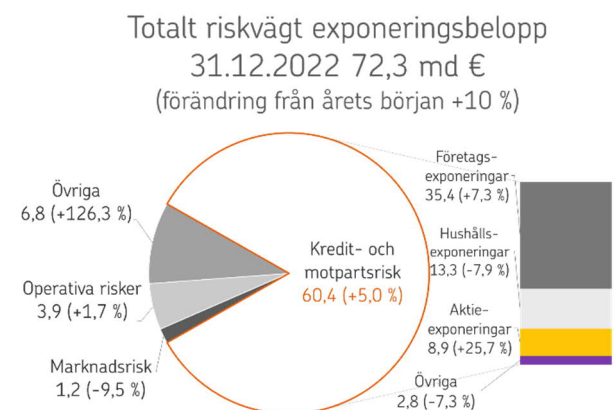
Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Den andel av minimikraven för AT1 och T2 som ska täckas med CET1, 1,6 procent, höjer minimigränsen för CET1 till 6,1 procent. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffertkravet på 1 procent och ECB:s P2R-krav höjer i praktiken den lägsta gränsen till 13,8 procent för den totala kapitalrelationen och till 11,9 procent för CET1-kapitaltäckningen, med beaktande av underskotten i primärkapitaltillskottet (AT1) och supplementärkapitalet (T2).

Kärnprimärkapitalet i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet var 12,6 miljarder euro (12,0). Kärnprimärkapitalet påverkades positivt av bankrörelsens resultat och emissioner

av Avkastningsandelar. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 3,2 miljarder euro (3,1).

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick till 72,3 miljarder euro (65,7), vilket är 10 procent större än vid årsskiftet 2021. Det totala riskvägda exponeringsbeloppet ökade till följd av SA-golvet. Under det tredje kvartalet övergick OP Gruppen i kapitaltäckningsanalysen till en schablonmetod för institutsexponeringarna och för vissa mindre företagsexponeringar. Ändringen hade ingen väsentlig inverkan på kapitaltäckningen. Tidigare tillämpades internmetoden, IRBA, på exponeringarna i fråga.

Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 8,6 miljarder euro (6,8) i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag. Ökningen berodde på övergången till den förenklade metoden med en riskvikt på 370 procent i stället för den tidigare PD/LGD-metoden. I schablonmetoden är riskvikten för innehav i försäkringsföretag 100 procent.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i december 2022 att tills vidare inte ställa något kontracykliskt buffertkrav för bankerna. I makrotillsynsbeslutet i december 2022 antydde Finansinspektionen att en systemriskbuffert skulle införas under det första kvartalet 2023. I samband med sitt makrotillsynsbeslut i juni 2022 gjorde Finansinspektionen en årlig justering av bankernas buffertkrav och beslöt att höja OP Gruppens O-SII-buffert med 0,5 procentenheter till 1,5 procent från 1.1.2023.

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) för OP Gruppens bankrörelse var 7,6 procent (7,4). Till uppgången i relationstalet bidrog i synnerhet bankrörelsens resultat. Enligt regleringen är miniminivån 3 procent.

OP Gruppen lämnade 30.9.2022 in en ansökan till ECB om att använda schablonmetoden i kapitaltäckningsanalysen i stället för interna modeller (IRBA) och den schablonmetodsbaserade golvnivå för riskvägda poster som nu används. Övergången till schablonmetoden beräknas inte ha någon väsentlig inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning och riskposition. Enligt OP Gruppens uppskattning kommer

övergången till schablonmetoden att ske under det första kvartalet 2023.

De kommande ändringarna i EU:s tillsynsförordning (CRR3), som implementerar den slutliga Basel III-regleringen i EU, uppskattas inte ha någon väsentlig inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning. Ändringarna uppskattas träda i kraft 2025.

OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport samt OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller offentliggörs vecka 10.

Försäkring

Försäkringsbolagens solvens är stark. Försäkringsrörelsens solvens stärktes huvudsakligen av ränteuppgången och de lägre marknadsriskerna.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	31.12. 2022	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2021
Kapitalbas, mn €* [*]	1 658	1 464	1 523	1 656
Kapitalkrav, mn €* [*]	671	840	567	833
Solvensprocent*	247	174	269	199
Solvensprocent (utan beaktande av övergångsbestämmelse)	247	174	232	173

*med beaktande av övergångsbestämmelser

ECB:s tillsyn

OP Gruppen omfattas av Europeiska centralbankens tillsyn.

OP Gruppen fick 25.4.2019 som en del av granskningen av interna modeller (TRIM) ECB:s beslut om ökning av riskvikterna för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet. Ökningarna gäller tills vidare, tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts.

OP Gruppen fick 19.2.2020 ett beslut av ECB om ändring av definitionen av fallissemang, där riskviktskoefficienter fastställdes för företags- och hushållsexponeringarna. Riskviktskoefficienterna gäller tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts.

OP Gruppen fick 11.12.2020 ECB:s beslut om ökning av riskvikterna för hushållsexponeringar. Beslutet ersatte det tidigare beslutet från 2.2.2017.

OP Gruppen fick 18.3.2021 ECB:s beslut om höjning av riskparametern för företagsexponeringar. Riskparameterkoefficienten gäller tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts.

ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). ECB:s buffertkrav (P2R) är 2,25 procent (2,25) från och med 1.1.2022.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) i Bryssel. SRB har fastställt OP Gruppens resolutionsstrategi enligt vilken resolutionsåtgärderna skulle riktas till OP-sammanslutningen och till den nya OP Företagsbanken som bildas i en resolutionsituation.

Resolutionsmyndigheten uppdaterade 21.2.2022 MREL-kravet (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities) för OP Gruppens kapitalbas och nedskrivningsbara skulder. Det uppdaterade MREL-kravet är 25,8 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet (RWA) och 9,9 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden (LRE).

Som en del av MREL-kravet har resolutionsmyndigheten fastställt ett subordinationskrav för OP Gruppen i enlighet med EU:s resolutionsförordning. På basis av subordinationskravet avgörs en hur stor del av MREL-kravet som ska uppfyllas med kapitalbasen eller med efterställda skulder. Från och med 2022 är subordinationskravet, som kompletterar MREL-kravet, 22 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 9,9 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. Från början av 2024 är subordinationskravet 24 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 9,9 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. I kraven ingår buffertkrav på 3,5 procent (CBR, Combined Buffer Requirement).

OP Gruppens buffert för MREL-kravet var 9,0 miljarder euro och för subordinationskravet 1,9 miljarder euro. De av OP Gruppen emitterade obligationslånen till senior non-preferred-villkor (SNP) uppgick till 4,4 miljarder euro. SNP-lånen täcker subordinationskravet.

Centrala principer för riskhantering

I OP Gruppen är OP Andelslags styrelse det viktigaste beslutsorganet när det gäller uppgifter i anslutning till riskhantering. OP Andelslags förvaltningsråd fastställer styrelsens beslut om OP Gruppens riskvillighet. Styrelsens riskkommitté biträder styrelsen i hanteringen av uppgifter som hör samman med risktagning och riskhantering. Direktionen har på beslut av chefsdirektören tillsatt en riskhanteringskommitté, en styrnings- och compliance-kommitté och en balanshanteringskommitté för bankrörelsen. Kommittéerna godkänner anvisningar och beskrivningar av förfaringsätt som preciserar principerna för risktagning och principerna för riskhantering.

Den verkställande ledningen bereder affärsrörelsens strategiska val, som beträffande risktagningen baserar sig på Principer för OP Gruppens risktagning, som fastställdes av OP Andelslags förvaltningsråd. I Principerna för risktagning ges riktlinjer för och motiveringar till vilka risker affärsrörelsen är

beredd att ta och i vilken utsträckning. Affärsrörelserna är förpliktade att bedriva verksamheten inom ramen för dessa begränsningar. Den verkställande ledningen fattar beslut om arbetsfördelningen beträffande risktagning: vilka risker olika intjäningslogiska helheter (produkt- och tjänstekoncept) kan ta samt eventuella preciseringar av de risker som juridiska företag och olika funktioner inom dessa intjäningslogiska helheter kan ta.

Den verkställande ledningen ansvarar för att upprätthålla och utveckla tillräckliga resurser och kunskaper såväl i den första och andra som i den tredje linjens kontrollfunktioner. Förvaltningsstrukturen skapar en grund för att centrala principer som styr verksamheten och de policyer och instruktioner som preciserar principerna har beretts och beslutats på tillbörligt sätt, och att varje rörelse utvärderas och övervakas med hänsyn till dess kvalitet, omfattning och komplexitet på tillbörligt sätt förutom av affärsrörelsens egen uppföljning också av aktörer som är oberoende av affärsrörelsen.

OP Gruppens ersättningssystem byggs upp i enlighet med gruppens grunduppgift, värden och mål så att systemen är förenliga med regleringen. Ersättningarna ska inte uppmuntra till för stor risktagning eller verksamhet som står i konflikt med kundens intresse. Compliance och riskhanteringen deltar i beredningen av ersättningsprinciperna, ersättningspolicyen och ersättningssystemen samt i att fastställa metoder för övervakning av ersättningsprocesserna.

Principerna för styrsystemet, som det solidariska ansvaret kräver, fastställer och anger riktlinjerna för centralinstitutets och dess medlemsandelsbankers bankspecifika styrsystem som det solidariska ansvaret kräver. Ramarna för rutinerna sätts dessutom av principerna för intern kontroll, intern styrning, god affärssed och företags säkerhet.

Riskprofil

Utgångspunkten för OP Gruppens risktagning är att OP Gruppen åtar sig att bära de risker som uppkommer vid uppfyllandet av gruppens grunduppgift. I sin risktagning betonar OP Gruppen måttfullhet, ansvar och ett omsorgsfullt agerande. Risktagningen riktas och begränsas med hjälp av principer och limiter som beretts av den verkställande ledningen och godkänts av ledningsorganet.

OP Gruppens framgång baserar sig på kundernas och andra intressentgruppers förtroende, på tillräckligt med kapital och tillräcklig likviditet samt mångsidiga data om kunden. Risktagningen baserar sig på en förståelse av de omständigheter som påverkar kundernas framtida verksamhet och framgång både i en omvärld som liknar nuläget och i situationer där omvärlden drabbas av en plötslig chock eller trendmässig förändring.

Omvärlden analyseras som en del av den fortlöpande strategiprocessen. Megatrenderna och framtidsbilderna bakom strategin återspeglar de förändringskrafter som påverkar OP Gruppens och dess kunders vardag,

förhållanden och framtid. Sådana fenomen som formar omvärlden är för närvarande bland annat hållbar utveckling och ansvar (ESG), den demografiska förändringen i befolkningen, geopolitiska faktorer, energikrisen i Europa, den kraftigt ökade inflationen, de exceptionellt snabbt ökade marknadsräntorna och teknikens snabba utveckling. Till exempel klimat- och miljöförändringar samt andra faktorer i omvärlden granskas noga för att förstå vilka konsekvenser de har för kundernas framtida framgång. Genom rådgivning och affärsbeslut stöttar OP Gruppen kunderna att utveckla hållbar och framgångsrik affärsverksamhet i framtiden.

OP Gruppens affärsrörelse täcker omfattande de olika delområdena inom finanssektorn och därför kan överraskande chocker som får sin början utanför den ekonomiska omvärlden ha många olika direkta och indirekta effekter på framgången hos OP Gruppens kunder samt på OP Gruppens lokaler, datatekniska infrastruktur och personal. Om de realiserar kan de påverka riskprofilen, kapitaliseringen, likviditeten och den dagliga verksamhetens kontinuitet på många sätt. Effekterna av sådana potentiella chocker bedöms med hjälp av scenarioarbete.

Under 2022 hölls OP Gruppens operativa risker bra under kontroll. De realiserade riskerna medförde bruttoförluster på 7 miljoner euro (10). För de övriga riskernas del följer en närmare genomgång av riskprofilen separat för varje affärsrörelse.

Uppskattning av hur kriget i Ukraina påverkar OP Gruppens risker

Rysslands anfallskrig i Ukraina kan påverka OP Gruppens intäkter och risker indirekt via förändringar i kundernas verksamhetsförutsättningar samt direkt via det allmänna läget på finansmarknaden och skadegörelse mot den tekniska infrastrukturen. Konsekvenserna kan bland annat bli följande:

- nedskrivningarna av fordringar ökar
- värdet på placeringstillgångar sjunker
- omfattande sanktioner och motsanktioner påverkar OP Gruppens eller dess kunders verksamhet
- tillgångsproblem och prisuppgång för marknadsupplåningen
- kontinuitetsproblem i verksamheten till följd av cyberattacker mot OP Gruppen eller dess kunder.

Hushållsbank och Företagsbank

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsrisken.

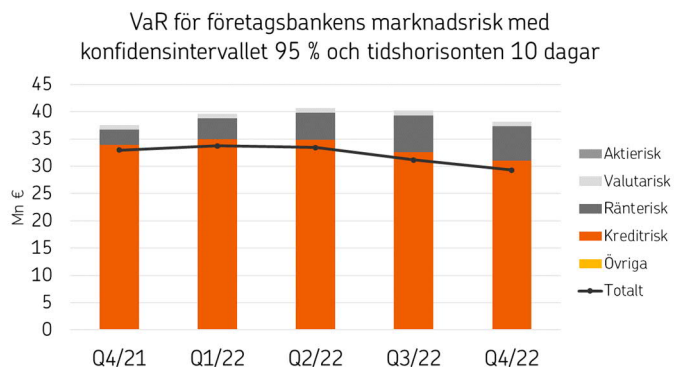
Bankrörelsens kreditriskposition var fortsatt stabil och riskerna måttliga samt kreditstockens allmänna kvalitet god. Kreditriskpositionen kan påverkas negativt av ränteuppgången.

OP Gruppen har inga betydande direkta exponeringar mot Ryssland. Kriget i Ukraina påverkar kreditriskpositionen främst indirekt via företagskrediter, särskilt till följd av

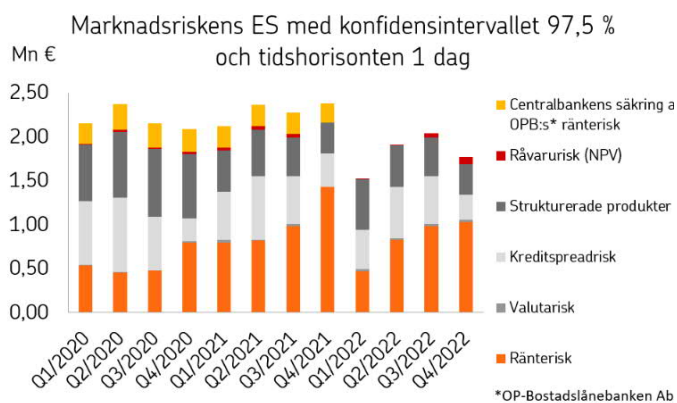

förändringar i energi- och råvarupriserna, och via enstaka kundrelationer.

Marknadsrisken för Företagsbankens långfristiga placeringar minskade under det sista kvartalet. Inga betydande ändringar gjordes i tillgångsslagsfördelningen under räkenskapsperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter placeringarnas marknadsrisk, var 29 miljoner euro (33) vid slutet av räkenskapsperioden. I VaR ingår likviditetsreservens och bankrörelsens långfristiga placeringar i obligationslån samt säkringsinstrumenten för ränterisken i dem.

Markets-funktionens marknadsrisker minskade en aning, eftersom ändringar gjordes i storleken på den öppna kreditspreaden. Det här syns som en minskning i hela den förväntade förlusten (Expected Shortfall, ES) och särskilt i kreditspreadens andel jämfört med det tredje kvartalet.

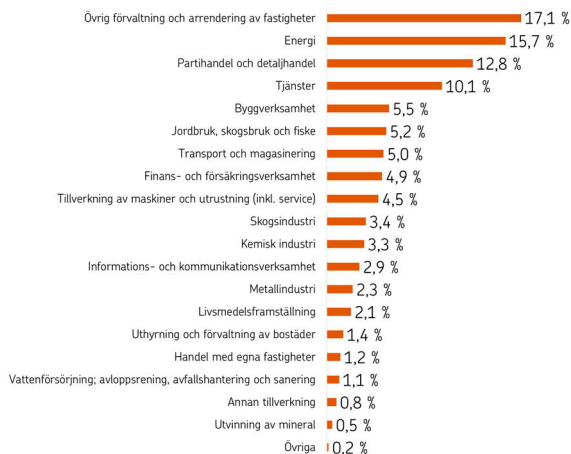
Exponeringar med anstånd och nödlidande fordringar

	Presterande exponeringar med anstånd (brutto)		Nödlidande fordringar (brutto)		Problemfordringar (brutto)		Förlustreserv		Problemfordringar (netto)	
	31.12. 2022	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2021
Över 90 dagar förfallna fordringar, md €			0,52	0,64	0,52	0,64	0,19	0,24	0,33	0,40
Förmodas inte bli betalda, md €			0,91	0,78	0,91	0,78	0,16	0,13	0,75	0,65
Exponeringar med anstånd, md €	3,38	3,41	1,32	1,34	4,70	4,75	0,18	0,20	4,51	4,55
Totalt, md €	3,38	3,41	2,74	2,76	6,12	6,17	0,53	0,58	5,59	5,59

Nyckeltal	OP Gruppen		Hushållsbank		Företagsbank	
	31.12. 2022	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2021
Problemfordringar av exponeringarna, %	5,23	5,31	6,75	6,57	1,88	2,29
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %	2,34	2,37	2,72	2,61	1,50	1,77
Presterande exponeringar med anstånd av exponeringarna, %	2,89	2,93	4,04	3,95	0,38	0,52
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	55,2	55,3	59,8	60,2	20,3	22,9
Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	12,0	11,9	8,5	7,5	38,4	41,5

Inte en enda exponering mot en kund överskred tio procent av OP Gruppens kapitalbas efter förlustreserver och annan kreditriskreducering.

Krediter till företag enligt huvudsbransch

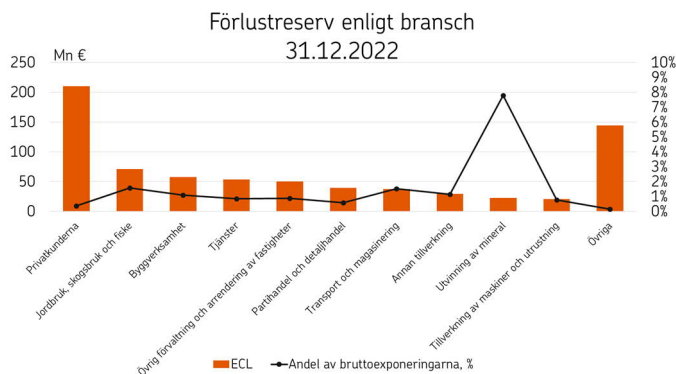
På bilden presenteras fördelningen av OP Gruppens företagskrediter branschvis i procent vid räkenskapsperiodens slut.

Ränterisken för segmentet Hushållsbanks finansiella balansräkning mätt med effekten av en räntehöjning på en procentenhet på räntenettet var 286 miljoner euro (380) och med effekten av en räntesänkning på en procentenhet -289 miljoner euro (-90) i snitt under ett år. Ränteintäktsrisken beräknas för en tidsperiod på ett år genom att dividera summan av ränteintäktsrisken för de tre följande åren med tre.

Ränterisken för segmentet Företagsbanks finansiella balansräkning mätt med effekten av en räntehöjning på en procentenhet på räntenettet var 16 miljoner euro (56) och med effekten av en räntesänkning på en procentenhet -16 miljoner euro (59) i snitt under ett år.

OP Gruppen förvaltar vid slutet av december insättningar som omfattas av insättningsgarantin för ett totalbelopp på 44,2 miljarder euro (43,0). Ur insättningsgarantifonden ersätts högst 100 000 euro till varje kund i OP Gruppen.

Förlustreserv enligt bransch

På bilden presenteras förlustreserven för olika branscher vid slutet av räkenskapsperioden 31.12.2022 samt förlustreservens procentandel av de totala exponeringarna i branschen vid slutet av räkenskapsperioden.

Försäkring

Skadeförsäkring

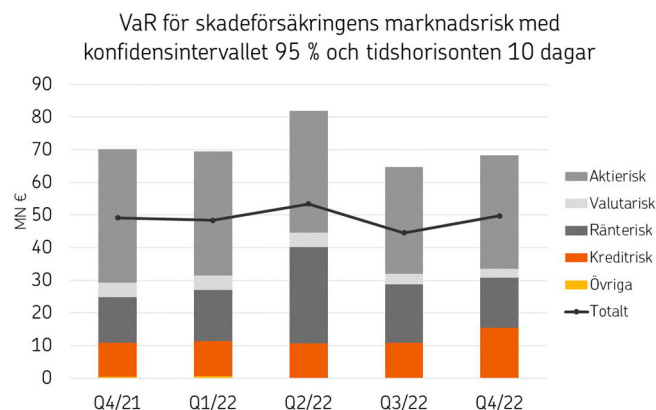
Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, en oväntad förlängning av den förväntade livslängden för förmånstagare till försäkringsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna. Under det fjärde kvartalet höjdes diskonteringsräntan som använts vid värderingen av försäkringsskulden med 0,8 procentenheter till 2,0 procent. I IFRS-bokföringen har den försäkringsskuld som har diskonterats med standardräntan gjorts mer marknadsbaserad genom en räntekomplettering vars värdeförändring baserar sig på förändringar i den riskfria räntekurvan.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden för pensioner med 38 miljoner euro (45). En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 22 miljoner euro (29).

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker under räkenskapsperioden. Viktiga marknadsrisker i skadeförsäkringen är aktierisken och den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskuldens värde och kapitalkravet.

Marknadsrisken för skadeförsäkringens investeringstillgångar ökade under det fjärde kvartalet. Den ökade marknadsrisken beror på att kreditspreadrisken ökat. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var vid slutet av räkenskapsperioden 49 miljoner euro (49). I nyckeltalet VaR ingår bolagets investeringstillgångar inklusive placeringar, försäkringsskuld och säkringsinstrument för ränterisken i försäkringsskulden.

Skadeförsäkringens direkta affärstransaktioner med Ryssland eller Ukraina är obetydliga inom såväl försäkrings- som placeringsverksamheten. En större affärsmässig inverkan hänför sig till placeringsmarknadens utveckling.

Livförsäkring

De centralaste riskerna i livförsäkringen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden, en snabbare ökning i de försäkrades förväntade livslängd än beräknat samt annullations- och återköpsrisker som beror på förändringar i kundbeteendet.

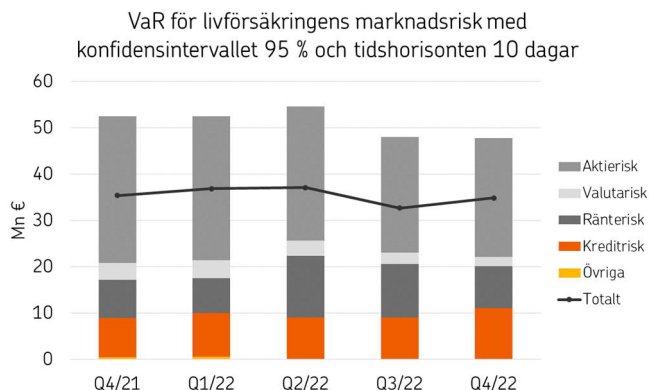
En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden med 25 miljoner euro (28). En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 17 miljoner euro (26). Minskningen i försäkringsskuldens räntekänslighet beror på både ränteuppgången och en förändring i försäkringsskuldens kassaflöden.

Det finns en buffert för placeringsriskerna och riskerna i anslutning till förändringen i kundbeteendet i de separata försäkringsbestånden. Bufferten räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden varefter OP Gruppen bär riskerna för bestånden. Bufferterna uppgick till totalt 246 miljoner euro (292) vid slutet av räkenskapsperioden.

Marknadsrisken för livförsäkringens investeringstillgångar ökade under det fjärde kvartalet. Den ökade marknadsrisken beror på att kreditspreadrisken ökat. Nyckeltalet VaR, som mäter marknadsrisken, var vid slutet av räkenskapsperioden 35 miljoner euro (35). I nyckeltalet VaR ingår livförsäkringens investeringstillgångar inklusive placeringar, försäkringsskuld och säkringsinstrument för ränterisken i försäkringsskulden. Beräkningen beaktar inte marknadsriskerna i livförsäkringens separata bestånd, de tillgångar som utgör en buffert för dem eller kundåterbärningarna.

Livförsäkringens direkta placeringar i Ryssland eller Ukraina är obetydliga. En större affärsmässig inverkan hänför sig till placeringsmarknadens allmänna utveckling. Den geopolitiska situationen påverkar livförsäkringsverksamheten också

genom att vissa placeringsobjekt som anslutits till fondanknutna försäkringar är stängda.

Gruppfunktioner

De centrala riskerna inom segmentet Gruppfunktioner är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Den väsentligaste marknadsriskfaktorn är hur förändringar i kreditspreadarna påverkar värdet av skuldebrev i likviditetsreserven.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka.

Under januari–december emitterade OP Gruppen långfristiga obligationslån för totalt 8,0 miljarder euro (3,8) varav 1,0 miljarder utgjorde ett obligationslån med fastighetssäkerhet som ingår i den egna balansräkningen.

Inlåningens andel av kreditstocken hölls stabil under räkenskapsperioden.

Marknadsrisken för skuldebrev i likviditetsreserven (VaR 95 %) minskade under räkenskapsperioden. Inga betydande förändringar skedde i tillgångslagsfördelningen. Nyckeltalet VaR, som mäter likviditetsreservens marknadsrisk, var 27 miljoner euro (30) vid slutet av räkenskapsperioden. I VaR ingår likviditetsreservens långfristiga placeringar i obligationslån samt säkringsinstrumenten för ränterisken i dem.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för

centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariot.

OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens LCR-relationstal var 217 procent (212) vid räkenskapsperiodens slut.

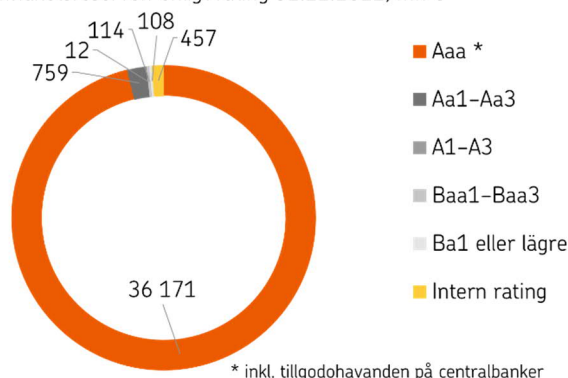
Tillräckligheten hos OP Gruppens långfristiga finansiering följs upp bland annat med NSFR-relationstalet som mäter den strukturella finansieringsrisken. Enligt bestämmelserna ska NSFR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens NSFR-relationstal var 128 procent (130) vid räkenskapsperiodens slut.

Likviditetsreserv

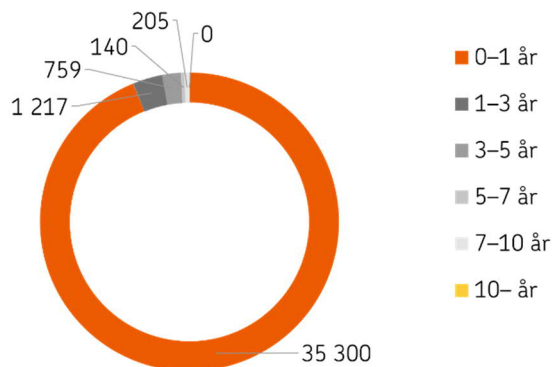
Md €	31.12.2022	31.12.2021	Förändr. %
Tillgodohavanden på centralbanker	34,8	32,6	6,7
Skuldebrev som godtas som säkerhet	2,1	4,0	-48,2
Totalt	36,9	36,7	0,7
Fordringar som inte godtas som säkerhet	0,7	1,0	-27,0
Likviditetsreserven till marknadsvärde	37,6	37,6	-0,1
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,2	-0,3	
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	37,4	37,3	0,3

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev och värdepapperiserade fordringar emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 31.12.2022, mn €

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 31.12.2022, mn €

Rating

OP Företagsbanken Ab:s rating 31.12.2022

Rating-institut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

Pohjola Försäkring Ab:s rating 31.12.2022

Ratinginstitut	Rating	Utsikter
Standard & Poor's	A+	Stabila
Moody's	A2	Stabila

OP Företagsbanken Abp och Pohjola Försäkring Ab har ratingar från Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited och Moody's Investors Service (Nordics) AB. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens finansiella ställning.

Segmentens resultat

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank (Bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (Bankrörelse för företag och institutioner) och Försäkring (Försäkringsrörelse). Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet Gruppfunktioner (tidigare Övrig rörelse). Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Hushållsbank

- Resultatet före skatt ökade till 502 miljoner euro (304).
- Intäkterna ökade med 12,6 procent till 1 996 miljoner euro. Intäkterna från kundrörelsen ökade med totalt 12,1 procent: räntenettet ökade med 24,5 procent till 1 194 miljoner euro och provisionsnettot ökade med 2,6 procent till 773 miljoner euro.
- Kostnaderna ökade med 0,7 procent till 1 229 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 2,0 procent till 455 miljoner euro och de övriga rörelsekostnaderna med 2,1 procent till 720 miljoner euro.
- Nedskrivningarna av fordringar ökade till 96 miljoner euro (84). De nödlidande fordringarna (brutto) uppgick till 2,7 procent (2,6) av exponeringarna.
- Utlåningen minskade med 0,3 procent till 70,7 miljarder euro, och inlåningen ökade med 2,8 procent till 63,9 miljarder euro.
- De mest betydande utvecklingsåtgärder riktades till att uppgradera basbanksystemet samt till utvecklingen av digitala tjänster.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Räntenetto	1 194	959	24,5
Provisionsnetto	773	753	2,6
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-9	-16	-
Övriga intäkter	39	78	-50,0
Intäkter totalt	1 996	1 773	12,6
Personalkostnader	455	447	2,0
Avskrivningar och nedskrivningar	53	69	-22,0
Övriga rörelsekostnader	720	705	2,1
Kostnader totalt	1 229	1 221	0,7
Nedskrivningar av fordringar	-96	-84	-
OP-bonus till ägarkunder	-168	-165	-
Resultat före skatt	502	304	65,2
Kostnads-intäktsrelation, %	61,6	68,8	-7,2*
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %	2,7	2,6	0,1*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,13	0,12	0,02*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,40	0,26	0,15*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,54	0,40	0,14*
Mn €			
Uttagna bolån	7 513	8 805	-14,7
Uttagna företagskrediter	2 702	2 639	2,4
Förmedlade bostads- och fastighetsaffärer, st.	10 844	13 177	-17,7
Md €	31.12.2022	31.12.2021	Förändr. %
Utlåning			
Bolån	42,3	41,5	1,9
Krediter till företag	8,3	8,2	2,1
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	20,1	21,3	-5,5
Utlåning totalt	70,7	71,0	-0,3
Garantier	1,0	0,9	1,4
Övriga exponeringar	8,3	9,6	-13,5
Inlåning			
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	42,3	41,4	2,2
Placeringsinsättningar	21,6	20,8	4,0
Inlåning totalt	63,9	62,2	2,8

* Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Hushållsbank består av bankrörelse och kapitalförvaltning för privatkunder och sme-företag i andelsbankerna och centralinstitutskoncernen.

Osäkerheten i ekonomin samt uppgången i inflationen och referensräntorna påverkade bostadshandeln. De bostads- och fastighetsaffärer som OP Hem förmedlade minskade från jämförelseperioden med 17,7 procent till 10 884 affärer.

Utlåningen minskade med 0,3 procent till 70,7 miljarder euro. I utlåningen inkluderas förändringen i verkligt värde på krediter som ingår i säkringsredovisningen, -1,3 miljarder euro (0,2). Nya bolån togs ut för 14,7 procent mindre än under jämförelseperioden. Bolånestocken växte med 1,9 procent till 42,3 miljarder euro. Utlåningen till företag ökade med 2,1 procent till 8,3 miljarder euro. Utlåningen till bostadssammanslutningar och övriga krediter minskade med totalt 5,5 procent till 20,1 miljarder euro.

Ränteskyddsgraden för privatkundernas nya bolån var som högst i början av året, och kundernas intresse för att skydda bolånen höll i sig hela året. Av privatkundernas bolån var 32,8 procent (29,6) ränteskyddade vid slutet av räkenskapsperioden. Vid slutet av året minskade räntetaket redan räntekostnaderna för cirka 82 000 bolån med ett sammanlagt lånekapital på 7,3 miljarder euro.

Inlåningen ökade med 2,8 procent till 63,9 miljarder euro. Tillväxten bestod av såväl bruks- och betalningskonton som av placeringsinsättningar.

I april 2022 emitterade OP-Bostadslånebanken Abp ett grönt säkerställt obligationslån på en miljard euro och med en löptid på 5,5 år.

OP Gruppens kunders intresse för sparande och placering fortsatte trots osäkerheten i omvärlden. OP-placeringsfonderna fick 55 700 nya andelsägare, vilket är 51 procent av hela marknadens bruttoökning. Antalet andelsägare i OP-placeringsfonderna var 1 200 000 brutto. OP-placeringsfondernas Morningstar-klassificering var 3,13 (3,17). Antalet utförda order inom aktiehandeln låg på samma nivå som under jämförelseperioden.

Under räkenskapsperioden riktades de mest betydande utvecklingsåtgärder till att uppgradera basbanksystemet samt till utvecklingen av digitala tjänster.

Under det tredje kvartalet drog sig OP Gruppens Pivo ur det planerade samförbundet med Danske Banks MobilePay och norska Vipps. Enligt planen skulle företaget samla de tre tjänsternas användare till en gemensam plattform för mobilbetalning.

I februari expanderade den elektroniska bostadshandeln till fastighetsaffärer, vilket OP Hem var först med att genomföra i Finland. Elektroniska bostadsaktieaffärer har gjorts sedan 2019.

I mars lanserade OP tjänsten Google Pay för sina kunder i Finland vid sidan av tjänsten Apple Pay. Med tjänsten går det

att betala inköp med en Android-telefon eller smartklocka i kontaktlösa betalterminaler, appar och nätbutiker. I december utvidgades tjänsten så att den blev tillgänglig för kunder som använder Mastercard.

Vid slutet av december var antalet andelsbanker 108 (121). Det pågår flera fusionsprojekt mellan andelsbanker på olika håll i Finland.

Räkenskapsperiodens resultat

Segmentet Hushållsbanks resultat före skatt var 502 miljoner euro (304). Intäkterna ökade med 12,6 procent till 1 996 miljoner euro. Räntenettet växte med 24,5 procent till 1 194 miljoner euro till följd av den kraftiga uppgången i marknadsräntorna. Provisionsnettot ökade med 2,6 procent till 773 miljoner euro till följd av ökningen i provisionerna från kortrörelsen och betalningarna samt kapitalförvaltningen.

Kostnaderna ökade med 0,7 procent till 1 229 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 2,0 procent till 455 miljoner euro och de övriga rörelsekostnaderna med 2,1 procent till 720 miljoner euro. Stabilitetsavgiften höjde de övriga rörelsekostnaderna. Avskrivningarna och nedskrivningarna minskade från jämförelseperioden med 22,0 procent till 53 miljoner euro.

Nedskrivningarna av fordringar ökade till 96 miljoner euro (84). OP Gruppen har bedömt effekten av uppgången i elpriserna och euriborräntorna på kreditrisken som förknippas med bolånestocken. På basis av analysen bokfördes i enlighet med ledningens bedömning en extra avsättning på 42 miljoner euro för förväntade kreditförluster. Under räkenskapsperioden bokfördes slutliga nettokreditförluster för 32 miljoner euro (67). De nödlidande fordringarna uppgick till 2,7 procent (2,6) av exponeringarna.

OP-bonus till ägarkunderna ökade med 2,2 procent till 168 miljoner euro.

Företagsbank

- Resultatet före skatt minskade till 416 miljoner euro (474).
- Intäkterna minskade med 12,4 procent till 776 miljoner euro. Räntenettot ökade med 10,4 procent till 457 miljoner euro, provisionsnettot minskade med 19,0 procent till 166 miljoner euro och nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 20,5 procent till 136 miljoner euro.
- Kostnaderna ökade med 1,1 procent till 321 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 3,3 procent till 218 miljoner euro till följd av att stabilitetsavgiften ökade.
- Utlåningen ökade med 8,3 procent till 27,8 miljarder euro och inlåningen minskade med 9,1 procent till 14,0 miljarder euro. De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank minskade med 12,2 procent till 72,3 miljarder euro.
- Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 18 miljoner euro (74). De nödlidande fordringarna (brutto) uppgick till 1,5 procent (1,8) av exponeringarna.
- De mest betydande utvecklingsåtgärder gällde förnyelsen av systemen för betalning och kapitalförvaltning.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Räntenetto	457	414	10,4
Provisionsnetto	166	204	-19,0
Nettointäkter från placeringsverksamhet	136	171	-20,5
Övriga intäkter	18	97	-81,5
Intäkter totalt	776	886	-12,4
Personalkostnader	95	93	2,2
Avskrivningar och nedskrivningar	8	14	-39,5
Övriga rörelsekostnader	218	211	3,3
Kostnader totalt	321	318	1,1
Nedskrivningar av fordringar	-18	-74	-
OP-bonus till ägarkunder	-20	-20	-
Resultat före skatt	416	474	-12,2
Kostnads-intäktrelation, %	41,4	35,9	-5,5*
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %	1,5	1,8	-0,3*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,06	0,25	-0,20*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,00	1,24	-0,24*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,05	1,29	-0,24*
Md €	31.12.2022	31.12.2021	Förändr. %
Utlåning			
Krediter till företag	15,6	14,5	7,9
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	12,2	11,2	8,8
Utlåning totalt	27,8	25,7	8,3
Garantier	3,4	3,5	-1,8
Övriga exponeringar	6,4	5,7	12,3
Inlåning	14,0	15,4	-9,1
Förvaltade medel (brutto)			
Placeringsfonder	27,6	32,5	-15,2
Institutionella kunder	35,7	38,3	-6,9
Private Banking	9,0	11,5	-21,4
Förvaltade medel totalt (brutto)	72,3	82,3	-12,2
Mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Nettoförsäljning			
Private Banking-kunder	-1	-174	-
Institutionella kunder	-356	76	-
Nettoförsäljning totalt	-357	-98	-

* Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Företagsbank består av bankrörelse samt kapitalförvaltning för företag och institutioner. Segmentet omfattar OP Företagsbanken Ab:s bankrörelse, OP Kapitalförvaltning Ab, OP-Fondbolaget Ab, OP Säilytys Oy och OP Kiinteistösihtous Oy.

Utlåningen ökade med 8,3 procent till 27,8 miljarder euro, och inlåningen minskade med 9,1 procent till 14,0 miljarder euro.

De mest betydande utvecklingsåtgärder inom segmentet Företagsbank gällde förnyelsen av systemen för betalning, finansiering och kapitalförvaltning. Förnyandet av systemen för betalning och förbättrandet av de elektroniska tjänsterna fortsätter ännu. Inom kapitalförvaltningen uppdateras fondernas förvaltningsprocesser samt kundservicen.

Företagsbankens satsningar på att främja en hållbar ekonomi ökade förbindelsestocken för hållbar finansiering till 5,2 miljarder euro (3,0). Företagsbanken har befaste också sin roll som rådgivare inom hållbar finansiering vid beredningen av ramverk för hållbar finansiering till kunderna.

Vid slutet av 2022 var OP Företagsbanken marknadsledare inom bilfinansieringen som finansierare av person- och paketbilar.

Verksamhetsmodellen för säkring av ränterisken i derivatkontrakt mellan Företagsbank och Hushållsbank ändrades i slutet av 2022. Resultatfluktuationen av värdeförändringar som beror på marknadsförändringar i derivatkontrakten mellan Företagsbank och Hushållsbank minskar hos OP Företagsbanken.

Kapitalförvaltningens nettoförsäljning var -357 miljoner euro (-98). De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank minskade med 12,4 procent till 72,3 miljarder euro (82,3). I de förvaltade medlen ingick medel från företag som hör till OP Gruppen för cirka 23 miljarder euro (24).

Trots det utmanande marknadsläget har intresset för OP-placeringsfonderna fortsatt varit stort. Privatkunderna tecknade andelar i OP-placeringsfonderna för 2,6 miljarder euro (3,2) under räkenskapsperioden.

Som svar på marknadsförändringen erbjöds i stor utsträckning kapitalskyddade strukturerade produkter och ränteprodukter, på vilka efterfrågan ökade.

OP Företagsbankens direkta exponeringar mot Ryssland är små. Rysslands anfallskrig i Ukraina ökade indirekt nedskrivningarna av fordringar under det första kvartalet 2022.

Räkenskapsperiodens resultat

Segmentet Företagsbanks resultat före skatt var 416 miljoner euro (474). Intäkterna minskade till 776 miljoner euro (886) och kostnaderna ökade till 321 miljoner euro (318). Kostnads-intäktsrelationen var 41,4 procent (35,9).

Räntenettet ökade med 10,4 procent till 457 miljoner euro (414). Segmentet Företagsbanks provisionsnetto var 166 miljoner euro (204). Nedgången i aktiekurserna minskade de förvaltade medlen och provisionsnettot.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto

Mn €	1-12/ 2022	1-12/ 2021	Förändr. %
Placeringsfonder	127	137	-6,7
Kapitalförvaltning	16	28	-43,1
Övriga	22	40	-44,3
Totalt	166	204	-19,0

Den betydande räntestegringen och tilltagande osäkerheten på marknaden ledde till mindre nettointäkter från placeringsverksamheten. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade till 136 miljoner euro (171).

Kostnaderna ökade med 1,1 procent till 321 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 2,2 procent till 95 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 3,3 procent till 218 miljoner euro. Stabilisersavgiften ökade med 26,2 procent till 31 miljoner euro.

Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 18 miljoner euro (74). De nödlidande fordringarna uppgick till 1,5 procent (1,8) av exponeringarna.

Försäkring

- Resultatet före skatt minskade till 433 miljoner euro (504).
- Premieintäkterna från skadeförsäkringen ökade med 2,8 procent till 1 598 miljoner euro, och försäkringsersättningarna minskade med 14,6 procent till 732 miljoner euro. Utan effekten av höjningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 12,5 procent till 1 012 miljoner euro.
- Kostnaderna minskade från jämförelseperioden och var 464 miljoner euro (493).
- Intäkterna från placeringsverksamheten var -87 miljoner euro (170). Placeringsintäkterna utan en post som motsvarar höjningen av försäkringsskuldens diskonteringsränta uppgick till 132 miljoner euro (170). Nettointäkterna från placeringar värderade till verkligt värde var i skadeförsäkringen 78 miljoner euro (222) och i livförsäkringen -23 miljoner euro (142).
- Livförsäkringens fondanknutna försäkringsbesparingar minskade med 11,7 procent till 11,6 miljarder euro. Premieinkomsten från risklivförsäkringen ökade med 5,7 procent.
- Utvecklingsåtgärder riktades till förnyandet av bassystemet samt till förbättring av nät- och mobiltjänsternas tillgänglighet och möjligheterna att teckna försäkringar.
- Pohjola Försäkring koncentrerar sig på sin kärnaffärsrörelse och avstod från sjukhusverksamheten under början av 2022.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Försäkringsnetto	901	754	19,5
Provisionsnetto	73	96	-24,1
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-230	288	-180,0
Övriga nettointäkter	31	-2	-
Intäkter totalt	774	1 135	-31,8
Personalkostnader	150	160	-6,4
Avskrivningar och nedskrivningar	51	66	-22,4
Övriga rörelsekostnader	263	267	-1,6
Kostnader totalt	464	493	-5,9
OP-bonus till ägarkunder	-21	-21	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	143	-117	-
Resultat före skatt	433	504	-14,1
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,46	1,64	-0,17*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,53	1,71	-0,17*

* Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Försäkring består av skadeförsäkringsrörelsen och livförsäkringsrörelsen. Till segmentet hör Pohjola Försäkring Ab och OP-Livförsäkrings Ab. Pohjola Sjukhus övergick i Pihlajalinnas ägo 1.2.2022. För affären bokfördes en realisationsvinst på 32 miljoner euro.

försäkringsskulden. Värdeförändringen på 218 miljoner euro ingår i nettointäkterna från placeringsverksamheten. Kostnaderna var 464 miljoner euro (493). Avyttringen av sjukhusverksamheten minskade kostnaderna med 28 miljoner euro.

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023. Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget.

Intäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var -87 miljoner euro (170). Utan den negativa värdeförändring som ansluter sig till höjningen av diskonteringsräntan var placeringsintäkterna 132 miljoner euro (170). Nettorealisationsvinsterna från placeringar uppgick i skadeförsäkringen till -4 miljoner euro (67) och i livförsäkringen till -4 miljoner euro (59).

Räkenskapsperiodens resultat

Resultatet före skatt var 433 miljoner euro (504). Försäkringsnettot ökade med 19,5 procent till 901 miljoner euro. Skadeförsäkringens diskonteringsränta höjdes under året från 0,85 procent till 2,0 procent, vilket ökade försäkringsnettot med 283 miljoner euro.

Till förändringen i diskonteringsräntan ansluter sig en negativ värdeförändring i räntekompletteringarna av

Intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2022	1-12/2021
Verkligt värde via övrigt totalresultat	15	45
Verkligt värde via resultatet	-1 260	66
Upplupet anskaffningsvärde	2	-5
Livförsäringposter*	1 021	186
Upplösning av diskontering**	-21	-17
Intresseföretag	12	14
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-230	288
Tillfälligt undantag	143	-117
Totalt	-87	170

* Omfattar räntegottgörelser på kunders försäkringsbesparingar, förändringar i räntekompletteringar och övriga försäkringstekniska poster samt förändringar i verkligt värde av fondanknutna placeringar och placeringar i de separata balansräkningarna.

** Skadeförsäkring.

Skadeförsäkringens operativa resultat

Skadeförsäkringens resultat var 351 miljoner euro (382). Höjningen av diskonteringsräntan ökade det försäkringstekniska bidraget med 283 miljoner euro. Det operativa bidraget försvagades då försäkringsersättningarna ökat. I övriga intäkter ingår realisationsvinsten för Pohjola Sjukhus. I placeringsintäkterna ingår värdeförändringen i räntekompletteringarna av försäkringsskulden.

Mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Premieintäkter	1 598	1 555	2,8
Försäkringsersättningar	1 012	899	12,5
Operativa omkostnader	434	431	0,7
Försäkringstekniskt bidrag, operativt	152	225	-32,3
Förändringar i beräkningsgrunden	279	42	559,4
Försäkringstekniskt bidrag	432	267	61,6
Placeringsintäkter och -kostnader	-198	189	-205,1
Övriga intäkter och kostnader	31	-11	-
Tillfälligt undantag	86	-62	-
Resultat före skatt	351	382	-8,2
Operativ totalkostnadsprocent	90,5	85,5	
Operativ riskprocent	63,3	57,8	
Operativ omkostnadsprocent	27,1	27,7	

Skadeförsäkringens premieintäkter

Mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Privatkunder	908	877	3,5
Företagskunder	690	679	1,7
Totalt	1 598	1 555	2,8

Premieintäkterna ökade med 2,8 procent till 1 598 miljoner euro. Bland privatkunderna ökade antalet preferenskundshushåll som koncentrerade sina försäkringsärenden. Premieintäkterna från företagskunder ökade med 1,7 procent. Under det fjärde kvartalet belastades premieintäkterna av utgifter för säkerställande av återförsäkringskapaciteten. Utan effekten av höjningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 12,5 procent till 1 012 miljoner euro. Antalet skador har återgått till samma nivå som före coronapandemin. Till ökningen i försäkringsersättningarna bidrog också de svåra väderleksförhållandena och storskadorna under början av året.

Under januari–december registrerades 116 (115) nya stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 180 miljoner euro (134). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringarna i skador som inträffat under föregående år, utan inverkan av höjningen av diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 72 miljoner euro (91). Skadeförsäkringens operativa riskprocent exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 63,3 (57,8). Förändringarna i ersättningsansvaret för de lagstadgade pensionerna förbättrade resultatet med 17 miljoner euro (30).

Skadeförsäkringens operativa omkostnadsprocent, som innehåller också de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 27,1 (27,7).

Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent försvagades till 90,5 (85,5).

Nyckeltal för skadeförsäkringens placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2022	1-12/2021
Nettointäkter från placeringar, mn €*	78	222
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	-10,8	2,7
Ränteplaceringsarnas running yield, %	1,4	0,9
	31.12.2022	31.12.2021
Placeringsbestånd, mn €	4 071	4 287
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	92	92
Fordringar med minst rating A, %	56	54
Modifierad duration	2,8	3,3

*Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Livförsäkringens operativa resultat

Den exceptionella osäkerheten på placeringsmarknaden avspeglade sig negativt på de fondanknutna försäkringsbesparingarna och på nettointäkterna från placeringsverksamheten. De fondanknutna försäkringsbesparingarna på 11,6 miljarder euro var 11,7 procent mindre än vid slutet av 2021. Nettoförsäljningen av fondanknutna försäkringar var 175 miljoner euro (472). Återköpen inom livförsäkringen ökade på grund av osäkerheten på placeringsmarknaden. Premieinkomsten från risklivförsäkringen ökade med 5,7 procent.

Resultatet före skatt minskade till 76 miljoner euro (118). Resultatförsvagningen berodde på att nettointäkterna från placeringsverksamheten och avkastningsprovisionerna i provisionsnettot minskade samt på att kostnaderna ökade. Kundrörelsens resultat var 58 miljoner euro (75).

Mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Nettointäkter från riskrörelse	35	34	4,2
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-39	98	-
Provisionsnetto	111	128	-13,3
Intäkter totalt	107	260	-58,8
Personalkostnader	13	10	20,8
Avskrivningar och nedskrivningar	20	21	-7,8
Övriga rörelsekostnader	37	37	3,9
Kostnader totalt	70	68	2,8
OP-bonus	-19	-19	-
Tillfälligt undantag	57	-55	-
Resultat före skatt	76	118	-35,7
Operativ driftskostnadsprocent	39,3	34,0	

Nyckeltal för livförsäkringens placeringsverksamhet*

Mn €	1-12/2022	1-12/2021
Nettointäkter från placeringar, mn €**	-23	142
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	-16,1	0,6
Ränteplaceringarnas running yield, %	1,3	0,9
	31.12.2022	31.12.2021
Placeringsbestånd, mn €	3 235	3 646
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	90	94
Fordringar med rating A, minst, %	50	56
Modifierad duration	2,8	3,0

*utan de separata balansräkningarna

**Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor. De separata balansräkningarna ingår inte i investeringstillgångarna.

Försäkringsskuldens ränterisk har säkrats med räntekompletteringar och räntederivat. Nettoförändringen för de kortfristiga räntekompletteringarna i livförsäkringen var -45 miljoner euro (1). Räntekompletteringarna av försäkringsskulden utan de separata balansräkningarna var vid räkenskapsperiodens slut 0 miljoner euro (355).

Gruppfunktioner

Nyckeltal

Mn €	1-12/2022	1-12/2021	Förändr. %
Räntenetto	-62	10	-
Provisionsnetto	0	-2	-
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-11	-5	-
Övriga rörelseintäkter	657	684	-4,0
Intäkter totalt	583	687	-15,2
Personalkostnader	195	216	-9,8
Avskrivningar och nedskrivningar	103	137	-24,7
Övriga rörelsekostnader	376	444	-15,4
Kostnader totalt	674	797	-15,5
Nedskrivningar av fordringar	0	0	-
Resultat före skatt	-91	-109	-

Segmentet Gruppfunktioner (tidigare Övrig rörelse) omfattar stödfunktionerna och de säkerställande funktionerna för OP Andelslags rörelsesegment samt OP Företagsbanken Abp:s centralbanksfunktioner.

Räkenskapsperiodens resultat

Gruppfunktionernas resultat före skatt var -91 miljoner euro (-109). Intäkterna minskade med 15,2 procent till 583 miljoner euro.

Gruppfunktionernas räntenetto var -62 miljoner euro (10). Under jämförelseperioden ökade räntenettet särskilt av att tilläggsfördelen av räntemarginalen för TLTRO III-finansieringen, som Europeiska centralbanken erbjuder bankerna, intäktsfördes. Effekten av de poster som hänför sig till TLTRO III-finansieringen och säkringen av den var under räkenskapsperioden -10 miljoner (103).

Nettointäkterna från placeringsverksamheten var -11 miljoner euro (-5). De övriga rörelseintäkterna minskade med 4,0 procent till 657 miljoner euro. Övriga rörelseintäkter består huvudsakligen av OP Gruppens interna poster.

Gruppfunktionernas kostnader minskade med 15,5 procent till 674 miljoner euro. Personalkostnaderna minskade med 9,8 procent till 195 miljoner euro. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar minskade med 24,7 procent till 103 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna minskade med 15,4 procent till 376 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna minskade till följd av att den marginal för TLTRO-finansieringen som överskrider ECB:s inlåningsränta och som riktas till segmenten Hushållsbank och Företagsbank minskade till en miljon euro (106). ICT-kostnaderna ökade med 4,7 procent till 263 miljoner euro.

Snittmarginalen för OP Gruppens marknadsupplåning till seniorvillkor och senior non-preferred-villkor och säkerställda obligationslån var vid slutet av december 27 räntepunkter (25). Priset på marknadsupplåningen steg 2022 då kreditriskpremierna ökat till följd av förändringarna i omvärlden.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka.

Under januari–december emitterade OP Gruppen långfristiga obligationslån för totalt 8,0 miljarder euro (3,8) varav 1,0 miljarder utgjorde ett obligationslån med fastighetssäkerhet som ingår i den egna balansräkningen.

OP Gruppen hade vid slutet av december TLTRO III-finansiering för totalt 12 miljarder euro (16). Räntesatsen på TLTRO III-finansiering under tiden 23.6.2022–22.11.2022 är för varje transaktion medelvärdet av ECB:s inlåningsräntesats för tiden mellan ifrågavarande transaktions startdatum och 22.11.2022, och därefter ECB:s inlåningsränta.

ICT-investeringar

OP Gruppen investerar ständigt i utveckling av sin verksamhet och förbättring av kundupplevelsen. Centralinstitutet och dess dotterföretag ansvarar för utvecklingen av OP Gruppens produkter och tjänster, digitala kanaler samt gemensamma kompetenser inom teknik, data och cybersäkerhet samt säkerställer att tjänsterna är av hög kvalitet, tillgängliga och informationssäkra. Av kostnaderna i anslutning till utveckling består en betydande del av kostnader för ICT-verksamhet.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick i januari–december till 313 miljoner euro (294). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 97 miljoner euro (99) aktiverats. Närmare information om OP Gruppens investeringar finns i de segmentvisa avsnitten i verksamhetsberättelsens textavsnitt.

Personal

Vid slutet av räkenskapsperioden hade OP Gruppen 12 999 anställda (13 079). Antalet anställda var i genomsnitt 13 077 (13 009). Antalet anställda minskade i början av året till följd av försäljningen av Pohjola Sjukhus. Antalet anställda ökade inom försäljningen och kundservicen, tjänsteutvecklingen samt riskhanteringen och compliance.

Antal anställda vid räkenskapsperiodens slut

	31.12.2022	31.12.2021
Hushållsbank	7 450	7 108
Företagsbank	962	898
Försäkring	2 373	2 550
Gruppfunktioner	2 214	2 523
Totalt	12 999	13 079

Under räkenskapsperioden gick 265 personer (234) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 62,8 år (62,0).

OP Gruppens rörliga ersättningar består 2022 av ett resultatlönesystem och en personalfond som omfattar alla anställda. I mätarna för resultatlönesystemet och personalfonden beaktas de företagsspecifika målen, som grundar sig på årsplanen, samt gruppens strategiska mål. Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens bokslut konsoliderades vid slutet av räkenskapsperioden totalt 108 andelsbanker (121) och OP Andelslagskoncernen. Under räkenskapsperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner av banker.

Luhangan Osuuspankki fusionerades med Keski-Suomen Osuuspankki 28.2.2022.

Luopioisten Osuuspankki fusionerades med Kangasalan Seudun Osuuspankki 31.3.2022.

Sastamalan Osuuspankki och Satapirkkan Osuuspankki fusionerades med Satakunnan Osuuspankki 30.4.2022. I samband med fusionen ändrades Satakunnan Osuuspankkis firma till Satapirkkan Osuuspankki.

Nylands Andelsbank och Östnylands Andelsbank fusionerades med Helsingforsnejdens Andelsbank 31.7.2022. I samband med fusionerna ändrades Helsingforsnejdens Andelsbanks firma till Nylands Andelsbank.

Peräseinäjoen Osuuspankki fusionerades med Alavuden Seudun Osuuspankki 31.10.2022. I samband med fusionen ändrades Alavuden Seudun Osuuspankkis firma till Sydänmaan Osuuspankki.

Askolan Osuuspankki, Kärkölan Osuuspankki, Mäntsälän Osuuspankki och Pukkilan Osuuspankki fusionerades med Orimattilan Osuuspankki 31.12.2022. I samband med fusionerna ändrades Orimattilan Osuuspankkis firma till Ylä-Uudenmaan Osuuspankki.

Miehikkälän Osuuspankki fusionerades med Västra-Kymmene Andelsbank 31.12.2022.

Osuuspankki Kantrisalo fusionerades med Lounaismaan Osuuspankki 31.12.2022.

Kiteen Seudun Osuuspankki, Rääkkylän Osuuspankki och Pohjois-Karjalan Osuuspankki har 18.8.2022 godkänt fusionsplaner, enligt vilka Kiteen Seudun Osuuspankki och Rääkkylän Osuuspankki fusioneras med Pohjois-Karjalan Osuuspankki. Den planerade tidpunkten för verkställande av fusionerna är 31.3.2023.

Pohjolan Osuuspankki, Tornion Osuuspankki och Oulun Osuuspankki har 22.9.2022 godkänt fusionsplaner, enligt vilka Pohjolan Osuuspankki och Tornion Osuuspankki fusioneras med Oulun Osuuspankki. Den planerade tidpunkten för verkställande av fusionerna är 30.4.2023. I samband med fusionerna ändras Oulun Osuuspankkis firma till Pohjolan Osuuspankki.

Ändringar i Andelslagskoncernens struktur

Pohjola Försäkring Ab har sålt hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Företagsaffären offentliggjordes 2.7.2021. Den nettoskuldfrja köpesumman var 32 miljoner euro. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) godkände företagsaffären 14.1.2022. Pohjola Sjukhus övergick i Pihlajalinnas ägo 1.2.2022.

När Nylands Andelsbank och Östnylands Andelsbank fusionerades med Helsingforsnejdens Andelsbank 31.7.2022 upphörde OP Andelslags bestämmande inflytande i Helsingforsnejdens Andelsbank. Den Nylands Andelsbank

som bildades genom fusionen är inte en del av OP Andelslagskoncernen.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstituts, dvs. OP Andelslags, förvaltningsråd utsåg 2.12.2021 ledamöterna till OP Andelslags styrelse för mandatperioden 1.1–31.12.2022. Enligt OP Andelslags stadgar är därtill chefsdirektören under sin anställningstid ledamot av styrelsen.

I styrelsen fortsatte år 2022 Jarna Heinonen (professor i företagande, Handelshögskolan vid Åbo universitet), Jari Himanen (verkställande direktör, Suur-Savon Osuuspankki), Kati Levoranta (Executive Vice President, kommersiell och operativ direktör, P2X Solutions Ab), Pekka Loikkanen (professionell styrelseledamot), Tero Ojanperä (styrelseordförande, Silo.AI), Riitta Palomäki (professionell styrelseledamot), Jaakko Pehkonen (finansieringsråd, professor i nationalekonomi, Jyväskylä universitet), Timo Ritakallio (chefsdirektör, OP Gruppen), Olli Tarkkanen (verkställande direktör, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki) och Mervi Väisänen (lektor i marknadsföring, Kajaanin ammattikorkeakoulu).

Dessutom valde förvaltningsrådet ekonomie doktor Petri Sahlström till ny ledamot i styrelsen. Leif Enberg avgick från styrelsen 31.12.2021.

Dessutom valde styrelsen 3.1.2022 inom sig för den nya perioden ordförande och vice ordförande samt övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer. Som ordförande för styrelsen fortsätter Jaakko Pehkonen och som vice ordförande Jarna Heinonen.

Förvaltningsrådet valde 1.12.2022 ledamöterna till styrelsen för mandatperioden 1.1–31.12.2023. Inga ändringar skedde i styrelsens sammansättning. Dessutom valde styrelsen 21.12.2022 inom sig för den nya perioden ordförande och vice ordförande samt övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer. Som ordförande för styrelsen fortsätter Jaakko Pehkonen och som vice ordförande Jarna Heinonen.

OP Andelslag höll ordinarie andelsstämma 26.4.2022. På stämman valdes förvaltningsrådsledamöter och revisor.

Förvaltningsrådet har 36 ledamöter. Vid den ordinarie andelsstämman omvaldes följande förvaltningsrådsledamöter som stod i tur att avgå: verkställande direktör Mika Helin, restonom, MBA Mervi Hinkkanen, verkställande direktör Raili Hyvönen, utvecklingschef Mika Kainusalmi, verkställande direktör Kaisa Markula, verkställande direktör Ulf Nylund, verkställande direktör Teuvo Perätalo, företagare Timo Syrjäla och verkställande direktör Pauliina Takala.

Till nya förvaltningsrådsledamöter valdes FM Eeva Harju, kommundirektör Tuomas Lohi, verkställande direktör Kari Mäkelä, verkställande direktör Leena Selkee och lantbruksföretagare Janne Tiiri.

Vid sitt konstituerande möte 26.4.2022 valde förvaltningsrådet sitt presidium. Till ordförande valdes styrelsens ordförande Annukka Nikola och till vice ordförande företagare Taija Jurmu och verkställande direktör Ari Väänänen.

Den ordinarie andelsstämman valde revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2022. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Juha-Pekka Mylén.

OP Gruppens juridiska struktur

Gruppstruktur

OP Gruppen är en finländsk kundägd finansgrupp som består av OP Andelslag, som är OP Gruppens centralinstitut och OP Andelslagskoncernens moderföretag (nedan centralinstitutet), dess dotterföretag och de självständiga lokala andelsbankerna. Centralinstitutet, dess dotterkreditinstitut och övriga finansiella dotterföretag samt centralinstitutets medlemsandelsbanker utgör en sådan sammanslutning av inlåningsbanker (nedan OP-sammanslutningen) som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010, nedan sammanslutningslagen). OP Andelslag är ett i EU:s tillsynsförordning (Förordning (EU) Nr 575/2013) artikel 10 avsett centralt organ och dess dotterföretag, som är kreditinstitut, och andelsbankerna (nedan medlemskreditinstitutet) är institut som på det sätt som avses i nämnda artikel har underställts centralinstitutet.

Medlemmar av centralinstitutet kan vara sådana kreditinstitut, vilkas stadgar eller bolagsordningar stämmer överens med sammanslutningslagen och vilkas stadgar eller bolagsordningar är godkända av centralinstitutet. Centralinstitutets förvaltningsråd beslutar om antagning av medlemmar. Ett medlemskreditinstitut har rätt att utträda ur centralinstitutet. Ett medlemskreditinstitut kan också utslutas ur centralinstitutet i enlighet med lagen om andelslag eller om medlemskreditinstitutet har försummat sina skyldigheter gentemot sammanslutningen på det sätt som beskrivs mer ingående i centralinstitutets stadgar.

Centralinstitutets medlemskreditinstitut är:

- centralinstitutets dotterföretag som är kreditinstitut (OP Företagsbanken, som tillhandahåller finansiering för företag och dessutom fungerar som Gruppens centralbank och svarar för Gruppens marknadsupplåning, OP Detaljkunder Abp, som förvaltar kreditkortet som OP Gruppen utfärdar, och OP-Bostadslånebanken, som emitterar obligationslån med andelsbankernas bostadskrediter som säkerhet) samt
- 108 andelsbanker som bedriver hushållsbanksrörelse och bildar medlemskapet i OP Andelslag och utövar den högsta beslutanderätten i OP Gruppen.

Till OP Gruppen hör utöver centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut dessutom som dotterföretag till centralinstitutet ett värdepappersföretag (OP Kapitalförvaltning Ab), ett fondbolag (OP-Fondbolaget Ab), ett

livförsäkringsbolag (OP-Livförsäkrings Ab), ett skadeförsäkringsbolag (Pohjola Försäkring Ab) och vissa mindre företag samt OP Hem-företagen som ägs av andelsbankerna och bedriver fastighetsförmedling.

OP-sammanslutningen och OP Andelslags dotterföretag, som är försäkringsbolag eller finansiella institut, bildar tillsammans ett bankbetonat finans- och försäkringskonglomerat som avses i direktivet 2002/87/EG och lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (nedan konglomeratlagen). Europeiska centralbanken har beviljat ett tillfälligt undantagstillstånd att låta bli att i enlighet med konglomeratlagen tillämpa separat tillsyn på finans- och försäkringskonglomeratet som centralinstitutskoncernen bildar.

OP Gruppens förvaltningsstruktur

Andelsstämman, som består av representanter för medlemskreditinstituten, utövar den högsta beslutanderätten i OP Gruppen och väljer centralinstitutets förvaltningsrådsledamöter (36 ledamöter). Förvaltningsrådet väljer centralinstitutets styrelse som består av OP Gruppens chefsdirektör under dennas anställningstid och 9–13 ledamöter. Minst fyra ledamöter i styrelsen ska vara oberoende av centralinstitutet och övriga företag i OP Gruppen. Styrelsen är ett förvaltningsorgan som sköter både förvaltningsuppdrag och övervakningsuppdrag i enlighet med kreditinstitutsdirektivet (2013/36/EU) och Europeiska bankmyndighetens anvisningar.

Medlemskreditinstituten är separata juridiska personer och de har egna förvaltningsorgan i enlighet med den allmänna bolagslagstiftningen. I medlemsandelsbankerna utövas det högsta beslutsfattandet av deras fullmäktigesammanträde eller andelsstämma, som väljer andelsbankens förvaltningsråd. Förvaltningsrådet väljer andelsbankens styrelse. Centralinstitutets dotterföretag har i enlighet med aktiebolagslagen en styrelse vars ledamöter utses av centralinstitutet.

OP Gruppens finansiella rapportering, myndighetstillsyn och internrevision

OP-sammanslutningen

OP Gruppen publicerar årligen ett konsoliderat bokslut, som omfattar alla väsentliga företag som hör till Gruppen. Enligt sammanslutningslagen ska OP Gruppens bokslut upprättas med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i bokföringslagen. Finansinspektionen har meddelat närmare föreskrifter om hur OP Gruppens bokslut ska upprättas. Principerna för upprättandet av bokslutet presenteras i noterna till OP Gruppens bokslut.

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstituten och de övriga företag som hör till sammanslutningen anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper vid upprättandet av OP Gruppens bokslut. De företag som hör till sammanslutningen är skyldiga att ge centralinstitutet den

information som behövs för sammanställningen av OP Gruppens bokslut.

Centralinstitutets revisorer ska med iakttagande i tillämpliga delar av kreditinstitutslagen (610/2014) granska OP Gruppens bokslut. Centralinstitutets revisorer har rätt att för granskningen av OP Gruppens bokslut få kopior av handlingar som gäller revisionen av de företag som hör till sammanslutningen. Bokslutet ska föreläggas och tillkännages centralinstitutets ordinarie andelsstämma.

ECB övervakar OP-sammanslutningen på basis av dess konsoliderade finansiella ställning. Försäkringsbolagen som hör till OP Gruppen övervakas av Finansinspektionen. Finansinspektionen övervakar också att de förfaringsätt som tillämpas i OP Gruppens bankrörelse och kapitalförvaltning följer lagen.

Sammanslutningen måste uppfylla de krav som kreditinstitutslagen och EU:s tillsynsförordning ställer på sammanslutningens konsoliderade finansiella ställning. Sammanslutningen ska ha en kapitalbas som uppgår till minst det belopp som föreskrivs i 10 kapitlet 1 § i kreditinstitutslagen.

Internrevisionen för de företag som hör till OP Gruppen handhas av Internrevisionen som är underställd OP Gruppens chefsdirektör. Internrevisionen är en av OP Gruppens övriga funktioner oberoende funktion som granskar OP Gruppens interna kontrollsystem, riskhantering samt lednings- och förvaltningsprocessernas tillräcklighet och effektivitet. Revisionsdirektören rapporterar administrativt om verksamheten till chefsdirektören och operativt till revisionskommittén vid OP Andelslags styrelse. Till Internrevisionens uppgifter hör inspektion av centralinstitutets medlemskreditinstitut och företagen i deras finansiella företagsgrupper samt internrevision i centralinstitutet och dess dotterföretag. Internrevisionen utförs enligt de internationella branschstandarderna och etiska reglerna för internrevision samt enligt de av OP Andelslags styrelse godkända verksamhetsprinciperna för Internrevisionen.

Centralinstitutskoncernen

OP Andelslag upprättar och offentliggör dessutom i enlighet med bokföringslagen och kreditinstitutslagen ett koncernbokslut för den koncern som består av OP Andelslag och dess dotterföretag. Kraven som gäller konsoliderad kapitaltäckning och likviditet tillämpas inte på den undergruppsnivå som bildas av centralinstitutskoncernen.

Finans- och försäkringskonglomerat

På det finans- och försäkringskonglomerat som OP Gruppen bildar tillämpas inte på basis av 30 § i konglomeratlagen bestämmelserna om ett finans- och försäkringskonglomerats bokslut, eftersom konglomeratets bokslut upprättas i enlighet med de internationella IFRS-standarderna.

ECB övervakar att kraven i konglomeratlagen följs i finans- och försäkringskonglomeratet, inklusive kraven på konglomeratets sammanlagda kapitaltäckningskrav.

Medlemskreditinstitut och övriga företag som hör till sammanslutningen

Medlemskreditinstituten och de övriga företag som hör till sammanslutningen upprättar ett årsbokslut i enlighet med centralinstitutets anvisningar och de revideras i enlighet med kreditinstitutslagen. De företag som hör till sammanslutningen är inte skyldiga att ge ut en sådan delårsrapport som avses i 12 kapitlet 12 § i kreditinstitutslagen. Företagen som hör till sammanslutningen är inte heller skyldiga att ge ut uppgifterna om sin kapitaltäckning (uppgifterna enligt Pelare III) i sin helhet, utan de ges ut endast för OP-sammanslutningen.

Enligt sammanslutningslagen får tillsynsmyndigheten ge centralinstitutet tillstånd att besluta om undantag för sina medlemskreditinstitut i fråga om begränsningen av kapitalbasen, kraven på likviditeten och stora exponeringar samt i fråga om den kvalitativa riskhanteringen. Medlemskreditinstitutet ska dock uppfylla kraven på den i sammanslutningslagen fastställda kapitalbasen som är lindrigare än kraven som tillämpas på andra kreditinstitut. Centralinstitutet får inte bevilja undantag från bestämmelserna till ett kreditinstitut som avsevärt eller upprepade gånger försummat centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i sammanslutningslagen eller villkoren i undantagstillståndet. Ett sådant undantag får ges för högst tre år. Centralinstitutet har med tillsynsmyndighetens tillstånd beviljat undantag som gäller medlemskreditinstitutens exponeringar mot kunder, likviditet och kvalitativa riskhantering.

Centralinstitutets och medlemskreditinstitutens uppgiftsfördelning i OP-sammanslutningen

OP Andelslag fungerar som OP-sammanslutningens lagstadgade centralinstitut och OP Gruppens strategiska ägarsammanslutning.

Centralinstitutet har en lagstadgad skyldighet att:

- övervaka medlemskreditinstitutens verksamhet
- ge medlemskreditinstituten bindande anvisningar om riskhantering, bolagsstyrning och intern kontroll för att trygga sammanslutningens likviditet och kapitaltäckning
- ge medlemskreditinstituten bindande anvisningar om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättande av det konsoliderade bokslutet.

Centralinstitutet kan också på det sätt som bestäms i dess stadgar för medlemskreditinstituten fastställa allmänna principer som är nödvändiga för sammanslutningens verksamhet. Bland annat de av centralinstitutets styrelse godkända principerna för riskvilja och risktagning i OP Gruppen samt riskpolicyerna i enlighet med dessa är bindande för medlemskreditinstituten. OP Gruppens

riskhantering har beskrivits mer detaljerat på annat håll i den här verksamhetsberättelsen samt i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport.

Centralinstitutet övervakar att medlemskreditinstituten följer anvisningarna och de allmänna principerna om sammanslutningens verksamhet. Centralinstitutet övervakar särskilt att medlemskreditinstituten inte i sin verksamhet tar en så stor risk att sammanslutningens finansiella ställning skulle äventyras. Medlemskreditinstituten svarar för att de anvisningar som centralinstitutet har fastställt och de allmänna principerna som gäller sammanslutningens verksamhet följs i enlighet med principerna för det solidariska ansvaret som centralinstitutet har fastställt. Centralinstitutet kan i enlighet med dessa principer rikta övervakningsåtgärder till medlemskreditinstituten. Dessa åtgärder sträcker sig allt från skarpt övervakning till utslutning av medlemskreditinstitutet ur OP Gruppen.

Centralinstitutet svarar för produktionen av centraliserade tjänster för medlemskreditinstituten, inklusive strategisk planering och kapitalplanering, likviditet och refinansiering, riskhantering, bokföring, finansiell rapportering och myndighetsrapportering, juridiska ärenden, datasystem inklusive planering och underhåll av digitala kundkanaler, tjänstedesign och tjänsteutbud samt marknadsföring. Medlemskreditinstituten är funktionellt beroende av de tjänster som centralinstitutet erbjuder, men de svarar självständigt för upprätthållningen av den egna kapitalbasen och vinstutdelningen (inom ramen för OP Gruppens kapitalplan) samt för kundvalet och för enskilda affärsbeslut.

Medlemskreditinstitutens solidariska ansvar och centralinstitutets betalningsskyldighet

Allmänna principer

I lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker bestäms om det solidariska ansvaret i OP-sammanslutningens medlemsbanker. Centralinstitutet svarar för verkställandet av det solidariska ansvaret (fastställningen av medlemskreditinstitutens betalningsandelar, insamlingen av betalningar och förmedlingen av insamlade medel till medlemskreditinstitut som behöver stöd) och svarar i sista hand för att medlemskreditinstitutens betalningsförpliktelser uppfylls. Medlemskreditinstituten har regressrätt gentemot centralinstitutet för betalningarna som de betalat till centralinstitutet på basis av det solidariska ansvaret. Centralinstitutet har i sin tur rätt att kräva att stödet till ett medlemskreditinstitut återbetalas.

Det solidariska ansvaret består av följande förpliktelser för medlemskreditinstitutet:

- solidariskt kapitalstöd åt ett medlemskreditinstitut för att trygga dess kapitaltäckning i situationer där medlemskreditinstitutet inte uppfyller de lagstadgade kapitaltäckningskraven
- medlemskreditinstitutets solidariska ansvar för varandras skulder för att trygga likviditeten i ett sådant medlemskreditinstitut som inte klarar av att fullgöra sina förfallna åtaganden
- medlemskreditinstitutets tillskottsplikt i enlighet med lagen om andelslag vid centralinstitutets konkurs.

Ett medlemskreditinstituts ansvar som baserar sig på förpliktelser i enlighet med det solidariska ansvaret består i fem år efter att medlemskreditinstitut har utträtt eller uteslutits ur sammanslutningen.

Solidariskt kapitalstöd

Varje medlemskreditinstitut är skyldigt att vid behov årligen ge centralinstitutet kredit som motsvarar högst 0,05 procent av medlemskreditinstitutets senast fastställda omslutning att användas för refinansieringen av ett sådant medlemskreditinstitut som inte uppfyller de lagstadgade kapitaltäckningskraven.

Medlemskreditinstitutets solidariska ansvar för varandras skulder

En borgenär som inte av ett medlemskreditinstitut på förfalldagen har fått betalning för en skuld som förfallit till betalning, kan kräva betalning av centralinstitutet. Ett medlemskreditinstitut får inte försättas i konkurs på borgenärens krav innan borgenären har krävt att få sin fordran av centralinstitutet.

De andra medlemskreditinstitutet har en lagstadgad skyldighet att ge centralinstitutet en kredit vars belopp centralinstitutet på ovan nämnda sätt har betalat för medlemskreditinstitutets räkning. Ett medlemskreditinstituts andel av krediten beräknas enligt respektive medlemskreditinstituts omslutning i relation till alla medlemskreditinstituts totala omslutning.

OP Företagsbanken Abp förvaltar centraliserat OP Gruppens likviditetsreserv och garanterar i alla lägen centralinstitutets och medlemskreditinstitutets likviditet. Eftersom medlemskreditinstitutets solidariska ansvar i OP-sammanslutningen på det här sättet verkställs automatiskt, föreligger det i praktiken inget behov att tillämpa procedurbestämmelserna i sammanslutningslagen.

Medlemskreditinstitutets tillskottsplikt vid centralinstitutets konkurs

Vid centralinstitutets konkurs, har medlemskreditinstitutet som medlemmar i centralinstitutet enligt kapitel 14 i lagen om andelslag obegränsad tillskottsplikt. Respektive medlemskreditinstituts relativa andel fastställs på basis av dess omslutning.

Skydd från insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare

Enligt lagstiftningen om insättningsgarantifonden betraktas inlåningsbankerna inom sammanslutningen av inlåningsbanker som en enda bank vad gäller insättningsgarantin.

Av insättningsgarantifondens medel ersätts en kunds fordringar på en eller flera medlemskreditinstitut i OP-sammanslutningen för totalt högst 100 000 euro.

Också enligt lagbestämmelserna om ersättningsfonden för investerare betraktas sammanslutningen av inlåningsbanker som en enda bank. Av ersättningsgarantifondens medel ersätts en placerares fordringar på en eller flera medlemskreditinstitut i OP-sammanslutningen för totalt högst 20 000 euro.

För insättningsgarantin ansvarar Verket för finansiell stabilitet, som förvaltar stabilitetsfonden utanför statsbudgeten. Fonden består av en resolutionsfond som årligen samlar in stabilitetsavgifter från kreditinstitutet och värdepappersföretagen samt en insättningsgarantifond som årligen samlar in insättningsgarantiavgifter av inlåningsbankerna.

Händelser efter räkenskapsperioden

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023. Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget. Vid kalkyleringen enligt konglomeratlagen används Solvens II-värderingar, varför kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen inte påverkades av att standarden började tillämpas. Närmare information om ibruktagningen av standarden IFRS 17 finns i not 3 i bokslutet.

Utsikter för 2023

Ekonomi beräknas gå in i en måttlig recession. Inflationen väntas långsamt sjunka och de korta räntorna ytterligare stiga. De ekonomiska utsikterna är fortfarande förknippade med exceptionellt stor osäkerhet. Vid sidan av de ekonomiska faktorerna kan priset och tillgången på energi samt utvecklingen på den globala marknaden tillsammans med det geopolitiska läget ha en plötslig inverkan på de ekonomiska utsikterna.

OP Gruppens resultat före skatt 2023 uppskattas i och med uppgången i marknadsräntorna bli större än resultatet före skatt 2022.

Resultatutvecklingen förknippas fortfarande med betydande osäkerhetsfaktorer. På grund av den ökade inflationen och kriget i Ukraina med dess indirekta effekter är det svårt att förutspå hur ekonomin och OP Gruppens resultat kommer att utvecklas.

Alla prognoser och bedömningar i den här verksamhetsberättelsen grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal

Centrala resultatposter, mn €	2022	2021	2020	2019	2018
Räntenetto	1 618	1 409	1 284	1 241	1 186
Försäkringsnetto	889	743	572	421	566
Provisionsnetto	1 005	1 034	931	936	887
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-149	376	184	530	211
Övriga rörelseintäkter	63	54	132	53	61
Personalkostnader	894	914	715	781	516
Avskrivningar och nedskrivningar	214	283	273	278	325
Övriga rörelsekostnader	874	810	852	844	839
Nedskrivningar av fordringar	-115	-158	-225	-87	-46
OP-bonus till ägarkunder	-209	-205	-251	-249	-226
Tillfälligt undantag (overlay approach)	143	-118	-3	-105	26
Resultat före skatt	1 265	1 127	785	838	959
Centrala balansposter – tillgångar, mn €					
Kontanta medel	35 004	32 846	21 827	11 988	12 350
Derivatinstrument	4 117	3 467	5 215	4 824	3 581
Institutsexponeringar	798	541	306	246	183
Fordringar på kunder	98 546	96 947	93 644	91 463	87 026
Investeringsstillgångar	20 754	22 945	23 562	23 509	23 050
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	11 597	13 137	11 285	10 831	9 771
Immateriella och materiella tillgångar	1 576	1 658	1 944	1 930	2 227
Övriga poster	3 122	2 569	2 424	2 232	2 107
Tillgångar totalt	175 516	174 110	160 207	147 024	140 294

Centrala balansposter – skulder och eget kapital, mn €	2022	2021	2020	2019	2018
Skulder till kreditinstitut	12 301	16 650	8 086	2 632	4 807
Derivatinstrument	4 432	2 266	3 424	3 316	2 992
Skulder till kunder	81 468	77 898	73 422	68 289	66 112
Försäkringsskuld	7 638	8 773	9 374	9 476	9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	11 662	13 210	11 323	10 862	9 812
Skuldebrev emitterade till allmänheten	37 438	34 895	34 706	34 369	30 458
Övriga poster av främmande kapital	6 241	6 233	6 761	5 510	4 896
Eget kapital	14 335	14 184	13 112	12 570	11 742
Skulder och eget kapitalt totalt	175 516	174 110	160 207	147 024	140 294
Nyckeltal					
Räntabilitet på eget kapital, ROE, %	7,2	6,6	5,0	5,5	6,5
Räntabilitet på totalt kapital, ROA, %	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5
Kostnadernas andel av intäkterna, %	58	55	59	60	58
Antal anställda i genomsnitt	13 077	13 009	12 486	12 376	12 339
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	17,4	18,2	18,9	19,5	20,5
Kapitalrelation, %	19,3	20,4	21,7	21,1	22,1
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, %	137	146	150	138	147

Formler för nyckeltalen

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpats presenteras nedan. Formlerna för nyckeltalen kan härledas från siffrorna i verksamhetsberättelsen och bokslutet och därför har inga separata alternativa avstämningskalkyler för nyckeltalen presenterats.

Alternativa nyckeltal

Nyckeltal	Formel	Beskrivning
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det egna kapitalet under räkenskapsperioden.
Räntabilitet på eget kapital (ROE), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat} + \text{OP-bonus efter skatt}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det egna kapitalet under räkenskapsperioden exklusive kostnaderna för OP-bonus som betalas till ägarkunderna.
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det uppbundna kapitalet under räkenskapsperioden.
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), utan OP-bonus, %	$\frac{(\text{Räkenskapsperiodens resultat} + \text{OP-bonus efter skatt}) \times (\text{räkenskapsperiodens dagar/räkenskapsperiodens dagar})}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det uppbundna kapitalet under räkenskapsperioden exklusive kostnaderna för OP-bonus som betalas till ägarkunderna.
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$	Nyckeltalet anger kostnadernas andel av intäkterna. Ju lägre nyckeltal, desto bättre.
Intäkter från placeringsverksamhet	Nettointäkter från placeringsverksamhet + Tillfälligt undantag (overlay approach)	Nyckeltalet beskriver utvecklingen av de totala intäkterna från placeringsverksamheten. På en del av försäkringsbolagens egetkapitalinstrument tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach). Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital.
Utlåning	Balansposten Fordringar på kunder	I balansposten Fordringar på kunder redovisas kreditstocken.
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nedskrivningar av fordringar}}{\text{Kredit- och garantistock vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen i relation till kredit- och garantistocken. Ju lägre nyckeltal, desto bättre.
Inlåning	Inlåning i balansposten Skulder till kunder	I balansposten Skulder till kunder redovisas insättningarna.
Förlustreservens reserveringsgrad (coverage ratio), %	$\frac{\text{Förlustreserv}}{\text{Fordringar på kunder (balansposter och poster utanför balansräkningen)}} \times 100$	Nyckeltalet mäter en hur stor del av exponeringsbeloppet som täcks av de förväntade förlusterna.
Observationsgrad för fallissemang (default capture rate), %	$\frac{\text{Nya fallerade avtal som var i steg 2 under jämförelseperioden}}{\text{Nya fallerade avtal under räkenskapsperioden}} \times 100$	Med nyckeltalet mäts SICR-modellens (betydande ökning av kreditrisken) effektivitet, dvs. hur många avtal som var i steg 2 innan de överfördes till steg 3.

Intäkter från kundrörelsen	Räntenetto + försäkringsnetto + provisionsnetto	Intäkterna från kundrörelsen beskriver utvecklingen av räntenettet, försäkringsnettot och provisionsnettot. Intäkterna direkt från kunderna redovisas huvudsakligen i dessa poster.
Skadeförsäkring:		
Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$	Nyckeltalet anger en hur stor andel av premieintäkterna som går åt till ersättningar och skaderegleringar. Nyckeltalet beräknas efter återförsäkrarnas andel.
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$	Nyckeltalet anger den andel av premieintäkterna som går till driftskostnader (anskaffnings-, skötsel- och administrationsutgifter för försäkringar). Nyckeltalet beräknas efter återförsäkrarnas andel.
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent	Totalkostnadsprocenten är ett centralt nyckeltal som beskriver skadeförsäkringsbolagets effektivitet. Nyckeltalet anger om granskningsperiodens premieintäkter täcker bolagets kostnader.
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$	Nyckeltalet anger den andel av premieintäkterna som går åt till ersättningar. Nyckeltalet beräknas efter återförsäkrarnas andel.
Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$	Nyckeltalet anger användningen av kostnaderna för bolagets operativa verksamhet (anskaffnings-, skötsel-, administrations- och skaderegleringskostnader) i relation till premieintäkterna.
Livförsäkring:		
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Belastningsinkomst + återföring av förvaltningsprovisioner}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver bolagets effektivitet, dvs. hur bra kostnaderna för försäkringarna och återföringarna av försäkringarnas förvaltningsprovisioner täcker bolagets driftskostnader.
Kundrörelsens resultat	Resultat före skatt – Nettointäkter från placeringsverksamhet (inkl. tillfälligt undantag)	Kundrörelsens resultat beskriver hur livförsäkringens kundrörelse har utvecklats. Intäkterna direkt från kunderna redovisas huvudsakligen i nyckeltalet.

Nyckeltal som kalkyleras separat

Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger kapitalbasen i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger primärkapitalet i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger kärnprimärkapitalet i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Solvensprocent	$\frac{\text{Kapitalbasmedel}}{\text{Solvenskapitalkrav (SCR)}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver försäkringsbolagets solvens och anger kapitalbasmedlen i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio), %	$\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets skuldsättning och anger primärkapitalet i relation till det totala exponeringsbeloppet.
Likviditetstäckningskrav (LCR), %	$\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Likviditetsutföden - likviditetsinföden i stressituationer}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver den kortfristiga likviditetsrisken, som förutsätter att banken har tillräckligt med högklassiga likvida tillgångar för att klara ett akut stressscenario på 30 dagar.
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR), %	$\frac{\text{Tillgänglig stabil finansiering}}{\text{Behov av stabil finansiering}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver den långfristiga likviditetsrisken som förutsätter att banken har tillräckligt med stabila finansieringskällor i relation till posterna som kräver stabila finansieringskällor. Målet är att trygga en hållbar maturitetsstruktur för tillgångar och skulder för en tidshorisont på ett år och begränsa användningen av alltför mycket kortfristig marknadsupplåning.
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat*	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning och anger kapitalbasen i relation till minimibeloppet av kapitalbasen.
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %	$\frac{\text{Nödlidande fordringar (brutto)}}{\text{Exponeringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver andelen exponeringar mot kunder med allvarliga betalningsproblem av alla exponeringar. Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar och övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. De nödlidande fordringarna anges i brutto inklusive förväntade kreditförluster.
Problemfordringar av exponeringarna, %	$\frac{\text{Problemfordringar (brutto)}}{\text{Exponeringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver andelen exponeringar mot kunder med betalningsproblem av alla exponeringar. Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar eller till presterande exponeringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Utöver nödlidande exponeringar med anstånd ingår det i problemfordringarna nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar. Problemfordringarna anges i brutto inklusive förväntade kreditförluster.
Presterande exponeringar med anstånd av exponeringarna, %	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd (brutto)}}{\text{Exponeringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver andelen presterande exponeringar med anstånd av alla exponeringar. Presterande exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som exponeringar med anstånd.

Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd (brutto)}}{\text{Problemfordringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	<p>Nyckeltalet beskriver andelen presterande exponeringar med anstånd av problemfordringar som utöver presterande exponeringar med anstånd innehåller nödlidande exponeringar.</p> <p>Presterande exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som exponeringar med anstånd.</p>
Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	$\frac{\text{Förlustreserv som riktas till balansposten fordringar på kunder}}{\text{Problemfordringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	<p>Nyckeltalet beskriver andelen förväntade förluster av alla problemfordringar. I problemfordringarna ingår nödlidande fordringar samt presterande exponeringar med anstånd.</p>
Kredit- och garantistock	Kreditstocken + garantistocken	<p>Nyckeltalet beskriver beviljade krediter och garantier totalt.</p>
Exponeringar	Kredit- och garantistocken + räntefordringar + outnyttjade kreditarrangemang	<p>Som förhållningsgrund för problemfordringar och nödlidande exponeringar används summan av kredit- och garantistocken, räntefordringar samt outnyttjade kreditarrangemang (outtagna krediter och uttagslimiter).</p>
Övriga exponeringar	Räntefordringar + outnyttjade kreditarrangemang	<p>Utöver kredit- och garantistocken uppstår det exponeringar för räntefordringar samt outnyttjade kreditarrangemang (outtagna krediter och uttagslimiter).</p>

*Övergångsbestämmelserna har beaktats i relationstalet enligt konglomeratlagen.

Kapitaltäckningstabeller

Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitalbas, mn €	31.12.2022	31.12.2021
OP Gruppens eget kapital	14 335	14 184
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-721	-988
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	337	-96
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	13 951	13 101
Immateriella tillgångar	-343	-351
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-231	-132
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-163	-160
Förtutsebar utdelning	-144	-96
ECL -förväntade förluster underskott	-425	-356
Tillämplig summa av otillräcklig täckning för nödlidande exponeringar	-76	-41
Kärnprimärkapital (CET1)	12 569	11 965
Primärkapital (T1)	12 569	11 965
Debenturlån	1 308	1 308
Debenturlån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	91	141
Supplementärkapital (T2)	1 399	1 448
Kapitalbas totalt	13 968	13 413
Totalt riskvägt exponeringsbelopp, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Kredit- och motpartsrisk	60 437	57 267
Schablonmetoden (SA)	8 476	4 822
Exponeringar mot stater och centralbanker	495	298
Institutsexponeringar	627	5
Företagsexponeringar	5 244	3 179
Hushållsexponeringar	1 245	1 142
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastighet	153	1
Fallerade exponeringar	72	45
Säkerställda obligationer	540	
Fordringar på vilka en kortfristig kreditvärdering kan tillämpas	0	
Företag för kollektiva investeringar (CIU)	0	0
Aktieexponeringar	1	6
Övriga	99	146
Internmetoden (IRB)	51 960	52 446
Institutsexponeringar		1 191
Företagsexponeringar	29 997	29 808
Hushållsexponeringar	12 002	13 320
Aktieexponeringar	8 944	7 112
Övriga	1 018	1 015
Risker förknippade med en central motparts obeståndsfond	0	
Positioner i värdepapperisering	111	94
Marknads- och avvecklingsrisk, schablonmetoden	1 070	1 380
Operativ risk, schablonmetoden	3 851	3 786
Kreditvärdighetsjustering (CVA)	179	204
Övriga risker*	6 678	3 000
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	72 327	65 731

*Schablonmetodbaserad ökning i de riskvägda posterna

Redovisningen i tabellen över totalt riskvägt exponeringsbelopp har ändrats. Jämförelseuppgifterna har justerats för ändringarnas del så att de ska motsvara det nya redovisningssättet.

Relationstal, %	31.12.2022	31.12.2021
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	17,4	18,2
Tier 1-kapitalrelation	17,4	18,2
Kapitalrelation	19,3	20,4
Relationstal utan övergångsbestämmelse, %	31.12.2022	31.12.2021
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	17,4	18,2
Tier 1-kapitalrelation	17,4	18,2
Kapitalrelation	19,2	20,2
Kapitalkrav, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Kapitalbas	13 968	13 413
Kapitalkrav	9 979	9 041
Buffert för kapitalkrav	3 989	4 373

Kapitalkravet 13,8 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 1,0 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 2,25 procent och ländersvisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Skuldsättning, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Primärkapital (T1)	12 569	11 965
Exponeringar totalt	165 362	161 415
Bruttosoliditetsgrad, %	7,6	7,4

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) beskriver skuldsättningen, mätarens miniminivå är tre procent.

OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
OP Gruppens egna kapital	14 335	14 184
Kapitallån och debenturlån	1 399	1 448
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-442	-392
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 077	-1 097
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	1 083	794
Planerad utdelning	-144	-96
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	177	-181
ECL –förväntade förluster underskott	-370	-330
Konglomeratets kapitalbas totalt	14 961	14 331
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	9 661	8 111
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 237	1 672
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt	10 898	9 783
Konglomeratets kapitaltäckning	4 063	4 547
Konglomeratets kapitalrelation (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	137	146

*Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens

**Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

***Totalt riskvägt exponeringsbelopp x 13,8 %

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna.

Resultaträkning

Mn €	Not	2022	2021
Räntenetto	5	1 618	1 409
Försäkringsnetto	6	889	743
Provisionsnetto	7	1 005	1 034
Nettointäkter från placeringsverksamhet	8	-149	376
Övriga rörelseintäkter	9	63	54
Intäkter totalt		3 426	3 616
Personalkostnader	10, 86	894	914
Avskrivningar och nedskrivningar	11	214	283
Övriga rörelsekostnader	12	874	810
Kostnader totalt		1 981	2 007
Nedskrivningar av fordringar	13	-115	-158
OP-bonus till ägarkunder	14	-209	-205
Tillfälligt undantag (overlay approach)	15	143	-118
Resultat före skatt		1 265	1 127
Inkomstskatter	16	-242	-224
Periodens resultat		1 023	904
Fördelning:			
Periodens resultat hänförligt till ägarna		1 014	900
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		9	4
Periodens resultat		1 023	904

Rapport över totalresultat

Mn €	Not	2022	2021
Periodens resultat		1 023	904
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	34	120	50
Förändring i omvärderingsfond	36		15
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Förändring i fonden för verkligt värde			
Värdering till verkligt värde	36	-540	-57
Säkring av kassaflöde	36	-540	-135
Tillfälligt undantag (overlay approach)	36	-143	118
Omräkningsdifferenser			
Inkomstskatter			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	28	-24	-10
Förändring i omvärderingsfond	28		-3
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Värdering till verkligt värde	36	108	11
Säkring av kassaflöde	36	108	27
Tillfälligt undantag (overlay approach)	36	29	-24
Övrigt totalresultat		-883	-7
Periodens totalresultat		139	897
Fördelning av totalresultat:			
Periodens totalresultat hänförligt till ägarna		131	893
Periodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		9	4
Periodens totalresultat		139	897

Balansräkning

Mn €	Not	31.12.2022	31.12.2021
Kontanta medel	17	35 004	32 846
Fordringar på kreditinstitut	18	798	541
Derivatinstrument	19	4 117	3 467
Fordringar på kunder	20	98 546	96 947
Investeringsstillgångar	21	20 754	22 945
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	22	11 597	13 137
Immateriella tillgångar	24	1 153	1 212
Materiella tillgångar	25	423	446
Övriga tillgångar	27	2 819	2 419
Skattefordringar	28	303	141
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning			8
Tillgångar totalt		175 516	174 110
Skulder till kreditinstitut	29	12 301	16 650
Derivatinstrument	19	4 432	2 266
Skulder till kunder	30	81 468	77 898
Försäkringsskuld	31	7 638	8 773
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	32	11 662	13 210
Skuldebrev emitterade till allmänheten	33	37 438	34 895
Avsättningar och övriga skulder	34	3 849	3 134
Skatteskulder	28	1 008	1 109
Efterställda skulder	35	1 384	1 982
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för försäljning			8
Skulder totalt		161 181	159 926
Eget kapital			
OP Gruppens ägares andel			
Andelskapital			
Medlemsandelar		217	215
Avkastningsandelar		3 369	3 244
Fonden för verkligt värde		-656	323
Övriga fonder		2 172	2 184
Ackumulerade vinstmedel		9 115	8 090
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		118	128
Eget kapital totalt	36	14 335	14 184
Skulder och eget kapital totalt		175 516	174 110

Rapport över förändringar i eget kapital

Mn €	Eget kapital som hör till ägare						Eget kapital totalt
	Andels-kapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Akkumulerade vinstmedel	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	
Eget kapital 1.1.2021	3 174	382	2 172	7 248	12 975	137	13 112
Periodens totalresultat		-59	12	939	893	4	897
Periodens resultat				900	900	4	904
Övrigt totalresultat		-59	12	40	-7		-7
Vinstutdelning				-94	-94	-7	-101
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	285				285		285
Övriga				-3	-3	-5	-9
Eget kapital 31.12.2021	3 459	323	2 184	8 090	14 057	128	14 184

Mn €	Eget kapital som hör till ägare						Eget kapital totalt
	Andels-kapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Akkumulerade vinstmedel	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	
Eget kapital 1.1.2022	3 459	323	2 184	8 090	14 057	128	14 184
Periodens totalresultat		-979		1 110	131	9	139
Periodens resultat				1 014	1 014	9	1 023
Övrigt totalresultat		-979		96	-883		-883
Vinstutdelning				-96	-96	-7	-103
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	127				127		127
Fondöverföringar			-12	12			
Övriga				-1	-1	-11	-12
Eget kapital 31.12.2022	3 586	-656	2 172	9 115	14 217	118	14 335

Kassaflödesanalys

Mn €	Not	2022	2021
Kassaflöde från rörelsen			
Periodens resultat		1 023	904
Justeringar i rapportperiodens resultat	45	-316	540
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar		-4 127	-3 948
Fordringar på kreditinstitut	18	84	-114
Derivatinstrument	19	-332	169
Fordringar på kunder	20	-3 333	-3 663
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	22	80	-513
Investeringstillgångar	21	-277	430
Övriga tillgångar	27	-350	-256
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder		1 338	13 435
Skulder till kreditinstitut	29	-4 279	8 557
Derivatinstrument	19	539	248
Skulder till kunder	30	4 592	4 679
Försäkringsskuld	31	142	10
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	32	0	368
Avsättningar och övriga skulder	34	344	-427
Betald inkomstskatt		-283	-135
Erhållna utdelningar		102	89
A. Kassaflöde från rörelsen totalt		-2 264	10 883
Kassaflöde från investeringar			
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	23		1
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	84	35	35
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	24, 25	-123	-135
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	24, 25	11	11
B. Kassaflöde från investeringar totalt		-79	-88
Kassaflöde från finansiering			
Efterställda skulder, förändring		-517	-254
Skuldebrev emitterade till allmänheten, förändring	33	5 135	646
Andels- och aktiekapital, ökning		292	412
Andels- och aktiekapital, minskningar		-165	-126
Utdelningar och räntor på andelskapital		-96	-189
Leasingskulder		-33	-36
C. Kassaflöde från finansiering totalt		4 615	451
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)		2 272	11 247
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden		33 129	22 055
Effekten av förändringar i valutakurserna		255	-173
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden		35 656	33 129

Noter till bokslutet

Innehållsförteckning över noterna

1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut
2. OP Gruppens principer för riskhantering
3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet
4. Segmentrapportering

Noter till resultaträkningen

5. Räntenetto
6. Försäkringsnetto
7. Provisionsintäkter, netto
8. Nettointäkter från placeringsverksamhet
9. Övriga rörelseintäkter
10. Personalkostnader
11. Avskrivningar och nedskrivningar
12. Övriga rörelsekostnader
13. Nedskrivningar av fordringar
14. OP-bonus till ägarkunder
15. Tillfälligt undantag (overlay approach)
16. Inkomstskatt

Noter angående tillgångar

17. Kontanta medel
18. Fordringar på kreditinstitut
19. Derivatinstrument
20. Fordringar på kunder
21. Investeringsstillgångar
22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal
23. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden
24. Immateriella tillgångar
25. Materiella tillgångar
26. Leasingavtal
27. Övriga tillgångar
28. Skattefordringar och skatteskulder

Noter angående skulder och eget kapital

29. Skulder till kreditinstitut
30. Skulder till kunder
31. Försäkringsskuld
32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal
33. Skuldebrev emitterade till allmänheten
34. Avsättningar och övriga skulder
35. Efterställda skulder
36. Eget kapital

Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen

37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev
38. Ställda säkerheter
39. Erhållna finansiella säkerheter
40. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
42. Åtaganden utanför balansräkningen
43. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar
44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning
45. Noter till kassaflödesanalysen

Noter till riskhanteringen

OP Gruppens riskposition

46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar

Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition

47. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar
48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen
49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid
50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning
51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys
52. Likviditetsreserven

Försäkringsrörelsens riskposition

53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet
54. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning i skadeförsäkringen
55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen
56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen
57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen
58. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden i skadeförsäkringen
59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar
60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker
61. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition
62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk
63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk
64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden
65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal
66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet
67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar
68. Fördelningen av placeringar i SBR 1
69. Fördelningen av placeringar i SBR 2
70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker
71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna
72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna
73. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition
74. SBR 1-ränteplaceringars riskposition
75. SBR 2-ränteplaceringars riskposition
76. Livförsäkringens placeringars valutarisk
77. SBR 1-placeringars valutarisk
78. SBR 2-placeringars valutarisk
79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk

- 80. SBR 1-placeringars motpartsrisk
- 81. SBR 2-placeringars motpartsrisk
- 82. SBR 1-placeringars kreditrisk
- 83. SBR 2-placeringars kreditrisk

Övriga noter

- 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter
- 85. Ländervisa uppgifter
- 86. Närstående transaktioner
- 87. Händelser efter räkenskapsperioden

Not 1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut

OP Gruppen är en sådan ekonomisk helhet som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens bokslut är upprättat som en sammanställning av boksluten och koncernboksluten för OP Andelslag samt dess dotterbolag och medlemskreditinstitut.

OP Gruppen utgör inte en sådan koncern som avses i bokföringslagen eftersom OP Andelslag och dess medlemsandelsbanker inte har ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna. Därför har ett tekniskt moderföretag utsetts för OP Gruppen (Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter).

OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag upprätta OP Gruppens konsoliderade bokslut. OP Andelslags styrelse svarar för att bokslutet upprättas i överensstämmelse med bestämmelserna om upprättande av bokslut.

OP Andelslags hemort är Helsingfors och dess registrerade adress är Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

En kopia av OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

OP Andelslags styrelse godkände att OP Gruppens bokslutskommuniké offentliggörs 8.2.2023 och styrelsen godkände bokslutet 1.3.2023.

1. Grund för upprättande av bokslutet

OP Gruppens bokslut har upprättats enligt internationella IFRS-standards (International Financial Reporting Standards). Vid upprättandet av bokslutet iakttas de IAS- och IFRS-standards samt de SIC- och IFRIC-tolkningar som gällde 31.12.2022. Med de internationella redovisningsstandarderna avses de standards och tolkningar som har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1606/2002. OP Gruppens skyldighet att upprätta bokslutet i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna baseras på lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens noter beaktar också de krav i finländsk bokföringslagstiftning och bolagslagstiftning som kompletterar IFRS-bestämmelserna.

OP Gruppen började 2022 tillämpa följande standards och tolkningar:

- Ändringarna i standarderna IAS 37, IAS 16, IFRS 9 och IFRS 3 trädde i kraft 1.1.2022. De hade inte någon väsentlig inverkan på OP Gruppens bokslut.

OP Gruppens konsoliderade bokslut är upprättat enligt ursprungliga anskaffningsvärden med undantag för finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet, finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, säkringsobjekt vid säkring av verkligt värde (för den risk som säkras) och förvaltningsfastigheter värderade till verkligt värde. Dessutom har de förmånsbestämda pensionsplanerna behandlats i enlighet med standarden IAS 19.

Uppgifterna i bokslutet anges i miljoner euro. Då det för en post i en tabell i noterna anges en nolla, betyder det att posten har ett saldo, men att det är avrundat till noll. Då ingenting anges för en post (posten är tom), är saldot för posten noll.

I enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och standarden IAS 8 om redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar samt fel ska OP Andelslags styrelse fastställa sådana bokslutsprinciper som inget bestäms om i de internationella redovisningsstandarderna. OP Andelslags styrelse har i enlighet med det här fastställt principen att OP Gruppens redovisningstekniska moderföretag består av medlemsandelsbankerna.

Den information om kapitaltäckning enligt Pelare 3 som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 redovisas i OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller. I OP Gruppens verksamhetsberättelse finns ett sammandrag av kapitaltäckningen.

1.1 Viktiga händelser under räkenskapsperioden

Pohjola Försäkring Ab, som hör till OP Gruppen, har sålt hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) godkände företagsaffären 14.1.2022 och den genomfördes 1.2.2022. Den nettoskuld fria köpesumman var 31,8 miljoner euro. OP Gruppen sålde dessutom fem sjukhusfastigheter i mars 2022.

2. Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Upprättandet av bokslutet enligt IFRS-standarderna förutsätter att ledningen bedömer och överväger tillämpningen av redovisningsprinciperna. Då bokslutet upprättas görs sådana uppskattningar och antaganden om framtiden, vilkas utfall kan avvika från det verkliga utfallet. Dessutom måste olika avvägningar göras då principerna för upprättande av bokslutet tillämpas.

2.1. Hållbarhet

Hållbarhet är en integrerad del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi, och en ansvarsfull affärsrörelse är en av OP Gruppens strategiska prioriteringar. OP Gruppen offentliggjorde sitt nya hållbarhetsprogram i augusti 2022. Det nya hållbarhetsprogrammet och dess riktlinjer realiserar OP Gruppens strategi samt styr affärsrörelsernas och andelsbankernas hållbarhetsarbete. OP Gruppens hållbarhetsprogram bygger på tre teman: Klimat och miljö, Människor och samhälle samt God förvaltningssed.

Ledningen har bedömt att hållbarhetsteman påverkar följande delområden i bokslutet:

- Förväntade kreditförluster (Not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev)
- Uppskattning av det framtida kassaflödet vid nedskrivningsprövning av goodwill och nyttigheter med en obegränsad ekonomisk nyttjandetid (Not 24. Immateriella tillgångar)
- Gröna obligationslån (Not 33. Skuldebrev emitterade till allmänheten)
- Gröna lån och lån enligt hållbarhetskriterier (Not 20. Fordringar på kunder)
- Energispartalko (Not 12. Övriga rörelsekostnader).

2.2 Förväntade kreditförluster

Flera faktorer som kräver ledningens bedömning ansluter sig till upprättandet av beräkningsmodeller för förväntade kreditförluster (ECL), bland annat:

- Val av rätta ECL-modeller som beskriver de kreditförluster som kan väntas i avtalsbeståndet så väl som möjligt.
- Olika antaganden och bedömningar från egna medarbetare som gjorts i modellerna.
- Val av estimatmetoder för ECL-modellernas parametrar.
- Fastställande av avtals löptid för krediter utan förfallodag (revolverande krediter).
- Fastställande av den modellrisk som ansluter sig till modelleringsmaterial och datakvalitet.
- Korrekt indelning av avtal i olika segment så att deras ECL beräknas med rätt modell.
- Val av makroekonomiska faktorer så att ändringarna i dem korrelerar med avtalens sannolikhet för fallissemang.
- Prognostisering av makroekonomiska scenarier och sannolikheten för dem i framtiden.
- Extra avsättningar som på basis av ledningens bedömning riktats till en viss bransch på grund av plötsliga kriser såsom coronapandemin eller Rysslands anfallskrig i Ukraina.
- Sänkningar av säkerhetsvärdet enligt ledningens bedömning på grund av säkerhetens geografiska läge.

Ledningens bedömning har också använts för att uppskatta en betydande ökning i kreditrisken, bl.a. för:

- Bedömningar från egna medarbetare som används för att bedöma den relativa förändringen i kreditrisken för privatkunder, med vilka säkerställs att antalet avtal som överförs till steg 2 är korrekt före överföringen till steg 3 (s.k. default capture rate).
- Valet av absolut gräns som baserar sig på det historiska beteendet för fallissemang samt på OP Gruppens kreditriskprocess.
- Bestämningen av längden på den tidsperiod under vilken kunden måste visa ett gott betalningsbeteende för att nedskrivningssteget ska kunna förbättras från steg 3 till steg 2 och 1.

Den egentliga beräkningen av ECL-tal utförs med ECL-modellerna, utom då det är fråga om en stor företagsexponering huvudsakligen i steg 2 eller 3 och på bevakningslistan, varvid ECL beräknas med den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare. Till bedömningarna från egna medarbetare hör ledningens bedömning.

Extra avsättningar som baserar sig på ledningens bedömning (management overlay) direkt i ECL-talen (så kallade post model adjustments) är avsedda endast för tillfällig användning tills den oförutsedda händelse eller omständighet som gett upphov till avsättningen har kunnat beaktas i ECL-modellerna. De nuvarande ECL-modellerna beaktar de risker som är förknippade med hållbar utveckling Environmental, Social och Governance ("ESG"). I beräkningen av dessa risker ingår en uppskattning av de ekonomiska effekterna där användningen av fossil energi minskas så att klimatneutralitet uppnås senast 2035.

I not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev redogörs för beräkningen av förlustreserven och för centrala osäkerhetsfaktorer i anknytning till beräkningen. I noten redogörs också för de val som gjorts vid beräkningen av förväntade kreditförluster i anknytning till kriget i Ukraina, energikrisen och de snabba förändringarna i det allmänna ekonomiska läget. Redovisningsprinciperna för förväntade kreditförluster beskrivs i avsnitt 7.4.

2.3 Verkliga värden på finansiella instrument

Ledningen ska avgöra när marknaden för finansiella instrument inte fungerar. Ledningen ska dessutom avgöra när ett enskilt finansiellt instrument är föremål för aktiv handel och när prisuppgifterna på marknaden är en tillförlitlig indikation på instrumentets verkliga värde. Då det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs med en värderingsmetod behövs ledningens prövning för att välja värderingsmetod. Till den del som indata inte kan fås från marknaden för att få resultat från modellerna, måste ledningen ta ställning till hur mycket annan information som kan användas (Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod). Redovisningsprinciperna för verkliga värden på finansiella instrument beskrivs i avsnitt 7.

2.4 Försäkringsavtal

I beloppet på skulden till följd av försäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. För skadeförsäkringens del baseras bedömningen utöver antaganden som gäller den yttre omvärlden i huvudsak på aktuariella analyser av den egna skadestatistiken. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa skuldens diskonteringsränta samt för att bedöma skadekostnaden för skador som redan inträffat (Not 53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet).

I beloppet på skulden till följd av livförsäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. Då livförsäkringens skuld beräknas används främst antaganden vid tidpunkten för beviljande av försäkringen om försäkringsriskernas utfall, driftskostnaderna och avkastningen från placeringsverksamheten. Antagandena följs fortlöpande upp och om det framgår att den skuld som beräknats med de här antagandena är för liten, kompletteras skulden att motsvara de nya observationerna. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa skuldens diskonteringsränta, människors dödlighetsantagande samt de driftskostnader som hanteringen av försäkringar orsakar i framtiden (Not 64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden). Redovisningsprinciperna för försäkringsavtal beskrivs i avsnitt 13.

2.5 Placeringar i strukturerade företag

Vid granskningen av det bestämmande inflytande som placeringar i strukturerade företag medför bedöms placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamhet samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Granskningen av inflytandet över relevant verksamhet och exponeringar mot rörliga intäkter innefattar bedömning. Då placeringens andel av placeringsobjektets nettotillgångar och avkastning överstiger 10–20 procent granskas det bestämmande inflytandet närmare. Ett placeringsobjekt konsolideras som dotterföretag senast då OP Gruppens andel av företaget rörliga intäkter överstiger 37 procent och det finns ett samband mellan den rörliga avkastningen och inflytandet (Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter). Redovisningsprinciperna för strukturerade företag beskrivs i avsnitt 3.

2.6 Nedskrivningsprövning av goodwill och immateriella tillgångar

Goodwill, nyttigheter med en obegränsad nyttjandetid och immateriella tillgångar i arbete prövas årligen med hänsyn till nedskrivningsbehovet. Återvinningsvärdet bestäms vid nedskrivningsprövningen och det baseras sig ofta på bruksvärdet, och vid beräkningen av det måste bedömningar göras om det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som tillämpas (Not 24. Immateriella tillgångar). Redovisningsprinciperna för nedskrivningsprövning beskrivs i avsnitt 10.1.

2.7 Fastigheter

Värderingen av förvaltningsfastigheter till verkligt värde baseras sig till vissa delar på ledningens bedömningar av objektens marknadsvärden (Not 21. Investeringstillgångar). De framtida intäkterna från rörelsefastigheter baseras sig på ledningens bedömning av fastigheternas nyttjandevärde (Not 25. Materiella tillgångar). Redovisningsprinciperna för fastigheter beskrivs i avsnitt 8 Förvaltningsfastigheter och 10.1 Rörelsefastigheter.

2.8 Kapitalförvaltningens OP-bonus

Kapitalförvaltningens OP-bonus ackumuleras främst ur de förvaltningsprovisioner som kunderna betalar för fonder samt ur provisionerna för fondanknutna försäkringar. OP-bonus för de här posterna motsvarar rätt långt sådana ersättningar som betalas till kunderna, vilka avses i standarden IFRS 15 och som i bokföringen behandlas som avdrag från transaktionspris och därmed från försäljningsintäkter. Om kapitalförvaltningens OP-bonus skulle nettas från provisionsintäkterna i kapitalförvaltningen, skulle det enligt ledningens prövning leda till att OP-bonus som ackumulerats i OP Gruppens resultaträkning inte ger en rättvisande bild av det totala beloppet av dem. På grund av det redovisas utöver OP-bonus som ackumulerats i bankrörelsen och skadeförsäkringen även OP-bonus för kapitalförvaltning i resultaträkningen på raden OP-bonus till ägarkunder (Not 14. OP-bonus till ägarkunder). Redovisningsprinciperna för OP-bonus beskrivs i avsnitt 18.

2.9 Rysslands anfallskrig mot Ukraina

Ledningen har bedömt att Rysslands anfallskrig i Ukraina kan påverka OP Gruppens intäkter och risker indirekt via förändringar i kundernas verksamhetsförutsättningar samt direkt på grund av det allmänna läget på finansmarknaden och skadegörelse mot den tekniska infrastrukturen. Konsekvenserna kan bland annat bli följande:

- nedskrivningarna av fordringar ökar
- värdet på placeringstillgångar sjunker
- omfattande sanktioner och motsanktioner påverkar OP Gruppen eller dess kunders verksamhet
- tillgångsproblem och prisuppgång för marknadsupplåningen
- kontinuitetsproblem i verksamheten till följd av cyberattacker mot OP Gruppen eller dess kunder.

I not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev redogörs för de val som gjorts vid beräkningen av förväntade kreditförluster i anslutning till kriget i Ukraina.

3. Konsolideringsprinciper

3.1 Det redovisningstekniska moderföretaget

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens konsoliderade bokslut upprättas som en sammanställning av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. OP Gruppens andelskapital utgörs av andelsbanksmedlemmarnas sådana medlemsinsatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in. I enlighet med de här principerna har för OP Gruppen bildats ett så kallat redovisningstekniskt moderföretag (Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter).

Det redovisningstekniska moderföretagets interna innehav, interna transaktioner, interna fordringar och skulder, interna vinstutdelningar och internvinster elimineras.

3.2 Dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang

I OP Gruppens bokslut konsolideras boksluten för det redovisningstekniska moderföretaget och de företag som det har bestämmande inflytande i. OP Gruppen har bestämmande inflytande över ett företag när OP Gruppen är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning genom sitt engagemang i företaget och kan påverka avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande över företaget (medräknat strukturerade företag). Största delen av dotterföretagen ägs helt av OP Gruppen, varvid gruppens bestämmande inflytande baserar sig på rösträtten.

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. De fonder som klassificerats som strukturerade företag har konsoliderats i gruppens bokslut då OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt, utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Förändringarna i bestämmande inflytande i de olika fondplaceringar som konsolideras i OP Gruppen följs upp kvartalsvis. Vid granskningen av det bestämmande inflytandet beaktas placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamheter samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Då OP Gruppens bestämmande inflytande upphör värderas det återstående innehavet enligt det verkliga värdet på den dag då inflytandet upphört och förändringen i det bokförda värdet resultatförs. Det här verkliga värdet används som ursprungligt bokfört värde då det återstående innehavet senare behandlas som intresseföretag, samarbetsarrangemang eller finansiella tillgångar. Dessutom behandlas belopp i ifrågavarande fond som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat som om OP Gruppen direkt hade överlåtit de tillgångar och skulder som ansluter sig till dem. Det här kan medföra att belopp som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

OP Gruppens interna innehav har eliminerats med förvärvsmetoden. Det vederlag som getts och de tillgångar och övertagna skuldåtaganden i ett förvärvat bolag som kan särskiljas värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Den andel av anskaffningsvärdet som överskrider nettotillgångarna redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet är mindre än det verkliga värdet av nettotillgångarna, resultatförs differensen.

Utgifter i anslutning till förvärv kostnadsförs då de realiserats. En eventuell tilläggsköpesumma värderas till verkligt värde och klassificeras antingen som skuld eller eget kapital. En tilläggsköpesumma som klassificerats som skuld värderas till verkligt värde via resultatet på rapportperiodens slutdag.

Intresseföretag som företag som hör till OP Gruppen har betydande inflytande i konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Ett betydande inflytande uppkommer i regel då gruppen innehar 20–50 procent av röstetalet i ett annat bolag eller då gruppen annars har betydande inflytande utan att ha bestämmande inflytande. Då kapitalandelsmetoden tillämpas redovisas en placering vid första redovisningstillfället

enligt anskaffningsvärde och den ökas eller minskas genom att redovisa placerarens andel av vinsten eller förlusten för tiden efter placeringsobjektets anskaffningstidpunkt. OP Gruppens andelar av intresseföretag innehåller också den goodwill som fastställts vid anskaffningstidpunkten. Om koncernens andel av intresseföretagets förlust är större än placerings bokförda värde, redovisas placeringen i balansräkningen till nollvärde och förluster som överstiger det bokförda värdet konsolideras inte, om OP Gruppen inte förbundit sig till att uppfylla intresseföretagets förpliktelser. De riskkapitalfonder som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 9 på det sätt som standarden IAS 28 tillåter (Not 21. Investeringstillgångar).

Ett samarbetsarrangemang är ett arrangemang över vilket två eller fler parter har gemensamt bestämmande inflytande. Med gemensamt bestämmande inflytande avses att två eller flera parter i avtal reglerat att gemensamt utöva det bestämmande inflytandet över ett samarbetsarrangemang. Ett sådant inflytande föreligger endast när beslut om relevanta åtgärder kräver samtycke från samtliga parter som utövar det bestämmande inflytandet. Ett samarbetsarrangemang är antingen en gemensam verksamhet eller ett joint venture. Ett joint venture är ett arrangemang genom vilket OP Gruppen har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. En gemensam verksamhet är ett arrangemang genom vilket OP Gruppen har rätt till de tillgångar och har förpliktelser avseende de skulder som rör arrangemanget. Fastighetsbolagen konsolideras i OP Gruppens bokslut som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagens tillgångsposter och skulder som motsvarar OP Gruppens innehav.

Dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som förvärvats under räkenskapsperioden konsolideras från den tidpunkt då OP Gruppen har fått bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande. På motsvarande sätt konsolideras dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som sålts under räkenskapsperioden till dess det bestämmande eller betydande inflytandet upphör.

Interna transaktioner, fordringar, skulder och vinstutdelningar elimineras då bokslutet upprättas.

3.3 Innehav utan bestämmande inflytande

Fördelningen av räkenskapsperiodens resultat mellan det redovisningstekniska moderföretagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande presenteras i resultaträkningen och fördelningen av totalresultatet presenteras i den separata rapporten över totalresultat. Räkenskapsperiodens resultat och totalresultatet hänförs till innehav utan bestämmande inflytande också i de fall där det leder till att innehavet utan bestämmande inflytande blir negativt. Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande presenteras i balansräkningen som en del av det egna kapitalet. Om ett placeringsobjekts kapital inte uppfyller kraven för eget kapital i IAS 32, ska som skuld redovisas vilken andel av nettotillgångarna som utgörs av innehav utan bestämmande inflytande.

Innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till det objekt som förvärvas kan värderas till antingen det verkliga värdet eller som en relativ andel av nettotillgångarna hos det objekt som förvärvas. Värderingsprincipen fastställs separat för varje förvärv.

4. Poster i utländsk valuta

OP Gruppens bokslut upprättas i euro, som är moderföretagets funktionella valuta och rapportvaluta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas i euro till transaktionsdagens kurs eller rapportmånadens mittkurs. På bokslutsdagen omräknas monetära balansposter i utländsk valuta till euro till den kurs som gäller på bokslutsdagen. Icke-monetära balansposter som värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet redovisas till transaktionsdagens kurs.

Kursdifferenser som uppkommer då transaktioner i utländsk valuta och monetära balansposter omräknas till euro redovisas som valutakursvinster eller valutakursförluster på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet (Not 8. Nettointäkter från placeringsverksamhet).

5. Sammandrag av presentationen av resultatposter i bokslutet

Räntenetto	<p>Erhållna och betalda räntor för ränteinstrument, erhållna och betalda negativa räntor, differensen mellan det upplupna nominella värdet och anskaffningsvärdet, räntor på räntederivat samt värdeförändringen vid säkring till verkligt värde.</p> <p>Provisioner som anses utgöra ersättning för den risk som banken tar i anslutning till ett finansiellt instrument och som anses utgöra en fast del av det finansiella instrumentets effektiva ränta.</p>
Försäkringsnetto	Premieintäkter från skadeförsäkringen och skadeförsäkringsersättningar samt livförsäkringens riskrörelse.
Provisionsnetto	<p>Provisionsintäkter från utlåningen, inlåningen, betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, placeringsfonderna, kapitalförvaltningen, juridiska uppdrag, garantierna, bostadsförmedlingen, försäkringsförmedlingen, livförsäkringens belastningsinkomst samt hälso- och välbefinnandetjänsterna.</p> <p>Provisionskostnader för betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, fonderna kapitalförvaltningen, försäkringsförmedlingen samt hälso- och välbefinnandetjänsterna.</p>
Nettointäkter från placeringsverksamhet	<p>Realisationsvinster och realisationsförluster, ränteintäkter, valutavärderingar samt nedskrivningar och återförda nedskrivningar för tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.</p> <p>Förändringar i verkligt värde av finansiella instrument som redovisats till verkligt värde via resultatet samt utdelningar och andelar. Dessutom ränteintäkter och räntekostnader för derivat som innehas för handel.</p> <p>Intäkter och nedskrivningar för lån och övriga fordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde.</p> <p>Förändringar i verkligt värde på förvaltningsfastigheter, hyror och andra kostnader i anslutning till fastigheter.</p> <p>Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar och förändring i försäkringsskuld i livförsäkringen samt upplösning av diskontering i skadeförsäkringen.</p> <p>Intäkter hos intresseföretag som konsolideras med metoden för verkligt värde eller kapitalandelsmetoden.</p>
Övriga rörelseintäkter	Hyresintäkter och försäljningsintäkter från rörelsefastigheter samt övriga intäkter.
Personal-kostnader	Löner, provisioner, pensionskostnader och lönebikostnader.
Övriga rörelsekostnader	Drift- och utvecklingskostnader för ICT, lokalkostnader, köptjänster, myndighetsavgifter, revisionskostnader, datakommunikationskostnader, marknadsföringskostnader, samhällsansvarskostnader, försäkrings- och säkerhetskostnader samt övriga kostnader.
Nedskrivningar av fordringar	Förväntade kreditförluster från kunder, poster utanför balansräkningen och skuldebrev samt slutliga kreditförluster och återföringar för dem.

6. Principer för intäktsföring

6.1 Ränteintäkter

Ränteintäkter och räntekostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta redovisas med effektivräntemetoden. Effektivräntemetoden beskrivs närmare i avsnitt 7.2.1 Upplupet anskaffningsvärde i redovisningsprinciperna. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland ränteintäkter och -kostnader över lånets löptid.

Kundmarginalen enligt derivatvillkoren för räntetaks- och räntekorridor krediter ackumuleras i räntenettet i takt med att en kund betalar tilläggs marginal enligt ett derivatvillkor (Not 5. Räntenetto).

6.2 Provisionsnetto

Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. De provisionsintäkter som avses i standarden IFRS 15 ska intäktsföras då de prestationsåtaganden som man kommit överens om i tjänsten överförs till kunden. I sådana fall är överföringen av kontroll ett centralt kriterium. Provisionsintäkterna redovisas till beloppet av den ersättning som man förväntar sig att ha rätt till i utbyte mot att överföra varor tjänster till kunden. Provisionskostnaderna redovisas i provisionsnettot enligt prestationsprincipen.

I segmentet Hushållsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna består av provisionsintäkter från utlåningen och betalningarna. I hushållsbanksrörelsen debiteras dessutom avgifter bland annat för juridiska uppdrag, garantier, insättningar, placeringsfonder och bostadsförmedling. De poster som nämns ovan består av flera hundra olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för utlåningen, garantierna och fonderna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i hushållsbanksrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Ersättningsbeloppet består i tjänsterna främst av ett listpris eller ett pris som överenskommit i avtalet. Ägarkunderna får rabatt på dagliga banktjänster. Kunderna debiteras med avgifterna i enlighet med avtalsvillkoren månatligen eller efter det att tjänsten utförts.

I segmentet Företagsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna i anslutning till bankrörelsen består av provisionsintäkterna från utlåningen och betalningarna. I företagsbanksrörelsen debiteras dessutom externa avgifter för bland annat garantier och värdepappersemissioner. De poster som nämns ovan består av flera hundra olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för utlåningen och garantierna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i anslutning till bankrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Provisionsintäkterna i anknytning till kapitalförvaltningen i segmentet Företagsbank består av provisioner för placeringsfonder och kapitalförvaltning. Provisionerna i anknytning till kapitalförvaltningen intäktsförs främst över tid under avtalsperioden, och det ersättningsbelopp som debiteras månatligen består av den avtalsenliga procentuella andelen av de placeringar eller försäkringsbesparingar som förvaltas för kunden. I provisionerna för placeringsfonder och kapitalförvaltning ingår avkastningsbaserade provisioner som är bundna till framgången i placeringsverksamheten. De avkastningsbaserade provisionerna intäktsförs först då det är mycket sannolikt att de kriterier som mäter framgången i placeringsverksamheten har uppfyllts.

I segmentet Försäkring intäktsförs de avtal som inte innehåller försäkringsrisk i enlighet med standarden IFRS 15 och redovisas i provisionsnettot. Provisionsintäkterna består främst av livförsäkringens belastningsinkomst, återbärningar av fondanknutna förvaltningsprovisioner (placeringsfonder), intäkter från hälso- och välbefinnandetjänsterna samt provisioner från förmedling av försäkringar. Livförsäkringens belastningsinkomst består av teckningsprovisioner för försäkringspremier (s.k. kappa-belastning) och förvaltningsprovisioner för försäkringsbesparingar (s.k. gamma-belastning). Övriga provisioner från livförsäkring intäktsförs i enlighet med standarden IFRS 4 Försäkringsavtal. Intäkterna från hälso- och välbefinnandetjänsterna redovisas enligt vårdbesök då tjänsten är utförd. Kunderna debiteras med avgifterna i enlighet med tariffen då tjänsten är utförd. I avtalen om företagshälsövärd intäktsförs intäkterna över tiden under avtalsperioden och kunderna debiteras med avgifterna månatligen enligt avtal. OP Gruppen agerade som huvudman för hälso- och välbefinnandetjänsterna i enlighet med standarden IFRS 15, varvid de ersättningar som betalas till yrkesutövarna redovisas bland provisionskostnaderna. OP Gruppens samarbetspartner betalar provisionsintäkter för försäkringsförmedlingen i enlighet med den ersättning som överenskommit i avtalen. Prestationsåtagandena uppfylls över tiden, och kunderna debiteras med avgifterna månatligen.

Avgifterna i segmentet Gruppfunktioner består främst av provisioner från betalningar. Prestationsåtagandena uppfylls över tid, och ersättningsbeloppet har överenskommit i avtalen. Avgifterna debiteras i enlighet med de betalningstransaktioner som skett.

Intäkterna från avtal med kunder redovisas i not 7. Provisionsnetto enligt segment.

Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen. Utdelningarna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet.

7. Finansiella instrument

7.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter (Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod).

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris (t.ex. OTC-derivat), baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid bokslutstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågavarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

Typiskt för illikvida produkter är att det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell avviker från den faktiska köpesumman. Den faktiska köpesumman är dock det bästa beviset på en produkts verkliga värde. Differensen mellan den faktiska köpesumman och det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell som använder marknadspris (Day 1 profit/loss) periodiseras i resultaträkningen enligt avtalets löptid. Den operierade andelen intäktsförs dock genast, om ett verkligt marknadspris finns att få på produkten eller om en prissättningspraxis etableras på marknaden.

I OP Gruppens balansräkning ingår inte betydliga illikvida finansiella tillgångar.

De illikvida finansiella skulderna (placeringsavtal) i gruppens livförsäkringsrörelse värderas enligt IFRS 9 till verkligt värde. Vid beräkningen av placeringsavtalens verkliga värde tillämpas en värderingsmetod som beaktar bl.a. penningars tidsvärde och det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som utgör täckning. Skuldernas värde kan dock inte vara mindre än avtalets återköpsvärde. De här avtalen har klassificerats till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

7.2 Finansiella tillgångar och skulder

OP Gruppens finansiella tillgångar redovisas i noterna 17. Kontanta medel, 18. Fordringar på kreditinstitut, 19. Derivatinstrument, 20. Fordringar på kunder, 21. Investeringsstillgångar, 22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal samt 27. Övriga tillgångar. De finansiella skulderna redovisas i noterna 29. Skulder till kreditinstitut, 19. Derivatinstrument, 30. Skulder till kunder, 32. Skulder för

fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal, 33. Skuldebrev emitterade till allmänheten, 34. Avsättningar och övriga skulder samt 35. Efterställda skulder.

7.2.1 Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller den finansiella skulden värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv.

Effektivräntemetoden diskonterar exakt de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under den förväntade löptiden för den finansiella tillgången eller finansiella skulden till redovisat bruttovärde för en finansiell tillgång eller till det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell skuld. Vid beräkning av effektivräntan uppskattas de förväntade kassaflödena genom att beakta samtliga avtalsvillkor för det finansiella instrumentet utan att beakta de förväntade kreditförlusterna ("ECL"). Beräkningen innefattar alla avgifter och punkter som betalats eller erhållits av avtalsparterna, och som är en integrerad del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra premier eller rabatter. Avgifter som ingår i räntan för ett finansiellt instrument omfattar t.ex. expeditions- och uppläggningsavgifter i samband med uttag av lån. Sådana avgifter periodiseras på det finansiella instrumentets förväntade löptid eller på en kortare period, i tillämpliga fall. Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument och som redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 omfattar t.ex. avgifter som tas ut för förvaltning av lån.

De förväntade kreditförlusterna ska inkluderas i de uppskattade kassaflödena vid beräkningen av den kreditjusterade effektivräntan för finansiella tillgångar som anses vara kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (s.k. "POCI").

Ränteintäkter

Ränteintäkterna beräknas genom tillämpning av effektivräntan på det redovisade bruttovärdet för en finansiell tillgång med undantag av följande:

- a) Köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar, för vilka tillämpas kreditjusterad effektivränta på en finansiell tillgångs upplupna anskaffningsvärde.
- b) Finansiella tillgångar som inte är köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar men som senare har blivit kreditförsämrade finansiella tillgångar (eller som befinner sig i steg 3). För de här finansiella tillgångarna ska effektivräntan tillämpas på den finansiella tillgångens upplupna anskaffningsvärde (dvs. efter avdrag av det redovisade nettovärdet av den förväntade kreditförlusten).

7.2.2. Det första redovisningstillfället och den första värderingen

Vid det första redovisningstillfället ska en finansiell tillgång eller finansiell skuld värderas till det verkliga värdet plus eller minus, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultatet, transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärv eller emission av den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Omedelbart efter det första redovisningstillfället ska för en finansiell tillgång redovisas en förlustreserv för förväntade kreditförluster, om den finansiella tillgången värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Det här medför att en förlust redovisas i resultatet för finansiella tillgångar som nyligen getts ut eller köpts.

7.3. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

OP Gruppen klassificerar finansiella tillgångar i följande kategorier:

- finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet (FVTPL – Fair Value Through Profit or Loss)
- värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI – Fair Value Through Other Comprehensive Income)
- finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

7.3.1 Krediter och skuldebrev

Klassificeringen och den efterföljande värderingen av krediter och skuldebrev beror på följande faktorer:

- OP Gruppens affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar
- egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

På basis av de här faktorerna ska OP Gruppen klassificera krediter och skuldebrev i följande tre värderingskategorier:

- 1) Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En posts bokförda värde innehåller en förlustreserv för förväntade kreditförluster och ränteintäkterna redovisas bland ränteintäkterna med effektivräntemetoden.
- 2) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar. Dessutom ska de avtalade villkoren vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Ändringarna i verkligt värde redovisas i fonden för verkligt värde. Nedskrivningsvinster eller -förluster samt valutakursvinster eller -förluster resultatförs. När en finansiell tillgång tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten i fonden för verkligt värde från eget kapital till resultatet som en omklassificeringsjustering till nettointäkter från placeringsverksamheten. Räntan beräknad enligt effektivräntemetoden tas upp i ränteintäkter eller nettointäkter från placeringsverksamheten (försäkringsbolagens placeringar).
- 3) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella tillgångar som innehas för handel eller finansiella tillgångar som inte uppfyller kriterierna för värdering till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Vinsterna och förlusterna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet. Ränteintäkterna och räntekostnaderna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel redovisas bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

Affärsmodell

Med affärsmodell avses hur OP Gruppen förvaltar sina finansiella tillgångar för att generera kassaflöden. OP Gruppens affärsmodell avgör huruvida enbart insamling av avtalsenliga kassaflöden eller insamling av avtalsenliga kassaflöden och försäljning av finansiella tillgångar leder till kassaflöden eller om det är fråga om handel. Finansiella tillgångar som hör till affärsmodellen med handel värderas i resultatet. Vid bedömningen av affärsmodellen beaktar OP Gruppen kommande åtgärder för att nå affärsmodellens mål. Bedömningen omfattar tidigare erfarenhet av insamlingen av kassaflöden, hur affärsrörelsemodellen och de finansiella tillgångar som innehas i enlighet med den ska värderas samt hur det rapporteras till nyckelpersoner i företagets ledning, hur riskerna hanteras och hur cheferna för affärsrörelsen belönas. Till exempel innehas bolån som OP Gruppen beviljat för att samla in avtalsenliga kassaflöden. De kan endast i få fall säljas mellan företag som ingår i OP Gruppen, t.ex. som garantier för obligationslån med bostadssäkerhet som satts i omlopp av OP-Bostadslånebanken eller vid exceptionella likviditetskriser. Dessutom är målet med affärsmodellen för OP Gruppens likviditetsreservportfölj att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar.

Ändring i affärsmodellen

Ändringar i affärsmodellen förväntas ske sällan till följd av interna eller externa förändringar, och de måste vara betydande med tanke på OP Gruppens verksamhet. OP Andelslags styrelse bestämmer om ändringar i affärsmodellen. Affärsmodellen ändras då OP Gruppen förvärvar eller avyttrar ett affärsområde eller avvecklar affärsområdets verksamhet. En förändring i affärsmodellen dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt av respektive affärsenhet. Ekonomi och Riskhantering ska behandla den för att klarlägga hurdana effekter den kan ha på bokföringen (inkl. effekterna på ECL). En förändring i målet för ett företags affärsmodell måste genomföras före den dag då klassificeringen ändras.

Ändringen i klassificeringen ska tillämpas prospektivt från ändringsdagen för klassificeringen. Ändringsdagen för klassificeringen är den första dagen i den rapporteringsmånad som följer efter det att beslutet om att ändra klassificeringen har fattats. Tidigare rapportperioder justeras inte retroaktivt.

Det har inte förekommit ändringar i OP Gruppens affärsmodell 2021–2022.

I följande tabell presenteras effekterna på bokföringen av ändringarna av olika klassificeringar:

Ursprunglig värderingskategori	Ny värderingskategori	Bokföringseffekt
Upplupet anskaffningsvärde	FVTPL	Det verkliga värdet fastställs på ändringsdagen för klassificeringen. Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i resultatet.
FVTPL	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt redovisat bruttovärde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
Upplupet anskaffningsvärde	FVOCI	Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i övrigt totalresultat. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVOCI	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt upplupet anskaffningsvärde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska dock tas bort från det egna kapitalet och redovisas som en justering av det verkliga värdet för en finansiell tillgångspost på ändringsdagen för klassificeringen. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVTPL	FVOCI	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
FVOCI	FVTPL	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet på ändringsdagen för klassificeringen.

Egenskaperna hos kassaflödena

Då OP Gruppens affärsmodell är en annan än handel, bedömer OP Gruppen om avtalsenliga kassaflöden är förenliga med ett grundläggande lånearrangemang eller inte. I ett grundläggande lånearrangemang består de avtalsenliga kassaflödena endast av betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet ("SPPI"), och ersättning för pengars tidsvärde, kreditrisk, utlåningsrisker samt en vinstmarginal är oftast de mest betydande delarna av räntan. Största delen av OP Gruppens finansiella tillgångar består av grundläggande lånearrangemang.

Alla krediter som OP Gruppen beviljat privatkunder och en del av företagskundernas krediter innehåller en möjlighet till återbetalning i förtid. Villkoren motsvarar dock grundläggande lånearrangemang, eftersom beloppet för förtida inlösen representerar ett avtalsenligt nominellt belopp och upplupen (men ännu inte reglerad) avtalsenlig ränta, vilket kan inbegripa ytterligare ersättning för förtida uppsägning av avtalet.

För skuldebrevens del testas egenskaperna hos kassaflödena med ett SPPI-verktyg. Resultatet från verktyget leder till att SPPI-testet antingen godkänns eller förkastas utan ytterligare undersökningar (resultaten pass/fail) eller till att kassaflödesegenskaperna före klassificeringsbeslutet undersöks enligt OP Gruppens interna anvisningar (resultat "further review required"). Metoden identifierar ur avtalsvillkoren flera olika element som inverkar på om SPPI-definitionen uppfylls eller inte.

Då de avtalsenliga kassaflödena är exponerade för t.ex. förändringar i aktiekurser eller låntagarens ekonomiska resultat, är det inte fråga om ett grundläggande lånearrangemang, och sådana finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde via resultatet. Typiska exempel på det här är olika fondplaceringar som inte uppfyller definitionen på eget kapital enligt IAS 32 i emittentens bokslut.

Inbäddade derivat som ingår i de finansiella tillgångarna skiljs inte åt från värdavtalet utan de beaktas i den totala bedömningen av avtalsenliga kassaflöden.

Om affärsmodellen för förvaltningen av finansiella tillgångar ändras, kan det bli nödvändigt att omklassificera de finansiella tillgångarna. Omklassificering tillämpas framåtriktad från dagen för omklassificeringen. Sådana förändringar förväntas ske synnerligen sällan.

7.3.2 Egetkapitalinstrument

Egetkapitalinstrument är instrument som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Oftast utgörs egetkapitalinstrumenten av aktieplaceringar.

Egetkapitalinstrument värderas senare till verkligt värde via resultatet, utom då OP Gruppen gjort ett oåterkalleligt val vid första redovisningstillfället att efterföljande förändringar i verkligt värde för särskilda investeringar i egetkapitalinstrument som inte ingår i handelsrörelsen, och som annars skulle värderas till verkligt värde via resultatet, redovisas i övrigt totalresultat. Sådana investeringar finns inte för närvarande. Realisationsvinster eller realisationsförluster från sådana investeringar redovisas inte via resultatet, men utdelningarna från dem redovisas i övriga rörelseintäkter. Utdelningar för egetkapitalinstrument som innehas för handel redovisas via resultatet bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

7.3.3 Modifiering av avtalsenliga kassaflöden

Ändringar i betalningsplanen utgör åtgärder inom normala kundrelationer, men förekommer också i fall där kundens betalningsförmåga har försämrats. Anstånd som beviljats på grund av försämrad betalningsförmåga tas upp som exponeringar med anstånd och handlar vanligen om exempelvis amorteringsfrihet för en begränsad tid. Vanligtvis omförhandlas de avtalsenliga kassaflödena för lån i sådana fall, eller så modifieras de på något annat sätt så att lånen inte tas bort från balansräkningen. I sådana fall beräknas lånets redovisade bruttovärde på nytt, och en modifieringsvinst eller -förlust redovisas på räntenettet i resultaträkningen. När ett lån klassificeras som en exponering med anstånd överförs det dessutom till minst nedskrivningssteg 2 och omfattas av förväntade kreditförluster beräknade för hela löptiden under minst två år, ända tills kundens betalningsförmåga har förbättrats.

För att en exponering med anstånd ska klassificeras som presterande krävs även efter en minst tvåårig provotid att:

- Kunden har erlagt betalningar regelbundet och i tid under minst hälften av provotiden för fordran, och att ett betydande totalbelopp av kapitalet eller räntan därmed har betalats.
- Ingen av kundens exponeringar har varit förfallen i över 30 dagar under de föregående tre månaderna.

Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en mätare som beskriver kundernas betalningsförmåga.

Om ändringarna i lånevillkoren är betydande eller om ett lån annars omförhandlas, tar OP Gruppen bort det ursprungliga lånet ur balansräkningen och redovisar samtidigt det nya, ändrade lånet i balansräkningen. I sådana fall ska modifieringens datum behandlas som det första redovisningstillfället för lånet vid tillämpning av nedskrivningskraven på det modifierade lånet. Det här innebär vanligtvis att man värderar förlustreserven till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. OP Gruppen klassificerar orsakerna till ändringen och svårighetsgraderna med en intern klassificering som följer upp om det vid borttagningen ur balansräkningen har funnits bevis för att det modifierade lånet är kreditförsämrat vid första redovisningstillfället. I så fall redovisas lånet som en utgiven kreditförsämrad finansiell tillgång. Det här skulle till exempel kunna inträffa i en situation där det föreligger en betydande modifiering av en nödlidande tillgång.

I övriga fall tas finansiella tillgångar bort från balansräkningen då de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller då OP Gruppen överför den finansiella tillgången till en annan part, och överföringen uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen.

7.3.4 Försäkringsbolags finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar värderas till verkligt värde via resultatet, om de inte värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. OP Gruppen har också uttryckligen värderat finansiella tillgångar till verkligt värde via resultatet (alternativet verkligt värde) då det eliminerar eller minskar den s.k. bokföringsmässiga asymmetrin mellan värderingen av finansiella tillgångar och finansiella skulder med kopplingar till dem.

Placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar i livförsäkringsrörelsen samt placeringar i s.k. separata balansräkningar värderas till verkligt värde via resultatet, eftersom motsvarande försäkringsskuld eller skuld för placeringsavtal värderas till verkligt värde via resultatet.

7.3.5 Tillfälligt undantag

Egetkapitalinstrument och fondplaceringar med kopplingar till placeringsverksamheten i OP Gruppens skade- och livförsäkring klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. På en betydande del av de här egetkapitalinstrumenten tillämpar OP Gruppen ett tillfälligt undantag (s.k. overlay approach), som återställer resultateffekterna av de här instrumenten till en nivå

som motsvarar den nuvarande standarden IAS 39. De här placeringarna behandlas på samma sätt som de finansiella tillgångar som kan säljas som avses i standarden IAS 39. Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Syftet med det tillfälliga undantaget är att sammanjämka den tillfälliga resultatvolatiliteten som följer av att standarderna IFRS 9 och IFRS 17 träder i kraft vid olika tidpunkter genom att investeringar enligt standarden IFRS 9 värderas till verkligt värde via resultatet medan försäkringsskulden i anslutning till dem ännu inte kan värderas till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 17. Tillämpningen av det tillfälliga undantaget upphörde 1.1.2023 då standarden IFRS 17 Försäkringsavtal trädde i kraft.

Enligt standarden IAS 39 bokförs finansiella tillgångar som kan säljas vid köptidpunkten i balansräkningen till anskaffningsvärdet, dvs. det verkliga värdet av det vederlag som betalats för dem utökat med de transaktionsutgifter som direkt kan riktas till förvärvet. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Värdeförändringar bokförs i övrigt totalresultat, varifrån de bokförs i resultaträkningen, då tillgångsposten tas bort från balansräkningen eller då det finns objektiva belägg för att dess värde har sjunkit. I fråga om finansiella tillgångar som kan säljas betraktas som objektiva belägg för ett egetkapitalinstruments del en betydlig eller långvarig nedgång under anskaffningsvärdet i dess verkliga värde.

Om ett värdepappers marknadsvärde ytterligare sjunker efter att en nedskrivning gjorts, redovisas en nedskrivning i resultaträkningen. Om det verkliga värdet av ett egetkapitalinstrument senare stiger, redovisas värdestegringen bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat (Not 15. Tillfälligt undantag (overlay approach)).

7.4 Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat (övriga än egetkapitalinstrument) samt låneåtaganden och finansiella garantiavtal utanför balansräkningen (Not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev). Förväntade kreditförluster ska redovisas varje balansdag och de ska beskriva:

1. ett objektiva och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall
2. pengarnas tidsvärde och
3. rimliga och verifierbara uppgifter som är tillgängliga utan onödiga kostnader eller insatser på balansdagen för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

7.4.1 Klassificering av avtal i tre nedskrivningssteg

Avtalen klassificeras i tre steg. De olika stegen beskriver hur en kredits kvalitet försvagats efter det första redovisningstillfället.

- Steg 1: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för 12 månader.
- Steg 2: avtal, vars kreditrisk har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för hela löptiden.
- Steg 3: nödlidande avtal, för vilka också beräknas ECL för hela löptiden.

Definition av fallissemang (default)

OP Gruppen tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition av fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna (IRB). Fallissemang bedöms med OP Gruppens interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen av fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som fallerande då det är osannolikt att kunden kommer att betala sina förpliktelser, till exempel då kunden har en offentlig betalningsstörning eller exponering med anstånd, där nuvärdet av ett lån minskar med mer än 1 procent. För privatkundernas del sprids fallissemang till den fallerande gäldenärens samtliga kreditförpliktelser, då en betydande del (20 procent) av en privatkunds exponeringar är fallerade. Dessutom är ett avtal fallerande senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Kundens fallissemang upphör då det inte längre uppfyller definitionen på fallissemang och den efterföljande prövotiden på 6–12 månader har löpt ut.

Definitionen av fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR) samt Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang EBA/GL/2016/07 och EBA/RTS/2016/06).

Definition av nödlidande (non-performing) exponering

Definitionen av nödlidande exponering omfattar utöver exponeringarna enligt den tidigare tillämpade definitionen av fallissemang även provotiderna för nödlidande exponeringar med anstånd innan de kan klassificeras som presterande (performing). Nödlidande exponering definieras i enlighet med artikel 47a i tillsynsförordningen (EU) nr 575/2013. OP Gruppen använder nödlidande exponering som ett kriterium för klassificering enligt nedskrivningssteg 3.

Dessutom omfattas avtal som vid det första redovisningstillfället beviljats som kreditförsämrade alltid under hela löptiden av beräkningen av förväntad förlust (POCI).

Betydande ökning av kreditrisker

De förväntade kreditförlusterna beräknas avtalsenligt antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk på balansdagen har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället eller inte. En betydande ökning i kreditrisken bedöms avtals specifikt samt med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. Exponeringar med anstånd och därmed likställda kovenantbrott betraktas som kvalitativa kriterier för en betydande ökning i kreditrisken och således för en överföring till nedskrivningssteg 2.

OP Gruppen har för att fastställa betydande ökning i kreditrisken inkluderat relativa och absoluta tröskelvärden och beaktat alla väsentliga och verifierbara uppgifter.

En kvantitativ förändring bedöms under hela löptiden med PD-tal (PD-kurva) utifrån en relativ förändring. Ursprunglig PD-kurva för hela löptiden beräknas vid den tidpunkt då krediten beviljats med beaktande av makroekonomiska faktorer. Efter det fastställs den naturliga godtagbara variationsbredden för när kreditrisken inte anses ha ökat märkbart under lånets återstående löptid. En godtagbar variationsbredd har modellerats separat för privatkunder och företagskunder. Resultatet är en s.k. tröskelvärdeskurva, som man varje balansdag jämför med PD-kurvan för den del av löptiden som då återstår: om tröskelvärdet överskrider, har kreditrisken ökat betydligt och för krediten redovisas en kreditförlust som beräknats för kreditens hela löptid. Utöver den här gränsen för relativ förändring krävs att det skett en försämring i ratingklassen från det första redovisningstillfället för att övergången till beräkning av ECL för hela löptiden inte ska ske enbart på grund av tid. Dessutom tillämpas ett absolut tröskelvärde för de svagaste ratingklasserna (E+, E, E-, 9,0, 9,5 och 10,0).

Utöver de kriterier som nämns ovan har kreditrisken för en finansiell tillgång ökat betydligt efter det första redovisningstillfället, om de avtalsenliga betalningarna är försenade mer än 30 dagar.

Då OP Gruppen bedömer om kreditrisken ökat betydligt har den inte tillämpat övergångsbestämmelsen om motbevisbar presumtion enligt standarden IFRS 9 på avtal, för vilka det inte är möjligt att beräkna ett ursprungligt PD för hela löptiden utan orimliga kostnader och arbetsinsatser.

OP Gruppen följer regelbundet upp hur effektivt de kriterier som nämns ovan upptäcker att kreditrisken har ökat betydligt innan avtalsenliga betalningar har varit förfallna mer än 30 dagar samt att avtal i regel inte överförs från nedskrivningssteg 1 direkt till nedskrivningssteg 3, och vidtar de kalibreringar som behövs i sättet att beräkna den relativa förändringen.

7.4.2 Beräkningsmetoder

Förväntade kreditförluster beräknas i regel systembaserat och avtals specifikt med metoden för sannolikheten för fallissemang/förlustandelen vid fallissemang (PD/LGD-metoden) för alla privatkunders och företagskunders åtaganden. Dessutom används för de största företagsexponeringarna i steg 3 en kassaflödesbaserad ECL-beräkningsmetod som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

7.4.2.1 PD/LGD-metoden

De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal med modellerade riskparametrar och formeln $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen. PD beskriver sannolikheten för fallissemang i enlighet med definitionen för fallissemang ovan. LGD beskriver förlustandelen vid fallissemang, och den påverkas bl.a. av beloppet och typen av säkerheter och olika garantier. EAD beskriver exponeringsbeloppet vid fallissemang medräknat den exponering som ingår i balansräkningen (kapital och upplupen ränta) samt det förväntade syftet för poster utanför balansräkningen vid fallissemang.

ECL beräknas utifrån tre olika scenarier. Riskparametrarna PD, LGD och EAD beräknas på årsplanet i varje scenario. De årliga ECL-talen diskonteras på balansdagen, och med talen för de olika scenarierna beräknas ett ECL som viktats med sannolikheter. Som diskonteringsfaktor används avtalets effektiva ränta eller en uppskattning av det. Avtalets återstående löptid är begränsad till högst 30 år i beräkningarna.

Modellerna för sannolikheten för fallissemang under ett avtals hela löptid (lifetime PD) har upprättats separat för privatkunder och företagskunder. Centralt för PD-modellerna är avtalets ratingklass, kreditens ålder (privatkunder) samt modellens undersegment som bestäms för företagskunder utifrån en klassificeringsmodell och för privatkunder utifrån produkttyp. Dessutom är PD-estimatet beroende av makroekonomiska faktorer och prognoserna för dem i de olika scenarierna. Förändringen i BNP och realräntan används som makroekonomiska förklarande faktorer i lifetime PD-modellen för företagsexponeringar. I lifetime PD-modellen för privatkunder har de makroekonomiska faktorerna delats upp mer detaljerat enligt segment, och till exempel för bolån används förändringen i BNP och 12 mån. Euribor, med avdrag för inverkan av BNP och inflationen. I revolverande krediter används förändringen i BNP och 3 mån. Euribor realränta.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter: 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang, 2) återbäring från skulder med säkerhet och 3) återbäring från skulder utan säkerhet. De olika komponenternas värden beror främst på produkttyp, bransch (företag), säkerhetstyp och hur länge avtalet har varit fallerande.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter:

1. sannolikheten för återhämtning från fallissemang,
2. återbäring från skulder med säkerhet och
3. återbäring från skulder utan säkerhet.

För exponeringar mot privatkunder har sannolikheten för återhämtning från fallissemang estimerats på produktkategorinivå, medan estimaten för exponeringar mot företagskunder är branschspecifika. Återbäring från skulder med säkerhet beskriver en hur stor del av det återstående exponeringsbeloppet som täcks av kassaflöden från säkerheter. Återbäring från skulder med säkerhet beräknas med hjälp av värderingsavdrag för säkerheter (s.k. "haircut"). Värderingsavdragen har estimerats genom att säkerhetsslagsvis jämföra säkerheternas realiseringspriser i förhållande till deras verkliga värden och med beaktande av de direkta kostnader som uppkommer av att en säkerhet tas i besittning och säljs. Slutligen har det till värderingsavdragsestimaten lagts en försiktighetsmarginal på grund av de osäkerheter som är förknippade med säkerhetsdata och estimeringen. Återbäring från skulder utan säkerhet beskriver de kassaflöden som har estimerats på produktkategorinivå för det återstående exponeringsbelopp som inte täcks av återbäring från skulder med säkerhet.

Estimaten för återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 3 är tidsberoende, så att de minskar då fallissemangs- eller återvinningstiden ökar.

De makroekonomiska faktorerna och prognoserna för dem påverkar de två första komponenterna.

Avtalets ansvar vid fallissemang för hela löptiden (lifetime EAD) består beroende på produkttyp av avtalsenliga kassaflöden, förväntad kapacitet, sannolikheten för återbetalning i förtid samt en löptidsmodell.

Hur avtals giltighetstid fastställs

Ett avtals giltighetstid består för skuldebrevslån av avtalets löptid som beaktar de låneamorteringar som följer av betalningsplanen. Modellen för återbetalning i förtid tillämpas på skuldebrevslån med säkerhet (exkl. fallerade), men den minskar inte löptiden för avtalet utan beaktas som en del av avtalets EAD.

Revolverande krediter (t.ex. kreditkort) utgörs av avtal som gäller tills vidare. För dem har upprättats modeller med en förväntad löptid. Löptiden i modellen beror på produkttyp och ratingklass. Den är i snitt cirka 13 år.

Framtidsinriktad information

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. OP Gruppens ekonomer uppdaterar de makroekonomiska scenarierna kvartalsvis, och de är desamma som också annars används i OP Gruppens ekonomiska planering. De makroekonomiska prognoserna omfattar 2–3 år av bastrenden för de ekonomiska scenarierna. Efter det konvergerar scenariot mot långsiktig ekonomisk jämvikt. I långsiktig jämvikt beräknas BNP och en del av de övriga variablerna enligt produktionsfunktionsmetoden. De alternativa scenarierna kring bastrenden beräknas enligt en vektorautoregressiv modell, där man utifrån variablernas sammansatta sannolikhetsfördelning avgör trenderna för respektive variabel med önskade sannolikheter. Variablernas sannolikhetsfördelning baserar sig på historiska ekonomiska chocker och korrelationer mellan variabler. Då de alternativa scenarierna beräknas beaktas även prognosfel i OP Gruppens ekonomiprognos. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag. De makroekonomiska faktorer som använts är: BNP-tillväxten, arbetslöshetsgraden, ökningen i investeringar, inflationen, förändringen i inkomstnivån, 12 mån. Euribor och 3 mån. Euribor-realränta. Dessutom används bostadsprisindex i LGD-modellerna.

Det ingår en stor mängd osäkerhet i att upprätta makroekonomiska prognoser och att projicera dem mot framtiden ända upp till 30 år. De faktiska resultaten kan därför avvika betydligt från prognoserna. OP Gruppen har analyserat att förhållandet mellan komponenterna för de riskparametrar som används i ECL-kalkyleringen och förändringarna i makroekonomiska faktorer inte är lineärt. De makroekonomiska prognoserna påvisar därmed OP Gruppens bästa uppfattning om vilka scenarier och resultat som är möjliga.

Makroekonomiska prognoser och ESG

I makroekonomiska scenarier beaktas sådana effekter på ekonomin som beror på klimatförändringarna samt på ekonomisk förändring och anpassning i anknytning till dem. De ekonomiska effekterna har uppskattats i en beräkning av makrosценarier där användningen av fossil energi minskas så att klimatneutralitet uppnås senast 2035. I det här scenariot är Finlands BNP-tillväxt i flera års tid i genomsnitt 0,3 %-enheter långsammare än basscenariot. Beräkningen kan dock överestimera den ekonomiska tillväxtens inbromsning, om ekonomins anpassningsförmåga visar sig vara bättre än normalt. Därför ingår den negativa effekten i ett svagare scenario.

Bedömningarna av klimatförändringarnas ekonomiska effekter kommer att preciseras allt eftersom det samlas sådana nya forskningsdata om effekterna som kan tillämpas på scenarieberäkningarna för den tidsperiod som de avser.

7.4.2.2 Den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare

Målgruppen för ECL-testmetoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare är företagsmotparter på bevakningslistan som omfattas av R-ratingmodellen och vars exponeringar i regel hamnat i steg 2 eller 3 för ECL-beräkningen. De egna medarbetarnas bedömningar upprättas i samband med rating- eller kreditbeslut.

Den framtidsinriktade information som ska utnyttjas vid beräkningen utgör en del av den kreditvärdighetsbedömning och den ratingframställan som kreditanalytikern upprättat för företaget. I dem ska man ta ställning till hur marknaden, konkurrensläget och det förväntade kassaflödet kommer att utveckla sig. I beräkningen beaktas också scenarier som beskriver förändringar i de makroekonomiska variablerna (stark, bas och svag), och kundens viktade förväntade kreditförlust beräknas utifrån dem. Då scenarierna byggs upp utnyttjar man de scenarier som använts i PD/LGD-modellen.

Då en kund som omfattas av en kundspecifik ECL-bedömning från egna medarbetare inte längre uppfyller kriterierna för fallissemang, och kunden i samband med ratingprocessen har identifierats och klassificerats som en "icke nödlidande" motpart, omfattas kunden inte längre av den här metoden. Kunden börjar i stället omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt den normala PD/LGD-modellen.

7.4.3 Nedskrivningar av skuldebrev

Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat resultatförs och justerar fonden för verkligt värde.

OP Gruppen använder den ratingbaserade modellen för att beräkna den förväntade förlusten för skuldebrev.

I modellen används köpposters ratingar för såväl förvärvstidpunkten som rapporteringstidpunkten och de konverteras till PD-tal. I första hand används medelvärden för externa ratingar, i andra hand interna ratingar då externa ratingar inte finns.

PD-talen motsvarar de historiska fallissemang som realiserats för varje ratingklass enligt tidsperiod från den tidpunkt då ratingen fastställts. De historiska data som de korrelationer som fastställts baserar sig på är omfattande och härstammar från en lång tidsperiod. LGD motsvarar också det historiska utfall som undersökts enligt placering-/säkerhetsslag (senioritet, covered bond-status). De värderas inte separat enligt emittent eller placering. Eftersom externa ratingar i stället för PD mäter den totala kreditrisken (ECL), inverkar LGD i deras fall endast på hur ECL fördelas mellan PD- och LGD-komponenterna.

7.4.3.1 Klassificering av skuldebrev i nedskrivningssteg

Till steg 2 överförs placeringar, vars PD för ett år har fördubblats i den grad att förändringen räknat i procentenheter är minst 0,2, har en exponering med anstånd eller vars betalningar varit förfallna till betalning i mer än 30 dagar. I steg 3 klassificeras placeringar i anslutning till emittenter som fallerat, om betalningarna varit förfallna till betalning i mer än 90 dagar eller om kunden är en problemkund.

7.4.4 Nedskrivning av poster utanför balansräkningen

En stor del av de produkter som OP Gruppen tillhandahåller har en uttagsmån, en limit eller något annat låneåtagande utanför balansräkningen antingen som standard eller åtminstone under någon del av kretsloppet. Till exempel omfattar revolverande krediter, till exempel kreditkort och konton med kredit, både ett lån och ett outnyttjat åtagande. Dessutom är OP Gruppen säljpart i olika garantier såsom finansieringsgarantier samt andra handelsgarantier eller myndighetsgarantier, på vilka tillämpas reglerna för nedskrivning enligt standarden IFRS 9. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal ska det datum då OP Gruppen blir avtalspart till det oåterkalleliga åtagandet anses vara dagen för det första redovisningstillfället vid tillämpningen av nedskrivningskraven. Därmed beaktas vid beräkningen av den förväntade förlusten endast poster som binder OP Gruppen.

För de här posterna beräknas den förväntade förlusten med samma principer som för krediter. En betydlig ökning av kreditrisken bedöms på samma grunder. För sådana produkter modelleras EAD, som förutser exponeringsbelopp vid fallissemang. I den ingår såväl en bruksgrad som en konverteringsfaktor. Dessutom tillämpas en löptidsmodell på de avtal som gäller tills vidare. I modellen beaktas de fall där OP Gruppen har en avtalsenlig möjlighet att kräva återbetalning och ta tillbaka det outnyttjade åtagandet, men det begränsar inte exponeringen för kreditförluster till avtalets avtalsenliga uppsägningstid.

7.4.5 Redovisning av förväntade kreditförluster

I regel redovisas för förväntade kreditförluster en förlustreserv som avdrag på lånets bokförda värde på ett separat konto. Då det är fråga om låneåtaganden och finansiella garantiavtal, redovisas förlustreserver som avsättningar. Om en produkt omfattar både en lånedel (dvs. en finansiell tillgång) och en outnyttjad låneåtagandedel (dvs. ett låneåtagande) och OP Gruppen inte kan identifiera de förväntade kreditförlusterna för låneåtagandedelen separat från de för den finansiella tillgångsdelen, ska förväntade kreditförluster på låneåtagandet redovisas tillsammans med förlustreserven för den finansiella tillgången.

7.4.6 Sådana extra avsättningar för nedskrivningar som baserar sig på ledningens bedömning (management overlay)

I ovanliga situationer (exempelvis vid en snabbt eskalerande global kris såsom en pandemi eller ett krig) kan OP Gruppen göra en ECL-avsättning som baserar sig på ledningens bedömning. Avsättningen är tillfällig och gäller tills de riskparametrar som används i ECL-beräkningen har uppdaterats för att beskriva den förändrade situationen. På sådana extra avsättningar för nedskrivningar som gjorts på basis av ledningens bedömning tillämpas stränga uppföljningskriterier och de rapporteras till den högsta ledningen kvartalsvis.

7.4.7 Bortskrivning

En bortskrivning av en slutlig kreditförlust är ett borttagande från balansräkningen. Om det inte finns några rimliga förväntningar på att återvinna en finansiell tillgång helt eller delvis, redovisas den slutliga kreditförlusten genom att direkt minska dess redovisade bruttovärde.

Ett lån bortskrivs ur balansräkningen då säkerheterna är realiserade eller då konkursboets slutsammanträde har hållits, skuldsaneringen eller företagssaneringen har upphört eller då indrivningen har upphört. Från början av 2022 har OP Gruppen redovisat andelar som inte återbärs som partiella kreditförluster redan i det skede då betalningsprogrammet för skuldsaneringen eller företagssaneringen har fastställts, och om krediten inte har andra parter eller egendom som kan realiserats. Betalningar som erhålls efter bortskrivningen redovisas som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

7.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut (Not 17. Kontanta medel).

7.6. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder innefattar insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde med effektivräntemetoden med undantag av derivatskulder som värderas till verkligt värde via resultatet. Dessutom värderas skulderna för av försäkringsbolag beviljade placeringsavtal utan rätt till av prövning beroende tilläggförmåner till verkligt värde via resultatet. Som skulder som innehas för handel klassificeras skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning).

OP Gruppen har inte vid det första redovisningstillfället identifierat finansiella skulder som värderade till verkligt värde via resultatet.

Finansiella skulder (eller en del av en finansiell skuld) tas bort ur balansräkningen då skulden är utsläckt, dvs. när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Om OP Gruppen byter finansiella skulder mellan de ursprungliga långivarna med villkor som i allt väsentligt är olika, ska bytet redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden. De utgifter eller arvoden som uppkommer genom det här redovisas som en del av vinsten eller förlusten för utsläckningen. Om bytet eller modifieringen inte redovisas som utsläckning ska det upplupna anskaffningsvärdet för den modifierade finansiella skulden räknas om genom att diskontera de avtalsenliga kassaflödena med den ursprungliga effektiva räntesatsen. Förändringarna i det upplupna anskaffningsvärdet för finansiella skulder värderas via resultatet. Skuldens redovisade värde justeras med uppkomna utgifter eller arvoden och de skrivs av över återstående löptid för den ändrade skulden. OP Gruppen har inte bytt finansiella skulder i de nuvarande finansiella skulderna.

7.7 Nettning

Finansiella tillgångar och skulder kvittas i balansräkningen, om OP Gruppen vid granskningstidpunkten har en kvittningsrätt som kan verkställas lagligt i normal affärsrörelse samt i fall av försummelse, fallissemang och konkurs, och den har för avsikt att fullgöra prestationerna genom kvittning (Not 44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning).

7.8 Derivatinstrument

Derivatinstrumenten kategoriseras som säkrande derivat och derivat som innehas för handel, och de består av räntederivat, valutaderivat, aktiederivat och kreditderivat. Derivaten värderas alltid till verkligt värde (Not 19. Derivatinstrument).

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart (CCP). Som clearingmetod tillämpas beroende på den så kallade clearing brokern antingen settled-to-market (STM) eller collateralised-to-market (CTM). Vid bägge förfarandena nettas de dagliga derivatbetalningarna med den centrala motparten. Dessutom antingen betalas eller erhålls dagligen förändringen i derivatens verkliga värde (variation margin) i kontanter. I STM-metoden har den dagliga betalningen avtalsbaserat definierats som slutlig betalning och som en del av derivatinstrumentens kassaflöden. Den dagliga betalningen redovisas via resultatet som förändring i verkligt värde. Då återstår inte någon annan förändring i det verkliga värdet av ett derivatinstrument än värderingsdifferensen mellan OP och CCP. Differensen bokförs i balansräkningen bland derivatinstrument under tillgångar eller skulder. CTM-metoden avviker från STM-metoden såtillvida att den dagliga betalningen inte avtalsbaserat har definierats som slutlig betalning, utan som säkerhet. Den nettas dock i balansräkningen med derivatens verkliga värde. Övriga derivat redovisas i balansräkningen enligt bruttoprincipen, varvid de positiva värdeförändringarna redovisas bland derivatinstrument under tillgångar och de negativa bland derivatinstrument under skulder.

7.8.1 Säkringsinstrument

OP Gruppen har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan klassificeras som säkrande. I enlighet med säkringsprinciperna kan OP Gruppen tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prISRISKEN enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet och med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet. De riskkategorier som ska skyddas i OP Gruppen är ränterisken för verkligt värde och kassaflöde samt valutarisken.

Kontrakten behandlas inte i bokföringen i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 inte uppfyller kriterierna i standarden. OP Gruppen har derivatinstrument som de facto skyddar mot ekonomiska risker men som inte uppfyller de här kriterierna.

Säkringsredovisningen ska upphöra framåtriktad om säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in eller om säkringen inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning eller om identifieringen av säkringen hävs. I detta syfte är en ersättning eller en överflyttning av ett säkringsinstrument till ett annat säkringsinstrument inte förfall eller avveckling, om ersättningen eller överflyttningen är en del av företagets dokumenterade säkringsstrategi. Säkringsinstrumentet varken förfaller eller avvecklas i det här sammanhanget, om derivatet till följd av författningar eller föreskrifter ersätts så att en eller flera clearingmotparter ersätter deras ursprungliga motpart och blir den nya motparten till var och en av parterna. I detta sammanhang är en clearingmotpart ett företag som fungerar som motpart för att effektuera en central motparts clearing.

7.8.2 Derivat som innehas för handel

Differensen mellan erhållna och betalda räntor på ränteswappar som innehas för handel tas upp bland resultaträkningens Nettointäkter från placeringsverksamhet, och motsvarande resultatregleringsräntor tas upp i balansräkningens Derivatinstrument. Värdeförändringar i Derivat som innehas för handel redovisas på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet. Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen redovisas som tillgångar i posten Derivatinstrument, tillgångar och de negativa i posten Derivatinstrument, skulder.

7.9 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning verifieras att förändringar i det verkliga värdet eller kassaflödet av ett säkringsinstrument som står i säkringsförhållande upphäver motsvarande förändringar hos det säkrade objektet helt eller delvis. I avsnitt 13.3.2 redogörs för livförsäkringens säkringsåtgärder. Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt. Dokumentationen innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade posterna med

varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80–125 procent av förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den portfölj som utgör säkringsobjekt.

Om det faktiska resultatet av testet för historisk effektivitet är utanför dessa gränser, bedöms dock på grund av referensräntereformen om säkringsredovisningen kan fortsätta eller om den måste upphöra. Det här inkluderar bland annat att säkringen väntas vara effektiv ännu i framtiden och att säkringsförhållandets effektivitet kan mätas tillförlitligt. Då man vid testet för framtida effektivitet bedömer om en transaktion fortfarande är mycket sannolik, ändras inte referensräntan på grund av referensräntereformen. Vid testet för effektivitet bedöms också eventuella effekter på OP Gruppens säkringsförhållanden som beror på marknadsparter i och med referensräntereformen. OP Gruppen upphör att tillämpa ändringarna i testet för effektiviteten hos säkringsförhållanden när den osäkerhet som uppstår till följd av referensräntereformen inte längre påverkar den säkrade postens eller säkringsinstrumentets referensräntebaserade kassaflöden eller när säkringsförhållandet upphör. OP Gruppen tillämpar säkringsredovisning i enlighet med IAS 39 och de ändringar som referensräntereformen för med sig i anslutning till den.

OP Gruppen har en referensräntearbetsgrupp, som har till uppgift att följa upp processen kring referensräntereformen och dess konsekvenser för OP Gruppen samt att regelbundet rapportera om utvecklingen till ledningen. OP Gruppen har upprättat en kontinuitetsplan som krävs enligt referensvärdesförordningen. I planen fastställs en reservränta för avtal, om de referensräntor som nu används inte längre skulle vara tillgängliga. I planen identifieras också de existerande avtalsvillkoren produktvis och bedöms effekterna för de olika delarna av affärsrörelsen. OP Gruppen tar i bruk reformerade referensräntor enligt marknadspraxis i nya avtal. I det gamla avtalsbeståndet genomförs ändringarna genom att ta i bruk praxis som tillämpas på marknaden för att ersätta IBOR-räntorna.

7.9.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av ränterisken enligt verkligt värde gäller långfristiga skulder med fast ränta (såsom centralbanksskulder, egna emissioner och vissa emissioner av tidsbundna insättningar), enskilda obligationslåneportföljer och kreditportföljer samt enskilda krediter. En portföljsäkringsmodell till verkligt värde enligt EU carve out-versionen tillämpas för att skydda derivatvillkoren för vissa krediter och som skydd mot ränterisken för brukskonton och sparkonton med fast ränta och avstavillkor. En option om återbetalning i förtid som anknyter till en säkrad post orsakar sällan ineffektivitet vid de här säkringsförhållandena. Som säkringsinstrument används ränteoptioner, ränteswappar samt ränte- och valutaswappar (OTC-swappar). Säkringen av valutarisken gäller skade- och livförsäkringens placeringar i utländsk valuta.

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument som dokumenterats som säkring av verkligt värde och som är effektiva som säkring resultatförs. Också tillgångs- och skuldposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde, och förändringarna i verkligt värde resultatförs.

I säkringsredovisning av verkligt värde redovisas värdeförändringar i säkringsinstrumentet och den säkrade posten i bankrörelsen på resultatposterna räntenetto och nettointäkter från placeringsverksamhet. I skade- och livförsäkringar bokförs de på nettointäkter från placeringsverksamhet. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter, och den redovisas på motsvarande sätt på de poster som nämns ovan.

När säkringsredovisningen upphör, ska en justering av det verkliga värdet som är hänförlig till den säkrade risken och som görs i det redovisade värdet för ett sådant säkrat finansiellt instrument på vilket effektivräntemetoden tillämpas, periodiseras i resultaträkningen vid förfall av det finansiella instrumentet. Justeringen periodiseras på basis av en omräknad effektiv ränta eller vid portföljsäkring på basis av en linjär metod. Om dock en säkrad post tas bort från balansräkningen i samband med att säkringen upphör, ska också den ackumulerade justeringen av det verkliga värdet genast resultatföras.

Beräkningsgrunderna för Euriborräntan ändrades under 2019. I juli 2019 utfärdade belgiska Financial Services and Markets Authority (FSMA) en auktorisation i anslutning till Euribor med stöd av European Union Benchmark Regulation. Det här gav marknadsparterna möjlighet att fortsätta använda Euribor efter 1.1.2020 både i nuvarande och i nya avtal. OP Gruppen förväntar sig att Euribor kommer att användas som referensränta även i framtiden, eftersom Euribor-panelen har förstärkts. EMMI (European Money Market Institute), som administrerar Euriborräntan, började under Q4/2022 publicera den framåtblickande referensräntan EFTERM (Euro forward-looking term rate). EFTERM beräknas utifrån €STR-derivatmarknaden och ska användas som reservränta för Euribor. Eoniaräntan (Euro Over Night Index Average) upphörde 3.1.2022 och ersattes av den korta ränta för euroområdet (€STR) som ECB publicerar.

7.9.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Med säkring av kassaflöde säkras räntekassaflödet från skuldebrevslån med rörlig ränta eller andra tillgångar och skulder med rörlig ränta. Dessutom används säkring av kassaflöde för att skydda framtida ränteflöden från kreditstocken enligt räntebindning. Som säkringsinstrument används främst ränteswappar.

Derivatinstrument som har dokumenterats som kassaflödessäkring och som är effektiva i säkringen värderas till verkligt värde. Den effektiva säkringens andel av förändringen i verkligt värde tas upp bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den resultatförs i räntenetto. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs. Om det inte längre förväntas att säkrade kassaflöden genereras, ska förändringarna i verkligt värde på säkrade instrument överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet. När identifieringen av en säkring hävts och det fortfarande förväntas att säkrade kassaflöden genereras, ska ackumulerade förändringar i verkligt värde kvarstå som en separat post i eget kapital, tills de säkrade kassaflödena ingår i resultaträkningen. Om kassaflöden förväntas för flera rapporteringsperioder, ska det ackumulerade beloppet periodiseras linjärt.

OP Gruppen har uppskattat i vilken grad kassaflödessäkringarna är beroende av osäkerheten kring referensräntereformen på rapportdagen. De säkrade posterna och säkringsinstrumenten fortsätter indexeringen till referensräntan, som inte ändras och som också i fortsättningen noteras dagligen samt vars kassaflöden byts mellan motparter såsom tidigare. Användningen av USD Libor-räntan upphör 06/2023 och ersätts av en ny referensränta. Övergången är förenad med osäkerhet, som senare kan påverka säkringsförhållandets effektivitet eller bedömningen av villkoret "mycket sannolik". För kassaflödessäkringarnas del ser OP Gruppen inte att referensräntereformen skulle förorsaka osäkerhet gällande tidpunkt eller Euribor-kassaflöden på rapportdagen 31.12.2022. OP Gruppen har förberett sig för att USD Libor-räntan upphör genom att inte ingå nya USD Libor-bundna avtal. OP Gruppen har få balansposter som är bundna till USD Libor. I fråga om avtal kommer USD Libor att ersättas av nya referensräntor. På derivatmarknaden kommer marknadspraxis att följas i samband med att USD Libor upphör.

8. Förvaltningsfastigheter

En förvaltningsfastighet är ett markområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad som innehåser för att generera hyresintäkter eller värdestegring. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana fastigheter som i liten utsträckning används av ägarföretaget eller dess personal. Den andel som används av ägarföretaget eller dess personal räknas dock inte som förvaltningsfastighet då andelen kan säljas separat. I OP Gruppens balansräkning redovisas förvaltningsfastigheterna som investeringstillgångar (Not 21. Investeringstillgångar).

Förvaltningsfastigheterna redovisas första gången i balansräkningen till anskaffningsvärdet, medräknat transaktionsutgifterna. Efter det första redovisningstillfället värderas de till verkligt värde. Också förvaltningsfastigheter som är under byggnad värderas till verkligt värde förutsatt att det verkliga värdet kan bestämmas tillförlitligt. Förändringarna i det verkliga värdet redovisas i resultaträkningen på nettointäkter från placeringsverksamhet under nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Om ingen jämförbar marknadsinformation om realiserade köpesummor för fastigheter som motsvarar det objekt som ska värderas finns att få, används som grund för bestämningen av verkligt värde på affärs-, kontors- och industrifastigheter avkastningskalkylering och interna kalkylmodeller som baserar sig på objektvis nettoavkastning. Vid kalkyleringen av avkastningsvärdet används såväl OP Gruppens interna som externa information. Objektets nettointäkt bildas av differensen mellan hyresintäkter och underhållskostnader, och den baseras på avkastningen från gällande hyresavtal eller, om gällande hyresavtal inte finns, på genomsnittliga marknadshyror. De kostnader som dras av från intäkterna baseras främst på realiserade kostnader. Vid kalkyleringen beaktas också ett antagande om objektets underutnyttjande. För beräkningen av avkastningsvärdet skaffas information om marknadshyror och kostnadsnivåer från såväl OP Gruppens egen expertis som externa källor. Avkastningskraven på förvaltningsfastigheter bestäms enligt objektets syfte, läge och skick/tidsenlighet. Kraven baserar sig på marknadsinformation från en utomstående oavhängig expert.

Det verkliga värdet av bostäder och markområden bedöms i huvudsak enligt affärsvärdesmetoden på basis av realiserade köpesummor för motsvarande objekt och OP Gruppens interna expertis. I värdet på obebyggda tomter beaktas planläggnings- och marknadsläget vid värderingstidpunkten. Det verkliga värdet på de viktigaste objekten baserar sig på värderingsinstrument som upprättats av externa AFV- auktoriserade värderare. Externa värderare använder en kassaflödessanalys som bas för sina värderingar (Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod).

9. Immateriella tillgångar

Goodwill, varumärken, förvärvade försäkringsbestånd, kundrelationer, datasystem och övriga immateriella tillgångar redovisas i gruppen immateriella tillgångar i balansräkningen (Not 24. Immateriella tillgångar). Nedskrivningen av immateriella tillgångar behandlas i avsnitt 10.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

9.1 Goodwill

Den goodwill som uppkommer vid rörelseförvärv redovisas i det belopp, med vilket det vederlag som getts, innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till föremålet för förvärvet till verkligt värde och det tidigare innehavet sammanlagt överstiger OP Gruppens andel av det verkliga värdet av den nettoförmögenhet som förvärvats.

Vid förvärv som skett innan den nuvarande standarden IFRS 3 trädde i kraft motsvarar goodwill den andel av anskaffningsvärdet som överstiger OP Gruppens andel av det verkliga värdet till nettobelopp vid förvärvstidpunkten för tillgångar, skulder och eventualförpliktelser som kan särskiljas.

Goodwillen värderas enligt det ursprungliga anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. För nedskrivningsprövningen fördelas goodwill på enheter som genererar kassaflöde, som utgörs av antingen rörelsesegment, företag som hör till dem eller affärsområden inom dem. Goodwill fördelas från och med förvärvstidpunkten på de kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas dra nytta av synergifördelar som beror på rörelseförvärv, och dessutom till den lägsta nivån, på vilken goodwill övervakas i den interna styrningen. Om OP Gruppens interna rapporteringsstruktur omorganiseras, fördelas goodwill på de kassagenererande enheter som är föremål för ändringen i förhållande till deras verkliga värden eller enligt någon annan metod som bättre återspeglar goodwill i anslutning till en avyttrad funktion.

9.2. Nedskrivningsprövning av goodwill

För en kassagenererande enhet som goodwill har fördelats på, prövas goodwill för nedskrivning årligen och alltid då något tyder på att en kassagenererande enhets värde kan behöva skrivas ned. Värdet av OP Gruppens kassagenererande enheter har för prövningen av goodwill fastställts enligt nuvärdesmetoden för över-/underskott. I metoden dras avkastningskravet på eget kapital av från den innevarande räkenskapsperiodens och de kommande räkenskapsperioders återvinningsvärde. För att fastställa nuvärdet av kassaflödena diskonteras ett över-/underskott i avkastningen med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital.

Prognoserna i kassaflödeskalkylerna baserar sig på kassaflödesförväntningarna de fem följande åren samt prövningsenhetens terminalvärde, vilka diskonteras till nuvärde. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den strategiprocess som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas framtida utveckling som härletts ur dem.

Nedskrivningar som gjorts av goodwill återförs under inga omständigheter.

9.3 Värdet av det förvärvade försäkringsbeståndet

Av det försäkringsbestånd som förvärvats redovisas en immateriell tillgång som motsvarar värdet av det försäkringsbestånd som förvärvats då försäkringsbeståndet förvärvas antingen direkt av ett annat försäkringsbolag eller via ett dotterföretag. Det verkliga värdet av de försäkringsavtal som förvärvats fastställs genom att bedöma nuvärdet av framtida kassaflöden enligt försäkringsbeståndet vid förvärvstidpunkten. Vid det första redovisningstillfället delas det verkliga värdet av försäkringsavtal som förvärvats i två delar, det vill säga i skuld som härrör från försäkringsavtal, som värderas enligt de principer som ska tillämpas vid förvärvstidpunkten, och i en immateriell tillgång. Efter förvärvet redovisas den immateriella tillgången, beroende på affärsrörelsen, antingen med degressiva avskrivningar eller med linjära avskrivningar som en kostnad under den uppskattade nyttjandetiden för de avtal som förvärvats. Nyttjandetiden justeras årligen och värdet avskrivs inom skadeförsäkringen på 1–4 år och inom livförsäkringen på 10–15 år. De immateriella tillgångarna prövas årligen i samband med förlustprövningen av skulden.

9.4 Kundrelationer

De kundrelationer som förvärvats genom rörelseförvärv och som kan särskiljas värderas vid förvärvet till verkligt värde. Den immateriella tillgång som uppkommer av kundrelationerna avskrivs med linjära avskrivningar som kostnader inom den uppskattade nyttjandetiden. Nyttjandetiden för kundrelationer som OP Gruppen förvärvat uppskattas till 5–15 år.

9.5 Varumärken

De varumärken som kan särskiljas och som förvärvats genom rörelseförvärv värderas vid förvärvet till verkligt värde. De här varumärkenas nyttjandetid har uppskattats till obegränsad, eftersom de inverkar på ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid. De avskrivs inte. OP Gruppens varumärken har i sin helhet uppstått genom förvärven av Pohjola-Gruppen Abps affärsrörelse. En nedskrivningsprövning har utförts separat i enlighet med IAS 36 för varumärkena Pohjola och A-Försäkring.

Värdet på varumärken prövas årligen med hänsyn till om ett nedskrivningsbehov föreligger. Varumärkena har värderats enligt en metod i vilken varumärkenas värde fastställdes till de royaltyinbesparingar diskonterade till nutid som i framtiden uppnås genom innehav av varumärkena. Som diskonteringsränta vid prövningen av varumärken används den kostnad för eget kapital till marknadsvillkor som fastställts för skadeförsäkringsrörelsen utökad med en tillgångsvis riskpremie på 3 procent. Längden för prövningsperioden har fastställts till 5 år i enlighet med standarden IAS 36.

9.6 Datasystem

Datasystemen värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningstiden för dataprogram och licenser är i regel 4 år och för övriga immateriella tillgångar 5 år.

Utgifter för utveckling av internt utarbetade datasystem aktiveras från och med det att de kan beräknas tillförlitligt, det är tekniskt möjligt att färdigställa tillgången, man har förutsättningar att använda eller sälja tillgången samt att man har påvisat att programvaran kommer att generera framtida ekonomiska fördelar. De kostnader som aktiveras omfattar bland annat licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. En tillgång avskrivs från det att den är färdig att användas. Behovet av nedskrivningar av tillgångar som ännu inte är färdiga att användas provas årligen. Analysutgifter redovisas som kostnader för räkenskapsperioden. Datasystem tas bort från bokföringen när de har avskrivits klart. Anskaffningsutgifterna för datasystem i not 24. Immateriella tillgångar omfattar endast sådana tillgångar för vilka anskaffningsutgifterna ännu inte i sin helhet har kostnadsförts som avskrivningar.

9.7. Molntjänster

I molntjänster, det vill säga SaaS (Software as a Service), PaaS (Platform as a Service) eller IaaS (Infrastructure as a Service) har programvaruleverantören helt eller delvis kontroll över programvaran eller tjänsten, och avgifter för programvaror eller tjänster som står under leverantörens kontroll aktiveras inte som immateriella tillgångar i OP Gruppen.

Utgifter för utveckling av SaaS-tjänster innan en tjänst tas i bruk redovisas bland förskottsbetalningar under övriga tillgångar. Beloppet som aktiveras bland förskottsbetalningar består av utgifter för implementeringsprojekt och anpassning av tjänsten, vilka utförs av tjänsteleverantören innan tjänsteleverantören kan producera tjänsten för OP Gruppen. Utgifterna som aktiveras bland förskottsbetalningar är en fast del av tjänsten, och de kan inte skiljas åt från själva tjänsten. Förskottsbetalningen upplöses under avtalets giltighetstid från och med det att tjänsten är färdig att användas.

10. Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Tillgångarna avskrivs linjärt under den uppskattade nyttjandetiden. För markområden görs inga avskrivningar. Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen av en tillgång aktiveras i tillgångens redovisade värde endast om det är sannolikt att tillgången ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats (Not 25. Materiella tillgångar).

De uppskattade nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	20–50 år
Reservkraftverk och generatorer	15 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
ICT-utrustning	3–5 år
Bilar	2–6 år
Övriga materiella tillgångar	3–10 år

En tillgångs restvärde och nyttjandetid kontrolleras vid varje bokslut och vid behov justeras de i enlighet med förändringarna i förväntningarna på ekonomisk nytta. Materiella tillgångar tas bort från bokföringen när de har tagits ur bruk.

10.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

I samband med varje bokslut bedöms om det finns tecken på ett nedskrivningsbehov av tillgången. Om det finns sådana tecken, uppskattas återvinningsvärdet för ifrågakvarande tillgångspost. Oberoende av om sådana tecken finns eller inte, uppskattas återvinningsvärdet årligen för tillgångar i arbete, goodwill och sådana immateriella tillgångar, vilkas nyttjandetid är obegränsad (varumärken). Om en tillgångsposts bokförda värde är större än det återvinningsvärde som uppskattats i framtiden, redovisas den överskridande delen som en kostnad.

Återvinningsvärdet utgörs av det verkliga värdet av tillgångsposten med avdrag för de utgifter som följer av försäljningen (nettoförsäljningspriset) eller bruksvärdet, om det är högre. Strävan är att bestämma återvinningsvärdet via nettoförsäljningspriset på en tillgångspost. Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris, fastställs bruksvärdet för tillgångsposten. Bruksvärdet utgörs av nuvärdet av det framtida kassaflöde som tillgångsposten förväntas ge upphov till. Som diskonteringsränta används den ränta som fastställts före skatt och som beskriver marknadens uppfattning av penningarnas tidsvärde och de särskilda risker som ansluter sig till tillgångsposten. Nedskrivningsbehovet hos de tillgångsposter som enligt det som nämnts ovan har prövats årligen bestäms alltid via en kalkylering av bruksvärdet.

Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris för tillgångsposten och om tillgångsposten inte ger upphov till ett självständigt kassaflöde som är oberoende av andra tillgångsposter, fastställs nedskrivningsbehovet via den enhet, dvs. den rörelsegren eller ett företag som hör till rörelsegrenen, som genererar kassaflödet och till vilken tillgångsposten hör. I så fall jämförs de bokförda värdena av de tillgångsposter som hör till enheten med hela återvinningsvärdet av den enhet som ger upphov till kassaflöde.

En nedskrivning återförs, om en förändring har inträffat i omständigheterna och återvinningsvärdet har förändrats från nedskrivningens redovisningstillfälle. En nedskrivning återförs inte till ett belopp som är större än vad tillgångens bokförda värde skulle vara om nedskrivningen inte hade gjorts.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med bokslutet om det finns tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt samt om det finns tecken på inkurans eller fysisk skada.

11. Leasingavtal

När ett avtal ingås bedömer OP Gruppen om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Det är fråga om ett leasingavtal som ska behandlas i enlighet med IFRS 16, om följande villkor uppfylls till alla delar:

- Avtalet baserar sig på rätten att bestämma över användningen av en identifierad tillgång, så att företag som hör till OP Gruppen eller dess anställda har rätt att bestämma över användningen av tillgången under hela leasingperioden då OP Gruppen är leasetagare, och kunden eller företag som hör till dess koncern har rätt att bestämma över användningen av objektet då OP Gruppen är leasegivare.
- Rättigheterna och skyldigheterna samt avgifterna i anslutning till dem avtalas i ett avtal.
- Den tillgång som identifierats i avtalet kan användas endast av företag som hör till OP Gruppen och dess anställda då OP Gruppen är leasetagare, och endast av kunden eller företag som hör till dess koncern då OP Gruppen är leasegivare.

11.1 Redovisning av tillgångar som leasats ut

När ett avtal ingås klassificerar OP Gruppen de utleasade tillgångarna som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen klassificeras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal redovisas i balansräkningen som fordringar på kunder. En fordran redovisas till ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen i leasingavtalet. Den finansiella intäkt som avtalet ger redovisas bland ränteutgifter så att leasegivaren får en jämn förräntning på den utestående nettoinvesteringen för respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats ut med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och de avskrivs med jämna poster under leasingperioden. Leasingintäkterna redovisas bland övriga rörelseintäkter och de redovisas som jämna poster under leasingperioden. Som leasingperiod för avtal som leasats ut ska fastställas den fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner.

11.2 Redovisning av nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal

De nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal redovisas bland materiella tillgångar och de skrivs i regel av under leasingperioden. Motsvarande leasingkulda redovisas bland övriga skulder och räntekostnaderna för dem i räntenettet. De tjänstdebiteringar som ansluter sig till leasingavtalen, och vilka skiljs åt från leasingavgiften, redovisas bland övriga rörelsekostnader. Särskiljandet av tjänsteersättningen sker enligt nyttjanderättstillgångsslag.

OP Gruppen fastställer som leasingperiod för leasade avtal:

- avtalets fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner, eller
- enligt ledningens bedömning högst 3 år då det är fråga om ett avtal om verksamhetslokaler som gäller tills vidare och som har en ömsesidig uppsägningstid. Om avtalet först är fast och sedan fortsätter att gälla på obestämd tid enligt beskrivningen ovan, är leasingperioden en kombination av de här. Då ett sådant avtal har sagts upp, ska leasingtiden fastställas som uppsägningstid. OP Gruppen bedömer då den fastställer leasingperioden att det är tämligen säkert att verksamhetslokalerna utnyttjas en längre tid eftersom föremålen för lokalavtalen har ett centralt läge och inga motsvarande ersättande lokaler nödvändigtvis finns att få.

- leasegivarens uppsägningstid, om det är fråga om ett avtal som gäller tills vidare, som inte är ett avtal om verksamhetslokaler, och uppsägningstiden är ömsesidig. Ett avtals leasingperiod förlängs alltid då uppsägningstiden löpt ut med en ny uppsägningstid, om avtalet inte har sagts upp. OP Gruppen bedömer då den fastställer leasingperioden att det är tämligen säkert att avtalen har ingåtts för en längre tid, eftersom det inte är ekonomiskt lönsamt att fortlöpande upphäva och förnya sådana avtal, eller
- leasingobjektets livslängd, om den är kortare än de leasingperioder som fastställts på ovan nämnda sätt.

Vid beräkningen av leasingskulden använder OP Gruppen i regel leasetagarens marginella låneränta. Som marginell låneränta används den ränta som OP Gruppens centralbank noterar och med vilken centralbanken ger kredit till andelsbankerna och OP Gruppens dotterföretag.

OP Gruppen tillämpar de undantag från redovisning som tillåts för leasetagaren. Kostnaderna under räkenskapsperioden för leasingavtal med lågt värde eller kort tid redovisas bland övriga rörelsekostnader. I de här leasingavtalen ingår bärbara datorer, mobiltelefoner samt mindre apparater och utrustning samt apparater och utrustning som leasats mot engångsavgifter.

OP Gruppen tillämpar standarden IAS 36 Nedskrivningar för att avgöra om det föreligger ett nedskrivningsbehov för en nyttjanderätt. OP Gruppen bedömer varje balansdag, om det finns någon indikation på att värdet av en tillgång har minskat. Om sådana indikationer finns, bedömer OP Gruppen tillgångens återvinningsvärde. En tillgång har minskat i värde när det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet.

OP Gruppens avtal som leasats omfattar främst leasingavtal för verksamhetslokaler, tjänstebilar och säkerhetsapparatur (Not 26. Leasingavtal).

12. Ersättningar till anställda

12.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda i OP Gruppens företag sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Vissa företag i OP Gruppen har arrangerat ett tilläggs-pensions-skydd för sina anställda via antingen pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätio eller ett försäkringsbolag.

De pensionsplaner som sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen är avgiftsbestämda. De pensionsplaner som sköts av försäkringsbolag kan vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda. Pensionsplanerna i OP-Eläkesäätio är helt och hållet förmånsbestämda.

Förvaltningskostnaderna redovisas på resultatposten "personalkostnader". Försäkringspremierna för de avgiftsbestämda pensionsplanerna betalas till försäkringsbolaget och redovisas som kostnad för den räkenskapsperiod som debiteringen gäller. I de avgiftsbestämda pensionsplanerna finns inga andra betalningsskyldigheter. Åtstramningar av, fullgörelser av förpliktelser eller ändringar av förmånsbestämda pensionsplaner resultatförs vid transaktionstidpunkten.

De förmånsbestämda planerna i försäkringsbolag och OP-Eläkesäätio finansieras med avgifter som grundar sig på aktuariella kalkyler.

I förmånsbestämda pensionsplaner tas som en skuldpost upp nuvärdet av de förpliktelser som föranleds av planen på balansdagen minskat med det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna för OP-Eläkesäätios planer och för godtagbara försäkringar.

De förmånsbestämda förpliktelserna har beräknats separat för respektive plan. Beräkningen har gjorts med metoden Projected Unit Credit Method. Pensionsutgifterna redovisas som kostnader för personernas anställningstid på basis av beräkningar av behöriga aktuarier. Den diskonteringsränta som använts vid beräkningen av nuvärdet av pensionsplanerna har bestämts på basis av marknadsavkastningen på rapporteringsperiodens slutdag för högklassiga obligationslån som företag emitterat.

Posterna som uppkommer av omvärderingen av pensionsplaner redovisas i övrigt totalresultat för den period då de uppkommit. Då de poster som uppkommer genom omvärderingen redovisas i det övriga totalresultatet, resultatförs dessa poster inte längre under senare räkenskapsperioder.

12.2 Kortfristiga ersättningar till anställda

OP Gruppen har ett kortfristigt ersättningssystem, enligt vilket de personer som omfattas av systemet kan få ersättning antingen enbart i kontanter eller i form av en kombination av kontanter och ett referensinstrument som OP Andelslags styrelse bestämt. Ersättningen betalas för arbetsprestationer under intjäningsåret. Det uppskattade maximibeloppet för ersättningssystemet beräknas vid tidpunkten för

beviljandet. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och upplupna kostnader för den period då de uppkommit.

Beloppet av de ersättningar som realiserats i enlighet med de mål som nåtts granskas kvartalsvis. De eventuella effekterna av justeringarna på de ursprungliga uppskattningarna resultatförs som personalkostnader, och en motsvarande korrigerings görs bland upplupna kostnader.

OP Gruppen har en personalfond. Till fonden betalas enligt på förhand fastställda principer en vinstpremie beroende på hur OP Gruppens mål uppnås. Vinstpremieandelarna som betalas till fonden bokförs på resultatposten Löner och arvoden, och motposten bokförs som en upplupen kostnad tills den betalas (Not 10. Personalkostnader).

13. Försäkringsrörelsens tillgångar och skulder

I noterna 31. Försäkringsskuld och 32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal specificeras skulderna i anslutning till försäkringsrörelsen. I noterna 21. Investeringsstillgångar och 22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal redogörs för placeringar i anslutning till försäkringsrörelsen.

13.1 Klassificering av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen

För klassificeringen av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen redogörs i avsnittet Klassificering och redovisning av finansiella instrument i OP Gruppens balansräkning.

13.2 Klassificering och indelning av avtal som försäkringsbolag beviljat

Försäkringsavtal är avtal med vilka man på det sätt som definierats i standarden IFRS 4 överför en betydande försäkringsrisk från avtalets innehavare till försäkringsbolaget. Övriga avtal, som försäkringsbolaget får bevilja med stöd av sitt verksamhetstillstånd, är placeringsavtal eller skaderegleringsavtal. Om en betydande försäkringsrisk inte hänför sig till ett avtal vid bokslutstidpunkten, men avtalets innehavare har rätt att ändra avtalet så att en betydande försäkringsrisk överförs på bolaget genom avtalet, klassificeras avtalet som ett försäkringsavtal. Avtal klassificeras avtalsvis eller enligt avtalslag, vilkas risker är homogena. Om flera avtal ingås samtidigt med en och samma motpart eller om avtalen är avhängiga av varandra, behandlas avtalen emellertid gemensamt.

I försäkringsavtal skiljs inte spar- och försäkringsdelen från varandra för behandlingen.

Nästan alla avtal som skadeförsäkringsbolagen beviljat är försäkringsavtal. Avtal där differensen mellan realiserade och förväntade skador jämnas ut med en tilläggspremie, och som inte innehåller försäkringsrisk, har klassificerats som skaderegleringsavtal.

De kapitaliseringsavtal som livförsäkringsbolagen beviljat och sådana spar- eller pensionsavtal enligt vilka försäkringsbesparingarna, eller ett belopp som är något mindre än dem, ska betalas till förmånstagarna i händelse av att den försäkrade avlider klassificeras som placeringsavtal, för de innehåller ingen betydande försäkringsrisk och försäkringstagaren har inte rätt att ändra avtalen så att de skulle innehålla en sådan risk.

Försäkringsavtalen delas enligt avtalens risker in i grupper så att avtalens risker är homogena i varje grupp. Vid indelningen av skadeförsäkringsavtal beaktas dessutom försäkringsobjektet, olikheter i avtalsperiodernas längd eller i fråga om den genomsnittliga tiden från det att ett försäkringsfall har inträffat fram till dess att skadan är slutreglerad (skaderegleringstid). I livförsäkringen beaktas huruvida försäkringen allokera besparingar, hur de uppkomna besparingarnas avkastningskomponent bestäms samt om avtalet är en livsfalls- eller dödsfallsförsäkring.

Huvudgrupperna för försäkringsavtalen är kortvariga skadeförsäkringsavtal, långvariga skadeförsäkringsavtal och livförsäkringsavtal.

Giltighetstiden för kortvariga skadeförsäkringsavtal är i allmänhet 12 månader eller mindre, mycket sällan över två år. I synnerhet försäkringar för privatpersoner, fordonsförsäkringar och lagstadgade olycksfallsförsäkringar är i allmänhet fortlöpande årsförsäkringar som betraktas som kortvariga.

Som långvariga skadeförsäkringsavtal klassificeras de försäkringsavtal vilkas genomsnittliga giltighetstid är minst två år. Sådana försäkringar är allframtidsförsäkringar samt sådana byggfelsförsäkringar som avses i lagen om bostadsköp.

Livförsäkringsavtal är sparbetonade livförsäkringar med engångspremie eller fortlöpande premie, där det är meningen att försäkringsbeloppet ska betalas ut då försäkringen upphör, individuella pensionsförsäkringar, gruppensionsförsäkringar som kompletterar det lagstadgade pensionskyddet samt riskförsäkringar som beviljats i händelse av dödsfall. Besparingarna i liv- och

pensionsförsäkringarna kan antingen ha beräkningsränta och rätt till en av prövning beroende andel av bolagets överskott eller vara fondanknutna så att placeringsrisken har överförs till försäkringstagarna.

13.3 Klassificering och värdering av avtal som försäkringsbolag beviljat

Avtal redovisas då bolagets skyldighet att betala ersättning för dem vid ett eventuellt försäkringsfall börjar.

Försäkringsavtal och placeringsavtal där avtalets innehavare har rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner eller till att överföra sina besparingar till beräkningsränta, och därmed få rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner, värderas och behandlas i enlighet med försäkringsavtalsstandarderna IFRS 4. Övriga placeringsavtal värderas enligt standarden IFRS 9.

Merparten av den skuld som uppkommer av avtal som beviljats av försäkringsbolagen och som ska värderas enligt försäkringsavtalsstandarderna beräknas enligt nationella bokslutsprinciper. Utjämningsbeloppet inkluderas dock inte i skulden men beaktas i det egna kapitalet med avdrag för skatteskuld. Dessutom värderas en del av försäkringsskulden med beaktande av marknadsräntan vid granskningstidpunkten.

Skulden består av premieansvaret och ersättningsansvaret. Livförsäkringens premieansvar utgörs av den nettoskuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och driftskostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller och avdraget av framtida försäkringspremier. Skadeförsäkringens premieansvar utgörs av den skuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och övriga kostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller. Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

13.3.1 Värdering av avtal som skadeförsäkringsbolag beviljat

Under försäkringsavtalets giltighetstid intäktas försäkringspremierna i regel i relation till tidens förlopp. Vid byggförsäkringar och allframtidförsäkringar sker intäktsföringen emellertid i relation till hur försäkringsrisken fördelas. För de här försäkringarna intas den andel av premieinkomsten som hänför sig till tiden efter bokslutsdagen i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier och periodiseras som premieinkomst i förhållande till risken för avtalets giltighetstid.

Ersättningar som betalas till kunderna samt direkta och indirekta kostnader som skaderegleringen förorsakar tas upp som försäkringsersättningar utgående från den tidpunkt då skadan inträffade. För sådana ersättningar för inträffade skador som fortfarande är obetalda vid bokslutstidpunkten och skaderegleringskostnaderna för dem – även för sådana skadors del som ännu inte anmälts – görs en avsättning i posten avsättningar för oreglerade skador. I avsättningarna för oreglerade skador ingår såväl avsättningar för specifika skador som avsättningar för statistiska skador. Den i avsättningarna för oreglerade skador ingående avsättningen för ännu orealiserade skaderegleringskostnader för redan inträffade skador grundar sig på uppskattade kostnader för skadereglering.

Avsättningen för ej intjänade premier i den lagstadgade byggförsäkringen och allframtidförsäkringen samt försäkringsskulden för ersättningar som betalas ut i pensionsform diskonteras. Vid fastställandet av diskonteringsräntan beaktas den allmänna ränteutvecklingen. Ändringen i diskonteringsräntan för ersättningar som betalas ut i pensionsform beaktas som en enda, fortlöpande uppdaterad variabel för bokföringsmässiga bedömningar. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå. Den ökning av skulden som förorsakas av att tid förflutit (upplösning av diskonteringen) redovisas i resultaträkningen som en separat post bland nettointäkter från placeringsverksamhet under skadeförsäkringsposterna.

Ränterisken för skadeförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat och direkta ränteplasseringar som i balansräkningen värderas till verkligt värde via resultatet. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden för att försäkringsskulden ska reagera på förändringar i marknadsräntorna.

Realisationsvinster eller -förluster från derivatinstrument periodiseras i regel på försäkringsskuldens återstående löptid genom att minska eller höja diskonteringsräntan. Realisationsförluster från derivatinstrument kan periodiseras genom att höja diskonteringsräntan endast, om den planliga räntenivån inte överskrider. Genom försäljningen av placeringsinstrument som skyddar försäkringsskulden kan man täcka planliga sänkningar av diskonteringsräntan endast i begränsad omfattning. Den högsta gränsen utgörs av den värdeförändring som uppkommit av en ränterörelse som överskridit målnivån för respektive tidpunkt.

13.3.2 Värdering av avtal som livförsäkringsbolag beviljat

Den andel av premieinkomsten som för riskförsäkringar hänför sig till tiden efter bokslutsdagen, med avdrag av premier som eventuellt inte betalats in, intas i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier.

Skulden för försäkringsavtal med sparmoment och placeringsavtal som värderas enligt försäkringsavtalsstandardens IFRS 4 beräknas som kapitalvärdet av framtida förmåner, kostnaderna i anslutning till förvaltningen av försäkringsavtalet och framtida premier. Vid beräkningen av kapitalvärdet används främst räntintensiteten, dödlighetsintensiteten och antagna driftskostnader. De kundåterbärningar som upphört beaktas då skulden beräknas.

Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

Skuldens diskonteringsränta uppgår enligt försäkringsbolagslagen högst till den ränta som använts vid premiesättningen av försäkringen. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå.

På bolagets risk finns besparingar där den garanterade räntesatsen är 0,5–4,5 procent. För avtal med en garanterad räntesats på 4,5 procent har försäkringsskulden kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden i bokslutet bestående är beräkningsräntan 3,5 procent. Dessutom har diskonteringsräntan med hjälp av räntekompletteringar för hela beståndet med beräkningsränta beräknats för en bestämd tid. Ersättningsansvaret för annan livförsäkring än pensionsförsäkring diskonteras inte.

Ränterisken för livförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat och direkta ränteplaceringar som i balansräkningen värderas till verkligt värde via resultatet. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden eftersom förmånen från derivat används för kassaflöden som garanterats i avtalen.

Vid värderingen av skulden för fondanknutna försäkringsavtal och placeringsavtalen är ett centralt antagande att försäkringen gottskrivas som intäkt med avkastningen till marknadsvillkor för de tillgångar som täcker försäkringsskulden.

Fondanknutna placeringsavtal redovisas i balansposten Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal.

13.4 Förlustprovning av skulder som hänför sig till försäkringsavtalen

På bokslutsdagen görs en bedömning av om den i balansräkningen upptagna skulden är adekvat. Vid provningen används de vid provningstidpunkten föreliggande uppskattningarna av det framtida kassaflödet från försäkringsavtalen. Om bedömningen visar att det bokförda värdet av den skuld som försäkringsavtalen ger upphov till inte är tillräcklig, ökas skuldbeloppet med underskottet och underskottet redovisas sedan i resultatet.

13.5 Premieinkomst

Premieinkomsten som ingår i försäkringsnettot i resultaträkningen är ett vederlag för det försäkringsskydd som börjat under perioden.

Från premieinkomsten har dragits av premieskatten men inte provisioner och arvoden och inte heller kreditförluster avseende premiefordringar.

Premierna från skadeförsäkringsavtal redovisas som premieinkomst i början av försäkringsperioden.

Premierna från livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal redovisas prestationsbaserat i premieinkomsten så att inga försäkringsfordringar uppkommer för andra avtal än förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar. Från premieinkomsten görs inte avdrag för arvoden och provisioner och inte heller för kreditförluster (Not 6. Försäkringsnetto).

13.5.1 Fordringar och skulder i anslutning till försäkringsavtal

Skadeförsäkringens premiefordringar redovisas vid början av försäkringsperioden när rätten till fordran uppstår. Fordringarna utgörs i huvudsak av fordringar på försäkringstagare och i ringa mån av fordringar på försäkringsrepresentanter. Förutbetalda premier tas upp i övriga skulder i posten skulder avseende direktförsäkringsverksamhet.

I samband med bokslutet görs en förlustprovning av fordringar som baserar sig på skadeförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att värdet av en fordran har minskat, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet. Från fordringarna dras av såväl de nedskrivningar som konstaterats vara definitiva (kreditförluster) som de nedskrivningar som konstaterats statistiskt på basis av indrivningsskedet för debiteringen.

13.6 Skadegods och regressfordringar

Egendom som tagits om hand av bolaget i samband med skaderegleringen eller ostridiga regressfordringar i anslutning till skadorna dras av från försäkringsskulden.

13.7 Återförsäkringsavtal

Med återförsäkring som tecknats av OP Gruppen avses ett avtal som uppfyller kriterierna för ett försäkringsavtal och på basis av vilket OP Gruppen kan få ersättningar från ett annat försäkringsbolag i det fall att OP Gruppen själv blir ersättningsansvarig på basis av andra försäkringsavtal.

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på återförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att OP Gruppen eventuellt inte kommer att få alla penningbelopp som den har rätt till enligt villkoren för avtalet, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet till en nivå som motsvarar återvinningsvärdet.

Prestationer som erhålls på basis av återförsäkringsavtal i skadeförsäkringen intas i balansräkningen under övriga tillgångar, återförsäkringsfordringar. De sistnämnda fordringarna motsvarar återförsäkrarnas andel av avsättningarna för ej intjänade premier och oreglerade skador gällande de försäkringsavtal som OP Gruppen återförsäkrat. Obetalda premier till återförsäkrare tas upp i balansposten övriga skulder, skulder avseende återförsäkringsverksamhet.

Fordringar och skulder i anslutning till återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och tas upp i balansräkningen under antingen övriga tillgångar eller övriga skulder.

13.8 Koassurans och pooler

OP Gruppen deltar i en del koassuransarrangemang tillsammans med andra försäkringsgivare. Som försäkringsavtal behandlar OP Gruppen endast den del av koassuransavtalen som enligt avtalet i fråga utgör OP Gruppens egen andel. OP Gruppens ansvar begränsar sig till den här andelen.

OP Gruppen tecknar andelar i försäkringsavtal också via pooler. Medlemmarna i poolerna ansvarar i första hand för sin egen proportionella andel. Andelarna baserar sig på avtal som fastställs årligen. Som försäkringsavtal behandlar OP Gruppen sin egen proportionella andel av den förstariskrörelse som poolerna handhar och av den återförsäkringsrörelse som medlemmarna mottar från poolen.

Poolens andel av de här försäkringsavtalen behandlas som återförsäkring. I en del pooler svarar poolmedlemmarna för insolventa medlemmars förpliktelser i proportion till sina egna andelar. OP Gruppen redovisar framtida ansvar och fordringar via det gemensamma ansvaret, i det fall att det verkar sannolikt att det gemensamma ansvaret kommer att realiseras.

13.9 Skälighetsprincipen i livförsäkringen

Nästan alla livförsäkringsavtal, med undantag av de fondanknutna delarna av avtalen, och en del av kapitaliseringsavtalen har utöver de garanterade förmånerna rätt till en av prövning beroende andel av överskottet, som kan utgöra en betydande del av de helhetsförmåner som grundar sig på avtalet, men vilkas belopp och utdelningstidpunkt enligt avtalet överläts åt bolaget att besluta. En del av de fondanknutna försäkringarna har möjlighet till en av prövning beroende andel av överskottet. Tilläggsförmånerna delas ut som tilläggsavkastning på beräkningsränta, som tilläggsförmåner på dödsfallsbeloppen eller som premierabatter.

Överskottet baserar sig på skälighetsprincipen i försäkringsbolagslagen. Enligt principen ska en skälig del av det överskott som försäkringarna avkastat återbäras i form av tilläggsförmåner till respektive försäkringstagare, förutsatt att solvenskraven inte förhindrar tilläggsförmånerna. I fråga om nivån på tilläggsförmånerna ska försäkringsbolaget sträva efter kontinuitet. Skälighetsprincipen medför dock ingen skuldfordringsrätt för försäkringstagarna. OP Gruppen har offentliggjort livförsäkringens principer för tilläggsförmånerna och tillämpningen av dem på sin webbplats.

Separata balansräkningar har bildats för de sparlivförsäkringar och individuella pensionsförsäkringar som överförts från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. De separata balansräkningarnas vinstutdelningspolicy avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen. Det belopp, med vilket tillgångarna i de separata balansräkningarna till marknadsvillkor överstiger försäkringsskuldena diskonterade med swappräntekurvan, reserveras som en avsättning för framtida tilläggsförmåner.

14. Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas på basis av en förpliktelse, om förpliktelsen härrör från en inträffad händelse och det är sannolikt att förpliktelsen kommer att realiseras, men förfallotidpunkten eller beloppet är osäkra. Dessutom måste förpliktelsen basera sig på antingen

en informell eller en legal förpliktelse gentemot någon utomstående. Om det är möjligt att få ersättning av en tredje part för en del av en förpliktelse, redovisas ersättningen som en separat tillgångspost, men först då det i praktiken är säkert att ersättningen fås (Not 34. Avsättningar och övriga skulder).

En eventalförpliktelse är en möjlig förpliktelse som uppkommit till följd av tidigare händelser och vars existens blir säker först då en osäker händelse som står utanför OP Gruppens bestämmande inflytande realiserar. Som eventalförpliktelse betraktas också en sådan gällande förpliktelse som sannolikt inte kräver att en betalningsskyldighet uppfylls, eller vars storlek inte kan bestämmas tillförlitligt. Eventalförpliktelserna redovisas i en not (Not 43. Eventalförpliktelser och eventualtillgångar).

15. Eget kapital

OP Gruppen klassificerar de instrument som den emitterat enligt deras art antingen som eget eller främmande kapital (finansiell skuld). Utgifter som ansluter sig till emissioner eller förvärv av egetkapitalinstrument, redovisas som avdrag från eget kapital.

Som egetkapitalinstrument klassificeras andelskapitalen som indelas i andelsbanksmedlemmarnas medlemsinsatser och Avkastningsandelar. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala såväl medlemsinsatser som Avkastningsandelar. Av andelskapitalen kan dock varje år återbetalas belopp enligt det som bestämts av respektive andelsbank och som faller inom de gränser som myndigheterna angett.

Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i andelsbankens beslutsfattande. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser. På medlemsinsatser betalas ingen ränta.

Avkastningsandelarna medför ingen rösträtt. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala Avkastningsandelarnas kapital och att betala ränta på dem. Den ränta som eventuellt betalas på Avkastningsandelarna är lika stor för alla Avkastningsandelar. Röntan redovisas som skuld och dras av från det egna kapitalet då beslut om betalningen har fattats (Not 36. Eget kapital).

16. Inkomstskatt

I resultaträkningens skatter ingår de skatter som grundar sig på räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, skatter från tidigare räkenskapsperioder och den uppskjutna skattekostnaden eller skatteintäkten i OP Gruppens företag. Skatterna resultatförs, fransett fall där de gäller poster som direkt redovisas bland eget kapital eller övrigt totalresultat. I sådana fall redovisas också skatten i de här posterna. Den skatt som baserar sig på periodens beskattningsbara inkomst beräknas på den beskattningsbara inkomsten enligt gällande skattesats i respektive land och den uppskjutna skatten enligt gällande skattesats eller den skattesats för kommande år som fastställts senast på bokslutsdagen.

Den uppskjutna skatteskulden räknas på de temporära skattepliktiga skillnaderna mellan bokföringen och beskattningen. Den uppskjutna skattefordran räknas på alla avdragbara temporära skillnader mellan bokföringen och beskattningen och på de förluster som ska fastställas i beskattningen. Om det till följd av den influtna beskattningsbara inkomsten är sannolikt att fordran kan användas, redovisas den. En uppskjuten skattefordran bokförs inte till den del som det sannolikt inte uppstår någon beskattningsbar inkomst, mot vilken skattemässiga förluster eller gottgörelser kan utnyttjas. I OP Gruppen uppkommer de väsentligaste temporära skillnaderna av skattemässiga avsättningar (bl.a. kreditförlustreserveringen), värderingen av placeringar till verkligt värde samt elimineringen av skadeförsäkringens utjämningsbelopp. (Not 16. Inkomstskatt).

17. Myndighetsavgifter

OP Gruppen betalar avgifter till olika myndigheter. Verket för finansiell stabilitet ansvarar för insättningsgarantin. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för försäkrings-, förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna bokförs i början av året i sin helhet bland övriga rörelsekostnader (Not 12. Övriga rörelsekostnader).

17.1 Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2023 så att fondens målnivå på minst 1 procent av de insättningar som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. SRF ska säkerställa att finanssektorn finansierar stabiliseringen av finansieringssystemet. Stabilitetsavgiften bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

17.2 Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av stadgarna betalar den gamla insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som tillskrivs var och en av dess medlemsbanker till den nya insättningsgarantifonden i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantifonden fastställer avgiften för varje medlemsbank, men debiterar den

direkt från den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantiavgiften medförde ingen kostnadseffekt för OP Gruppen för 2021 eller 2022.

17.3 Förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

17.4 Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

17.5 Europeiska centralbankens tillsynsavgift

ECB:s tillsynsavgift bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

18. OP-bonus till ägarkunder

I resultaträkningen redovisas OP-bonus till ägarkunder som en separat post. Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. OP-bonus redovisas under intjäningsperioden som kostnader i resultaträkningen och som upplupna kostnader i balansräkningen. Den bonus som samlats används automatiskt för serviceavgifter för bank- och kapitalförvaltningstjänster samt för försäkringspremier med början från den äldsta transaktionen, varvid de upplupna kostnaderna minskar (Not 14. OP-bonus till ägarkunder).

19. Statliga bidrag

Statliga bidrag är stöd från staten i form av överföringar av resurser till ett företag i utbyte mot att företaget uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor rörande sin verksamhet. Förmånen av ett statligt lån till lägre ränta än marknadsräntan behandlas som ett statligt bidrag. Förmånen av att räntan understiger marknadsräntan ska värderas som skillnaden mellan lånets ursprungliga redovisade värde och mottaget belopp. Ett statligt bidrag redovisas dock först då det föreligger rimlig säkerhet att företaget kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget och att bidraget kommer att erhållas. Bidrag hänförliga till intäkter dras av vid redovisningen av motsvarande kostnader och redovisas i resultaträkningen över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för.

20. Nya standarder och tolkningar

IASB (International Accounting Standards Board) har offentliggjort följande framtida betydande standardändringar.

20.1 IFRS 17 Försäkringsavtal

I bokslutsnot 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet redogörs för ibruktagningen av standarden IFRS 17 Försäkringsavtal 1.1.2023.

20.2 Övriga framtida ändringar i standarder

Ändringarna i standarderna IAS 1, IAS 8 och IAS 12 trädde i kraft 1.1.2023. De har inte någon väsentlig inverkan på OP Gruppens bokslut.

Not 2. OP Gruppens principer för riskhantering

1 OP Gruppens betydande risker: allmän översikt

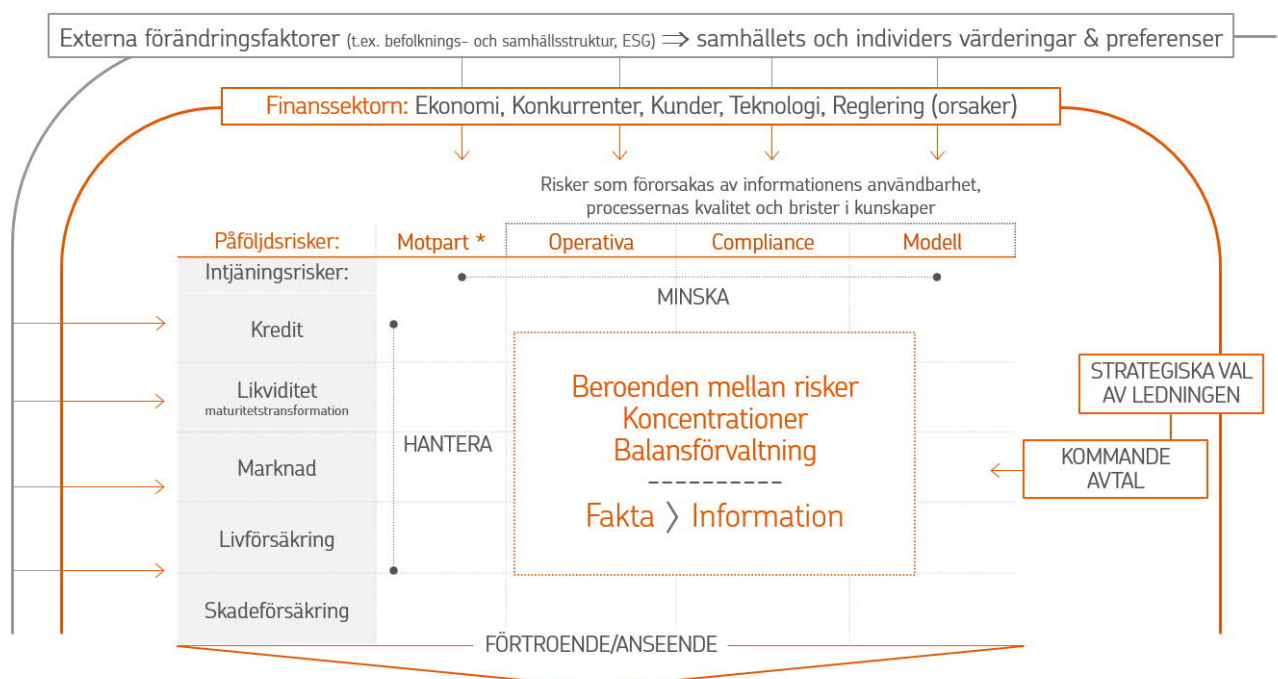
I OP Gruppen upprättas de allmänna principerna för risktagning och riskhantering så att de gäller alla funktioner, och de allmänna principerna preciseras ytterligare enligt intjäningslogiker (produkt- och tjänstekoncept). Hörnstenarna när intjäningslogiska helheter bildas utgörs av tjänster som tillhandahålls kunderna, de processer som behövs för produktionen av tjänsterna och för analyseringen och rapporteringen av verksamheten samt vilka risker tillhandahållandet av dessa tjänster medför för OP Gruppen.

På grund av karaktären av OP Gruppens affärsrörelse och bransch har riskerna två från varandra avvikande grundprinciper: OP Gruppen kan nå intjäning genom att ta risker (intjäningsrisker) eller så kan riskerna vara en konsekvens av något (påföljdsrisker). Eftersom granskningen av intjäningsrisker kräver granskning av OP Gruppens kritiska framgångsfaktorer med tanke på affärsrörelsen, grupperas källorna till intjäningsrisker och hanteringen av dem per intjäningslogik i de detaljerade beskrivningarna av betydande risker. Ett undantag utgörs av riskerna på gruppnivå, som gäller alla intjäningslogiker. Riskerna grupperas på gruppnivå i de mer detaljerade beskrivningarna av betydande risker, eftersom merparten av påföljdsriskerna är risker på gruppnivå och eftersom granskningen av påföljdsrisker fokuserar på att reducera de negativa effekterna om en risk skulle realiseras.

Bilden nedan presenterar ett sammandrag av OP Gruppens betydande risker och deras källor. Den gråa och orangea ramen utanför tabellen presenterar källorna och grundorsakerna till de betydande riskerna. Utanför tabellen beskrivs på motsvarande sätt också den negativa effekten på OP Gruppens förtroende och anseende om en risk skulle realiseras.

Viktigt att beakta i bildens tabell:

- Genom att ta intjäningsrisker kan man förorsaka påföljdsrisker utöver källorna och orsakerna till OP Gruppens externa risker.
- Samverkan mellan intjänings- och påföljdsrisker kan leda till nya risker på gruppnivå bland annat till följd av koncentrationer och beroenden mellan risker.
- På grund av intjänings- och påföljdsriskernas olika funktion, strävar gruppen i första hand efter att kontrollera intjäningsriskerna, medan den i första hand strävar efter att reducera påföljdsriskerna.

* Motpart i finansiellt avtal eller leverantör av tjänsteavtal

Den intjäningslogiska helheten Bankrörelse omfattar både segmentet Hushållsbank och segmentet Företagsbank. Den intjäningslogiska helheten Bankrörelse grupperas i riskhanteringen i tre intjäningslogiker: Bankrörelse via balansräkningen, Markets och Kapitalförvaltning. Intjäningslogiken Bankrörelse via balansräkningen delas vidare i enlighet med segmentindelningen upp i företagsbanksrörelse, hushållsbanksrörelse samt centralbanksrörelse, som i OP Gruppens segmentindelning ingår i övrig rörelse. Intjäningslogikerna liv- och skadeförsäkring hör till rörelsesegmentet Försäkring.

OP Gruppens riskhantering och säkerställande av regelefterlevnaden (compliance) bygger på principen om tre försvarslinjer. Den första försvarslinjen består av affärsrörelserna, den andra av en från affärsrörelserna oberoende riskhanteringsfunktion och compliance och den tredje av internrevisionen. Samtliga försvarslinjer har sin egen roll för att riskhanteringsprocessen ska genomföras effektivt.

I OP Gruppen samarbetar riskhanteringsens första och andra försvarslinje kontinuerligt. Genom det säkerställs att all kompetens som behövs för att utveckla och hantera verksamheten utnyttjas på förhand. Försvarslinjerna bildar tillsammans en riskhanteringsprocess som beaktar särdragen i OP Gruppens verksamhet. Den första och den andra försvarslinjens ansvar är tydligt fördelade.

- Affärsrörelserna genomför OP Gruppens strategi, svarar för planeringen av sin verksamhet, en effektiv och högklassig implementering av den och den interna kontrollen. Bara en affärsrörelse kan fatta affärsbeslut och ansvara för kundservicens kvalitet, verksamhetens kontinuitet och sitt resultat och sina risker.
- Den andra försvarslinjen bereder ett riskhanteringsregelverk för beslut av gruppens ledning, och inom ramen för det genomför den första försvarslinjen risktagningen och riskhanteringen i anslutning till den dagliga verksamheten. Den andra försvarslinjen stöder den första försvarslinjen genom att ge den råd och konstruktivt utmana den i synnerhet i frågor som gäller dess egen specialkompetens. Den andra försvarslinjen övervakar också att regleringen och OP Gruppens anvisningshelhet iakttas och den gör oberoende analyser av balansen mellan resultatet, riskerna och det kapital och den likviditet som fungerar som buffertar samt av att verksamhetens kontinuitet säkerställs även i störningssituationer.
- Internrevisionen är den tredje försvarslinjen, och den är oberoende av de övriga försvarslinjerna.

2 OP Gruppens betydande risker: källor och hantering

2.1 Definitioner av och källor för betydande risker

Nedan presenteras ett sammandrag av definitionerna av och källorna för OP Gruppens betydande risker.

Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken för att en avtalspart i ett finansiellt instrument inte förmår uppfylla sina avtalsenliga betalningsförpliktelser och på så vis orsakar den andra parten en ekonomisk förlust.
Likviditetsrisk	En likviditetsrisk är en risk för att likviditeten eller tillgången på finansiering gör det svårare att genomföra affärsrörelsen i enlighet med strategin. En likviditetsrisk orsakas av obalans i timing och/eller belopp av inkommande och utgående kassaflöden. Likviditetsriskerna inkluderar koncentrationsrisk, likviditetsrisk på marknader och refinansieringsrisk. En koncentrationsrisk orsakas av finansiering koncentreras tidsmässigt eller till motparter eller instrument. Med likviditetsrisk på marknader avses risk för att en marknadstransaktion inte kan genomföras inom önskvärd tid och/eller till estimerat pris eller att beloppet av bankens likvida medel minskar. En refinansieringsrisk är en risk för att man inte lyckas ersättas finansiering med ny finansiering på marknaden.
Marknadsrisk	Med marknadsrisk avses en ofördelaktig förändring som hänför sig till ett avtals värde eller intjäningen genom ett avtal och som orsakas av prisförändringar som observeras på finansmarknaden. Till marknadsriskerna hör ränterisk, valutarisk, volatilitetsrisk, kreditspreadrisk, aktierisk och fastighetsrisk samt eventuella andra prISRISKE för balansposter och poster utanför balansräkningen.
Strukturell ränterisk i balansräkningen	Risken för effekterna av ränteändringar på bankrörelsens årliga räntenetto och försäkringsbolagets resultat (IFRS17) och solvens (SII).
Skadeförsäkringsrisk	Skadeförsäkringsriskerna består av skade- och reservriskerna. En skaderisk uppkommer genom att skador inträffar mer än i snitt eller att de är exceptionellt stora. En reservrisk uppkommer av att skadekostnaderna för skador som redan inträffat är större än väntat eller att tidpunkten för betalningarna avviker från det som man förväntat sig.
Livförsäkringsrisk	Livförsäkringsriskerna består av biometriska risker samt kostnads- och kundbeteenderisk. En biometrisk risk uppkommer av att prognoser över försäkrades förväntade livslängd avviker från försäkringsprodukter som innehåller levnadsrisk eller att prognoser över försäkrades mortalitet (t.ex. en oförutsedd ökning i mortaliteten på grund av en katastrof) avviker från produkter som innehåller mortalitetsrisk. Biometriska risker uppkommer också av att prognoser över arbetsförmåga avviker från produkter som innehåller risker för arbetsförmåga, men inom OP-Livförsäkring är risken för arbetsförmåga mycket låg.
Motpartsrisk	Med motpartsrisk avses en risk för att en avtalspart i ett derivatinstrument, repo-avtal, handel eller återförsäkringsavtal inte uppfyller sina ekonomiska förpliktelser och att det uppkommer en risk för ökade kostnader för att skaffa ett nytt motsvarande avtal.

	Ett särdrag för motpartsrisken är att storleken på risken förändras enligt avtalets marknadsvärde, och till följd av detta kan risken också öka efter det att avtalet ingåtts.
Operativa risker	Operativa risker orsakas av all affärsverksamhet och kan uppkomma av bristfälliga eller felaktiga rutiner, processer, system eller yttre faktorer. Inom OP Gruppen hör också ICT- och säkerhetsriskerna till de operativa riskerna. Med operativa risker relaterade till datakapital avses eventuella förluster, förlust av anseende eller försämrad operativ förmåga på grund av osäkerhet i beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen i fråga om data och information som härletts från data.
Compliance-risker	En risk som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner eller behöriga rutiner eller etiska principer i kundrelationerna inte iakttas.
Modellrisker	Med modellrisk avses en eventuell förlust eller ett försämrat anseende till följd av beslut som fattats på basis av resultatet av modellerna på grund av att det uppkommit fel i utvecklingen, verkställandet eller användningen av modellerna. Modell avser en kvantitativ metod där indata med hjälp av matematik, statistik eller bedömningar från egna medarbetare omvandlas till kvantitativa data som styr affärsbeslut eller anknyter till den finansiella ställningen eller riskpositionen.
Anseenderisker	Risken för att anseendet eller förtroendet försvagas i första hand till följd av att en enskild risk eller flera risker realiserar samtidigt eller av annan negativ publicitet.
Koncentrationsrisker	Risker som kan uppkomma av att affärsrörelsen koncentreras i för stor omfattning till enskilda kunder, produkter, branscher, löptidsperioder eller geografiska områden. En koncentrationsrisk kan uppkomma också genom koncentrationer som bildas av tjänsteleverantörer eller processer.
Risker i den framtida affärsrörelsen	En risk som handlar om med vilka villkor och volymer det ingås nya avtal, antingen av nuvarande eller av helt ny typ. Detta involverar också risker som uppkommer på grund av bristfällig intern reaktion och osmidighet inför förändringar i omvärlden och konkurrensmiljön eller i kundernas värden och tekniken.

Riskerna i den framtida affärsrörelsen behandlas inte som en separat helhet, eftersom de kan framträda som varierande betydande risker, och de framträder i anknytning olika riskslag.

Kundbeteenderisken kan bli aktuell i flera olika riskslag (effekten av en förändring i kundbeteendet på till exempel försäkringsavtalens värde, insättningarnas belopp eller förtida betalningar av avtal).

Den kvarstående risken är den risk som återstår och som man inte kan eller vill avlägsna eller som återstår efter eventuella riskreducerande åtgärder. Begreppet "kvarstående risk" kan betraktas som en synonym till "risk". Den kvarstående risken kan således inte jämföras med de ovannämnda betydande riskerna, utan en kvarstående risk kan gälla vilken som helst betydande risk ovan.

Integrering av ESG-faktorer i riskhanteringen

Förändringsfaktorer i omvärlden, såsom klimatförändringen och andra hållbarhets- dvs. ESG-faktorer, påverkar kundernas och det övriga samhällets behov och preferenser. ESG-faktorerna är externa megatrender, dvs. exempel på grundorsaker

till OP Gruppens riskkarta. I processen för identifiering av risker definieras de här som förändringsfaktorer som påverkar olika riskslag, inte som separata risker.

I OP Gruppen granskas dessa externa förändringsfaktorer för att förstå hur de påverkar den egna och kundernas verksamhet och framtida framgång på kort och på längre sikt. Förändringsfaktorerna i omvärlden kanaliseras via olika funktionskedjor till ekonomiska risker för gruppens bank- och försäkringsrörelse. Effekterna kan realiseras direkt eller indirekt som bland annat kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och anseenderisker.

ESG-faktorerna beaktas vid bedömningen av riskernas betydelse på samma sätt som andra förändringar och riskfaktorer i omvärlden. Utöver de ekonomiska effekterna ska man bedöma bland annat de eventuella miljöeffekter och effekter på anseendet som riskerna ger upphov till.

En effekt på anseendet kan gälla OP Gruppen eller hela finansbranschen, till exempel till följd av förändringar i medborgaropinioner eller konsumenternas preferenser. Den effekt på anseendet som orsakas av OP Gruppens egen verksamhet påverkas av god förvaltningssed och iakttagande av anvisningar. Ett ansvarsfullt verksamhetssätt i OP Gruppen bidrar till att främja en positiv offentlig profil.

Riskbedömningen av ESG-faktorer fokuserar tills vidare på bedömningen av händelser och effekter som orsakas av klimat- och miljöfaktorer. Klimatförändringen och miljöförstörelsen orsakar fysiska riskfaktorer:

- Akuta riskfaktorer är händelser kopplade till extrema väderfenomen, såsom torka, översvämningar och stormar, eller till exempel en enskild miljöolycka.
- Långverkande förändringar utvecklas långsammare: till exempel den globala uppvärmningen, havsnivåhöjningen, förlusten av biologisk mångfald, föroreningen av sjöar och vattendrag och markföroreningar, förstörelsen av livsmiljöer.

Övergången till en mer koldioxidsnål och mer hållbar ekonomi för miljön för med sig direkta och indirekta effekter. Sådana är till exempel klimat- eller miljöpolitiska beslut, teknisk utveckling, marknadsförtroende och förändringar i kundernas val.

De fysiska faktorerna och övergångsrisikfaktorerna påverkar OP Gruppens affärsverksamhet och ekonomiska framgång i synnerhet via intressentgrupper. Om risker realiseras kan de påverka riskprofilen, kapitaliseringen, likviditeten och den dagliga verksamhetens kontinuitet på många sätt. Effekterna av sådana potentiella chocker måste synliggöras med hjälp av scenarioarbete.

Integreringen av ESG-faktorerna i all risktagning och riskhantering samt i processerna för utvärdering av kapitalens och likviditetens tillräcklighet (ICAAP, ORSA, ILAAP) kräver omfattande utvecklingsarbete i affärsrörelserna och de säkerställande funktionerna. ESG-faktorerna kopplas stegvis till ledningens riskrapportering så att synergier söks med den externa hållbarhetsrapporteringen. På samma sätt som OP Gruppens övriga risker och riskfaktorer bedöms också integreringen av ESG-faktorerna i limiteringssystemet minst en gång per år som en del av uppdateringen av OP Gruppens principer för risktagning och riskpolicyer. Vid sidan av principerna för risktagning och riskhantering uppfylls då också målen för risktagning och riskhantering enligt OP Gruppens hållbarhetsprogram.

Det kan vara svårt att hänga med i den allt snabbare utvecklingen i regleringen för området, vilket leder till en ökad risk för att regleringen inte kan iakttas inom utsatt tid. Utvecklingsarbetet beaktar så proaktivt som möjligt ändringar i regleringen och tillsynsmyndigheternas förväntningar. En ytterligare utmaning utgörs av den snabba utvecklingen i forskningsdata och att hålla jämn takt med den.

Hantering av operativa risker

Alla företag i OP Gruppen ska följa de gemensamma förfaranden för hantering av operativa risker som tillämpas också på hanteringen av förfarande- (compliance) och modellrisker. ESG-faktorerna utgör en fast del av identifieringen och bedömningen av operativa risker, vilket gör det möjligt att följa upp riskprofilen för OP Gruppens operativa risker också uppdelad på olika ESG-faktorer och risker som beror på dem.

ESG-faktorerna och de operativa risker som de gett upphov till identifieras och bedöms i förfarandena för hantering av operativa risker, riskhändelser, riskkartläggningar, riskbedömningar av nya och ändrade produkter, hantering av kontinuitet

och utläggningar. I fokus för identifieringen och bedömningen av risker står identifieringen av orsakerna och konsekvenserna i anslutning till riskerna. Utöver de ekonomiska effekter som riskerna orsakat identifieras samtidigt eventuella miljöeffekter och effekter på anseendet.

I kontinuitetshanteringen ska OP Gruppens affärsrörelser förbereda sig också på att fysiska risker som orsakats av klimat och miljö realiserar, så att tillgången på tjänster kan tryggas för kunderna också i sådana situationer. Som en del av säkrandet av affärsverksamhetens kontinuitet krävs effektiva och systematiska funktionsprocesser, vilket också omfattar hantering av utläggningar och leverantörskännedom.

Stresstestning och scenarier relaterade till operativa risker kompletterar helhetsbilden av riskerna och säkerställer det ekonomiska kapitalkravets tillräcklighet. Med hjälp av scenarier kan man förutse och förbereda sig för olika situationer. Scenarier kompletterar helheten för hanteringen av operativa risker särskilt i situationer där tillgängliga historiska data inte kan användas för att förutse en kommande händelse, till exempel klimatförändringen.

Ekonomiska konsekvenser av ESG-faktorer ingår i de existerande limiterna för operativa risker.

För att säkra identifieringen av ESG-faktorer samt deras orsaker och konsekvenser satsar man i hanteringen av operativa risker på att fördjupa affärsrörelsens kunskaper, bland annat genom utbildning. Speciellt viktigt är det att också övergångsriskerna identifieras och att man reagerar proaktivt på dem.

Datahantering

De krav på datahanteringen och data som härletts från ESG-faktorerna implementeras i OP Gruppens nuvarande modeller och verksamhetssätt. Kraven som härletts från ESG-faktorerna integreras i förfarandena samt kundservice- och funktionsprocesserna så att de utgör en naturlig del av gruppens verksamhet. De krav på hanteringen och anskaffningen av data som härletts från ESG-faktorerna identifieras, och de här ändringarna integreras i de existerande verksamhetsmodellerna och tjänsterna.

Bankrörelse – Hantering av kreditrisker

Vid hanteringen av kreditrisker är det viktigt att bedöma effekten av klimat- och miljöfaktorer samt andra ESG-faktorer på kundernas aktivitet och framgång samt på kreditbetalningsförmågan.

Externa förändringsfaktorer kan äventyra verksamhetsförutsättningarna i vissa branscher, men de kan också erbjuda möjligheter. Klimatförändringen kan till exempel i någon bransch leda till svagare lönsamhet till följd av förändringar i kundbeteendet, lägre säkerhetsvärden på vissa områden samt en större ökning än väntat i kostnader relaterade till reglering. Å andra sidan kan en förändring också förbättra verksamhetsförutsättningarna och den relativa konkurrenskraften för en del kunder.

På kundnivå hanteras riskerna genom att ge kunderna rådgivning och följa upp kundrelationernas utveckling. Prissättningen är riskbaserad. ESG-projekt och/eller ESG-placeringar som finansieras ska vara ekonomiskt hållbara. Då kundernas framtida framgång ombesörjs, säkerställs att OP Gruppens affärsverksamhet är lönsam också på lång sikt samt att de riskbuffertar som behövs för verksamheten är tillräckliga i fråga om kapital och likviditet. Genom att ge kunderna råd vill man skapa ett mervärde som visar sig som en förbättring av den ekonomiska ställningen och välfärden bland kunderna.

Företagskunderna klassificeras i ESG-kategorier enligt hur utsatta de är för ESG-faktorer som är typiska för deras bransch. Om ESG-kategorin och kundgruppens totala åtaganden är betydande, görs dessutom en ESG-analys. Behovet av en ESG-analys kontrolleras alltid när man står i beråd att bevilja kunden ett nytt åtagande, göra en ändringsframställan för ett existerande åtagande eller göra en annan framställan som kan jämföras med ett kreditbeslut. Uppgifterna används i kreditbeslut och dokumenteras, och man förbereder sig för att rapportera att kunddatabasen och hur besluten har exponerats för ESG-faktorer.

Bostadssäkerhetsobjekt analyseras och placeras på basis av adressen på Finlands miljöcentral (SYKE) översvämningskartor. Energicertifikaten för bostadssäkerheter för bolån ger en grov bild av bostadsfinansieringens klimateffekter. För alla bostadssäkerhetsobjekt modelleras en uppskattning av energiklassen på basis av energicertifikaten i

registret som förs av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA). Via översvämningskartorna och bostadsfastigheternas energieffektivitet bedöms ESG-faktorernas inverkan på säkerheternas säkerhetsvärde.

Stresstestmetoderna för kreditrisken ska utvecklas så att analysen av effekterna av makrochocker genererar konkreta slutledningar om utvecklingen i kundföretagens ekonomiska läge (bland annat EBITDA och soliditet) med beaktande av klimat- och miljöfaktorer såsom energiförbrukning. Dessutom görs kundspecifika känslighetsanalyser utifrån från kundens resultaträkning samt säkerheternas position. Genom detta blir det möjligt att räkna om kundföretagens rating samt att rapportera hur stress påverkar hela företagskreditstocken på basis av kundspecifik analys. På så vis kompletteras bedömningen av det ekonomiska kapitalkravet och fordringarnas säkerhetsduglighet så att även klimat- och miljöförändringarnas effekter blir beaktade.

Bankrörelse – Hantering av ränterisken och likviditetsriskerna i den finansiella balansräkningen

ESG-faktorer kan påverka marknadsräntor och kreditsspreadar. Vid hanteringen av ränterisken och likviditetsriskerna i den finansiella balansräkningen fokuserar den riskhanteringsmässiga granskningen främst på likviditetsreserven. De ekonomiska effekterna bedöms med regelbundna scenarier som beaktar även klimat- och miljöfaktorer. Effekterna har inte bedömts vara betydande för de skuldebrev som köps till portföljen.

Placeringarna i anslutning till likviditetsreserven styrs av en placeringsplan, enligt vilken ett separat allokeringsmål som gäller ansvarsfulla placeringsobjekt hade ställts för portföljerna till slutet av 2022. I fortsättningen ställs inget separat allokeringsmål för ansvarsfulla placeringar, utan målet uppfylls genom att verktyg, metoder och verksamhetssätt som tagits i bruk i OP Kapitalförvaltning integreras i den placeringsprocess som gäller för likviditetsreserven. Målet uppfylls genom att placera i obligationer som klassificeras som gröna (sustainability bonds, social bonds, green bonds). Med ansvarsfull placering avses till exempel att placeringsobjektet har positiva sociala effekter, till exempel ett energieffektivt sjukhus som byggts med beaktande av miljöaspekter (sustainability bonds). Att beakta klimat- och miljöfaktorer innebär till exempel att branschen som finansieras är energieffektiva bostadshus (green buildings). De här placeringarna ska dessutom uppfylla alla andra krav som ställs på likviditetsreservens placeringar.

Företagsbankens obligationslåneportfölj baserar sig på Företagsbankens ESG-analyser. I portföljen placeras i regel i företag som är viktiga för OP Företagsbanken, och för dem har utförts kredit- och ESG-analyser. I portföljens placeringsbeslut iaktas OP Företagsbankens hållbarhetsprinciper.

Bankrörelse – Markets

I Markets obligationsportfölj eftersträvas en snabb omsättning, och portföljens sammansättning påverkas av kundefterfrågan vid respektive tidpunkt. Normalt utgörs en stor del av portföljen av nordiska företags obligationslån. ESG-faktorer kan påverka kreditsspreadarna för obligationslån, men effekten anses inte vara betydande.

Markets handlar med valutor och kan då hålla en öppen riskposition, vars andel är liten. ESG-faktorerna anses inte ha någon betydande inverkan på valutarisken.

Markets tar fram strukturerade placeringsprodukter, som tillhandahålls via gruppens säljkanaler. Valet av underliggande tillgång är ett väsentligt element i dessa produkter. Vid valet av underliggande tillgångar följs Kapitalförvaltningens uteslutningslista, dvs. företag på listan används inte som underliggande tillgång.

Markets kunder ingår derivatinstrument främst i säkringssyfte, varvid marknadsräntorna är den väsentligaste riskfaktorn. Tjänsten för derivat med underliggande tillgång handlar om förmedling, och ger i normalfall inte upphov till någon marknadsrisk och endast en liten motpartsrisk. Råvaruderivatens risker täcks på marknaden. ESG-faktorerna har ingen identifierad inverkan på risker som förknippas med derivat.

För Markets verksamhet ska det ekonomiska kapitalkravet ur ESG-synvinkel bedömas med stresstester i första hand med ränteändringar och vid behov med förändringar i kreditsspreadarna.

Bankrörelse – Kapitalförvaltning

Kapitalförvaltningens tjänster omfattar diskretionär kapitalförvaltning, konsultativ kapitalförvaltning och hantering av placeringsrisker i anslutning till dem. Produkturvalet består av ett brett fondsortiment, alternativa placeringsprodukter, fastighetsplaceringar, internationella samarbetspartners fonder och produkter riktade endast till professionella placerare.

Hållbar utveckling och ansvarsfullhet är allt viktigare faktorer för kunderna, vilket kan ses i den växande populariteten hos hållbara placeringar. När kundernas beteende förändras, måste det i produkturvalet finnas produkter som motsvarar kundernas hållbarhetspreferenser.

Inom kapitalförvaltningen återspeglas ESG-faktorerna i en strängare reglering. Allt mer detaljerad information måste ges om placeringsobjektens hållbarhetsfaktorer, kundernas hållbarhetspreferenser måste beaktas allt mer och rapporteringsskyldigheterna som gäller hållbarhetsfaktorer ökar.

Metoder för ansvarsfull placering inom kapitalförvaltningen är beaktande av ESG-faktorer i placeringsbeslut, ägarinflytande, uteslutning samt tema- och påverkansplaceringar. Syftet med att ta hänsyn till hållbarhetsfaktorer som är väsentliga för placeringsobjektets bransch är att förbättra den långsiktiga avkastningen och minska riskerna. Som stöd för placeringsbesluten finns ett internt utarbetat ESG-verktyg. Bland OP-fonderna finns fyra temafonder för ansvarsfull placering, och påverkansplaceringar görs via alternativa fonder.

En del av kapitalförvaltningens placeringsverksamhet går ut på att granska hur ansvarsfulla placeringsobjekten är och att uppmuntra företag till allt hållbarare företagsverksamhet. OP Kapitalförvaltning har egna principer för ansvarsfull placering. I dem beskrivs hur OP Kapitalförvaltning placerar på ett ansvarsfullt sätt.

Försäkringsrörelse

Klimat- och miljö- samt övriga ESG-faktorer beaktas i både Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings försäkrings- och placeringsverksamhet. I skadeförsäkringsrörelsen betonas klimat- och miljöriskernas betydelse i form av olika olyckor på grund av naturfenomen, medan effekterna för OP-Livförsäkring återspeglas särskilt via riskerna i placeringsverksamheten.

ESG-faktorerna har beaktats i Pohjola Försäkrings UW-policy, till exempel med begränsningar för beviljandet av försäkringar. ESG-riskfaktorerna utgör också en del av försäkringsbolagens normala riskidentifieringsprocess.

I försäkringsbolagens placeringsverksamhet syns ESG-faktorerna i spread-risken och aktierisken. Exempelvis kan klimat- och miljöriskfaktorer via marknadsröntorna påverka försäkringsskuldens kassaflöden och via det realiseringen av en ränterisk.

Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings principer för ansvarsfulla placeringar beskriver i detalj med vilka metoder och på vilka sätt man i placeringsverksamheten tar hänsyn till miljö, socialt ansvar och god förvaltningssed.

ESG-analysen har integrerats i analysen av placeringsobjekt som stöd för placeringsbesluten. Till hjälp vid den objektiva bedömningen av hållbarhetsfaktorer i samband med placeringsbeslut finns OP Kapitalförvaltningens internt utvecklade ESG-verktyg.

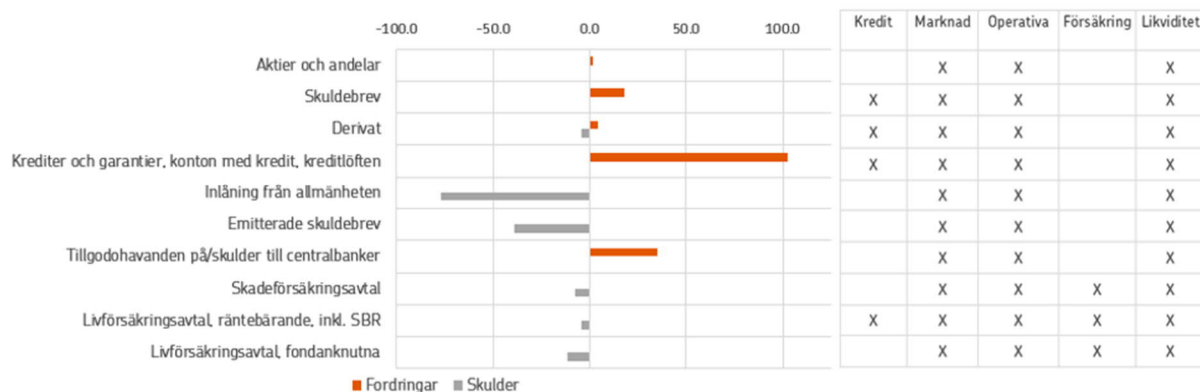
Pohjola Försäkring och OP-Livförsäkring hanterar sociala risker i enlighet med principerna för ansvarsfull placering med hjälp av ägarinflytande samt påverkansplaceringar. Med påverkansplaceringar avses placeringar i företag, organisationer eller fonder som inte bara söker avkastning på placeringarna utan även en mätbar social eller miljömässig förändring.

I Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings årliga risk- och solvensbedömning (ORSA-rapporten) beskrivs identifieringen och hanteringen av klimat- och miljörisker i företagets verksamhet. En del av Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings ORSA-rapporter utgörs av klimatscenarioanalyser, med vilka man identifierar och mäter potentiella värdeförändringar per placeringsprodukt och bransch på kort och lång sikt. Effekterna av klimatscenarioerna för marknadsriskerna i placeringsverksamheten på bolagets solvensställning bedöms tillsammans med klimatscenarioerna för försäkringsriskerna.

Centrala instrument och riskslag

Diagrammet nedan beskriver riskslagen i anslutning till de centrala finansiella instrumenten och belyser riskslagens betydelse med hjälp av de finansiella instrumentens balansvärden (31.12.2022).

Centrala instrument, riskslag och volymer i anslutning till dem, md €

2.2 Risker i bankrörelsen

Kreditrisker

I OP Gruppen hanteras kreditrisken med anvisningar och riktlinjer på gruppnivå samt med kvantitativa risklimiter. De preciseras i Bankrörelsens riskpolicy med riktlinjerna för risktagningen, limiter och uppföljningsgränser, kvalitativa och kvantitativa mål samt principerna för kundurvalet, säkerheter och kovenanter. De kvantitativa och kvalitativa målen balanserar affärsmålen med den måttfulla riskvilligheten. Limiterna och uppföljningsgränserna ställer upp de övre gränserna för risktagningen. Med hjälp av dem tryggas en tillräcklig diversifiering av kreditportföljen och undviks att det uppstår för stora riskkoncentrationer.

Hanteringen av kreditrisken baseras på ett omsorgsfullt kundurval och på aktiv hantering av kundrelationer, god kundkännedom, gedigen yrkeskunskap och omfattande dokumentation. Den dagliga kreditprocessen och dess kvalitet spelar en central roll i hanteringen av kreditrisker. Kreditrisken hanteras också med val av produktsortiment och -villkor. Risken i anslutning till ny kreditgivning hanteras med övervägt kundurval och undvikande av riskkoncentrationer. Dessutom tillämpas aktiv kreditriskreducering (säkerheter, borgen) och kovenanter. Risken i kreditportföljen hanteras genom god ledning av kundrelationer samt genom en proaktiv och konsekvent hantering av problemfall.

En grundläggande förutsättning för all kreditgivning är att kundens skuldbetalningsförmåga är tillräcklig. Att en kundgrupp bildas korrekt skapar en grund för kreditriskhanteringen. Utan en klar uppfattning om vilka medlemmar som ingår i en kundgrupp, hurdan struktur kundgruppen har och hur skuldbetalningsförmågan uppkommer, kan man inte få rätt bild av den grupp som ska få finansiering eller förstå den risk som finansieringen medför. Affärsrörelsen identifierar kundgrupperna och kopplingarna inom dem, och beskriver dem i OP Gruppens system.

Tillräckligt med aktuell information ska samlas in om alla kunder som medför en kreditrisk för att kreditvärdigheten ska kunna fastställas. Kreditvärdigheten består av både kundens vilja och förmåga att betala, och därmed har båda effekter för kundens kreditklass. Genom tillräckliga och korrekta grunddata kan man säkerställa att kunden klassificeras enligt rätt kreditvärdighetsmodell och att kreditklassen ger rätt bild av de risker som knyter an till kundens kreditvärdighet. Affärsrörelsen ser till att kundernas kreditklasser kontinuerligt är i kraft och uppdaterade samt uppdaterar vid behov kreditklassen om kundens situation förändras. På det här sättet kan kreditportföljen följas upp i realtid både på bank- och på gruppnivå.

Säkerhetshanteringen grundar sig på en oberoende säkerhetsvärdering, att pantsättningarna är giltiga och att säkerheterna är realiserbara, för att man ständigt ska kunna ha en realistisk bild av de säkerheter som tryggar fordringarna. Värdena på de föremål som pantsatts som säkerhet för fordringar ska ge en rättvisande och uppdaterad bild av såväl kundens som av hela kreditportföljens säkerhetsposition. Vid värderingen av icke-likvida säkerheter ska man beakta den finansiella ställningen hos den som äger säkerhetsobjektet. Ju sämre finansiell ställning ägaren har, desto större vikt ska ges realiseringsvärdet vid värderingen av säkerhetsobjektet.

Finansieringsbesluten grundar sig på principen om åtskillnad, där den som bereder en finansiering inte ensam kan fatta finansieringsbeslutet. Finansieringsbeslut är beslut om risktagning och därför ska beslutsfattarna inför sina beslut känna till alla omständigheter som väsentligt påverkar beslutsfattandet. Alla beslut som gäller kreditrisktagning är affärsrörelsebaserade. Beslutsfattandet styrs av OP Gruppens riskvillighet och den målriskprofil som fastställts i riskpolicyen. Beslut som avviker från den målriskprofil som fastställts i riskpolicyen ska motiveras mer ingående. Centralinstitutets riskhantering bedömer de mest betydande finansieringsprojektens förenlighet med riskpolicyen och rapporterar en lägesbild av hur riskpolicyen har iakttagits vid kreditgivningen till ledningen i OP Gruppen och de företag som bedriver bankrörelse.

Bankens verkställande ledning och förvaltning följer noggrant upp bankens kreditriskposition. Bankens ledning ansvarar för att hålla förvaltningen uppdaterad om eventuella avvikelser i bankens operativa risktagning i förhållande till den riskpolicy som förvaltningen fastställt, för att styrelsen i enlighet med sin roll ska kunna övervaka hur bankens riskposition utvecklas och vid behov styra den operativa ledningen i fråga om risktagningen.

Ur bankens synvinkel realiseras en kreditrisk i en situation där kunden fallerar och inte klarar av sina kreditförpliktelser utan att banken vidtar åtgärder, som att realisera säkerheter. Därför är det viktigt att kunder vars skuldbetalningsförmåga

har försämrats eller utsatts för ett betydande hot identifieras utan dröjsmål såväl i finansieringsprocesserna som i kundhanteringsprocesserna.

Kunder som hör till de viktigaste för banken, och vars risk för fallissemang har ökat klart eller vars skuldbetalningsförmåga förknippas med något annat betydande hot, ska överföras till specialövervakning. I fråga om dessa kunder ska banken utarbeta en handlingsplan för vilka åtgärder man kan vidta för att lösa kundens situation ur bankens synvinkel och minimera den risk som eventuellt realiserar för banken. Uppföljningen och dokumenteringen av betydande potentiella eller egentliga problemkunder är intensivare och mer heltäckande jämfört med de kunder som förknippas med mindre risker. På det sättet kan man hålla sig uppdaterad om förändringar i en problemkunds situation och reagera omedelbart på dem.

Mätning av kreditrisken

Kreditrisken mäts på gruppnivå som andelen ekonomiskt kapitalkrav för kreditrisken av beloppet av exponeringar vid tidpunkten för fallissemang, andelen nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken samt andelen förväntade kreditförluster av kredit- och garantistocken. Därtill mäts andelen företagsexponeringar i olika kreditklasskorgar och företagsexponeringarnas medelrating. För dessa mätare har limiter fastställts i riskpolicyn. Koncentrationerna i kreditportföljen följs dessutom upp kund-, bransch- och landsspecifikt. Differensen i ökningen mellan kreditstocken och det ekonomiska kapitalkravet för kreditrisken mäts för att säkerställa balansen mellan tillväxt och risktagning. För de rörelsesegment som bedriver bankrörelse har limiter fastställts så att de härletts från limiterna på gruppnivå.

Limiter som fastställts i riskpolicyn kan kompletteras med kvalitativa mål som ställts i instruktionerna för rörelsesegmenten. Målen kan vara specifika för ett rörelsesegment eller ett företag. Mål kan ställas för hela kreditportföljen eller separat för finansieringen till privatkunder respektive företagskunder. Dessutom kan mål ställas för mätningen av kreditriskprocessens kvalitet.

Kundsegmentering tillämpas för att säkerställa en tillräcklig spridning av kreditportföljen och en effektiv kapitalallokering vid styrningen av kreditportföljen. Kundsegmenten har fastställts så att ett enskilt segment innehåller fordringar som är homogena avseende kreditrisken och därmed kan styras som en helhet i riskpolicyn. Med stöd av segmenteringen och indelningen i kreditklasskorgar presenteras i riskpolicyn kreditportföljens målbild, vilken inte är bindande för affärsrörelsen, men affärsrörelsen bör styra kreditrisktagningen så att målbilden uppfylls.

OP Gruppens interna kreditklassificeringssystem

Med kreditklassificering avses modeller och metoder, processer, övervakning, datainsamling samt it-system som ligger till grund för hantering av kreditrisker, värdering av kreditrisk, tilldelning av riskklasser för exponeringar och kvantifiering av fallissemangs- och förlustestimat för vissa typer av exponeringar. OP Gruppens kreditklassificeringssystem gäller på gruppnivå. OP Andelslags styrelse godkänner principerna för kreditklassificeringssystemet som en del av dokumentet Principer för riskhantering.

Sannolikheten för fallissemang hos **privatkunders** avtal bedöms med en intern skala i 16 steg A–F, varav de fallerande avtalen hör till klass F. Sannolikheten för fallissemang bedöms för alla privatkunders avtal månatligen med en klassificeringsmodell för kreditstocken. Klassificeringen av kreditstocken baserar sig på kundgrunddata, betalningsbeteende och annan information om kundhistorien. För varje kreditklass har härletts den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang för en tidsperiod på ett år.

Klassificeringsmodellerna för ansökningsskedet stöder tillsvidare kreditbesluten, analysen av kreditrisken och prissättningen av nykreditgivningen. Andelsbankerna, gruppens finansbolagsprodukter och konsumentkrediter utan säkerhet har egna modeller för ansökningsskedet.

Sannolikheten för fallissemang hos **företagskunder** bedöms med en skala i 20 steg 1,0–12,0 där insolventa kunder klassificeras i klasserna 11–12.

Medelstora och stora företagskunders rating R baserar sig på företagets ekonomiska nyckeltal och kvalitativa bakgrundsuppgifter. Utifrån dem upprättar en statistisk modell ett ratingförslag. En expert som fördjupat sig i kundens fall gör en ratingframställan på basis av det ratingförslag som modellen ger och den övriga information som står till buds. Eventuella förändringar och osäkerheter i fråga om framtiden tas i beaktande som varningssignaler och som undantag från

den klassificering som modellen ger. Kreditklassen fastställs av centralinstitutets oberoende riskhantering utifrån en ratingframställan minst en gång per år, för svaga kunder halvårsvis.

Grunden för rating A av små företagskunder utgörs av den automatiska klassificeringsmodellen Rating Alfa som Suomen Asiakastieto tillämpar. I Rating Alfa består variablerna av uppgifter om betalningsstörningar och betalningssätt, bokslutsnyckeltal och kundgrunddata för företaget och dess ansvariga. OP Gruppens ratingar bildas på basis av Rating Alfas riskpoäng och OP Gruppens interna uppgifter som beskriver betalningsbeteende som leder till fallissemang. De här ratingarna ändras vid behov utifrån bedömningar från egna medarbetare. Riktigheten hos ratingen för kunder med rating A ska bedömas minst en gång per år. För svaga kreditklasser och kunder på bevakningslistan ska bedömningen göras halvårsvis. Den ansvariga banken ansvarar för bedömningen. Efter bedömningen godkänns kreditklassen av centralinstitutets riskhantering i fråga om de viktigaste kunderna med rating A.

Företagskunder med små exponeringar klassificeras med en klassificeringsmodell för små exponeringar (P). Klassificeringsmodellen är en automatisk rating som beräknas månatligen och som upprättas på basis av kundens grunddata, kundhistoria och betalningsbeteende.

Likviditetsrisker

Identifiering av likviditetsrisker

OP Gruppens centralbank och de övriga affärsenheterna samt riskhanteringen identifierar och bedömer kontinuerligt de risker som förknippas med upplåningen och affärsrörelsen samt den övriga omvärlden. Vid riskanalysen av nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system ska affärsrörelsen även beakta likviditetsriskerna. Minst en gång per år gör riskhanteringen i samarbete med företrädare för affärsrörelserna en heltäckande kartläggning av likviditetsriskerna i syfte att säkerställa att förfaringssätten för att bedöma likviditetens tillräcklighet (ILAAP) är tillräckliga i förhållande till gruppens likviditetsrisker.

Bedömning och mätning

Det kommande kassaflödet från fordringar, skulder och förbindelser utanför balansräkningen bedöms enligt avtalets förfallodag eller amorteringsplan, med en bedömning från egna medarbetare eller statistiska modeller som baserar sig på det historiska kundbeteendet.

Den strukturella finansieringsrisken mäts som differensen mellan inkommande och utgående kassaflöden i olika tidsklasser. Dessutom beräknas det bestämmelseenliga nyckeltalet för den stabila nettofinansieringskvoten (NSFR, Net Stable Funding Ratio) som anger hur stora de stabila finansieringskällorna som uppskattas vara längre än ett år ska vara i relation till de poster som krävs för den stabila nettofinansieringen.

Likviditetsrisken mäts ur myndighetsperspektiv med nyckeltalet för likviditetstäckningskravet (LCR, Liquidity Coverage Ratio). Likviditetstäckningskravets tidsmässiga tillräcklighet bedöms utifrån de balansposter som förfaller. Då förnyas inte avtal som löper ut, utan de upphör på sin förfallodag. Ur ekonomisk synvinkel mäts tillräckligheten hos likviditetsreserven baserat på stresstest.

Koncentrationsrisken i upplåningen mäts genom att beräkna beloppet av den långfristiga upplåning med obligationslån som förfaller till betalning under en glidande period på 12 månader respektive 3 månader. Med en tidshorisont på under ett år mäts den totala marknadsupplåningen, som bildas av kort- och långfristig marknadsupplåning, under 3 månader. I fråga om inlåningen följer man upp koncentrationen av de största inlåningsvolymerna. Dessutom följer man upp motparts-koncentrationer och instrumentspecifika koncentrationer.

Hur intecknade tillgångarna i balansräkningen är mäts genom att ställa de intecknade tillgångarna i balansräkningen i relation till de sammanlagda tillgångarna och säkerheterna i balansräkningen.

Metoderna för bedömning och mätning av risker i anslutning till placeringsverksamheten för likviditetsreserven beskrivs i samband med marknadsriskerna.

Stresstestning av likviditeten

Tillräckligheten hos OP Gruppens likviditetsreserv och beredskapsposter bedöms med hjälp av olika scenarier. Som stressscenarier används både för OP Gruppen specifika och marknadsspecifika scenarier samt kombinationer av dem. Scenarierna ska omfatta stressläget på såväl kort sikt som lång sikt. Vid mätningen av en medlemsbanks strukturella finansieringsrisk beaktas det likviditetstäckningskrav som grundar sig på myndighetens stressscenario som en likviditetsinsättning i centralbanken. I anslutning till gruppens återhämtningsplan används ett omvänt stresstest. Den verkställande ledningen bestämmer vilka scenarier som ska användas, hur resultaten från stresstesterna ska användas och hur de ska rapporteras.

Upplåningsplan

I OP Gruppens upplåningsplan fastställs riktlinjerna för marknadsupplåningen under de kommande åren. I OP Gruppens upplåningsplan ska man beakta medlemsbankernas uppskattning av de kommande årens finansieringsbehov. Planen följs upp regelbundet och uppdateras vid behov under året. Inlåningen sker i första hand utifrån affärsrörelsestrategin och -planen. I upplåningsplanen fastställs källorna för marknadsupplåningen och anges hur gruppens finansieringsbehov kan täckas beträffande de viktigaste källorna för marknadsupplåning med beaktande av marknadens djup och tillräcklig spridning. Dessutom fastställs beslutsbefogenheterna för detta. I upplåningsplanen ska man också beakta ogynnsamma scenarier under flera år och plötsliga förändringar i centrala upplåningsposter.

Hantering av likviditet i valuta

OP Gruppen tar upplåning i valuta för att sprida källorna för upplåningen. Eftersom gruppens fordringar nästan helt är denominerade i euro, konverteras upplåningen i valuta i regel till euro med derivat i samband med emission.

Enligt likviditetsbestämmelserna är en valuta betydande, om skulderna i en viss valuta överstiger 5 procent av sammanslutningens balansslutning. Betydande valutor följs upp månatligen med en likviditetsrapport som ges tillsynsmyndigheten. Valutor utgör endast en liten del av balansräkningen, och på grund av verksamhetsmodellen har likviditetsrisken som beror på tillgången till valuta minimerats.

Hantering av den dagsinterna likviditeten

OP Gruppens centralbank följer upp de finansieringskällor som används dagsinternt samt förutser och följer hur betalningar som sker dagsinternt genomförs. De dagsinterna finansieringskällorna hålls så länge att de betalningar som ska utföras under bankdagen kan genomföras.

I enlighet med beredskapsplanen för likviditetshantering kan beredskapen vid behov höjas också då den dagsinterna likviditeten störs. På så sätt säkerställs att verksamheten är effektiv om hotet om kris ökar.

Likviditetsreserv

Ur ekonomisk synvinkel består likviditetsreserven av insättningar i Finlands Bank samt av icke intecknade skuldebrev som innehas av OP Företagsbanken och som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Till den hör också OP Företagsbankens övriga omsättbara fordringsbevis och icke intecknade företagskrediter som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering.

Ur myndighetsperspektiv består OP Gruppens likviditetsreserv av en likviditetsreserv som uppfyller kriterierna i reglerna för likviditetstäckningskravet (= LCR-reserven).

Gruppens centralbank ansvarar för att en placeringsplan upprättas minst en gång per år. I den ingår de obligationsplaceringar i likviditetsreserven som centralbanken innehar. OP Företagsbankens styrelse godkänner planen. Placeringsplanen beaktar de begränsningar och mål för marknadsrisk, kreditrisk och likviditetstäckningsrisk som ställts i OP Gruppens risktagningsprinciper (RAS) samt riskpolicy. I placeringsplanen anges i tillämpliga delar ramen för testningen av skuldebrevens likviditet.

Placeringarna sprids genom att beakta såväl den interna riskvilligheten som kraven i de externa bestämmelserna bland annat enligt produkt, motpart och land.

Hantering av säkerheter och inteckning av tillgångar

Med säkerheter avses i det här sammanhanget OP Gruppens tillgångar som används som säkerheter för att klara av likviditetsbehov antingen i ett normalt fall eller i ett stressläge. Gruppens centralbank följer centraliserat upp säkerheterna och ansvarar för hur säkerheter används och överförs.

Den största post som kräver inteckningar av tillgångar i balansräkningen är bolån som utgör säkerhet för OP-Bostadslånebanken Abp:s säkerställda obligationslån. Dessutom kräver främst centralbanksoperationer och derivatrörelsen inteckning av tillgångar. Med tanke på förberedelserna för likviditetsbehov begränsas inteckningar av tillgångar med en kvantitativ limit i riskpolicyn.

För att öka likviditetspotentialen är det viktigt att identifiera hur fordringarna i balansräkningen duger som säkerhet för finansiering och utveckla beredskapen att använda fordringarna som säkerhet för finansiering.

Hur likviditeten tryggas i stresslägen

Med beredskapsplanen för OP Gruppens likviditet upprättas en referensram som tryggar gruppens förmåga att klara av sina betalningsförpliktelser också under en likviditetskris. Planen innehåller klara operativa anvisningar och verksamhetsmodeller för att upptäcka en ökad likviditetsrisk samt styra mot rättidiga och rättdimensionerade åtgärder för att minska likviditetsrisken genom att säkerställa en effektiv organisation och verksamhet då hotet om en kris ökar. För varje beredskapsnivå för likviditeten finns styr- och uppföljningsförfaranden som skärps i takt med att beredskapsnivån höjs.

Dessutom inkluderar OP Gruppens återhämtningsplan återhämtningsåtgärder för likviditetshanteringen.

Rapportering av likviditetsrisker

Likviditetsriskerna rapporteras till centralinstitutets ledning regelbundet, och i samband med att beredskapsnivån för likviditetsläget höjs övergår man vid behov till lägesrapportering varje vecka eller varje dag. I OP Gruppens företag rapporteras likviditetsrisken till styrelsen regelbundet minst enligt de limiter som ställts upp. I OP Gruppens riskanalys rapporterar riskhanteringen kvartalsvis till riskkommittén vid centralinstitutets styrelse om utfallet av likviditetsriskerna.

Hantering och styrning av likviditeten i sammanslutningen

Likviditetsregleringen tillämpas inte som sådan på företagen i sammanslutningen, utan centralinstitutet kan med ECB:s tillstånd bevilja sina medlemsbanker tillstånd att avvika från likviditetsregleringen. OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. Med stöd av undantaget tillämpas de krav på kreditinstituts likviditet som avses i del sex i EU:s tillsynsförordning inte på medlemskreditinstitutet. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker. En förutsättning för beviljande av undantag är att centralinstitutet ger sammanslutningens företag anvisningar om de riskhanteringsåtgärder som behövs för tryggnad av likviditeten och om andra kvalitetskrav, samt övervakar att dessa anvisningar iakttas.

Centralinstitutets verkställande ledning ansvarar för att centraliserat ordna hanteringen av likviditetsrisken i OP Gruppen i enlighet med riktlinjerna i likviditetsstrategin. Ledningen ska se till att hanteringen av sammanslutningens likviditet och övervakningen av den är fortlöpande i harmoni med affärsrörelsens omfattning och natur samt uppfyller kraven i regleringen. Vid styrningen av försäljningen av inlåningen och utlåningen fäster ledningen inte endast vikt vid målen för tillväxt och lönsamhet, utan även vid produkternas likviditetsegenskaper. Med hjälp av produktutvecklingen i anslutning till kundbetjäningen bör man också sträva efter att minska likviditets- och finansieringsstrukturens risker.

OP Gruppens likviditets- och marknadsupplåningsplan samt fullmakterna för upplåning på kapitalmarknaderna godkänns av OP Företagsbankens och OP-Bostadslånebankens styrelser. Centralinstitutets verkställande ledning godkänner beredskapsplanen för likviditeten. Planen innehåller förfaranden för att styra och övervaka en beredskapsnivåbaserad likviditet samt finansieringskällorna.

I egenskap av centralbank för OP Gruppen tryggar OP Företagsbanken Abp likviditeten för såväl hela gruppen som varje andelsbank eller annat företag som hör till gruppen. OP Gruppens företags likviditet samlas på gruppens centralbanks

checkkonto i Finlands Bank. Därmed sköts hela gruppens likviditetsposition alltid centraliserat via checkkontot. OP Gruppens centralbank ansvarar för gruppens marknadsupplåning, hanterar gruppens kortfristiga likviditet och upprätthåller likviditetsreserven, sköter centraliserat gruppens minimireservskyldighet och ansvarar för hanteringen av den dagsinterna likviditetsrisken. OP Företagsbanken administrerar centralt gruppens marknadsupplåning med främmande kapital och med egetkapitalinstrument, medan OP-Bostadslånebanken Abp handhar marknadsupplåningen mot säkerheter i bolån.

Genom beslut av styrelsen eller ett av styrelsen befullmäktigt organ kan centralbanken utnyttja säkerheter som normalt finns i hela OP Gruppen. Centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigt organ ålägger vid en störning på penning- och kapitalmarknaden eller vid en allvarlig likviditetskris som beror på någon annan omständighet, eller som en förberedelse för en sådan kris, medlemsbankerna i sammanslutningen att antingen sälja krediter till OP-Bostadslånebanken Abp eller via en mellankredit ställa sin kreditstock som säkerhet för ett säkerställt obligationslån som OP-Bostadslånebanken Abp har satt i omlopp. Omfattningen av krediterna baserar sig på det gruppspecifika behovet och fastställs skilt för varje bank. Beslutet kan verkställas genom beslut av centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigt organ. Medlemsbankerna förbinder sig att omedelbart vidta de åtgärder som föranleds av beslutet.

De primära finansieringskällorna för andelsbankernas utlåning är eget kapital, inlåning och mellankredit via OP-Bostadslånebanken. Användningen av mellankrediter minskar OP Gruppens behov av senior upplåning.

Om det uppstår likviditetsöverskott i en andelsbanks kundrörelse överförs det till placeringsprodukter som tillhandahålls av gruppens centralbank för att stödja genomförandet av hela OP Gruppens grunduppgift. Placeringsverksamhet ingår inte i en andelsbanks grunduppgift.

Allokering av kostnader för likviditetsrisker i sammanslutningen

Kostnaderna för marknadsupplåningen och upprätthållandet av likviditetsreserven fördelas på medlemsbankerna enligt den upphovsprincip som centralinstitutets verkställande ledning har godkänt. Kostnaderna för upprätthållandet av likviditeten allokeras via likviditetsinsättningar och kostnaderna för marknadsupplåningen med en marginal som läggs på OP-krediternas/OP-insättningarnas räntegolv eller genom något annat förfarande.

Marknadsrisker

Strategi för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen

Ränterisken i den finansiella balansräkningen uppkommer som ett resultat av kundtransaktioner, och storleken på risken påverkas av utvecklingen i kundernas krediter och insättningar. Ränterisken i den finansiella balansräkningen har fastställts som en betydande risk hos OP Gruppen.

De allmänna principerna för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen är följande:

- Den verkställande ledningen ansvarar för att ordna hanteringen av ränteriskerna i den finansiella balansräkningen för OP Gruppens bankrörelse i enlighet med riktlinjerna i strategin för hantering av ränterisken så att förfarandena är motiverade, gedigna och dokumenterade. Syftet med förfarandena är att se till att realiseringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen på gruppnivå och bankvis hålls inom de ställda gränserna och att hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen (IRRBB) är förenlig med regleringen.
- Med hjälp av ränterisklimiter i den finansiella balansräkningen fastställs storleken på ränterisken inom ramen för respektive medlemsbanks riskhanteringsförmåga med beaktande av respektive banks inlåningsstruktur. Detta är nödvändigt i synnerhet då man vill öka räntenettet genom att dra nytta av räntedifferensen mellan långa och korta räntor.
- Sammanslutningens medlemsbanker hanterar ränterisken i sin finansiella balansräkning i enlighet med riktlinjerna och begränsningarna i riskpolicyn, andra anvisningar från centralinstitutet och måluppställningen samt konto-, insättnings- och kreditvillkoren. Medlemsbankerna måste förstå hur ränterörelser och kundbeteendet påverkar räntenettet, och de måste ha tillräckliga kunskaper om derivatinstrument för att kunna hantera sin ränterisk med de produkter som gruppens centralbank tillhandahåller. Medlemsbankerna upprättar i samband med årsplaneringen en balanshanteringsplan som även innefattar en plan för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen.

- OP Gruppens centralbank följer upp ränterisken i den finansiella balansräkningen som en helhet, och Bankrörelsens balanshanteringskommitté kan ge medlemsbankerna rekommendationer för hanteringen av ränterisken. Rekommendationerna kan också vara bindande.
- Centralinstitutet ska genom centraliserad säkringsredovisning säkerställa att det i gruppens och dess viktigaste företags bokslut ingår en avbildning som motsvarar karaktären hos affärsverksamheten vid ränterisköverföringen.
- Med ränteintäktsriskmätaren uppskattas förändringen i räntenettet och med nuvärdesriskmätaren uppskattas värdeförändringarna i poster i och utanför balansräkningen under avtalens hela antagna löptid. För ränteutvecklingens del måste man uppskatta hur förändringar i både den allmänna räntenivån och i räntekurvans form påverkar räntenettet och balansposternas nuvärde.
- Optionaliteter som ingår i tillgångar och skulder måste beaktas vid mätningen av ränterisken så att deras effekt syns i de framtida kassaflödena. Modellernas funktion säkerställs enligt principerna för hantering av modellrisker.
- Vid mätningen av ränterisken är posterna av eget kapital – aktiekapital, andelskapital och ackumulerade vinstmedel – räntefria skuldposter, och de placeras på en tidslinje enligt den tidsstruktur som fastställts för dem. Kapitallån som räknas till eget kapital behandlas i riskkalkylerna enligt deras avtalsvillkor. För avkastningsandelarnas del ska respektive kundlöfte betraktas som utgångsläge då kassaflödena bestäms.
- Stresstester för ränterisken ska utföras regelbundet. Då testas särskilt förändringen i kundbeteendet i förhållande till hur krediterna, insättningarna och avkastningsandelarna historiskt sett har betett sig som portfölj. Dessutom måste också förändringarna i andra centrala verksamhetsantaganden testas, till exempel avskaffandet av nollgolvet för referensräntorna.
- Genom ett riskbedömningsförfarande för OP Gruppens nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system ska man säkerställa att kraven på hanteringen av ränterisken har beskrivits och beaktats på ett korrekt sätt vid utvecklingen av kundrörelsen.
- För ränterisken i den finansiella balansräkningen reserveras ekonomiskt kapital i förhållande till ränterisken.

Hantering av övriga marknadsrisker i bankrörelsen via balansräkningen

De övriga marknadsriskerna i intjäningslogiken "bankrörelse via balansräkningen" uppkommer närmast av hanteringen av OP Gruppens likviditetsreserv samt av OP Företagsbankens obligationsportfölj.

OP Företagsbankens centralbanksfunktion förvaltar likviditetsreserven för OP Gruppens bankrörelse.

Likviditetstäckningskravet enligt regleringen (LCR) fastställer ramarna för storleken på och allokeringen av likviditetsreserven. Likviditetsreserven omfattar utöver centralbankstillgodohavanden en likviditetsreservportfölj, vars poster ska uppfylla kraven på kreditvärdighet och likviditet i regleringen. Därför innehåller portföljen värdepapper för vilka det är ytterst osannolikt att kreditförluster kommer att realiseras. Dessa värdepapper har för det mesta en fast ränta, dvs. deras värde lever efter marknadsräntorna och rörelserna i kreditspreadarna.

Likviditetsreservportföljen följs upp och hanteras med metoderna för hantering av marknadsrisken:

- I Bankrörelsens riskpolicy fastställs metoderna för riskmätning, limiterna för risktagning och övriga begränsningar.
- För placeringsportföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen. OP Företagsbankens styrelse godkänner placeringsplanen.
- En tillräcklig spridning av portföljerna tryggas med separata emittentspecifika begränsningar.

Därtill placerar OP Företagsbanken i företags obligationslån. Portföljen av obligationer är motvikt till kreditgivningen ur OP Företagsbankens synvinkel. För portföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen.

Bankrörelsens aktie- och fastighetsrisk hanteras främst genom anvisningar som noggrant begränsar risktagningen.

Fastighetsrisken består närmast av fastigheter i andelsbankernas eget bruk. Till bankrörelsens nuvarande affärsmodeller hör inte att öka aktie- eller fastighetsrisken.

Om det uppstår likviditetsöverskott i en andelsbanks kundrörelse överförs det till placeringsprodukter som tillhandahålls av OP Gruppens centralbank för att stödja genomförandet av hela OP Gruppens grunduppgift. Placeringsverksamhet ingår inte i en andelsbanks grunduppgift. Andelsbankerna kan i sin samhälleliga roll placera i lokala riskkapitalfonder inom sitt

verksamhetsområde. Med sina placeringar stöder bankerna i enlighet med sina kooperativa värderingar sin regions framgång och såväl sin regions som sina kunders ekonomiska aktivitet.

Vid finansiering av bilhandel kan man erbjuda produkter där OP Företagsbanken bär risken för bilens återförsäljningsvärde vid slutet av avtalsperioden. Om det realiserade försäljningspriset understiger den uppskattning som använts vid prissättningen av avtalet, når intjäningen inte upp till målet eller förlust uppstår. I syfte att hantera risken är det viktigt att avgränsa de finansierade objekten så att deras prisutveckling är förutsebar och att de kan realiserats snabbt.

Markets-funktionens riskhantering

OP Gruppens handel med kapitalmarknadsprodukter har koncentrerats till OP Företagsbankens Markets-funktion. Till denna hör att prissätta och skydda de ränteskyddsprodukter som gjorts för lån beviljade av andelsbankerna och OP Företagsbanken, olika ränteskydd, valutahandel, strukturerade placeringsprodukter, handel med obligationer samt råvaruderivat. Risker som har tagits är av marknadsriskerna ränterisken i olika valutor, valutarisken, volatilitetsrisken för optioner, kreditspreadrisken samt av kreditriskerna motparts- och emittentriskerna. Återköp av strukturerade placeringsprodukter ger också upphov till en viss aktierisk. Markets ansvarar för hanteringen av gruppens valutaposition och gör vid behov valutatransaktioner på marknaden. Markets riskpositioner hanteras genom aktiv handel på marknaden. Markets risk- och resultatuppföljning sker dagligen. Dessutom rapporterar riskhanteringsfunktionen om Markets risker till styrelsens riskkommitté och den verkställande ledningen inom ramen för OP Gruppens riskanalys.

Markets-funktionen är exponerad för likviditetsrisker relaterade till både likviditet och marknadslikviditet. Likviditetsrelaterade risker beror på säkerhetskrav för derivatinstrument med säkerhet vilka är beroende av marknadsvärdet, och dessa risker hanteras som en del av centralbankens övriga likviditetshantering. Vissa marknaders och produkters låga marknadslikviditet, en allmän nedgång i marknadslikviditeten eller en teknisk funktionsstörning hos den centrala motparten kan leda till att behövliga transaktioner inte kan genomföras till förväntat pris eller att det inte är möjligt att följa den valda säkringsstrategin. När det gäller risker relaterade till marknadens likviditet ska man se till att kunderna på förhand informeras om konsekvenserna av eventuella avvikande marknadslägen. För att säkerställa kundrörelsens kontinuitet ska man skapa beredskap för anlitan av alternativa centrala motparter vid behov.

Markets marknadsrisker mäts med "expected shortfall"-indikatorer samt med olika slags produkt- och positionsspecifika känslighetsindikatorer och indikatorer för nominellt värde. Konsekvenserna av operativt signifikanta marknadsfluktuationer bedöms med stresstest för att få en bild av riskerna som anknyter till sällsynta marknadsfluktuationer med betydande inverkan. För Markets marknadsrisker beräknas ett ekonomiskt kapitalkrav. Riskpolicyn sätter limiter och begränsningar för affärsmodellerna. Riskpolicyn utarbetas så att riskerna visas per affärsmodell och den externa risktagningen i modellerna är strikt avgränsad.

När avtal om derivatinstrument ingås uppkommer en motpartsrisk som begränsas med hjälp av kundvisa limiter. Beslut om limiterna tas i processen för OP Företagsbankens kreditbeslut. Motpartsrisken för derivat ingår i det ekonomiska kapitalkravet för kreditrisken. För att risken ska beaktas, korrigeras derivatvärderingarna genom kreditvärdighetsjusteringar för kreditrisken (CVA och DVA). Hur stor kreditvärdighetsjusteringen är beror på den kreditriskfria värderingen av derivat, räntenivån, valutakurserna, volatiliteten i ränteoptionerna och kreditriskens marknadspris. Fluktuationer som orsakas av variationer i räntenivån vid kreditvärdighetsjusteringen för kreditrisken minskas genom derivatinstrument.

Innehavet av obligationer och penningmarknadspapper ger upphov till en emittentrisk, som begränsas med emittentspecifika limiter eller allokeringslimiter för Markets-funktionens kompletterande limiter.

En del av de risker som uppkommer av ränteskydd inbäddade i krediter överförs till Markets, som täcker dem på marknaden. Risker som hänför sig till verksamheten är ränte- och volatilitetsrisken. För vissa produkter har det prognostiserade kundbeteendet en betydande inverkan på prissättningen av produkten och säkringen av risken. Om kundernas beteende på det stora hela avsevärt avviker från prognoserna, kan de realiserade kundintäkterna vara mindre eller större än väntat samt riskpositionen över- eller undersäkrad. Kundbeteenderisken avviker från marknadsriskerna i och med att man inte kan gardera sig mot dem på interbankmarknaden. Riskhanteringen baserar sig på andelsbankernas hantering av kundrelationer, uppföljning av kundbeteendet och utnyttjande av insamlad information för att utveckla prognosmodellerna.

Riskhantering inom affärsmodellen Kapitalförvaltning

De viktigaste riskerna i affärsområdet Kapitalförvaltning är de operativa riskerna och compliance-riskerna i anslutning till organiseringen av verksamheten samt riskerna i den framtida affärsrörelsen, såsom förändringar i det ekonomiska läget, konkurrensmiljön eller kundbeteendet. Försäljningen av kapitalförvaltningsprodukter berörs av detaljerad reglering som syftar till att säkerställa att kunden förstår riskerna och kostnaderna samt miljökonsekvenserna och de sociala konsekvenserna i anslutning till placeringsbesluten. Försäljningen av placeringsprodukter är förenad med en anseenderisk. Marknadsutvecklingens inverkan på de förvaltade medlen exponerar affärsrörelsens intjäning för marknadsrisk.

Inom affärsområdet Kapitalförvaltning kan en låg likviditet vara en egenskap hos placeringsobjektet (till exempel fastigheter), eller så kan likviditeten avta i exceptionella marknadslägen där till exempel aktiv handel med vissa värdepapper inte bedrivs eller där skillnaden mellan köp- och säljkursen är stor. Likviditetsrisker kan också uppstå på grund av oförutsebart kundbeteende i synnerhet i turbulenta marknadsförhållanden till exempel i form av ett större antal begäranden om inlösen av placeringsfondandelar. Detta kan leda till en situation där fonden inte kan lösa in alla fondandelar. Likviditetsrisker relaterade till kapitalförvaltningsrörelsen ska hanteras på förhand genom att i marknadsföringsmaterial informera kunderna om likviditetsriskerna i placeringsobjekten. Om problem uppstår hanteras likviditetsriskerna genom att skjuta upp eller avbryta inlösen, ta ut inlösenprovisioner eller ändra prissättningen samt eventuellt genom att öka andelen kontanter.

Till riskhanteringsprocesserna i verksamheten hör riskbedömningar av nya produkter, tjänster och placeringsobjekt samt minst årliga riskkartläggningar av existerande processer och rutiner. Till processen för utveckling av nya produkter, tjänster och placeringsobjekt hör dessutom en intern behandling med representanter för säkerställande stödfunktioner. Vid behandlingen säkerställs att riskhanteringen och regelefterlevnaden beaktas vid utvecklingen samt att intern kontroll blir en del av verksamhetsmodellerna och produkttillsynen. De oberoende riskhanterings- och compliance-funktionerna upprättar riskutlåtanden om nya produkter och tjänster. Till riskhanteringsprocesserna i OP Kapitalförvaltnings affärsrörelse hör också interna kommittébehandlingar. Riskhanterings- och compliance-funktionerna deltar i kommittéerna och behandlingen av nya produkter och verksamhetsmodeller.

Genom att se till att produktutbudet motsvarar kundernas efterfrågan och behov kan man förbättra kundlojaliteten i situationer där kunder vill byta eller diversifiera placeringsobjekt. För riskerna reserveras kapitalkrav som en del av riskslaget Övriga risker som ska bedömas.

2.3 Riskerna i försäkringsverksamheten

Livförsäkringsrisker

De biometriska risker som ingår i livförsäkringsprodukterna beror på att ersättningar till följd av främst dödsfall betalas i en större omfattning eller att pensioner betalas längre än förväntat. Dödlighetsintensitet och återstående livslängd inverkar på livförsäkringsbolagets riskposition i dödsfallsförsäkringar och pensionsförsäkringar. I synnerhet i förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar och andra bestånd som innehåller livslånga pensionsförsäkringar är livslängdsrisken stor, eftersom de här avtalen inte innehåller en dödlighetsrisk med en avsevärd motsatt riskposition.

Av försäkringstagarnas kundbeteende uppkommer en annullationsrisk. Försäkringstagare har rätt att sluta betala försäkringspremier, säga upp avtal i förtid eller ändra avtalet med stöd av en option som ingår i avtalet så att bolaget får en större risk än tidigare i det ändrade avtalet. Ett exempel på en sådan option är kundens rätt att byta ut avkastningen på tillgångarna från fondanknuten till beräkningsränta, vilket ökar räntekostnaderna. Ett annat exempel är uppskjutning av pensionen, vilket ökar både livslängdsrisken och annullationsrisken. Sparförsäkringar och kapitaliseringsavtal, där kunderna har återköpsrätt, är särskilt exponerade för annullationsrisker som anknyter till kundbeteendet. Detsamma gäller riskförsäkringar som försäkringstagaren kan säga upp när som helst. Återköp av pensionsförsäkringar är möjliga endast i undantagsfall.

Med kostnadsrisk avses en situation där de kostnader som uppkommer för förvaltningen och skötseln av försäkringsavtal samt för ersättningsverksamheten skiljer sig från de kostnader som uppskattats vid premiesättningen. Försäkringar som förfaller i förtid kan också äventyra hållbarheten hos de kostnadsantaganden som gjorts i premiesättningen av försäkringar och därmed bidra till att kostnadsrisken realiserar.

Det behov av kapital som livförsäkringsriskerna förutsätter analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstester.

Livförsäkringens försäkringsrisker hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa en precis och tryggande värdering av försäkringsskulden. Riktlinjerna för kund- och riskurval beskrivs i anvisningar som uppdateras regelbundet.

Riskerna i anslutning till dödlighetsintensiteten och livslängden premiesätts tryggande på basis av omständigheterna och förhållandena vid tidpunkten för beviljande av försäkringen. Bolaget har få möjligheter att ändra priset på de här långfristiga avtalen. Därför får försäkringsbolaget bära risken för en eventuell senare ändring av premiesättningsgrunderna genom att premierna i nyförsäljningen höjs och bolaget bokför en komplettering av försäkringsskulden för det bestånd som sålts. Genom att tillhandahålla försäkringar med motsatt riskposition reduceras nettorisken i hela försäkringsbeståndet.

Risken för förtida annullation i anslutning till kundbeteendet och risken för kundens option att byta avkastningen på sina tillgångar till beräkningsränta hanteras genom ett konkurrenskraftigt produktsortiment och en lämplig produktstruktur samt genom incitament och sanktioner i avtalsvillkoren.

Kostnadsrisken hanteras med en tillräcklig kostnadsdisciplin och tryggande premiesättning. Hur antagandena för premiesättningen realiserar följs fortlöpande upp och vid behov justeras premierna för nyförsäljning och en komplettering av försäkringsskulden bokförs för det sålda försäkringsbeståndet.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelsen för OP-Livförsäkrings Ab har godkänt. Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ).

Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till OP Gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna styrs också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

Skadeförsäkringsrisker

Skadeförsäkringsriskerna hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa en precis och tryggande värdering av försäkringsskulden.

Premiesättningen av försäkringarna baserar sig på riskmotsvarighet, dvs. att riskpremien för en försäkring motsvarar åtminstone de försäkringsersättningar som betalas ur försäkringen. Försäkringspremien innehåller också komponenter för operativa kostnader och kapitalkostnader.

Grunderna för riskurvalet (kundurval och kriterierna för det samt grenspecifika beslutsgränser) fastställs i riskpolicyn, som uppdateras årligen, och i anvisningar som kompletterar den. Dokumenten fastställer differentierade beslutsbefogenheter enligt försäkringsriskens storlek samt risker enligt försäkringsgren, vilka anges endast begränsat och efter prövning av ledningsgruppen för Försäkringskunder.

Försäkringsperioderna för skadeförsäkringen är i regel årsförsäkringar eller kortare och förändringarna i försäkringsriskerna kan i regel snabbt överföras till försäkringspremierna. För långfristiga försäkringsgrenar där riskerna eventuellt är oberoende av varandra, hanteras riskerna genom att ställa upp årliga teckningslimiter.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelserna har godkänt. Återförsäkringen sker främst med risk- (det försäkrade objektet) och skadefallspecifika återförsäkringsskydd. Eventuella luckor i återförsäkringsskyddet fylls med noggranna UW-anvisningar. Den risk som tillgången på återförsäkring utgör övervakas aktivt. Oberoende av försäkringsgren återförsäkras stora enskilda risker, till exempel skadekumuler som eventuellt förorsakas av naturkatastrofer eller mänsklig verksamhet.

Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ, fronting). Lokala riskkoncentrationer beaktas vid EML-beräkningen av egendoms- och avbrottsrisker (Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan) och i det EML-genombrottskydd som ingår i återförsäkringsskyddet.

Försäkringsskuldens belopp uppskattas betryggande så att det räcker till för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Det här genomförs så att man först gör en uppskattning av försäkringsskuldens förväntade värde och på det räknar ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger. Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

Skadeförsäkringsriskerna analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstester. Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna begränsas också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

Hantering av marknads- och motpartsrisker i livförsäkrings- och skadeförsäkringsrörelsen

Hantering av strukturella ränterisker och andra risker i placeringerverksamheten

Hanteringen av marknadsriskerna inom liv- och skadeförsäkringsrörelserna omfattar marknadsriskerna i hela balansräkningen, dvs. försäkringsskulden, placeringarna och derivaten. Syftet med placeringerverksamheten är att säkerställa kundernas avkastning, att ge täckning för försäkringsskulden och att placera täckningen räntabelt. I placeringerverksamheten beaktas bland annat den strukturella ränterisk som uppkommer av försäkringsskuldens kassaflödesstruktur samt de övriga krav som försäkringsskulden ställer på investeringstillgångarna och deras likviditet. För detta måste bolagen per försäkringsgren och tillgångsklass specificera de framtida kassaflödena, osäkerheterna kring dem

och orsakerna till osäkerheten. Dessutom ska bolagen i placeringsplanen fastställa och motivera vilka placeringsinstrument som ska täcka vilken del av försäkringsskulden och hur stora avvikelser som tillåts mellan durationen, räntekänsligheten och andra relevanta nyckeltal för placeringsportföljens och försäkringsskuldens kassaflöden. Tillämpningen av skälighetsprincipen inom livförsäkringen påverkar också placeringsverksamhetens mål och risktagningens omfattning.

Granskningen av den strukturella ränterisken, dvs. risken i räntebalansen, börjar med hur väl ränteplaceringarnas och försäkringsåtagandenas kassaflöden har anpassats till varandra (Asset and Liability Management = ALM). Förändringar i räntorna påverkar värdet både på försäkringsskulder och på placeringar och skyddande derivat. Marknadsriskerna i bolagens balansräkning hanteras i enlighet med placeringsplanerna med hjälp av val av placeringsallokeringar och räntesäkring av försäkringsskulden med beaktande av den förväntade avkastningen.

I Solvens II-ramverket och modellen för ekonomiskt kapitalkrav ingår en volatilitetskorrigeringskurva för försäkringsskulden, vilket även medför en kreditspreadrisk. Med tanke på kreditspreadriskens nivå är det viktigt att tillgångarna och skulderna har enhetliga riskprofiler. Differenser mellan ett bolags ränteplaceringar och volatilitetsjusteringsportfölj kan anknyta till landsfördelning, företagslänesektorer, kreditklassificeringar och löptider. Till ränteplaceringar ansluter sig en risk för kreditförlust och försämring av placeringsobjektets rating. Denna risk hanteras med hjälp av tillräcklig diversifiering.

Marknadsriskernas storlek mäts och begränsas med Value at Risk-mätaren och olika känslighetsmätare samt enligt beloppet av det ekonomiska kapitalkravet och solvenskapitalkravet (SCR). Analysen kompletteras med stresstester. Genom att granska fördelningen inom allokeringen enligt tillgångsslag bedömer man försäkringsbolagens riskkoncentrationer på tillgångsklassnivå.

Marknadsriskerna begränsas med risklimiter, som sätts ut i de intjäningslogikspecifika riskpolicyer och placeringsplaner som fastställts av styrelsen. I riskpolicyerna fastställs limiter för marknadsriskerna, som bestäms utifrån limiterna enligt OP Gruppens principer för risktagning. I bolagens placeringsplaner ställs mål för räntesäkringen av de försäkringstekniska avsättningarna. Begränsningar per tillgångsklass fastställs för likvida och illikvida placeringar. Kreditrisken i placeringsportföljen begränsas med kreditklassificeringslimiter. Separata placeringsplaner utarbetas för livförsäkringsbeståndet (ETA 1) och för pensionsförsäkringsbeståndet (ETA 2) som OP-Livförsäkrings Ab övertagit av Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. I placeringsplanerna godkänner försäkringsbolagens styrelser också principerna för användningen av derivat. Placeringsportföljerna begränsas förutom av gruppens riskpolicy och limiter även av de principer för ansvarsfull placering som bolagens styrelser har fastställt.

Försäkringsbolagens placeringsverksamhet ger upphov till en landrisk, eftersom placeringarna sprids geografiskt. Landrisken begränsas genom att sätta ut en maximal limit som beror på den externa ratingen för den stat där risken är belägen (risklandet). Som rating används den rating som ett internationellt ratinginstitut har gett staten. Från OP Gruppens landsvisa maximala limiter allokeras separat bolagsbestämda landslimiter till OP-Livförsäkring och Pohjola Försäkring för att begränsa geografiska koncentrationer i bolagens placeringar. Placeringsriskernas geografiska fördelning följs upp regelbundet.

Försäkringsbolagens försäkringsskuld medför i regel ingen valutarisk, eftersom den i huvudsak är i euro, och för OP-Livförsäkrings del i sin helhet i euro. Av den anledningen riktas också en stor del av de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden till värdepapper i euro eller säkras placeringarnas öppna valutarisk.

Hantering av motpartsrisker

Återförsäkrarnas motpartsrisk hanteras med limiter som är specifika för varje kreditklass och motpart samt i enlighet med placeringsplanerna och principerna för återförsäkring, som fastställts av styrelsen.

Placeringsportföljens motpartsrisk begränsas med risklimiter som ingår i placeringsplanerna. Diversifieringslimiter ställs för både direkta placeringar och för fondplaceringar. En tillräcklig spridning av försäkringsbolagens placeringsportföljer säkerställs med emittentlimiter som ställs i försäkringsbolagens placeringsplaner. Motpartsrisken i derivat begränsas på basis av derivatmotparternas ratingar. I dokumentationen av principerna för användningen av derivat, som godkänts av styrelsen, beskrivs de derivatinstrument som används och verksamhetssätten.

För motpartsrisken reserveras kapital både i modellen för ekonomiskt kapitalkrav och i SCR-beräkningen.

Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet

1. Effektiv ränta på TLTRO III-finansiering

OP Gruppen hade vid slutet av december TLTRO III-finansiering för totalt 12 miljarder euro (16). Räntesatsen för TLTRO III-finansieringen under tiden 23.6.2022–22.11.2022 är för varje transaktion medelvärdet av ECB:s inlåningsräntesats för tiden mellan ifrågavarande transaktions startdatum och 22.11.2022, och därefter ECB:s inlåningsränta. Effekten av de poster som hänför sig till TLTRO III-finansieringen och säkringen av den var under rapportperioden -10 miljoner (103).

Den effektiva räntan har beräknats för TLTRO-finansieringen genom att beakta alla avtalsvillkor för lånet samt ledningens bedömning av förväntade betalningar. Om avtalsvillkoren för lånet eller-ledningens bedömning senare ändras, behandlas ändringarna som ändringar i lånets redovisade värde. Det redovisade bruttovärdet för ett lån beräknas på nytt så att det motsvarar nuvärdet av de på nytt uppskattade kassaflödena, vilket fastställts genom diskontering med utgångspunkt i lånets ursprungliga effektivränta. Den justering som då uppkommer resultatförs.

2. Ibruktagning av IFRS 17 Försäkringsavtal

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023, som är den sista obligatoriska ibruktagningsdagen. Standarden IFRS 17 godkändes av Europeiska unionen 19.11.2021. OP Gruppen har också tillämpat den ändring av standarden IFRS 17 som tillåter ett undantag vid klassificeringen av finansiella tillgångar. Genom detta har en bokföringsmässig asymmetri mellan försäkringsavtalsskulden och de finansiella tillgångar som hänför sig till den eliminerats för de jämförelseuppgifter som justerats på grund av ibruktagningen av IFRS 17. Ändringen har godkänts av Europeiska unionen 8.9.2022.

Standarden IFRS 17 påverkar värderingen och redovisningen av OP Gruppens skade- och livförsäkringsprodukter samt presentationen av dem i bokslutet. Rättigheterna och skyldigheterna i försäkringsavtalen nettas för presentationen i balansräkningen och redovisas bland antingen tillgångar eller skulder. I resultaträkningen redovisas resultat från försäkringstjänster som en mellansumma och separat intäkter från placeringsverksamhet. Dessutom medför den nya standarden ytterligare kvalitativa och kvantitativa krav på noterna, bl.a. om avstämningskalkyler över förändringarna under perioden i nettot av de bokförda värdena på försäkringsavtal samt i analysen av intäkterna från försäkringstjänster enligt värderingskomponent.

Standardens viktigaste mål är att förenhetliga värderingen av försäkringsavtalsskulden globalt; värderingen enligt den nuvarande försäkringsavtalsstandard baserar sig på nationella värderingar. Värderingen enligt IFRS 17 baserar sig på aktuella estimat, liksom försäkringsbolagens solvensberäkning. Standarden IFRS 17 skiljer sig dock från solvensberäkningen i fråga om sitt syfte och sin principiella grund. Det nuvarande förfarandet där försäkringsavtalsskulden kan innehålla underförstådda marginaler för risktagning och framtida vinster upphör. Detta leder till att förändringarna i skulden redovisas transparent.

Betydande ändringar i principerna för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut presenteras nedan.

Standarden IFRS 17 tillämpas på avtal enligt vilka OP Gruppen påtar sig en betydande försäkringsrisk från en annan part. När en värdering görs ska alla explicita eller underförstådda villkor som ingår i avtalet beaktas, men villkor som inte har kommersiell innebörd ska bortses från. Avtal som OP Gruppen innehar och med vilka en betydande försäkringsrisk i underliggande försäkringsavtal överförs till en annan part, klassificeras som återförsäkringsavtal och hör till standardens tillämpningsområde. Försäkringsavtal och återförsäkringsavtal exponerar OP Gruppen också för en finansieringsrisk. Förändringar i skulden som beror på förändringar i antaganden om finansieringsrisken och förändringar på marknaden kan upphävas i resultaträkningen med förändringar i tillgångarnas verkliga värde.

Försäkringsavtal utan direkt resultatandel värderas enligt den allmänna värderingsmodellen (GMM). Den här värderingsmodellen tillämpas på typiska skadeförsäkringsavtal och sådana livförsäkringsavtal som inte uppfyller kriterierna för den värderingsmodell som är baserad på en rörlig avgift (VFA). Försäkringsavtal som har direkt resultatandel värderas enligt VFA-modellen. Sådana avtal är fondförsäkringsavtal med en betydande försäkringsrisk. I samband med det första redovisningstillfället använder OP Gruppen följande kriterier för att bedöma om ett avtal har direkt resultatandel:

- Avtalsvillkoren anger att försäkringstagaren har en resultatandel i en tydligt identifierad grupp av underliggande poster (t.ex. en placeringskorg).
- OP Gruppen förväntar sig att betala ett belopp till försäkringstagaren motsvarande en betydande andel av den avkastning som uppstår vid värdering av de underliggande posterna till verkligt värde.
- OP Gruppen förväntar sig att en betydande andel av en eventuell förändring av de belopp som ska betalas till försäkringstagaren varierar med förändringen av det verkliga värdet på de underliggande posterna.

För den första värderingen identifieras och grupperas försäkringsavtalen i portföljer på basis av avtal som är föremål för likartade risker och som förvaltas tillsammans. Försäkringsavtalen värderas som grupper av försäkringsavtal, som bildas med hjälp av försäkringsklass, kundgrupp och kohortår. Avtalen grupperas vidare på basis av deras lönsamhet. Om en grupp av avtal vid det första redovisningstillfället är en grupp av förlustavtal eller om en existerande grupp blir en grupp av förlustavtal, redovisas förlusten omedelbart i resultatet.

Anskaffningskostnaderna för försäkringsavtalen aktiveras i tillgångarna i balansräkningen till den del som de kan anses hänföra sig till förnyelsen av avtalen. De aktiverade anskaffningskostnaderna hänförs med hjälp av erfarenhetsbaserade data till framtida grupper av försäkringsavtal med användning av en systematisk och rationell metod. De redovisas i balansposten Övriga tillgångar. De aktiverade kassaflödena tas bort och inkluderas i värderingen av den relaterade nya gruppen av försäkringsavtal vid det första redovisningstillfället. OP Gruppen bedömer regelbundet möjligheten till återvinning av en tillgång för kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal. Om fakta och omständigheter tyder på att tillgången kan behöva skrivas ned, ska nedskrivningen redovisas i resultatet. Detta tillämpas på de skadeförsäkringsprodukter där vanligtvis en del av kunderna förnyar korta ettåriga försäkringar, vilket innebär att aktiveringskriterierna uppfylls.

En grupp av försäkringsavtal ska redovisas från och med den av följande tidpunkter som infaller först:

- början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av avtal
- den dag då den första inbetalningen från en försäkringstagare i gruppen förfaller till betalning
- den dag då en grupp av avtal blir förlustavtal.

I början består balansvärdet för gruppen av försäkringsavtal av summan av följande komponenter:

- kapitalvärdet på kassaflöden vilka orsakats av fullföljandet av avtal och vilket justerats med pengars tidsvärde
- en riskjustering som avspeglar OP Gruppens riskvillighet
- den avtalsenliga marginalen som är en restpost och representerar ej intjänad vinst.

Om den avtalsenliga marginalen är negativ, är gruppen av avtal förlustavtal och förlusten resultatförs genast.

I kassaflödena från grupperna av försäkringsavtal inkluderas följande poster:

- kassaflöden som är inom gränsen för ett avtal och som har ett direkt samband med fullföljandet av avtalet (t.ex. skötselavgifter, administrationskostnader och kostnader för ersättningsverksamheten samt nettoprovisionskostnader), inbegripet kassaflöden där OP Gruppen kan bestämma över storleken eller tidpunkterna
- placeringskomponenter som är nära förbundna med försäkringsavtal som utgör värdförsäkringsavtal
- eventuella inbäddade derivat som har ett nära samband med de försäkringsavtal som utgör värdförsäkringsavtal
- löfte som eventuellt ingår i försäkringsavtalen att leverera separata icke-försäkringstjänster eller varor då det är fråga om ett anknutet kassaflöde.

I en del livförsäkringsavtal ingår placeringskomponenter som fastställs beroende på avtalstypen. Kostnaderna för de här placeringskomponenterna redovisas separat från övriga kostnader för försäkringstjänster.

Senare, vid slutet av varje rapportperiod, ska det redovisade värdet i balansräkningen för en grupp av försäkringsavtal omfatta:

- skulden för återstående försäkringsskydd (LRC), som omfattar rapportdagens värderingar av de komponenter som fastställts vid det första redovisningstillfället, kapitalvärdet på kassaflödena för avtal som avser framtida tjänst och värdet av den avtalsenliga marginalen
- skulden för inträffade skador (LIC), som omfattar sådana ersättningar och kostnader för tidigare tjänster som är fördelade på gruppen av försäkringsavtal per tidpunkten i fråga och som ännu inte har betalats samt ersättningar som har erlagts men ännu inte rapporterats.

Vid värderingen av grupper av försäkringsavtal avspeglar uppskattningarna av framtida kassaflöden de antaganden om framtiden som görs vid värderingstidpunkten; som diskonteringsränta används räntorna vid värderingstidpunkten, och uppskattningen av riskjusteringen för icke-finansiell risk justeras. De diskonteringsräntor som används för att fastställa den ränta som ska löpa på den avtalsenliga marginalen är för avtal enligt GMM-modellen den locked-in-ränta som fastställts i början för gruppen av avtal och för avtal enligt VFA-modellen räntan vid rapporttidpunkten.

Den avtalsenliga marginalen utgör ej intjänad vinst för gruppen av försäkringsavtal, och den värderas via resultatet för varje period till ett belopp som avspeglar de tjänster som har producerats under perioden i fråga i enlighet med gruppen av försäkringsavtal. Det belopp som intäktsförs fastställs:

- genom att identifiera de försäkringsskyddsenheter som ingår i gruppen av försäkringsavtal. Antalet försäkringsskyddsenheter som ingår i en grupp är den mängd försäkringsskydd som enligt avtalen i gruppen ska produceras och som fastställs genom att för varje avtal beakta de förmåner som i enlighet med avtalet har beviljats samt avtalets löptid
- genom att fördela den avtalsenliga marginalen som ingår i avtalet vid slutet av perioden (innan något resultatförs för att återspegla de tjänster som producerats under perioden) som lika stora poster på varje försäkringsskyddsenhet som produceras under granskningsperioden och som det förväntas att ska produceras i framtiden
- genom att resultatföra det belopp som fördelats på de försäkringsskyddsenheter som producerats under perioden.

I OP Gruppen fastställs försäkringsskyddsenheter för ett avtals prognostiserade livscykel. För typiska korta skadeförsäkringsavtal är tolkningen att försäkringstjänster tillhandahålls jämnt under försäkringsskyddets löptid, och som grund för en skydds-enhet på försäkringsgruppsnivå används de premier som fås för avtal som hör till samma försäkringsgrupp. Intäktsföringen under den prognostiserade livscykeln för livförsäkringsprodukters avtalsenliga marginal påverkas, beroende på

avtalstypen, av besparingsbeloppet per grupp, avtalets förväntade längd, ersättnings- eller besparingssumman, annulleringar och kommande premier. Fördelningen av den avtalsenliga marginalen och grunden för skyddsensheterna varierar enligt försäkringslag: För sparförsäkringsprodukter utgörs grunden av sparbeloppets utveckling, och för risklivförsäkringar av risksummans utveckling. Under jämförelseåret 2022 är dock premien grunden för risklivförsäkringar.

I VFA-modellen ingår bolagets andel av förändringarna i verkligt värde på de underliggande placeringarna i den avtalsenliga marginalen som ändras varje rapportdag.

Återförsäkringsavtalen grupperas enligt samma princip som direktförsäkringar, men dessutom grupperas de i proportionella och icke-proportionella återförsäkringsavtal. Det första redovisningstillfället för innehavda återförsäkringsavtal är det tidigare av följande:

- Början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av återförsäkringsavtal. Om den här dagen är senare än början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av återförsäkringsavtal, ska redovisningen fördröjas till det underliggande försäkringsavtalets första redovisningstillfälle.
- Den dag då den grupp av underliggande direktförsäkringar som är förlustavtal har redovisats och OP Gruppen har ingått återförsäkringsavtal antingen samma dag eller tidigare i en grupp av återförsäkringsavtal som har anknytning till gruppen av direktförsäkringar.

OP Gruppen ska justera den avtalsenliga marginal som ingår i avtalet för en grupp av innehavda återförsäkringsavtal, och till följd av detta redovisa en intäkt, när den redovisar en förlust vid det första redovisningstillfället för en grupp av förlustavtal avseende underliggande försäkringsavtal eller när förlustavtal avseende underliggande försäkringsavtal läggs till i en grupp. Denna justering av den avtalsenliga marginalen och de intäkter som blir följden fastställs genom att multiplicera:

- den redovisade förlusten för de underliggande försäkringsavtalen med
- den procentuella andelen skador avseende de underliggande försäkringsavtalen som OP Gruppen förväntar sig att återvinna från gruppen av innehavda återförsäkringsavtal.

Intäkterna från en grupp av försäkringsavtal redovisas i resultaträkningen på raden Premieintäkter, och den utgörs av värderingen av följande komponenter: framtida kassaflöden, riskjusteringar för icke-finansiell risk och den avtalsenliga marginalen. De kostnadsposter som hänför sig till gruppen av försäkringsavtal utgörs av försäkringsersättningar för inträffade skador, förluster hänförliga till förlustavtal, förändringar som anknyter till tidigare perioder samt driftskostnader, och de redovisas på raden Kostnader för försäkringstjänster. De kostnader och intäkter som hänför sig till återförsäkringsavtal redovisas på raden för nettointäkter från återförsäkringsavtal. Resultatposten Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal omfattar effekten av förändringen i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalssskuldens värde samt effekten av tidens gång, alltså upplösningen av diskonteringen. Dessutom omfattar posten tillämpning av alternativet riskminskning (risk mitigation) på vissa livförsäkringsavtal. Tillämpningen av det här alternativet gör det möjligt att justera redovisningen av avtalen enligt VFA-modellen så att de förändringar i kassaflödena som hör till en säkrad position i fråga om finansieringsrisken överförs från den avtalsenliga marginalen till resultaträkningen. I balansräkningen redovisas framtida kassaflöden i anslutning till avtalen till nettobelopp, och de grupperas på portföljnivå i antingen försäkringsavtalssskulder eller försäkringsavtalstillgångar samt på portföljnivå i återförsäkringsavtalssskulder eller återförsäkringsavtalstillgångar. Det nuvarande redovisningssättet enligt kostnadsslag i resultaträkningen ändras i och med IFRS 17, då en andel av personalkostnaderna, avskrivningarna och de övriga rörelsekostnaderna tas upp i beräkningen av försäkringsavtalssskulden enligt IFRS 17 och redovisas i posten kostnader för försäkringstjänster.

OP Gruppen har gjort följande betydande val i fråga om redovisningsprinciperna:

- Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal för perioden inkluderas i resultatet; diskonteringskurvorna härleds som summan av den riskfria räntan och likviditetspremien som är beroende av försäkringsavtalens egenskaper (s.k. bottom up-metod), långa räntor extrapoleras. På motsvarande sätt omklassificeras placeringarna i anslutning till försäkringsavtalssskulden så att deras verkliga värde redovisas i resultatet. På den första tillämpningsdagen upphör det tillfälliga undantag som gällde aktieplaceringar och var tillåtet enligt standarden IFRS 4.
- Ett riskminskningsalternativ tillämpas för vissa avtal enligt VFA-modellen som säkras i enlighet med målet och strategin för hanteringen av marknadsrisker i räntebalansen. Genom detta elimineras asymmetrin i resultatet.
- Cost of Capital-metoden tillämpas för att fastställa riskjusteringen.
- OP Gruppen tillämpar inte premiefördelningsmetoden (PAA) eller alternativet att förena flera årskohorter till samma grupp, vilket tillåts enligt standarden IFRS 17 som godkänts av Europeiska unionen.

På försäkringsavtalen tillämpas vid övergången till IFRS 17 den modifierade retroaktiva metoden på alla typiska skadeförsäkringsavtal som den fullständiga retroaktiva metoden inte kan tillämpas på. Modifiering tillämpas särskilt för att justera redan inträffade kassaflöden och för att fastställa diskonteringsräntan. Om det inte till alla delar finns tillgång till fullständiga data för att tillämpa den fullständiga retroaktiva metoden, ska den modifierade retroaktiva metod som tillåts enligt standarden tillämpas på situationer där det är möjligt att använda rimliga och verifierbara uppgifter som kan fås fram utan onödiga kostnader eller insatser. Resultatet av övergången enligt den modifierade retroaktiva metoden kommer att ligga mycket nära resultatet av en tillämpning av den fullständiga retroaktiva metoden.

Dessutom tillämpas övergångsmetoden enligt verkligt värde på livförsäkringsavtal samt på andra skadeförsäkringsavtal på vilka den modifierade retroaktiva metoden inte tillämpas. Alla avtal grupperas portföljvis i en övergångskohort enligt det alternativ som övergångsbestämmelserna tillåter. Den fullständiga retroaktiva metoden är den primära övergångsmodellen, men den måste kunna tillämpas utan att använda till exempel i efterhand erhållen information om kassaflöden som erhållits och betalats före övergången, uppskattningar och ändringar av dem specificerat för varje grupp av försäkringsavtal med beaktande av avtalens begynnelseår.

Som en följd av övergången till IFRS 17 minskar OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Vid kalkyleringen enligt konglomeratlagen används Solvens II-värderingar, varför denna ändring i OP Gruppens eget kapital inte påverkar kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen.

Förändringar i eget kapital vid övergångstidpunkten 1.1.2022 specificeras i tabellen nedan. Eget kapital ökade till följd av de aktiverade anskaffningskostnaderna för skadeförsäkringen som redovisas i Övriga tillgångar och som uppgick till 238 miljoner euro. Försäkringsavtalssskulderna värderade i enlighet med standarden IFRS 17 var vid övergångstidpunkten större än försäkringssskulderna värderade enligt standarden IFRS 4, vilket minskade det egna kapitalet. Den riskjustering som ska läggas till försäkringsavtalssskulderna enligt IFRS 17 var större än den marginal som ingår i beräkningen enligt IFRS 4.

Den uppskattade effekten på eget kapital av övergången till IFRS 17 per 1.1.2022

Mn €	Fonden				Totalt
	Andels- kapital	för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	
Eget kapital 31.12.2021	3 459	323	2 184	8 090	14 057
Effekten av skadeförsäkringen vid övergångstidpunkten		-121		324	202
Effekten av livförsäkringen vid övergångstidpunkten		-99		-123	-223
Effekten av koncernjusteringar		15		4	19
Förändring i uppskjuten skattefordran/skatteskuld				-51	-51
Effekten av övergången till IFRS 17 per 1.1.2022 totalt		-205		153	-52
Eget kapital 1.1.2022 (hänförligt till moderföretagets ägare)	3 459	118	2 184	8 244	14 004

OP Gruppens resultat före skatt 2022 värderat enligt standarden IFRS 17 uppskattas vara 100–140 miljoner euro mindre än resultatet före skatt 2022 som rapporterats i bokslutskommunikén (1 265 miljoner euro). Resultatskillnaden beror huvudsakligen på förändringen i livförsäkringens resultat, som beror på bl.a. periodiseringskillnader för resultatet. Till skillnaden bidrog dessutom förändringar i avsättningarna för kommande kundåterbärningar till följd av ränteuppgången. Det att IFRS 17 träder i kraft har inga konsekvenser för försäkringsavtalens totala lönsamhet. Det kan förekomma skillnader i tidpunkten för intäktsföringen mellan värderingsmodellerna i standarden IFRS 4 och standarden IFRS 17.

I resultaträkningen ersätts Försäkringsnetto av Resultat från försäkringstjänster. I Resultat från försäkringstjänster ingår Premieintäkter och Kostnader för försäkringstjänster. Premieintäkter omfattar intäktsföringen av den avtalsenliga marginalen (CSM), förändring i förväntade ersättningar och driftskostnader samt riskjusteringar för perioden, samt förändringar i tidigare perioders premier. Kostnader för försäkringstjänster omfattar driftskostnader för försäkringsavtal, försäkringsersättningar för skador som inträffat och förluster för avtal som är förlustavtal samt förändringar som hänför sig till tidigare perioder. Driftskostnader för försäkringsavtal omfattar rörelsekostnader och nettoprovisionskostnader. Deras andel inkluderas i resultaträkningen i resultatet från försäkringstjänster. Nettointäkter från återförsäkringsavtal redovisas i resultaträkningen på en egen rad som en del av Resultatet från försäkringstjänster.

En ny resultatpost är Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal. I posten ingår effekten av förändringen i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalssskuldens värde samt effekten av tidens gång, alltså upplösningen av diskonteringen. Dessutom omfattar posten tillämpning av alternativet riskminskning (risk mitigation) på vissa livförsäkringsavtal. Tillämpningen av det här alternativet gör det möjligt att justera redovisningen av avtalen enligt VFA-modellen så att de förändringar i kassaflödena som hör till en säkrad position i fråga om finansieringsrisken överförs från den avtalsenliga marginalen till resultaträkningen. Detta fungerar som en motpost för värdeförändringen i säkringsportföljen.

I Nettointäkter från placeringsverksamhet redovisas avkastningen på placeringstillgångarna till verkligt värde. Nettointäkter från placeringsverksamhet tillsammans med finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal visar resultatet av placeringsverksamheten.

De kostnader som redovisas i resultaträkningen minskade, eftersom driftskostnaderna för försäkringsavtalen som ska värderas i enlighet med standarden IFRS 17 överfördes till resultatet från försäkringstjänster. Även resultatposten OP-bonus till ägarkunder minskade, eftersom bonuskassaflödena som betalas för försäkringsavtal inkluderas i kassaflödena enligt IFRS 17-redovisningen, varvid de ingår i resultatet från försäkringstjänster.

Tillgångarna i OP Gruppens balansräkning omfattar återförsäkringsavtalsstillgångarna i de avtal som värderas enligt standarden IFRS 17. De aktiverade anskaffningskostnaderna för skadeförsäkringen redovisas i posten Övriga tillgångar. I skulderna i balansräkningen ersatte försäkringsavtalssskulder försäkringsskulder enligt standarden IFRS 4.

I eget kapital minskade fonden för verkligt värde, eftersom placeringar som hänför sig till försäkringsavtalssskulden i skade- och livförsäkringen har omklassificerats så att deras verkliga värde nu i sin helhet redovisas via resultaträkningen i enlighet med det alternativ som standarden IFRS 17 tillåter.

Beloppet av den avtalsenliga marginalen vid övergångstidpunkten 1.1.2022 var uppskattningsvis 780 miljoner euro, varav livförsäkringens andel är uppskattningsvis 690 miljoner euro och skadeförsäkringens andel uppskattningsvis 90 miljoner euro. Inom skadeförsäkring är avtalen huvudsakligen ett år långa. För nya försäkringsavtal uppkommer vid början av perioden avtalsenlig marginal, som fördelas under perioden. I livförsäkringen kan den avtalsenliga marginalen för långa avtal fördelas i resultatet under flera årtionden. Vid nyförsäljning uppkommer det också ny avtalsenlig marginal för befintliga bestånd. Intäktsföringen av den avtalsenliga marginalen i relation till en ny CSM var under jämförelseåret cirka 7 procent. Under jämförelseåret fastställdes risklivförsäkringens skyddsenheter med hjälp av premier, och från början av 2023 används risksummor för skyddsenheter. Förändringen har ingen betydande inverkan på OP Gruppens resultat.

Skillnader mellan solvensberäkning enligt Solvens II och värdering enligt IFRS 17

IFRS 17 förändrar värderingen av försäkringsavtal för de avtals del som standarden tillämpas på. Värderingen är marknadsbaserad och närbesläktad med värdering för solvensberäkningen enligt Solvens II. Utgångspunkten är huvudsakligen samma kassaflöden från försäkringsavtal som i solvensberäkningen. De här kassaflödena diskonteras med en riskfri ränta och en likviditetspremie. Den riskfria räntan är samma riskfria ränta som för solvensberäkningen, och likviditetspremien motsvarar volatilitetskorrigeringen för solvensberäkningen, men dess storlek fastställs på basis av naturen av och placeringsuniversum för försäkringsavtalssskulden hos gruppens försäkringsbolag. Till försäkringsavtalens värde läggs en riskjustering som beräknats med Cost-of-capital-metoden och som begreppsmässigt motsvarar solvensberäkningens riskmarginal, men den har beräknats med bolagets egna parametrar. Som en del av försäkringsavtalssskulden enligt IFRS 17 avsätts en avtalsenlig marginal som periodiserar vinsterna från försäkringsavtalen under försäkringsskyddets löptid. I solvensberäkningen avdras inte en post som motsvarar den avtalsenliga marginalen från kapitalbasmedlen, utan vinsten från försäkringsavtalen ökar kapitalbasmedlen genast vid det första värderingstillfället för ett avtal. I tillgångarna i balansräkningen aktiveras den andel av anskaffningskostnaderna för försäkringsavtalen enligt IFRS 17 som anses hänföra sig till framtida årskohorter. I Solvens II-kapitalbasen beaktas emellertid inte aktiverade anskaffningskostnader.

3. Ändringar i resultaträknings- och balansräkningsschemana 2023

OP Gruppen ändrade 1.1.2023 sina officiella resultaträknings- och balansräkningsscheman för bokslutet. De viktigaste ändringarna i resultaträknings- och balansräkningsschemana är följande:

- a) Raderna Intäkter totalt och Kostnader total har tagits bort, eftersom intäkterna från och kostnaderna för försäkringsrörelsen (exempelvis personalkostnaderna) efter att standarden IFRS 17 trätt i kraft 1.1.2023 redovisas på raden Resultat från försäkringstjänster.
- b) Underraderna till Räntenetto (Ränteutgifter och Räntekostnader) och till Provisionsnetto (Provisionsintäkter och Provisionskostnader) redovisas som specificerade.
- c) Nedskrivningar av fordringar flyttades från slutet av resultaträkningen till rörelseposterna efter räntenettet.
- d) De nya posterna enligt standarden IFRS 17 Resultat från försäkringstjänster och Finansiella nettointäkter från försäkringsavtal har lagts till resultaträkningen. Den tidigare raden för försäkringsrörelsen Försäkringsnetto har tagits bort.
- e) Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel redovisas på en egen rad separat från Nettointäkter från placeringsverksamhet. Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel omfattar endast bankrörelsens och gruppfunktionernas poster. Nettointäkter från placeringsverksamhet omfattar nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via totalresultatet, nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, nettointäkter från förvaltningsfastigheter, nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, dotterföretags och samarbetsarrangemangs resultat samt nettointäkter från livförsäkringens skulder för placeringsavtal värderade i enlighet med standarden IFRS 9.
- f) Affärsrörelsens kostnadsposter Personalkostnader, Avskrivningar och nedskrivningar samt Övriga rörelsekostnader redovisas huvudsakligen liksom tidigare som OP Gruppens kostnader totalt. Men efter de här posterna har posten Överföringar till resultat från försäkringstjänster lagts till. Den anger en hur stor del av de här kostnaderna som redovisas i Resultat från försäkringstjänster.
- g) En ny rad i resultaträkningen är Rörelsevinst. Efter Rörelsevinst redovisas OP-bonus före raden Resultat före skatt. Raden OP-bonus omfattar inte längre OP-bonus för försäkringsrörelsen, eftersom den bonusen redovisas i resultatet från försäkringstjänster.
- h) I balansräkningen redovisas de nya balansposterna enligt standarden IFRS 17 Försäkringsavtalsstillgångar, Återförsäkringsavtalsstillgångar, Försäkringsavtalssskulder och Återförsäkringsavtalssskulder.
- i) I balansräkningsposten Skulder för placeringsavtal redovisas livförsäkringens placeringsavtal som värderas i enlighet med standarden IFRS 9.

Resultaträkning

	Förklaring till ändringen i uppställningen:
Ränteintäkter	b) Ny rad
Räntekostnader	b) Ny rad
Räntenetto	Ingen ändring
Nedskrivningar av fordringar	c) Bytt plats i uppställningen
Provisionsintäkter	b) Ny rad
Provisionskostnader	b) Ny rad
Provisionsnetto	Ingen ändring
Premieintäkter	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Kostnader för försäkringstjänster	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Nettointäkter från återförsäkringsavtal	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Resultat från försäkringstjänster	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	e) Ny rad
Nettointäkter från placeringsverksamhet	e) Postens innehåll har ändrats
Övriga rörelseintäkter	Ingen ändring
Personalkostnader	Ingen ändring
Avskrivningar och nedskrivningar	Ingen ändring
Övriga rörelsekostnader	Ingen ändring
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	f) Ny rad som hänför sig till ibruktagningen av standarden IFRS 17
Rörelsekostnader	f) Ny rad som hänför sig till ibruktagningen av IFRS 17
OP-bonus till ägarkunder	g) Postens innehåll har ändrats
Rörelsevinst (-förlust)	g) Ny rad
Resultat före skatt	Ingen ändring
Inkomstskatt	Ingen ändring
Periodens resultat	Ingen ändring

Balansräkning

	Förklaring till ändringen i uppställningen:
Kontanta medel	Ingen ändring
Fordringar på kreditinstitut	Ingen ändring
Fordringar på kunder	Ingen ändring
Derivatinstrument	Ingen ändring
Investeringsstillgångar	Ingen ändring
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	Ingen ändring
Försäkringsavtalstillgångar	h) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Återförsäkringsavtalstillgångar	h) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Immateriella tillgångar	Ingen ändring
Materiella tillgångar	Ingen ändring
Övriga tillgångar	Ingen ändring
Skattefordringar	Ingen ändring
Tillgångar totalt	Ingen ändring
Skulder till kreditinstitut	Ingen ändring
Skulder till kunder	Ingen ändring
Derivatinstrument	Ingen ändring
Försäkringsavtalsskulder	h) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Återförsäkringsavtalsskulder	h) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Skulder för placeringsavtal	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Skuldebrev emitterade till allmänheten	Ingen ändring
Avsättningar och övriga skulder	Ingen ändring
Skatteskulder	Ingen ändring
Efterställda skulder	Ingen ändring
Skulder totalt	Ingen ändring
Eget kapital	Ingen ändring
Andelskapital	Ingen ändring
Medlemsandelar	Ingen ändring
Avkastningsandelar	Ingen ändring
Fonden för verkligt värde	Ingen ändring
Övriga fonder	Ingen ändring
Ackumulerade vinstmedel	Ingen ändring
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Ingen ändring
Eget kapital totalt	Ingen ändring
Skulder och eget kapital totalt	Ingen ändring

Not 4. Segmentrapportering

Rörelsesegment

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank, Företagsbank och Försäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet "Gruppfunktioner". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Segmentindelningen och presentationen baserar sig på ledningens rapportering. Segmentens resultat och lönsamhet följs upp på planet resultat före skatt.

I rörelsesegmentet Hushållsbank ingår som bolag andelsbankerna, OP Hem, OP Detaljkunder Abp, OP-Bostadslånebanken Abp och Pivo Wallet Oy. Räntenettet är den största intäktsposten i segmentet. Intäkter genereras också som provisionsintäkter och från placeringsverksamheten. Kostnaderna består främst av personalkostnader och ICT-kostnader samt kostnader för kontorsnätet och OP-bonus till ägarkunderna. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

I rörelsesegmentet Företagsbank ingår som bolag OP Företagsbanken Abp (exkl. centralbanksfunktionerna), OP Säilytys Oy, OP Kapitalförvaltning Ab, OP Kiinteistösihtous Oy och OP-Fondbolaget Ab. Räntenettet är den största inkomstposten i segmentet. Intäkter genereras också som provisionsintäkter från bankrörelsen och kapitalförvaltningen samt från placeringsverksamheten. Kostnaderna utgörs till största delen av personalkostnader och ICT-kostnader. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

I rörelsesegmentet Försäkring ingår OP Gruppens skadeförsäkringsbolag Pohjola Försäkring Ab samt livförsäkringsbolaget OP-Livförsäkrings Ab. Till segmentets produkter hör skadeförsäkringar och livförsäkringar för företagskunder och privatkunder. Affärsrörelsens intäkter består till största delen av premieintäkter, provisionsintäkter och nettointäkter från placeringsverksamheten. De mest betydande riskerna i segmentet Försäkring är försäkrings- och placeringsriskerna.

Segmentet Övrig rörelse omfattar de funktioner som stöder de övriga segmenten. Till segmentet hör merparten av OP Andelslag och OP Företagsbanken Abp:s centralbanksfunktioner. Kostnaderna för tjänster som stöder rörelsesegmenten allokeras till segmenten som tjänstebiteringar. Intäkterna i segmentet Gruppfunktioner består främst av intäkter från centralbanksrörelsen samt OP Gruppens interna debiteringar som redovisas bland övriga rörelseintäkter.

Principer för upprättandet av segmentrapporteringen

Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Till rörelsesegmenten har allokerats de intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som direkt ansetts höra till eller som på goda grunder kan allokeras till respektive rörelsesegment. De intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten och koncernelimineringarna mellan rörelsesegmenten rapporteras i kolumnen "Koncernelimineringar".

Resultatet för Januari–december 2022, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Räntenetto	1 194	457	-5	-62	35	1 618
varav interna nettoresultat före skatt		-35		35		
Försäkringsnetto			901		-12	889
Provisionsnetto	773	166	73	0	-6	1 005
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-9	136	-230	-11	-34	-149
Övriga rörelseintäkter	39	18	36	657	-686	63
Intäkter totalt	1 996	776	774	583	-703	3 426
Personalkostnader	455	95	150	195	-1	894
Avskrivningar och nedskrivningar	53	8	51	103	-2	214
Övriga rörelseintäkter	720	218	263	376	-704	874
Kostnader totalt	1 229	321	464	674	-708	1 981
Nedskrivningar av fordringar	-96	-18	0	0	0	-115
OP-bonus till ägarkunder	-168	-20	-21		0	-209
Tillfälligt undantag (overlay approach)			143	0	0	143
Resultat före skatt	502	416	433	-91	4	1 265

Nettointäkterna från OP Företagsbankens filialer i Baltikum var totalt 30 miljoner euro.

Resultatet för Januari–december 2021, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Räntenetto	959	414	-2	10	29	1 409
varav interna nettoresultat före skatt		-9		9		
Försäkringsnetto			754		-11	743
Provisionsnetto	753	204	96	-2	-18	1 034
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-16	171	288	-5	-62	376
Övriga rörelseintäkter	78	97	0	684	-804	54
Intäkter totalt	1 773	886	1 135	687	-866	3 616
Personalkostnader	447	93	160	216	-1	914
Avskrivningar och nedskrivningar	69	14	66	137	-2	283
Övriga rörelseintäkter	705	211	267	444	-819	810
Kostnader totalt	1 221	318	493	797	-822	2 007
Nedskrivningar av fordringar	-84	-74	0	0	0	-158
OP-bonus till ägarkunder	-165	-20	-21		0	-205
Tillfälligt undantag (overlay approach)			-117		-1	-118
Resultat före skatt	304	474	504	-109	-46	1 127

Nettointäkterna från OP Företagsbankens filialer i Baltikum var totalt 29 miljoner euro.

Värdeförändringen som beror på marknadsförändringar i derivatkontrakt mellan Företagsbank och Hushållsbank elimineras i koncernen.

Balansräkning 31.12.2022, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	52	154	0	34 797		35 004
Fordringar på kreditinstitut	29 713	310	904	13 173	-43 302	798
Derivatinstrument	1 266	5 612	76	169	-3 007	4 117
Fordringar på kunder	70 729	27 803	0	383	-369	98 546
Investeringsstillgångar	537	298	8 714	20 485	-9 280	20 754
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			11 597			11 597
Immateriella tillgångar	23	181	717	202	29	1 153
Materiella tillgångar	285	4	2	136	-4	423
Övriga tillgångar	635	1 756	1 201	-493	-280	2 819
Skattefordringar	137	3	91	24	48	303
Tillgångar totalt	103 378	36 120	23 304	68 877	-56 163	175 516
Skulder till kreditinstitut	11 615	-36	65	42 621	-41 965	12 301
Derivatinstrument	1 667	5 295	60	443	-3 033	4 432
Skulder till kunder	63 951	14 043		4 876	-1 402	81 468
Försäkringsskuld			7 638			7 638
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			11 662			11 662
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16 941	1 672		23 537	-4 711	37 438
Avsättningar och övriga skulder	846	891	382	1 954	-224	3 849
Skatteskulder	514	2	117	372	4	1 008
Efterställda skulder	0	-51	380	1 435	-380	1 384
Skulder totalt	95 535	21 816	20 303	75 239	-51 712	161 181
Eget kapital						14 335

Nettotillgångarna hos OP Företagsbankens filialer i Baltikum var 619 miljoner euro.

Balansräkning 31.12.2021, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	57	183	0	32 606	0	32 846
Fordringar på kreditinstitut	26 228	138	1 908	13 950	-41 683	541
Derivatinstrument	324	3 441	85	271	-653	3 467
Fordringar på kunder	70 952	25 666	0	580	-251	96 947
Investeringsstillgångar	624	492	9 472	21 714	-9 356	22 945
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			13 137		0	13 137
Immateriella tillgångar	27	189	768	234	-5	1 212
Materiella tillgångar	299	4	13	137	-7	446
Övriga tillgångar	397	567	988	827	-360	2 419
Skattefordringar	48	0	26	19	49	141
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning			8		0	8
Tillgångar totalt	98 957	30 679	26 405	70 337	-52 267	174 110
Skulder till kreditinstitut	12 196	111	68	43 439	-39 163	16 650
Derivatinstrument	285	2 553	27	117	-715	2 266
Skulder till kunder	62 222	15 448		2 801	-2 573	77 898
Försäkringsskuld			8 773			8 773
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			13 210			13 210
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16 420	1 406		21 355	-4 286	34 895
Avsättningar och övriga skulder	707	776	430	1 454	-232	3 134
Skatteskulder	471	11	226	399	1	1 109
Efterställda skulder			380	1 994	-392	1 982
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för försäljning			8		0	8
Skulder totalt	92 301	20 304	23 123	71 559	-47 360	159 926
Eget kapital						14 184

Nettotillgångarna hos OP Företagsbankens filialer i Baltikum var 1 677 miljoner euro.

Noter till resultaträkningen

Not 5. Räntenetto

Mn €	2022	2021
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut	111	0
Fordringar på kunder		
Krediter	1 623	1 238
Finansiella leasingfordringar	35	31
Totalt	1 658	1 269
Skuldebrev		
Värderade till verkligt värde via resultatet	0	0
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	66	52
Upplupet anskaffningsvärde	0	0
Totalt	66	52
Derivatinstrument		
Säkring av verkligt värde	-43	-144
Säkring av kassaflöde	43	49
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	-17	-4
Övriga	0	
Totalt	-16	-99
Skulder till kreditinstitut		
Negativa räntor	-23	172
Skulder till kunder		
Negativa räntor	24	35
Övriga	24	12
Totalt	1 843	1 441
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-2	-1
Skulder till kunder	82	12
Skuldebrev emitterade till allmänheten	207	136
Efterställda skulder		
Kapitallån		0
Övriga	35	58
Totalt	35	58
Derivatinstrument		
Säkring av verkligt värde	-159	-262
Övriga	-40	-35
Totalt	-200	-296
Fordringar på kreditinstitut		
Negativa räntor	75	120
Övriga	14	5
Totalt	211	34
Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning	1 632	1 408
Säkringsinstrument	-481	-154
Värdeförändringar i de säkrade posterna	467	156
Räntenetto totalt	1 618	1 409

Beräknat med effektivräntemetoden uppgick ränteintäkterna till totalt 1 770 (1 472) miljoner euro.

Not 6. Försäkringsnetto

Mn €	2022	2021
Premieintäkter, netto		
Premieinkomst	1 606	1 543
Återförsäkrares andel	-6	14
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-14	-13
Återförsäkrares andel	0	0
Totalt	1 587	1 545
Ersättningar, netto		
Betalda ersättningar	-1 043	-892
Återförsäkrares andel	35	47
Förändring i avsättning för oreglerade skador*	130	-5
Återförsäkrares andel	148	17
Totalt	-731	-834
Övriga poster i skadeförsäkring	-2	-1
Livförsäkringens riskrörelse	35	34
Försäkringsnetto totalt	889	743

* I posten ingår -286 miljoner euro (-42) till följd av ändringar i beräkningsgrunden för försäkringsskulden.

Not 7. Provisionsintäkter, netto

Januari–december 2022, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Provisionsintäkter						
Utlåning	104	48		0	-1	150
Inlåning	22	3		0	0	25
Betalningsrörelse	298	32		11	-12	329
Värdepappersförmedling	8	22			-8	22
Värdepappersemissioner	0	6		0	0	6
Fonder	47	237	90	0	-109	265
Kapitalförvaltning	33	27		1	-13	48
Juridiska tjänster	27	0			0	27
Garantier	12	13		0	0	25
Bostadsförmedling	72				0	72
Försäkringsförmedling	96		27		-70	53
Livförsäkringens belastningsinkomst			87			87
Hälsa- och välbefinnandetjänster			1		0	1
Övriga	94	8	0	2	-90	15
Totalt	814	395	206	14	-302	1 126
Provisionskostnader						
Utlåning	0	2		0	-1	0
Betalningsrörelse	29	3	1	2	-10	25
Värdepappersförmedling		4	0	0	0	4
Värdepappersemissioner	0	4		0	-4	0
Fonder		110	0		-109	1
Kapitalförvaltning		9	0	4		13
Garantier		0				0
Försäkringsförmedling	-5		131		-70	56
Hälsa- och välbefinnandetjänster			0		0	0
Övriga	16	98		8	-102	21
Totalt	41	229	133	15	-296	121
Provisionsintäkter, netto, totalt	773	166	73	0	-6	1 005

Januari–december 2021, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Provisionsintäkter						
Utlåning	96	51		0	-1	146
Inlåning	21	3		0	0	24
Betalningsrörelse	282	39		12	-12	321
Värdepappersförmedling	11	28			-10	28
Värdepappersemissioner	0	6			0	6
Fonder	47	253	95	0	-115	279
Kapitalförvaltning	30	40		1	-25	45
Juridiska tjänster	25	0			0	25
Garantier	11	13		0	0	24
Bostadsförmedling	78				0	78
Försäkringsförmedling	106		24		-76	53
Livförsäkringens belastningsinkomst			104			104
Hälsa- och välbefinnandetjänster			14		0	14
Övriga	84	2		1	-81	7
Totalt	790	436	237	13	-321	1 155
Provisionskostnader						
Utlåning	0	1		0	-1	0
Betalningsrörelse	27	5	1	3	-10	25
Värdepappersförmedling		4	0	0	0	4
Värdepappersemissioner	0	2		1	-2	1
Fonder		116	0		-115	1
Kapitalförvaltning		10	0	4	0	14
Garantier		0				0
Försäkringsförmedling	-6		134		-76	53
Hälsa- och välbefinnandetjänster			5		0	5
Övriga	16	93	0	8	-98	20
Totalt	37	231	141	15	-303	121
Provisionsintäkter, netto, totalt	753	204	96	-2	-18	1 034

Not 8. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Mn €	2022	2021
Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	44	37
Övriga intäkter och kostnader	-7	-3
Realisationsvinster och -förluster	-10	14
Valutavärderingsvinster och -förluster	3	18
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar*	-1	2
Totalt	29	67

* Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev i försäkringsrörelsen

Som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen	2022	2021
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev		
Ränteintäkter och räntekostnader	4	3
Värderingsvinster och -förluster	-24	-5
Totalt	-20	-2
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	9	1
Utdelningar och vinstandelar	2	4
Totalt	11	5
Derivatinstrument		
Ränteintäkter och räntekostnader	-8	35
Värderingsvinster och -förluster	-456	-130
Totalt	-464	-95
Totalt	-474	-92

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	19	18
Värderingsvinster och -förluster	-6	-55
Totalt	13	-38
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	-209	219
Utdelningar och vinstandelar	89	71
Totalt	-120	290
Totalt	-107	252

Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet

Skuldebrev		
Ränteintäkter	20	37
Värderingsvinster och -förluster	-279	-57
Totalt	-259	-20
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	-24	-4
Utdelningar och vinstandelar	9	7
Totalt	-16	3
Derivatinstrument		
Värderingsvinster och -förluster	0	-15
Totalt	0	-15
Totalt	-275	-32

Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet totalt -855 129

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

Hyresintäkter	51	51
Värderingsvinster och -förluster	6	31
Kostnader för vederlag och skötsel	-42	-37
Övriga	1	1
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	16	45

Som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet
Lån och övriga fordringar

Ränteintäkter	7	8
Räntekostnader	1	-8
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-2	3
Lån och övriga fordringar totalt	6	3

Skadeförsäkring

Upplösning av diskontering, skadeförsäkringar	-21	-17
---	-----	-----

Ökningen i den diskonterade försäkringsskulden för skadeförsäkringen som beror på tidens gång utgörs av upplösningen av diskonteringen. Upplösningen av diskonteringen beräknas varje månad med användning av diskonteringsräntan vid slutet av föregående månad och den diskonterade försäkringsskulden vid månadens början. Diskonteringsräntan var 2,0 procent (0,85).

Livförsäkring

Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar	-76	-79
Förändring i räntekompletteringar	356	135
Övriga försäkringstekniska poster**	370	66
Totalt	650	122

** I övriga försäkringstekniska poster ingår förändringar i andra försäkringstekniska reserver än räntekompletteringar.

Dotterföretag och samarbetsarrangemang

Som behandlas med metoden för verkligt värde	17	18
Som behandlas med kapitalandelsmetoden	8	10
Totalt	25	27

Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt -149 376

Uppgången i marknadsräntorna och nedgången i aktiekurserna skapade en utmanande placeringsmiljö.

Not 9. Övriga rörelseintäkter

Mn €	2022	2021
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	9	9
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	2	3
Leasingavtal	1	1
ICT-intäkter	1	1
Indrivningsverksamheten	1	2
Övriga*	50	39
Övriga rörelseintäkter totalt	63	54

* Försäljningen av Pohjola Sjukhus ökade de övriga rörelseintäkterna med 32 miljoner euro. De övriga rörelseintäkterna ökade under jämförelseperioden till följd av att Checkout Finland Ab såldes.

Not 10. Personalkostnader

Mn €	2022	2021
Löner och arvoden	664	653
Rörliga ersättningar	75	105
Pensionskostnader		
Avgiftsbestämda pensionsplaner	121	113
Förmånsbestämda pensionsplaner*	7	8
Övriga lönebikostnader	27	36
Personalkostnader totalt	894	914

* Not 34.

Personalfonden

Till OP Gruppens personalfond hör cirka 95 procent av personalen.

Den vinstpremieandel som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2022 på följande mål som uppnåddes: Tillväxtdifferensen mellan OP Gruppens intäkter och kostnader med vikten 50 % och nettoökningen i antalet koncentreringskunder med vikten 50 %. För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2022 reserverats cirka 1,5 % (2,8 %) av lönesumman för fondens medlemmar. År 2022 bokfördes premier för totalt 5 miljoner euro (14,7).

Långfristiga ersättningssystem

OP Gruppens rörliga ersättningar består av resultatlönesystemet och personalfonden. De strategiska målen på gruppnivå beaktas i mätarna för de kortfristiga ersättningarna och personalfonden.

Kostnaderna för systemen periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader.

Resultatlönesystemet

Intjäningsperioden i resultatlönesystemet är 6 eller 12 månader. Resultatlönen baserar sig på företagsspecifika, teamspecifika eller personliga mål som härletts ur årsplanen och omfattar hela OP Gruppens personal.

Ersättningen är differentierad enligt svårighetskategori, och maximiersättningarna motsvarar årlig lön för 1–12 månader. Relationen mellan fast och rörlig ersättning är således 8–100 % beroende på maximiersättningen.

Intjäningsmätare för resultatlönesystemet 2022

På den ersättning som bildats på basis av hur målen uppnåtts tillämpas i OP Centralinstitutskoncernen en koefficient, som baserar sig på Centralinstitutskoncernens resultat före skatt. Affärsrörelserna/funktionerna fastställer styrkortens mål som härletts ur årsplanen.

Andelsbankernas kortfristiga ersättningar baserar sig på gemensamma mål på banknivå och personliga mål. I mätarna betonas starkt bland annat kundupplevelsen, försäljningen samt de mål som härletts ur strategin.

De gemensamma mätarna på gruppnivå för alla direktörer i OP Gruppen var tillväxtdifferensen mellan OP Gruppens intäkter och kostnader med vikten 20 % och nettoökningen i antalet koncentreringskunder med vikten 20 %.

Förutom av utfallet av intjäningsmätarna för resultatlönen påverkas utbetalningen av den slutliga ersättningen även av en kvalitativ bedömning, där chefen bedömer huruvida personens verksamhet har varit förenlig med anvisningar och reglering. Vid granskningen beaktas också hållbarhetsrisker för de personer och roller för vilka beaktandet av hållbarhetsrisker är en väsentlig del av arbetsuppgiften. Resultatlönen skärs med koefficienten 0–1 beroende på mängden förseelser och hur kritiska de är.

Villkor för betalning av rörliga ersättningar 2022

Ett villkor för att ersättning ska betalas är att OP Gruppens CET1-kapitaltäckning vid utbetalningstidpunkten överstiger den CET1-nivå som måste överskridas för att undvika vinstutdelningsbegränsningar + 2 % och att LCR-nyckeltalet är över 110 % i bokslutet för det år som föregår utbetalningen av ersättningen. Dessutom förutsätts att personen inte har sagt upp sig från sitt arbete i OP Gruppen före utbetalningstidpunkten och att resultatet hos ett företag som hör till OP gruppen eller resultatet av kundrörelsen visar vinst.

Om det i efterskott visar sig att en resultatlön har betalats till en person i strid med villkoren för resultatlönesystemet, har företagets styrelse rätt att besluta att en rörlig ersättning inte ska betalas ut alls eller endast delvis eller att en betald ersättning ska återindrivras, om utbetalningen av ersättningen strider mot gällande bestämmelser eller OP Gruppens interna anvisningar.

Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader.

OP Andelslags styrelse fastställer villkoren för OP Gruppens resultatlönesystem, maximiersättningarna enligt svårighetskategorierna samt den strukturella referensram inom vilken de företag som hör till gruppen kan välja mätare för systemet och ställa upp mål för dem.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om utbetalningen av rörliga ersättningar till personer, vilkas verksamhet kan medföra en betydande risk för företaget ("person som kan påverka riskprofilen") finns i kreditinstitutslagen (233/2021), kommissionens delegerade förordning om försäkringsbolag (2015/35) och lagen om investeringstjänster (213/2012). Till den persongrupp som kan påverka riskprofilen hör i OP Gruppen bland annat verkställande direktörerna och andra personer som deltar i att leda verksamheten samt personer inom interna kontrollfunktioner.

Om ersättningarna till en person som kan påverka riskprofilen för intjäningsåret överskrider 50 000 euro eller utgör minst en tredjedel (i kreditinstitut och försäkringsbolag) eller en fjärdedel (i värdepappersföretag, OP Kiinteistösihteitys och fondbolaget) av de årliga sammanräknade ersättningarna, betalas 60 % av ersättningen året efter intjäningsåret och återstående 40 % av ersättningarna under de följande fyra (för direktionsledamöter fem) åren i fyra (fem) lika stora poster med minst ett år mellan utbetalningarna. Om en rörlig ersättning till en person i en riskposition för intjäningsåret är speciellt stor, så att den motsvarar lönen för minst 8 månader och är minst 200 000 euro, betalas 40 % av ersättningen året efter intjäningsåret och återstoden (60 %) av ersättningen under de följande fyra (för direktionsledamöter fem) åren i fyra (för direktionsledamöter fem) lika stora poster med minst ett år mellan utbetalningarna.

Hälften av den rörliga ersättningen betalas i pengar och hälften binds till värdet på ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags styrelse. Den ersättning som är bunden till referensinstrumentet betalas ut till personen efter en väntetid på ett år. Som referensinstrument används i kreditinstitut och försäkringsbolag ett syntetiskt instrument bundet till avkastningsandelen. I värdepappersföretag, OP Kiinteistösihteitys och fondbolaget används avkastningen på fonden OP-Private Strategi 50 som syntetiskt instrument.

Ersättningar till personer som arbetar med tillsynsuppgifter

Målen för ersättningarna till personer i oberoende kontrollfunktioner, såsom riskhanteringen, internrevisionen samt compliance- och aktuariefunktionerna, får inte äventyra oberoendet hos uppdraget. De rörliga ersättningarna ska intjänas oberoende av den affärsrörelse som övervakas och riskhanteringschefens mätare får inte innefatta direkta säljmål. En rekommendation är också att till styrkortet väljs en kvalitativ mätare som mäter hur tillsynsuppdraget utförs.

Uppföljning av ersättningar i OP Gruppen

OP Gruppen följer regelbundet med hjälp av olika löneanalyser upp hur marknadsrelaterade de totala ersättningarna är.

OP Andelslags styrelse följer årligen upp hur de ersättningar som betalas ut står i relation till OP Gruppens framgång då den relateras till jämförelsebolag och återföringarna till kunderna. Också på grupplanen jämförs ersättningarna och strukturerna regelbundet.

Kostnader som bokförts för rörliga ersättningar*

Mn €	2022	2021
Personalfonden	5	19
Resultatlöner	71	86
Långfristiga program		
programmet 2014–2016	0	
programmet 2017–2020		1
Totalt	76	105

* Utan sociala kostnader

Närmare information om ersättningssystemen finns på www.op.fi > OP Gruppen > OP Gruppen > Bolagsstyrning

Not 11. Avskrivningar och nedskrivningar

Mn €	2022	2021
Avskrivningar		
Byggnader	11	17
Maskiner och inventarier	9	10
Immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp	10	10
Datasystem och övriga	148	192
Nyttjanderätter	26	31
Egendom som hyrts ut	-1	-1
Övriga	2	1
Totalt	205	260
Nedskrivningar		
Rörelsefastigheter	6	17
Datasystem	0	0
Nyttjanderätter	2	4
Övriga		1
Totalt	8	22
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	214	283

Not 12. Övriga rörelsekostnader

Mn €	2022	2021
ICT-kostnader		
Drift	228	231
Utveckling	153	133
Lokaliteter	56	53
Myndighets- och revisionsavgifter*	88	69
Köptjänster	123	115
Datakommunikation	32	32
Marknadsföring	39	31
Samhällsansvar	14	9
Försäkrings- och säkerhetskostnader	9	10
Övriga	133	125
Övriga rörelsekostnader totalt	874	810

* Arvodena till revisorerna för 2022 var 3,4 miljoner euro (3,0) för revision, 0,1 miljoner euro (0,2) för sådana uppdrag som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i revisionslagen, 0,2 miljoner euro (0,3) för skatterådgivning och 1,1 miljoner euro (1,0) för övriga tjänster. Kostnaderna för andra tjänster än revisionstjänster som KPMG Oy Ab utfört för bolag som hör till OP Gruppen uppgick till totalt 1,3 miljoner euro (1,3) (exkl. moms). Uppgifterna för 2021 inom parentes.

Den stabilitetsavgift som beräknats för OP Gruppen för 2022 uppgick till 68,0 miljoner euro (53,0).

Insättningsgarantiavgiften för 2022 uppgår för OP Gruppen till 37,7 miljoner euro (33,5), och den har täckts helt med avgifter som redovisats från den gamla insättningsgarantifonden.

OP Gruppen sänkte temperaturen på sina kontor med en grad och vidtog många andra energisparåtgärder.

Utvecklingskostnader

Mn €	2022	2021
ICT-utvecklingskostnader	153	133
Andel eget arbete	63	62
Utvecklingskostnader i resultaträkningen totalt	216	195
Aktiverade ICT-kostnader	81	84
Aktiverad andel eget arbete	16	15
Aktiverade utvecklingskostnader totalt	97	99
Utvecklingskostnader totalt	313	294
Avskrivningar och nedskrivningar	145	177

OP Gruppen investerar ständigt i utveckling av sin verksamhet och förbättring av kundupplevelsen. Centralinstitutet och dess dotterföretag ansvarar för utvecklingen av OP Gruppens produkter och tjänster, digitala kanaler samt gemensamma kompetenser inom teknik, data och cybersäkerhet samt säkerställer att tjänsterna är av hög kvalitet, tillgängliga och informationssäkra.

Not 13. Nedskrivningar av fordringar

Mn €	2022	2021
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	133	126
Återföringar av fordringar som avskrivits	-15	-13
Förväntade kreditförluster** (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	-3	46
Förväntade kreditförluster** (ECL) för skuldebrev*	0	0
Nedskrivningar av fordringar totalt	115	158

* Förväntade kreditförluster för skuldebrev i försäkringsrörelsen redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet.

** Förlustreserven har specificerats i not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 14. OP-bonus till ägarkunder

Mn €	2022	2021
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	215	210
Oanvänd OP-bonus som föräldrars	-5	-5
OP-bonus till ägarkunder totalt	209	205

Not 15. Tillfälligt undantag (overlay approach)

	2022	2021
Nettointäkter från placeringsverksamhet, vilka omfattas av det tillfälliga undantaget värderade i enlighet med IFRS 9		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	-209	221
Totalt (A)	-209	221
Nettointäkter från placeringsverksamhet, vilka omfattas av det tillfälliga undantaget värderade i enlighet med IAS 39		
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	12	115
Nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar	-78	-13
Totalt (B)	-66	103
Effekten på resultaträkningen av det tillfälliga undantaget (overlay approach) (-A+B)	143	-118
Effekten på rapporten över totalresultat av det tillfälliga undantaget (overlay approach) -(-A+B)	-143	118

Det tillfälliga undantaget behandlas i punkt 7.3.5 i principerna för upprättandet av bokslutet.

Not 16. Inkomstskatt

Mn €	2022	2021
På räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst	221	213
Skatt från tidigare räkenskapsperioder	0	-3
Uppskjuten skatt	21	13
Resultaträkningens skatt	242	224
Samfundets inkomstskattesats	20,0	20,0
Avstämning av skatt uträknad på basis av den gällande skattesatsen med resultaträ		
Resultat före skatt	1 265	1 127
Andelen av resultatet enligt skattesatsen	253	225
Skatt från föregående räkenskapsperioder	0	-3
Skattefria intäkter	-10	-7
Oavdragbara kostnader och inkomstandelar från företag i kb-form	4	6
Omvärdering av oanvända förluster	0	-3
Skatterättelser	-5	5
Effekt av realisationsvinsten från koncerninternt förvärv	0	
Övriga poster	0	0
Resultaträkningens skatt	242	224

Noter angående tillgångar

Not 17. Kontanta medel

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Kassa	183	181
På anfordran betalbara insättningar i centralbanker		
OP Företagsbanken Abp:s kassakravsmedel	882	863
Checkkonton*	34 820	32 665
Kontanta medel totalt	35 004	32 846

* På checkkontot ingår totalt -471 (-11) miljoner euro i kontanta medel för clearing av derivat via centrala motparter.

I enlighet med eurosystemets kassakravssystem ska kreditinstituten ha minimireserver (kassakrav) i de nationella centralbankerna. Kassakravet är en andel av kassakravsbasen som motsvarar den kassakravsprocent som Europeiska centralbanken har meddelat. Till kassakravsbasen räknas insättningarna (vidsträckt bemärkelse) och skuldebrev med en löptid på högst två år. Insättningar från andra kassakravsskyldiga räknas inte till kassakravsbasen. Kassakravet är för närvarande 1 % av kassakravsbasen. Kreditinstituten i OP Gruppen sköter sitt kassakrav genom OP Företagsbanken Abp. Kreditinstituten i gruppen har bemyndigat OP Företagsbanken Abp att sköta hela gruppens kassakrav i Finlands Bank.

Not 18. Fordringar på kreditinstitut

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Fordringar på kreditinstitut		
Insättningar		
Betalbara på anfordran	652	283
Övriga	69	70
Totalt	721	353
Krediter och övriga fordringar		
Betalbara på anfordran	0	0
Övriga	79	189
Totalt	79	189
Totalt	800	542
Förlustreserv*	-2	-1
Fordringar på kreditinstitut totalt	798	541

* Förlustreserven har specificerats i not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 19. Derivatinstrument

Tillgångar

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Som innehas för handel		
Räntederivat	2 107	2 262
Valutaderivat	717	401
Aktie- och indexderivat	0	0
Kreditderivat		0
Råvaruderivat	42	7
Totalt	2 866	2 672
Säkringsinstrument*		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	1 190	556
Valutaderivat	62	239
Totalt	1 252	796
Derivatinstrument totalt	4 117	3 467

* Balansposten innehåller derivatinstrumentens positiva värdeförändringar och betalda premier.

Skulder

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Som innehas för handel		
Räntederivat	2 057	1 492
Valutaderivat	683	412
Kreditderivat		0
Övriga	39	29
Totalt	2 779	1 933
Säkringsinstrument*		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	1 514	333
Valutaderivat	135	1
Säkring av kassaflödet		
Räntederivat	4	0
Totalt	1 653	333
Derivatinstrument totalt	4 432	2 266

* Balansposten innehåller derivatinstrumentens negativa värdeförändringar och erhållna premier.

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2022

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	11 949	24 758	46 177	82 884	845	1 980
Clearas via central motpart	10 000	16 055	29 841	55 896	114	73
Settled-to-market (STM)	7 979	15 524	29 621	53 124	113	71
Collateralised-to-market (CTM)	2 022	531	220	2 772	1	2
Ränteterminer						
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	1 089	2 529	-643	2 976	286	-56
Utfärdade	589	4 223	2 919	7 731	46	417
Put och floor						
Köpta	953	7 390	5 237	13 581	522	85
Utfärdade	1 082	7 120	1 452	9 654	22	375
OTC räntederivat totalt	15 661	46 021	55 142	116 824	1 722	2 801
Räntefutures	838	1 050		1 888	0	0
Börsderivat totalt	838	1 050		1 888	0	0
Räntederivat totalt	16 499	47 071	55 142	118 712	1 722	2 801
Valutaderivat						
Valuteterminer	51 317	604	4	51 924	705	674
Ränte- och valutaswappar	91	2 826	401	3 318	185	175
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	192	1		193	3	0
Utfärdade	190	1		191	0	3
Put						
Köpta	187			187	2	2
Utfärdade	208			208	1	2
OTC valutaderivat totalt	52 184	3 431	405	56 020	896	856
Valutaderivat totalt	52 184	3 431	405	56 020	896	856
Kreditderivat						
Kreditswappar	34	63	13	110	1	34
Kreditderivat totalt	34	63	13	110	1	34
Övriga						
Övriga terminer	102	57		159	10	5
Övriga swappar	286	816	26	1 128	79	75
Övriga OTC derivat totalt	387	873	26	1 287	89	80
Övriga futures	52	16		68	1	2
Övriga derivat totalt	439	889	26	1 355	91	82
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	69 157	51 453	55 587	176 197	2 710	3 772

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2021

mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	6 958	21 900	45 220	74 078	1 611	826
Clearas via central motpart	4 675	14 536	26 779	45 990	6	8
Settled-to-market (STM)	4 434	14 316	26 611	45 361	6	8
Collateralised-to-market (CTM)	241	219	168	629	0	0
Ränteterminer						
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	2 901	4 139	964	8 005	154	8
Utfärdade	2 281	4 819	2 950	10 051	58	224
Put och floor						
Köpta	852	4 699	3 609	9 160	199	49
Utfärdade	1 235	7 456	1 412	10 104	39	137
OTC räntederivat totalt	14 228	43 014	54 156	111 397	2 061	1 244
Räntefutures	517	950		1 467	0	0
Börsderivat totalt	517	950		1 467	0	0
Räntederivat totalt	14 745	43 964	54 156	112 864	2 061	1 244
Valutaderivat						
Valuteterminer	38 834	1 354	3	40 191	389	400
Ränte- och valutaswappar	568	2 937	403	3 908	151	182
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	111			111	1	0
Utfärdade	138			138	0	2
Put						
Köpta	132			132	1	0
Utfärdade	101			101	0	1
OTC valutaderivat totalt	39 885	4 291	406	44 582	543	585
Valutaderivat totalt	39 885	4 291	406	44 582	543	585
Aktie- och indexderivat						
Aktieindexoptioner						
Call						
Köpta	2			2	0	
OTC aktie- och indexderivat totalt	2			2	0	
Aktie- och indexderivat totalt	2			2	0	
Kreditderivat						
Kreditswappar	34	783	110	926	2	35
Kreditderivat totalt	34	783	110	926	2	35
Övriga						
Övriga terminer	36	44		81	3	24
Övriga swappar	196	500	28	724	101	19
Övriga optioner						
Put						
Köpta		600		600	0	
Utfärdade		600		600		0
Övriga OTC derivat totalt	233	1 744	28	2 005	104	43
Övriga derivat totalt	260	1 744	28	2 032	104	43
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	54 925	50 782	54 700	160 406	2 710	1 908

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2022

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	11 471	40 499	23 786	75 756	76	108
Clearas via central motpart	11 451	40 469	23 688	75 608	76	100
Settled-to-market (STM)	3 364	18 079	7 679	29 121	13	49
Collateralised-to-market (CTM)	8 088	22 390	16 009	46 487	62	51
Ränteterminer						
OTC ränteooptioner						
Call och cap						
Köpta	1 300	7 652	7 253	16 205	1 105	92
Put och floor						
Köpta		43	150	193	3	2
Utfärdade		5 703	994	6 697	67	74
OTC räntederivat totalt	12 771	53 897	32 183	98 851	1 250	276
Räntederivat totalt	12 771	53 897	32 183	98 851	1 250	276
Valutaderivat						
Valuteterminer	42			42	38	10
Ränte- och valutaswappar		1 872	681	2 553	11	166
OTC valutaderivat totalt	42	1 872	681	2 595	49	176
Valutaderivat totalt	42	1 872	681	2 595	49	176
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	12 813	55 769	32 864	101 446	1 300	452

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2022

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	693	4 242	2 087	7 021	9	18
Clearas via central motpart	692	4 192	2 072	6 956	0	18
Settled-to-market (STM)	192	1 592	1 912	3 696	0	14
Collateralised-to-market (CTM)	500	2 600	159	3 259	0	5
OTC räntederivat totalt	693	4 242	2 087	7 021	9	18
Räntederivat totalt	693	4 242	2 087	7 021	9	18
Valutaderivat						
Valuteterminer	3 735			3 735	12	125
OTC valutaderivat totalt	3 735			3 735	12	125
Valutaderivat totalt	3 735			3 735	12	125
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	4 428	4 242	2 087	10 756	21	143
Säkringsinstrument totalt	17 241	60 010	34 951	112 202	1 321	596

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2021

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	5 591	22 216	22 646	50 454	31	9
Clearas via central motpart	5 511	22 216	22 498	50 226	5	4
Settled-to-market (STM)	1 581	9 243	8 226	19 051	2	1
Collateralised-to-market (CTM)	3 930	12 973	14 272	31 175	2	3
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	690	5 855	6 790	13 335	356	164
Put och floor						
Utfärdade		1 358	313	1 671	4	28
OTC räntederivat totalt	6 281	29 430	29 749	65 460	391	201
Räntederivat totalt	6 281	29 430	29 749	65 460	391	201
Valutaderivat						
Valutaterminer	17			17	18	0
Ränte- och valutaswappar	730	1 217	351	2 297	63	83
OTC valutaderivat totalt	746	1 217	351	2 314	81	84
Valutaderivat totalt	746	1 217	351	2 314	81	84
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	7 028	30 646	30 100	67 774	473	285

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2021

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	151	1 593	2 604	4 347	1	1
Clearas via central motpart	141	1 543	2 589	4 272	0	1
Settled-to-market (STM)	141	1 043	2 474	3 657	0	1
Collateralised-to-market (CTM)		500	114	614	0	0
OTC räntederivat totalt	151	1 593	2 604	4 347	1	1
Räntederivat totalt	151	1 593	2 604	4 347	1	1
Valutaderivat						
Valutaterminer	3 978			3 978	158	0
OTC valutaderivat totalt	3 978			3 978	158	0
Valutaderivat totalt	3 978			3 978	158	0
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	4 129	1 593	2 604	8 325	159	1
Säkringsinstrument totalt	11 156	32 240	32 704	76 099	632	287

Derivat totalt 31.12.2022

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	29 963	105 209	89 412	224 584	2 981	3 096
Clearas via central motpart	22 144	60 716	55 600	138 460	190	191
Settled-to-market (STM)	11 535	35 194	39 212	85 941	126	134
Collateralised-to-market (CTM)	10 609	25 521	16 388	52 519	64	58
Valutaderivat	55 961	5 303	1 086	62 350	958	1 157
Kreditderivat	34	63	13	110	1	34
Övriga derivat	439	889	26	1 355	91	82
Derivat totalt	86 398	111 463	90 538	288 399	4 031	4 368

Derivat totalt 31.12.2021

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	21 176	74 987	86 509	182 671	2 453	1 447
Clearas via central motpart	10 327	38 295	51 866	100 487	11	13
Settled-to-market (STM)	6 155	24 603	37 311	68 069	9	11
Collateralised-to-market (CTM)	4 171	13 692	14 554	32 418	2	3
Valutaderivat	44 610	5 508	757	50 874	782	669
Aktie- och indexbundna derivat	2			2	0	
Kreditderivat	34	783	110	926	2	35
Övriga derivat	260	1 744	28	2 032	104	43
Derivat totalt	66 081	83 021	87 403	236 506	3 342	2 195

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder.

Räntederivat i central motpartsclearing kvittas i balansräkningen. Effekterna av kvittningen redovisas i not 44. Övriga derivatinstrument redovisas i balansräkningen i brutto. I OP-sammanslutningens kapitaltäckningsanalys tillämpas också kvittning av derivat.

Medelräntor för räntederivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2022

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
Clearas via central motpart	0,701	0,642	0,586	0,635
OTC räntederivat		3,086	3,006	3,040
Räntederivat totalt	0,701	0,646	0,596	0,640

Medelräntor för räntederivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2021

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
Clearas via central motpart	1,103	0,297	0,205	0,341
OTC räntederivat	3,362		3,040	3,169
Räntederivat totalt	1,144	0,297	0,223	0,354

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2022

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaterminer: EUR:USD	1,0406			1,0406

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2021

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaterminer: EUR:USD	1,1327			

Medelräntor för viktiga valutor för ränte- och valutaswappar som utgör säkringsinstrument 31.12.2022

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
AUD			2,440	2,440
GBP		2,151		2,151
HKD		2,959		2,959
JPY		0,700	1,300	1,000
SEK			4,432	4,432
NOK		4,454		4,454
USD	2,328	1,675	3,611	2,538

Medelräntor för viktiga valutor för ränte- och valutaswappar som utgör säkringsinstrument 31.12.2021

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
AUD			2,440	2,440
GBP	2,500	1,326	0,880	1,569
HKD		2,959		2,959
JPY			1,300	1,300
NOK			3,800	3,800
USD	1,943	1,954	3,611	2,783

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument - säkring av kassaflöde 31.12.2022

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
OTC räntederivat	0,940	0,792	0,876	0,841
Räntederivat totalt	0,940	0,792	0,876	0,841

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument - säkring av kassaflöde 31.12.2021

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
OTC räntederivat	1,048	0,750	0,881	0,854
Räntederivat totalt	1,048	0,750	0,881	0,854

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2022

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:AUD	1,4896			1,4896
Average EUR:CHF	0,9703			0,9703
Average EUR:GBP	0,8618			0,8618
Average EUR:USD	1,0645			1,0645

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2021

	Under 1 år	1f5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:CHF	1,0769			1,0769
Average EUR:GBP	0,8934			0,8934
Average EUR:SGD	1,6250			1,6250
Average EUR:USD	1,1998			1,1998

Säkringsredovisningens effekter på den finansiella ställningen och resultatet

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2022	31.12.2021
Säkringar av verkligt värde		
Redovisat värde för säkrade fordringar*	35 445	32 235
- varav ackumulerade säkringsjusteringar	-3 139	94
Redovisat värde för säkrade skulder**	34 780	26 440
- varav ackumulerade säkringsjusteringar	-3 166	264
Återstående justeringar för avslutade säkringar	86	53

* Redovisas i balansposterna Fordringar på kunder och Investeringstillgångar.

** I siffran beaktas även justeringar mellan fonden för verkligt värde och resultaträkningen som ansluter sig till säkringsredovisningen.

*** Redovisas i balansposterna Skulder till kunder, Skuldebrev emitterade till allmänheten och Efterställda skulder.

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2022	31.12.2021
Säkringar av verkligt värde		
Förändringar i verkligt värde på säkringsinstrument	-481	-154
Förändring i värdet på säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet under perioden	465	156
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen	-16	2

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2022	31.12.2021
Kassaflödessäkringar		
Förändringar i verkligt värde på säkringsinstrument	-558	-127
Förändring i värdet på säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet under perioden	540	131
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen	-17	4
Förändring i reserven för kassaflödessäkring för fortlöpande säkringar	-540	-131
Förändring i reserven för kassaflödessäkring för avslutade säkringar	2	2

Not 20. Fordringar på kunder

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Krediter till allmänheten och offentlig sektor	96 946	95 535
Finansiella leasingfordringar*	2 228	2 120
Garantifordringar	5	6
Totalt	99 180	97 662
Förlustreserv**	-634	-715
Fordringar på kunder totalt	98 546	96 947

* De finansiella leasingfordringarna specificeras i not 26.

** Förlustreserven har specificerats i not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

OP Gruppen har två hållbara företagsfinansieringsprodukter som utvecklats utifrån internationella principer: gröna lån och lån enligt hållbarhetskriterier. Företagskunder som beviljas gröna lån åtar sig att använda de lånade medlen för bestämda ändamål. När lån enligt hållbarhetskriterier beviljas förbinder sig företagskunden till specifika hållbarhetsmål som väljs ut tillsammans med OP Företagsbanken. Hållbarhetsmålen i lån enligt hållbarhetskriterier påverkar lånemarginalen. Vid utgången av december uppgick de totala exponeringarna mot dessa lån och limiter till 5,2 miljarder euro (3,0).

Not 21. Investeringstillgångar

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev	295	331
Aktier och andelar	86	78
Totalt	381	409
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	283	356
Aktier och andelar (overlay-approach)	1 405	1 557
Aktier och andelar (övriga än overlay-approach)	51	68
Totalt	1 739	1 981
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	1 420	1 987
Aktier och andelar	199	218
Totalt	1 619	2 206
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev	16 259	17 411
Aktier och andelar	0	0
Totalt	16 259	17 412
Upplupet anskaffningsvärde		
Skuldebrev	1	1
Övriga	46	50
Totalt	47	51
Förvaltningsfastigheter	561	724
Intresseföretag		
Intresseföretag	148	163
Samarbetsarrangemang	0	0
Totalt	148	163
Investeringstillgångar totalt	20 754	22 945

Förändringar i förvaltningsfastigheter, mn €	2022	2021
Anskaffningsvärde 1.1	687	653
Ökning	24	13
Minskning	-134	-86
Överföringar mellan posterna	13	107
Anskaffningsvärde 31.12	590	687
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	37	-30
Förändringar i räkenskapsperiodens verkliga värde	-17	31
Minskning	-35	21
Övriga förändringar	-15	15
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	-29	37
Bokfört värde 31.12.	561	724

I ökningen av förvaltningsfastigheter ingår aktiverade utgifter efter förvärvet för 28 miljoner euro (13). Förändringarna i verkligt värde på förvaltningsfastigheter har bokförts bland nettointäkter från placeringsverksamheten. OP Gruppen sålde fem sjukhusfastigheter i mars 2022.

OP Gruppens företag innehar inga förvaltningsfastigheter som omfattas av betydande begränsningar för överlåtelse- och försäljningspris i enlighet med aravalagstiftningen.

Förvaltningsfastigheterna som hyrts ut med operationella leasingavtal specificeras i not 26.

Bland förvaltningsfastigheterna fanns fastigheter som utgjort säkerhet för 1 mn e (2).

För intresseföretagen redogörs i not 23. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden.

Not 22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Aktier och andelar	11 237	12 873
Övriga placeringar	360	264
Totalt	11 597	13 137

Not 23. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Intresseföretag	148	162
Samarbetsarrangemang	1	1
Totalt	148	163

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Intresseföretag och samarbetsarrangemang	25	27
Totalt	25	27

Investeringar i intresseföretag och samarbetsarrangemang

OP Gruppen har 14 (16) intresseföretag och 3 (3) samarbetsarrangemang som granskade enskilt inte är väsentliga. I tabellen nedan finns OP Gruppens andel av de här intresseföretagens och samarbetsarrangemangens resultat. De 4 (4) riskkapitalfonder som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde i enlighet med IAS 28.

OP Gruppens placeringar i intresseföretag och samarbetsarrangemang har inget noterat marknadspris.

Det finns inga eventalförpliktelser i anslutning till intresseföretag eller samarbetsarrangemang. Till samarbetsarrangemang hör inte heller sådana i bokslutet oupptagna förbindelser som gäller arrangemang av finansiering eller resurser eller förpliktelser att förvärva en annan placerares innehav om vissa händelser inträffar i framtiden.

Mn €	Intresseföretag konsoliderade med kapitalandelsmetoden		Intresseföretag värderade till verkligt värde		Samarbetsarrangemang	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Vinster från kvarvarande verksamheter	7	8	16	17	2	2
Totalresultat	7	8	16	17	2	2

Not 24. Immateriella tillgångar

Förändringar i Immateriella tillgångar, mn €	Goodwill	Varumärken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Data-system och övriga	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2022	631	166	507	932	2 236
Ökning*				97	97
Minskning				-201	-201
Övriga förändringar				2	2
Anskaffningsvärde 31.12.2022	631	166	507	831	2 135
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2022	-3	-4	-461	-558	-1 025
Räkenskapsperiodens avskrivningar			-10	-147	-157
Räkenskapsperiodens nedskrivningar				0	0
Minskning				199	199
Övriga förändringar				0	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2022	-3	-4	-470	-506	-983
Bokfört värde 31.12.2022	629	162	37	325	1 153

* Det interna utvecklingsarbetets andel 16 mn e.

Förändringar i Immateriella tillgångar, mn €	Goodwill	Varumärken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Data-system och övriga	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2021	633	166	507	1 460	2 767
Ökning*				108	108
Minskning**	-2			-637	-639
Överföring av anläggningstillgångar som innehas för försäljning				-1	-1
Överföringar mellan posterna				1	1
Anskaffningsvärde 31.12.2021	631	166	507	932	2 236
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2021	-3	-4	-450	-998	-1 455
Räkenskapsperiodens avskrivningar			-10	-192	-202
Räkenskapsperiodens nedskrivningar				0	0
Minskning				634	634
Övriga förändringar				-2	-2
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2021	-3	-4	-461	-558	-1 025
Bokfört värde 31.12.2021	629	162	46	374	1 212

* Det interna utvecklingsarbetets andel 15 mn e.

** Minskningen i goodwill, 2 miljoner euro, beror på försäljningen av aktierna i Checkout Finland Ab.

Datasystem och övriga

Bokfört värde, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Datasystem	180	302
Datasystem under utveckling	149	76
Övriga	-4	-5
Totalt	325	374

En immateriell tillgång, som inte är färdig att användas, prövas för nedskrivning två gånger per år och alltid då det finns indikationer på att värdet på en halvfärdig immateriell tillgång kan behöva skrivas ned. En halvfärdig immateriell tillgång prövas för dess förmåga att generera tillräckliga framtida ekonomiska fördelar för att återvinna dess redovisade värde.

Immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandetid

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Goodwill	629	629
Varumärken	162	162
Totalt	791	791

Nyttjandetiden för varumärken som förvärvats vid rörelseförvärv har uppskattats till obegränsad, eftersom de påverkar ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid.

Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och anskaffningsutgifter för försäkringar

Till OP Gruppens balansräkning har allokerats immateriella tillgångar för kundrelationer och försäkringsavtal. De immateriella tillgångarna uppkom som en del av förvärvet av Aurum Placeringsförsäkring Ab 2012 samt överföringen av Suomi-bolagens bestånd 2015 och 2016. De immateriella tillgångar som uppstått genom Livförsäkringens kundrelationer och försäkringsavtal kostnadsförs genom avskrivningar enligt plan inom en uppskattad nyttjandetid.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Goodwill, mn €			
Segment	Förvärvad affärsrörelse	2022	2021
Försäkring	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s skadeförsäkrings- samt livförsäkringsrörelser och Pohjola-Gruppen Abp:s ICT-verksamheter	449	449
Företagbank	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s fond- och kapitalförvaltningsrörelser och Pohjola Finance Ab:s affärsrörelse	180	180
Totalt		629	629

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid slutet av 2022 uppgick goodwill totalt till 629 miljoner euro (629).

Längden på prövningsperioden och kassaflödena fastställdes till 5 år i enlighet med standarden IAS 36. Den förväntade tillväxten i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden granskades per kassagenererande enhet, och som jämn tillväxt under terminalperioden användes den föregående prognosperiodens förväntade tillväxt eller en förväntad tillväxt på högst 2 procent. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den strategiprocess som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas framtida utveckling som härletts ur dem. Målen enligt OP Gruppens hållbarhetsprogram har beaktats i affärsrörelsernas planering och måluppställningen för affärsrörelsen. Respektive prövningsenhetens kassaflödesprognoser har godkänts av styrelsen för den affärsrörelse som har upprättat prognosen. Från kassaflödesprognoserna har inkomstskatten avdragits enligt inkomstskattesatsen. Över-/underskott efter avkastningskravet på eget kapital för kassagenererande enheters prognostiserade kassaflöden har vid prövningen diskonterats till nuvärde med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital. Som grund för beräkningen av diskonteringsräntan har använts branschspecifik marknadsinformation, och diskonteringsräntan återspeglar här placerarnas bedömning av affärsrörelseriskerna och den förväntade avkastningen på placerat kapital. Den diskonteringsränta som använts i kalkylerna år 2022 varierade mellan 6,3 och 9,7 procent. År 2021 varierade diskonteringsräntan mellan 5,4 och 7,2 procent. Med stöd av marknadsinformationen höjdes diskonteringsräntan för skade- och livförsäkringsrörelsen med 0,2 procentenheter till 7,4 procentenheter, för kapitalförvaltnings- och fondrörelsen höjdes diskonteringsräntan med 1,7 procentenheter till 7,9 procentenheter. Diskonteringsräntan för affärsrörelsen Kassaföden och driftskapital steg med 0,9 procentenheter till 6,3 procentenheter. Nedskrivningsprövningen 2022 utvisade att återvinningsvärdet hos de kassagenererande enheter som prövningen gällde översteg deras avkastningskrav på eget kapital, och överskotts-/underskottsavkastningen var positiv i varje kassagenererande enhet som prövningen gällde, varför inget behov av nedskrivning av goodwill observerades till följd av prövningen. Redovisningsprinciperna för nedskrivningsprövningen av goodwill beskrivs i avsnitt 9.2 i not 1.

Känslighetsanalys för goodwill

En känslighetsanalys som riktar sig till kassagenererande enheter utfördes separat för varje kassagenererande enhet, och den baserade sig på de centrala variablerna för respektive kassagenererande enhet. Känsligheten granskades som förändringen i en variabel i förhållande till de värden som använts i prognoserna. Känslighetsanalysen innehåller inte samtidiga förändringar i värdet på alla centrala variabler. Från känslighetsanalysen härleddes dessutom den relativa förändring i respektive kassagenererande enhets centrala variabler som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Centrala antaganden vid beräkningen av en kassagenererande enhets återvinningsvärde och den relativa förändring som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Segment	Kassa-genererande enhet	Good will mn €	Centrala variabler	Värde som använts i kassaflödesprognoserna, %	Förändring som medförrisk för nedskrivning, %-enheter
Försäkring	Pohjola Försäkring Ab	400	Diskonteringsränta, %	7,4	10,7
			Totalkostnadsprocent	88,0–90,4	9,8
			Nettointäkter av placeringsverksamheten, %	1,2–1,9	-4,2
	OP-Livförsäkrings Ab	49	Diskonteringsränta, %	7,4	5,0
			Ökning i rörelsekostnader, %	-0,1–4,4	3,7
			Marginal i placeringsverksamheten, %	0,8–1,7	-0,9
Företagsbank	OP Kapitalförvaltning Ab	97	Diskonteringsränta, %	7,9	11,6
			Ökning i förvaltade medel, %	8,0–9,2	-10,6
			Kostnadsökning, %	1,5–4,9	9,8
	OP-Fondbolaget Ab	71	Diskonteringsränta, %	7,9	25,5
			Ökning i fondkapital, %	8,0–9,2	-16,4
			Ökning i fasta kostnader, %	0,6–8,3	22,5
Affärsområdet kassa-flöden och driftskapital	13	Diskonteringsränta, %	6,3	5,6	
		Ökning i utlåningen, %	0,5–3,3	-43,0	
			Kostnadsökning, %	-3,2–9,0	32,0

Nedskrivningsprövning av varumärken

En nedskrivningsprövning av varumärken har utförts separat för varumärkena Pohjola och A-Försäkring. De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på de långsiktiga planer som godkänts av skadeförsäkringsrörelsens affärsledning och på kassaflödesprognoser som härletts ur dem för de 5 följande åren. Som tillväxt i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden användes en förväntad tillväxt på 2 procent. På basis av nedskrivningsprövningen behöver inga nedskrivningar av varumärken göras i bokslutet 2022. Principerna för värdering och nedskrivning av varumärken beskrivs i avsnitt 9.5 i not 1.

Not 25. Materiella tillgångar

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Rörelsefastigheter		
Mark- och vattenområden	35	40
Byggnader	190	201
Maskiner och inventarier	27	27
Övriga materiella tillgångar	13	13
Nyttjanderätter	158	165
Materiella tillgångar totalt	422	446
av vilka anskaffningar i arbete	1	1

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelsefastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2022	669	48	15	1	733
Ökning	35	14	1		51
Minskning	-75	-26	-1	0	-103
Överföringar till anläggningstillgångar som innehas för försäljning		0			0
Överföringar mellan posterna	-13			0	-13
Anskaffningsvärde 31.12.2022	616	36	15	1	667
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2022	-428	-21	-1	-1	-452
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-13	-9	0		-22
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	8				8
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	0		1		0
Minskning	42	21			63
Övriga förändringar	0		0		0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2022	-391	-9	-1	-1	-402
Nyttjanderätt*					158
Bokfört värde 31.12.2022	225	27	13	0	422

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelsefastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2021	857	84	15	2	958
Ökning	31	7	1		40
Minskning	-74	-43	-1	0	-119
Överföringar till anläggningstillgångar som innehas för försäljning		0			0
Överföringar mellan posterna	-146	1	0	0	-146
Anskaffningsvärde 31.12.2021	669	48	15	1	733
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2021	-477	-49	-2	-1	-530
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-17	-10	0		-28
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-17				-17
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	1				1
Minskning	45	38	1		85
Överföringar mellan posterna	38				38
Övriga förändringar	0	0	0		0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2021	-428	-21	-1	-1	-452
Nyttjanderätt*					165
Bokfört värde 31.12.2021	241	27	14	0	446

* Not 26.

Not 26. Leasingavtal

Nyttjanderätter, mn €	Lokaliteter	Bilar	IT- Maskiner		Totalt
			utrustning	och redskap	
Bokfört värde 1.1.2022	154	2	2	7	165
Ökning	17	1	1	1	19
Minskning	0	0	0	-4	-5
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-22	-1	-1	-2	-26
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	-1				-1
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	4	0		0	4
Övriga förändringar	2				2
Bokfört värde 31.12.2022	153	2	1	2	158

Nyttjanderätter, mn €	Lokaliteter	Bilar	IT- Maskiner		Totalt
			utrustning	och redskap	
Bokfört värde 1.1.2021	188	2	2	11	205
Ökning	8	2	0	2	11
Minskning	0	0	0	-1	-1
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-23	-1	-1	-5	-31
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	-4				-4
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	-15	0		0	-15
Övriga förändringar	1				1
Bokfört värde 31.12.2021	154	2	2	7	165

Leasingskulder, mn €	31.12.2022	31.12.2021
* Bokfört värde	231	242
Avtalsenliga löptider		
< 1 år		32
1-2 år		30
2-3 år		27
3-4 år		23
4-5 år		19
över 5 år	118	124

* Not 34 Avsättningar och övriga skulder.

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €	Lilte	31.12.2022	31.12.2021
Räntekostnader		-3	-3
Avskrivningar av nyttjanderätter		-26	-31
Nedskrivningar av nyttjanderätter		-1	-4
Hysesintäkter från vidareuthyrning		2	1
Kostnader som avser variabla leasingavgifter som inte inkluderas i leasingskulder		0	1
Vinster eller förluster från sale and leaseback-transaktioner		-1	-1
Kostnader för korttidsleasingavtal som är av lågt värde		-11	-10
Kassautflöde för leasingavtal totalt		-47	-49

Leasegivarens operationella leasingavtal

OP Gruppens företag har hyrt ut en del av sina förvaltningsfastigheter.

Minimileasingavgifter som erhålls på basis av operationella leasingavtal

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
< 1 år	41	37
1-2 år	30	26
2-3 år	26	23
3-4 år	21	19
4-5 år	19	15
över 5 år	86	64
Totalt	223	183

Finansiella leasingfordringar

OP finansierar lösa anläggningstillgångar, fastigheter och andra utrymmen med finansiell leasing.

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Löptidsanalys för fordringar avseende leasingavgifter för finansiella leasingavtal		
< 1 år	763	666
1-2 år	590	569
2-3 år	390	380
3-4 år	294	220
4-5 år	138	170
över 5 år	216	202
Bruttoinvesteringar i finansiella leasingavtal	2 391	2 207
Icke ackumulerad finansieringsintäkt (-)	-162	-83
Minimileasingavgifternas nuvärde	2 229	2 124

Minimileasingfordringarnas nuvärde

< 1 år	707	637
1-2 år	552	550
2-3 år	366	369
3-4 år	280	213
4-5 år	131	167
över 5 år	192	189
Totalt	2 229	2 124

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €

	31.12.2022	31.12.2021
Ränteintäkter från finansiella leasingfordringar	35	31
Realisationsvinst/-förlust på finansiella leasingavtal	1	1

Not 27. Övriga tillgångar

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Betalningsförmedlingsfordringar	163	252
Pensionstillgångar	183	86
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Räntor	436	360
Räntor på derivatfordringar	41	41
Provisionsfordringar på kapitalförvaltning	4	5
Avkastningsrelaterade provisioner för kapitalförvaltning		1
Tecknings-, inlösen- eller förvaltningsprovisionsfordringar	28	31
Övriga	117	122
Derivatfordringar, clearing via centrala motparter	47	8
CSA-fordringar för derivatinstrument	353	488
Värdepappersfordringar	1	5
Direktförsäkringsfordringar	162	142
Skaderegleringsavtal	156	165
Återförsäkringsfordringar	88	90
Återförsäkrares andel av avsättningen för ej intjänade premier	7	7
Återförsäkrares andel av ersättningsansvaret	271	123
Övriga fordringar	761	492
Totalt	2 819	2 419

Not 28. Skattefordringar och skatteskulder

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Inkomstskattefordringar	59	7
Uppskjuten skattefordran	244	135
Skattefordringar totalt	303	141
Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Inkomstskatteskuld	66	75
Uppskjuten skatteskuld	942	1 034
Skatteskulder totalt	1 008	1 109
Uppskjuten skattefordran	31.12.2022	31.12.2021
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	82	0
Avskrivningar och nedskrivningar	13	12
Avsättningar och nedskrivningar av krediter	2	1
Skattemässiga förluster	0	4
Säkring av kassaflöde	81	0
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden		41
Periodiseringsdifferenser för derivat	50	8
Förmånsbestämda pensionsplaner	15	15
Koncernkonsolideringar	32	27
Övriga temporära skillnader	76	72
Kvittad mot uppskjuten skatteskuld	-108	-46
Totalt	244	135
Uppskjuten skatteskuld	31.12.2022	31.12.2021
Skattemässiga avsättningar	770	749
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-1	38
Säkring av kassaflöde	1	32
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	27	
Eliminering av utjämningsbeloppet	86	82
Värdering av placeringar till verkligt värde	66	112
Fördelning av köpesumman för företagsköp	38	39
Förmånsbestämda pensionsplaner	46	26
Koncernkonsolideringar	17	17
Kvittad mot uppskjuten skattefordran	-108	-62
Totalt	942	1 034
Uppskjuten skattefordran (+)/-skuld (-), netto	-699	-899

Förändringar i uppskjuten skatt	31.12.2022	31.12.2021
Uppskjuten skattefordran/-skuld 1.1	-899	-888
Bokförts i resultaträkningen		
Skattemässiga avsättningar	-34	-19
Avskrivningar och nedskrivningar	-1	3
Elimineringar av utjämningsbelopp	-4	-14
Förmånsbestämda pensionsplaner	1	1
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	-56	-22
Periodiseringsdifferenser för derivat	30	19
Värdering av placeringar	30	8
Övriga	14	12
Bokförts i rapporten över totalresultat		
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Förändringar i verkligt värde	137	-12
Säkring av kassaflöde	111	27
Överföring till resultaträkningen	-3	-3
Aktuariella vinster/(förluster) från förmånsbestämda pensionsplaner	-24	-10
Övriga	0	
Uppskjuten skattefordran totalt 31.12, (+)/-skuld (-), netto	-699	-899
Inkomstskattefordringar (+)/-skuld (-), netto	-6	-68
Skattefordringar totalt, (+)/-skuld (-), netto	-705	-968

Skattemässiga förluster för vilka inga uppskjutna skattefordringar har bokförts fanns vid slutet av 2022 för 8 mn e (38). Förlusterna preskriberas före 2033.

Noter angående skulder och eget kapital

Not 29. Skulder till kreditinstitut

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Skulder till centralbanker	11 977	16 000
Skulder till kreditinstitut		
Betalbara på anfordran		
Insättningar	246	503
Övriga skulder	1	1
Som har förfallit och som är under indrivning hos övriga banker		
Totalt	247	503
Övriga än betalbara på anfordran		
Insättningar	69	68
Övriga skulder	9	79
Repaskulder		
Totalt	78	147
Skulder till kreditinstitut och centralbanker totalt	12 301	16 650

Not 30. Skulder till kunder

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Insättningar		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	45 997	44 826
Företag och offentlig sektor	29 690	29 983
Totalt	75 688	74 809
Övriga		
Privatkunder	901	790
Företag och offentlig sektor	533	13
Totalt	1 434	803
Insättningar totalt	77 121	75 612
Övriga finansiella skulder		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	7	6
Företag och offentlig sektor	7	1
Totalt	14	7
Övriga		
Företag och offentlig sektor	4 333	2 280
Totalt	4 333	2 280
Övriga finansiella skulder totalt	4 347	2 287
Skulder till kunder totalt	81 468	77 898

Not 31. Försäkringsskuld

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Försäkringsskuld för skadeförsäkring	3 213	3 297
Icke-fondanknuten försäkringsskuld för garantidelar i livförsäringen	4 423	5 559
Icke-fondanknuten skuld för placeringsavtals garantidelar i livförsäringen	2	1
Totalt	7 638	8 858

Siffrorna i noten inkluderar ersättningsansvaret för fondanknutna avtal. Därför överensstämmer siffrorna i noten inte med balansräkningen.

Skulder för skadeförsäkringsavtal och återförsäkrares andel

Milj. €	31.12.2022			31.12.2021		
	Brutto	Åter-försäkring	Netto	Brutto	Åter-försäkring	Netto
Avsättningar för ersättningar av pensionstyp	1 300	-6	1 294	1 535	-7	1 528
Övriga avsättningar för specifika skadefall	479	-248	230	275	-103	172
Särskild avsättning för yrkessjukdomar	5		5	7		7
Kollektiv avsättning för oreglerade skador	711	-17	693	770	-13	757
Avsättning för skaderegleringskostnader	134		134	151		151
Avsättning för ej intjänade premier	621	-7	614	606	-7	600
Försäkringsskuldens ränteskydd	-37		-37	-48		-48
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	3 213	-278	2 935	3 297	-130	3 168

Förändringar i försäkringsskulden och fordringar avseende återförsäkringsavtal

Milj. €	2022			2021		
	Brutto	Åter-försäkring	Netto	Brutto	Åter-försäkring	Netto
Avsättning för oreglerade skador						
Avsättning för oreglerade skador 1.1	2 691	-123	2 568	2 733	-106	2 627
Under räkenskapsperioden betalda ersättningar	-1 180	35	-1 145	-1 042	47	-995
Förändring i skuld/fordran	1 050	-183	868	1 047	-64	983
Under räkenskapsperioden inträffade skador	1 399	-173	1 226	1 180	-64	1 116
Ökning (minskning) jämfört med tidigare perioder	-63	-10	-73	-91	0	-91
Förändringar i beräkningsgrunden	-286		-286	-42		-42
Upplösning av diskontering	20		20	17		17
Värdeförändring i ränteskydd	11		11	-64		-64
Avyttrade affärsrörelser						
Kursvinster (förluster)	0	0	0	0		0
Avsättning för oreglerade skador 31.12	2 592	-271	2 321	2 691	-123	2 568

Skuld för återstående avtalstid

Försäkringsskuld 1.1	606	-7	600	593	-7	586
Ökning	573	-7	565	555	-7	548
Minskning	-558	7	-552	-542	7	-536
Upplösning av diskontering	1		1	1		1
Försäkringsskuld 31.12	621	-7	614	606	-7	600
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	3 213	-278	2 935	3 297	-130	3 168

Försäkringsskulden för försäkringsavtalens återstående avtalstid har i huvudsak fastställts avtalsvis enligt pro rata parte temporis-metoden.

Värdering av försäkringsskuld för försäkringsavtal

a) Använda metoder och antaganden

Försäkringsskuldens belopp har uppskattats så att det med rimlig sannolikhet är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Detta har genomförts så att man först gjort en uppskattning av skuldens förväntade värde och därefter räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger.

Avsättningen för ersättningar av pensionstyp utgörs av det diskonterade nuvärdet av kassaflödet från ersättningar för inkomstbortfall som betalas ut i form av fortlöpande pensioner. Den diskonteringsränta som används bestäms med beaktande av den rådande räntenivån, lagbestämmelserna om att avsättningarna ska vara betryggande, den av myndigheterna fastställda övre gränsen för diskonteringsräntan samt den rimliga förväntade avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringsskuden. Den vid slutet av 2022 använda diskonteringsräntan är 2,0 % (0,85 %). Som dödlighetsmodell har använts en ålderskohortmodell för dödlighetsintensiteten som baserar sig på befolkningsstatistiken i Finland och på antagandet att den nu observerade trenden med en allt högre livslängd kommer att fortsätta.

I avsättningen för oreglerade skador ingår avsättningar för asbestskador som utgörs av yrkessjukdomsfall inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Det prognostiserade kassaflödet från dessa ersättningar baserar sig på en utredning, i vilken har beaktats hur mycket asbest som årligen har använts som råmaterial i Finland samt hur latenstiderna för olika asbestsjukdomar är fördelade. Asbestskadornas utveckling följs årligen upp och utfallet har följt prognosen väl.

För värdering av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har flera statistiska metoder använts. Bornhuetter-Ferguson, Cape Cod och Chain Ladder. Vid tillämpningen av dem måste utöver val av metod även andra val göras såsom beslut om på hur många skadeårs statistiska material metoderna ska tillämpas.

De största riskerna vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador hänför sig till

- Uppskattningen av framtida inflation (exkl. ersättningar för inkomstbortfall som betalas på basis av lagstadgade försäkringar)
- Justering av förändringar i utvecklingstriangeln för ersättningar till följd av lagändringar och ändringar i ersättningspraxis (dvs. ger historien en korrekt bild av framtiden)
- De historiska datas riktighet under tiotals år.

Av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har endast avsättningen för pensioner diskonterats.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har koncernens skadeförsäkringsbestånd delats upp i flera klasser bland annat utgående från risken och löptiden för kassaflödet från de utbetalda ersättningarna. I varje klass beräknas den kollektiva avsättningen för oreglerade skador först enligt respektive ovan nämnda statistiska metod. Av dem har man valt den som bäst lämpar sig för den klass som är föremål för granskning. Som valkriterier har använts hur väl modellen i fråga skulle ha prognostiserat utvecklingen under tidigare skadeår och den genom modellen erhållna värderingens känslighet för antalet använda statistikår. Till det förväntningsvärde som modellen ger har ett säkerhetstillägg på 2-15 % lagts till. På säkerhetstilläggets belopp inverkar de framtida kassaflödenas osäkerhet och löptid samt historiska datas kvalitet.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för ersättningarna för sjukvårdskostnader och rehabiliteringskostnader inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen har beaktats att de ersättningar som betalas för skador som har inträffat för över 10 år sedan kommer att finansieras med hjälp av fördelningsystemet.

Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	2022	2021
Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	-286	-42
Totalt	-286	-42

b) Ersättningarnas utveckling

I ersättningstrianglarna har de faktiska ersättningskostnaderna jämförts med tidigare värden. Trianglarna som beskriver ersättningsutvecklingen har konstruerats per skadeår.

Ersättningsutvecklingen har presenterats för tio år med undantag av långvariga avsättningar. I ersättningstrianglarna följs inte upp utvecklingen för andelar i pooler. Kapitalvärdena för slutligt fastställda pensioner har behandlats såsom om de hade utbetalats till beloppet av deras kapitalvärde i samband med att de slutligt fastställdes. För de långvariga avsättningarna, dvs. de slutligt fastställda pensionerna och asbestskadorna, har uppgifter om försäkringsskuldens tillräcklighet presenterats.

Ersättningstrianglar, bruttorörelse, milj. €

Skadeår	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	903	931	976	1 000	1 043	1 121	1 116	1 052	1 180	1 399	10 721
n+1	879	905	887	1 006	1 063	1 149	1 116	1 041	1 170		
n+2	861	920	902	995	1 078	1 164	1 097	1 030			
n+3	885	939	910	998	1 079	1 161	1 087				
n+4	891	929	912	996	1 080	1 152					
n+5	888	930	912	1 000	1 070						
n+6	900	931	913	990							
n+7	903	931	903								
n+8	903	922									
n+9	894										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden											
	894	922	903	990	1 070	1 152	1 087	1 030	1 170	1 399	10 617
Ackumulerade utbetalda ersättningar											
	-864	-886	-868	-941	-1 012	-1 089	-1 015	-882	-973	-692	-9 222
Avsättning för oreglerade skador för åren 2013-2022											
	30	36	35	49	58	63	73	148	196	707	1 395

Avsättning för oreglerade skador för tidigare år 206

* = vid slutet av skadeåret

Utvecklingen av ersättningarna för latent yrkessjukdomar, milj. €

Räkenskapsår	Kollektiv avsättning för oreglerade skador	Kända avsättningar för pensioner	Utbetalda ersättningar	Ersätt- ningskostnader	Förändring i beräknings- grunden*	Tillräcklighet
2013	28	53	-4	-1	1	0
2014	22	53	-4	-2	2	0
2015	19	54	-4	-2	2	-1
2016	17	53	-5	-1	2	1
2017	14	53	-5	-3	3	0
2018	13	51	-6	-2		-2
2019	10	52	-5	-3	3	0
2020	9	54	-5	-6	1	-5
2021	7	52	-6	-3	1	-2
2022	5	47	-6	1	-1	0

Utvecklingen av slutligt fastställda pensioner, milj. €

Räkenskapsår	Vid början av året	Vid slutet av året	Nytt pensionskapital	Betalda pensioner	Förändring i beräkningsgrunden*	Tillräcklighet
2013	940	965	51	37	23	12
2014	965	1 010	54	40	36	5
2015	1 010	1 046	53	44	30	2
2016	1 046	1 080	54	49	31	3
2017	1 080	1 141	54	52	75	16
2018	1 141	1 145	56	54		-2
2019	1 145	1 206	38	56	80	1
2020	1 206	1 245	82	54	25	14
2021	1 245	1 240	116	63	-31	27
2022	1 240	1 055	55	61	-166	14

* Inverkan av förändringar i diskonteringsräntan och dödlighetsmodellen på det slutliga pensionskapitalet.

Ersättningstrianglar, nettorörelse, milj. €

Skadeår	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	861	897	957	992	1 019	1 081	1 092	1 034	1 117	1 227	10 277
n+1	829	868	877	1 000	1 026	1 109	1 089	1 012	1 103		
n+2	819	875	892	990	1 045	1 114	1 073	998			
n+3	843	887	898	994	1 046	1 118	1 063				
n+4	847	887	901	992	1 050	1 109					
n+5	847	885	900	997	1 038						
n+6	858	886	902	988							
n+7	859	887	893								
n+8	859	877									
n+9	849										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden											
	849	877	893	988	1 038	1 109	1 063	998	1 103	1 227	10 145
Ackumulerade utbetalda ersättningar											
	-822	-843	-858	-939	-984	-1 059	-993	-872	-944	-520	-8 833
Avsättning för oreglerade skador för åren 2013-2022											
	28	34	35	49	53	50	70	126	159	707	1 312
Avsättning för oreglerade skador för tidigare år											
											190

* = vid slutet av skadeåret

Förändring i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder

Försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder ökade med 3 miljoner euro, under föregående räkenskapsperiod ökade försäkringsersättningarna med 3 miljoner euro. Förändringen i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder beskriver tillräckligheten hos försäkringsskulden. På grund av att försäkringsskulden ska vara tryggande är förändringen i snitt positiv.

Förändringar i livförsäkringens försäkringsskuld

Avsättningar, milj. €	1.1.2022	Ökning av avsättningar förärrädd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värderingar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2022
Skuld för icke-fondanknutna avtal							
Icke-fondanknuten försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	2 594	134	-220	76	-96	50	2 538
Separat balansräkning 1	735	0	-38	27	-4	-147	574
Separat balansräkning 2	1 759	3	-164	53	9	-349	1 311
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	1	0	0	0	0	0	2
Räntekomplettering	211					-78	132
Effekt av diskontering med marknadsränta	145					-278	-133
Övriga poster	115					-114	1
Totalt	5 560	137	-422	156	-91	-916	4 425

Avsättningar, milj. €	1.1.2021	Ökning av avsättningar förärrädd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värderingar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2021
Skuld för icke-fondanknutna avtal							
Icke-fondanknuten försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	2 697	128	-218	79	-97	6	2 594
Separat balansräkning 1	804	0	-38	29	-4	-56	735
Separat balansräkning 2	2 025	4	-197	59	9	-140	1 759
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	2	0	0	0	0	0	1
Räntekomplettering	237					-26	211
Effekt av diskontering med marknadsränta	253					-109	145
Övriga poster	70					45	115
Totalt	6 088	132	-453	166	-92	-280	5 560

Då avsättningarna för försäkrings- och placeringsavtal för annat än den fondanknutna rörelsen samt för fondförsäkringar bildats har iakttagits de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av att diskonteringsräntan för försäkringsskulden har närmast sig de rådande räntorna. I balansräkningen har redovisats livförsäkringsbolagets besparingar i försäkrings- och kapitaliseringsavtal på egen placeringsrisk, där räntegarantin varierar mellan 1,5 och 4,5 procent och som har diskonterats med beloppet av räntegarantin för avsättningarna i det nationella bokslutet. I räntekompletteringen har bokförts effekten av att diskonteringsräntan minskat i det nationella bokslutet. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan har skyddats med ränteplaceringar, vilkas värde har redovisats som en del av den skuld som bokförts för försäkrings- och kapitaliseringsavtal.

Som skuld för risklivförsäkring används avsättningarna för ej intjänade premier.

Fordringar och skulder i anslutning till avgiven återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och upptas separat i balansräkningen.

Avsättningarna för gruppensionsförsäkring har kompletterats årligen sedan 2011 till följd av den ökade förväntade livslängden.

Krediterade räntor innefattar betalda garantiräntor och kundbonus som delats ut och betalats i enlighet med ledningens prövning.

Not 32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Skuld för fondanknutna avtal		
Skuld för fondförsäkringar	4 453	5 332
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	7 210	7 878
Totalt	11 662	13 210

Specifikationen per 31.12.2021 har justerats.

Förändringar i försäkringskulden

Avsättningar, mn €	1.1.2022	Ökning av avsättningar föranledd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värde- förändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2022
Skuld för fondanknutna avtal							
Skuld för fondförsäkringar	5 332	135	-260	-711	-15	-29	4 453
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	7 878	611	-444	-838	-24	27	7 210
Totalt	13 210	746	-704	-1 549	-39	-2	11 662

Avsättningar, mn €	1.1.2021	Ökning av avsättningar föranledd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värde- förändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2021
Skuld för fondanknutna avtal							
Skuld för fondförsäkringar	4 796	176	-246	614	-17	8	5 332
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	6 486	747	-357	966	-22	57	7 878
Totalt	11 282	924	-602	1 580	-39	65	13 210

De fondanknutna avtalens beroende av tillgångarna följer av försäkringstagarens val. På bolagsplanet kan värdeförändringen inte jämföras med något benchmark-index. Avkastningen på placeringsavtal med beräkningsränta kan inte tillförlitligt jämföras med något benchmark-index. Avkastningen baserar sig på avkastningen hos de tillgångar som utgör täckning. Bolagets egendom saknar benchmark.

Fondanknutna placeringsavtal har värderats till verkligt värde.

Skulden för fondanknutna avtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Specifikationen per 31.12.2021 har justerats.

Not 33. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Obligationslån	10 563	10 838
Efterställda obligationslån (SNP)	4 306	3 926
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 262	12 353
Övriga		
Bankcertifikat	1 083	297
Företagscertifikat	9 287	7 539
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)*	-63	-58
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt	37 438	34 895

* OP Gruppens egna obligationslån har kvittats mot skulden.

Avstämning av förändringar i skulder i finansieringens kassaflöde mot balansposter

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2022	34 895	1 982
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	5 310	
Ökningar i obligationslån med bostadssäkerhet	2 782	
Ökningar i bankcertifikat	1 194	
Ökningar i företagscertifikat	12 443	
Ökningar i debenturer		6
Ökningar totalt	21 728	6
Minskningar i obligationslån	-3 946	
Minskningar i obligationslån med bostadssäkerhet	-1 545	
Minskningar i bankcertifikat	-407	
Minskningar i företagscertifikat	-10 695	
Minskningar i kapitallån		-522
Minskningar i debenturer		
Minskningar totalt	-16 593	-522
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	5 135	-517
Värderingar	-2 591	-82
Balansvärde 31.12.2022	37 438	1 384

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2021	34 369	1 290
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	9 719	
Ökningar i obligationslån med bostadssäkerhet	2 288	
Ökningar i bankcertifikat	350	
Ökningar i företagscertifikat	18 012	
Ökningar totalt	12 471	
Minskningar i obligationslån	-8 570	
Minskningar i obligationslån med bostadssäkerhet	-1 273	
Minskningar i bankcertifikat	-77	
Minskningar i företagscertifikat	-20 381	
Minskningar i kapitallån		-43
Minskningar i debenturer		-211
Minskningar totalt	-11 825	-254
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	646	-254
Värderingar	-457	-24
Balansvärde 31.12.2021	34 895	1 982

De viktigaste emissionerna 2022	Bokfört värde	Verkligt värde	Ränta, %
OP Företagsbanken Abp			
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,250,000,000 due 15 Dec 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1 250,0	1 222,5	Fast 2,850 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.125 per cent. Unsubordinated Instruments due 1 July 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1 000,0	953,1	Fast 0,125 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.500 per cent. Unsubordinated Instruments due 12 August 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1 000,0	923,0	Fast 0,500 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.100 per cent. Instruments due 16 November 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1000,0	839,6	Fast 0,100 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 800,000,000 Floating Rate Note due 17 May 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	800,0	807,6	EUB3 + 1,000 %
OP-Bostadslånebanken Abp			
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 1,000 per cent. Covered Notes due 5 October 2027 under the EUR 20.000.000.000 Euro Medium Term Covered Note Programme	1 000,0		EUB3 + 1,000 %
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 3 month Euribor + 1,00 per cent. Covered Notes due 13 September 2023 under the EUR 20.000.000.000 Euro Medium Term Covered Note Programme	1 000,0		EUB3 + 1,000 %
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.250.000.000 2,750 per cent. Covered Notes due 22 June 2026 under the EUR 25.000.000.000 Euro Medium Term Covered Bond (Premium) Programme	1 250,0		Fast 2,750 %

OP Företagsbanken Abp emitterade i januari ett grönt obligationslån på 500 miljoner euro till senior non-preferred-villkor. Lånets löptid är 5,5 år. Med lånet, som riktades till internationella ansvarsfulla institutionella placerare, främjas den gröna omställningen, och medlen från det styrs till hållbar företagsfinansiering. Näringsgrenar som finansieras är förnybar energi, miljövänligt byggande (green buildings) och hållbar användning av naturresurser, inklusive markanvändning.

I april emitterade OP-Bostadslånebanken Abp ett grönt säkerställt obligationslån på 1 miljard euro och med en löptid på 5,5 år. Obligationslånet har fast ränta och fastighetssäkerhet och det är riktat till internationella institutionella placerare. Medlen som flyter in via lånet riktas till OP Gruppens bolån som i enlighet med OP-Bostadslånebankens ramverk Green Covered Bond har identifierats som gröna bolån. Branschen som finansieras är energieffektiva bostadshus (green buildings).

Not 34. Avsättningar och övriga skulder

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Avsättningar		
Förlustreserv	32	22
Avsättning för omstrukturering	1	0
Övriga avsättningar	3	6
Övriga skulder		
Betalningsförmedlingsskulder	1 122	1 057
Upplupna kostnader		
Ränteskulder	186	168
Ränteskulder för derivat	34	19
Övriga upplupna kostnader	507	498
CSA-skulder för derivat	1 290	807
Pensionsskulder	30	49
Leasingskulder	231	242
Leverantörsskulder för värdepapper	6	4
Leverantörfakturaskulder	14	34
Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet	58	51
Skulder avseende återförsäkringsverksamhet	42	26
Skaderegleringsavtal	134	152
Totalt	3 656	3 106
Övriga	156	0
Avsättningar och övriga skulder totalt	3 849	3 134

Förändringar i avsättningar

Mn €	Förlustreserven	Omstrukture- ring	Övriga avsättningar	Totalt
1.1.2022	22	0	6	28
Ökning av avsättningar	11	0	2	13
Utnyttjade avsättningar			-1	-1
Återföring av utnyttjade avsättningar			-4	-4
31.12.2022	33	1	3	37

Mn €	Förlustreserven	Omstrukture- ring	Övriga avsättningar	Totalt
1.1.2021	29	0	3	32
Ökning av avsättningar			4	4
Utnyttjade avsättningar	-7	-0	-0	-7
31.12.2021	22	0	6	28

Skaderegleringsavtal

Skaderegleringsavtalen är sådana avtal som inte är försäkringsavtal, men på basis av vilka ersättning betalas för en annan part som har fullständig självrisk. De viktigaste av de här är sådana captive-arrangemang där den försäkrade risken i sin helhet är återförsäkrad i ett captive-bolag som hör till samma koncern som kunden, samt indexförhöjningar för ersättningar som betalas i pensionsform inom den lagstadgade olycksfalls-, trafik- och patientförsäkringen och vissa andra ersättningshöjningar samt sjukvårdsersättningar som betalas ut över tio år efter det att skadorna har inträffat och den offentliga sektorns patientförsäkring.

Förmånsbestämda pensionsplaner

OP Gruppens pensionsplaner har skötts via försäkringsbolag och pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö. De planer som gäller tilläggs pensioner i pensionsstiftelsen och försäkringsbolag har behandlats som förmånsbestämda planer. Det lagstadgade pensionsskyddet, som har skötts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen, har behandlats som en avgiftsbestämd plan.

Tilläggs pensioner hos OP-Eläkesätiö och försäkringsbolag

OP-Eläkesätiö är en pensionsstiftelse som sköter det tilläggs pensionsskydd som arbetsgivarna inom OP Gruppen ordnat för sin personal. Pensionsstiftelsens syfte är att bevilja arbetstagare som hör till pensionsstiftelsens verksamhetskrets ålderspension, invalidpension och sjukbidrag samt familjepension åt deras förmänstagare jämte begravningsbidrag. Dessutom kan pensionsstiftelsen bevilja dem som hör till verksamhetskretsen förmåner som hänför sig till rehabilitering. Det är frivilligt att ordna tilläggs pensionsskydd. Pensionsstiftelsens tilläggs pensionsskydd är i sin helhet fonderat.

Till OP-Eläkesätiös verksamhetskrets hör varje person som fyllt 20 år, som oavbrutet varit anställd i ett sådant anställningsförhållande som avses i ArPL hos en arbetsgivare som hör till pensionsstiftelsen och vars anställningsförhållande börjat före 1.7.1991. Den tjänstgöringstid som berättigar till pension börjar från den tidpunkt då den anställda fyllt 23 år medan den varit i arbetsgivarens tjänst. Med den pensionsgrundande lönen avses den pensionslön som baseras på ett och samma anställningsförhållande som beräknas enligt APL, som gällde till 31.12.2006. Pensionsåldern för de personer som hör till OP-Eläkesätiös verksamhetskrets varierar mellan 60–65 år beroende på till vilken persongrupp arbetstagaren enligt pensionsstiftelsens stadgar hör.

Den viktigaste risken i verksamheten ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än minimiavkastningsmålet. Om risken realiseras flera år i rad leder det till att garantiavgifter måste debiteras.

OP-Eläkesätiös viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, till att livslängden systematiskt förlängs samt till inflationsrisken. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

För placeringsverksamheten ansvarar pensionsstiftelsens styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie upprättar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionsstiftelsens risktäckningskapacitet.

Tilläggs pensioner har ordnats också i livförsäkringsbolag. I regel har de försäkrade personerna rätt att gå i ålderspension vid 63 års ålder. Därtill har de försäkrade rätt till invalidpension, och efter den försäkrades död har förmänstagarna rätt till begravningsbidrag och familjepension. Försäkringspremierna debiteras i enlighet med en pensionsålder på 65 år. Arbetsgivaren betalar den otäckta delen av pensionen allt i ett när en person går i pension vid den lovade pensionsåldern på 63 år.

I en del planer varierar de försäkrades ålder för tilläggs pension mellan 62 och 65 år, och försäkringspremier debiteras så att pensionsutfästelsen i sin helhet är täckt före pensionsåldern.

Ersättningarna är bundna till ArPL-indexet. Arbetsgivaren debiteras årligen med en extra avgift, om försäkringsbolagets indexgottgörelse är mindre än det index som ges för ersättningarna.

Vid rapporteringen av pensionsutfästelser i enlighet med standarden IAS 19 ansluter sig de centrala riskerna till den förväntade inflationen och löneinflationen samt till räntenivån på balansdagen. Den viktigaste risken i dessa planer är inflationsantagandet, som via förhöjningsantagandet för ersättningarna påverkar pensionsåtagandet. Den ränta som använts påverkar inte bara pensionsåtagandet, utan även värdet av de tillgångar som motsvarar åtagandet så att effekten av eventuella förändringar på den redovisade nettopenionskulden minskar.

Balansvärden för förmånsbestämda pensionsplaner, mn €	Förmånsbestämda pensionsplaner		Pensionstillgångarnas verkliga värden		Nettoskulder (-tillgångar)	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Ingående balans 1.1	617	595	-654	-589	-37	7
Resultatförda förmånsbestämda pensionskostnader						
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	6	7			6	7
Räntekostnad (-intäkt)	6	2	-6	-2	0	0
Effekterna av eventuella reduceringar, ändringar och regleringar eller kostnader avseende tjänstgöring under tidigare förvaltningskostnader			1	1	1	1
Totalt	12	9	-5	-1	7	8
Förluster (-vinster) av omstrukturering						
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i ekonomiska förväntningar	-160	27			-160	27
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i befolkningsstatistiska förväntningar		0				0
ArPL, avkastning på räntedifferens och ökning i ansvaret för ålderspensioner (netto)						
Erfarenhetsbaserade justeringar	3	11			3	11
Avkastning på tillgångar som omfattas av plan med undantag av belopp som ingår i nettoräntan på förmånsbestämda nettoskulder (-tillgångar) (-)			36	-87	36	-87
Totalt	-156	38	36	-87	-120	-50
Övriga						
Arbetsgivaravgifter*			-3	-2	-3	-2
Utbetalda ersättningar	-24	-25	24	25		
Totalt	-24	-25	21	23	-3	-2
Utgående balans 31.12	449	617	-602	-654	-153	-37
Tillgångar och skulder som redovisats i balansräkningen, mn €					31.12.2022	31.12.2021
Nettoskulder / -tillgångar (pensionsstiftelsen)					-183	-86
Nettoskulder (Försäkringsbolagens tilläggspensionsarrangemang)					30	49
Nettoskulder totalt					30	49
Nettotillgångar totalt					-183	-86
Klassificering av pensionsstiftelsens tillgångar 31.12.2022, mn €						Totalt
Aktier och andelar						101
Obligationslån						112
Fastigheter						7
Placeringsfonder						289
Derivat						1
Övriga tillgångar						32
Totalt						543
Klassificering av pensionsstiftelsens tillgångar 31.12.2021, mn €						Totalt
Aktier och andelar						97
Obligationslån						180
Fastigheter						12
Placeringsfonder						257
Derivat						0
Övriga tillgångar						31
Totalt						577

I tillgångarna för pensionsplaner ingår, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Övriga fordringar på företag som hör till OP Gruppen	33	32
Totalt	33	32

Beloppet av premierna för förmånsbestämda pensionsplaner 2023 uppskattas till 4 miljoner euro.

Durationen för det förmånsbestämda pensionsåtagandet per 31.12.2022 var för pensionsstiftelsen 12,3 år och för övriga 17,0 år.

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2022	Pensionsstiftelsen	Försäkringsbolag
Diskonteringsränta, %	3,6	3,4
Presumtiv lönehöjning, %	3,3	3,3
Framtida pensionsförhöjningar, %	2,7	2,7
Omsättning, %	0,0	0,0
Inflation, %	2,5	2,5
Uppskattad återstående anställningstid i år	5,1	7,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år		
Män	21,4	21,4
Kvinnor	25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år		
Män	23,7	23,7
Kvinnor	28,1	28,1

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2021	Pensionsstiftelsen	Försäkringsbolag
Diskonteringsränta, %	0,9	1,0
Presumtiv lönehöjning, %	2,9	3,0
Framtida pensionsförhöjningar, %	2,3	2,3
Omsättning, %	0,0	0,0
Inflation, %	2,1	2,2
Uppskattad återstående anställningstid i år	5,2	7,2
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år		
Män	21,4	21,4
Kvinnor	25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år		
Män	23,7	23,7
Kvinnor	28,1	28,1

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2022	Pensionsstiftelsen Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner		Försäkringsbolagens tilläggs-pensionsarrangemang Förändring i nettot av förmånsbestämda pensionsplaner	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-20	-5,6	-2	-8,5
Minskning med 0,5 procentenheter	22	6,2	3	9,6
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	21	5,7	6	24,3
Minskning med 0,5 procentenheter	-19	-5,4	-6	-22,6
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	12	3,2	1	2,9
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-11	-3,1	-1	-2,8

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2021	Pensionsstiftelsen Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner		Försäkringsbolagens tilläggs-pensionsarrangemang Förändring i nettot av förmånsbestämda pensionsplaner	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-34	-6,9	-4	-10,0
Minskning med 0,5 procentenheter	38	7,8	5	11,6
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	34	7,0	11	23,8
Minskning med 0,5 procentenheter	-32	-6,5	-10	-21,9
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	19	3,9	2	3,9
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-18	-3,7	-2	-3,7

Not 35. Efterställda skulder

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Övriga		
Debentuurit	1 384	1 982
Efterställda skulder totalt	1 384	1 982

Debenturer

Ett debenturlån på 10 miljarder Japanska yen (motvärde i euro 77 miljoner) som är ett 10-årigt bullettån, förfaller 3.7.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig JPY Libor + 0,735%.

Ett debenturlån på 100 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullettån, förfaller 25.9.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 2,405 % p.a.

Ett debenturlån på 3 250 miljoner svenska kronor (motvärde i euro 317 miljoner) som är ett 10-årigt bullettån, förfaller 3.6.2030. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig 3mStibor + 2,300%.

Ett debenturlån på 1 000 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullettån, förfaller 9.6.2030. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 1,625 % p.a.

Lånen har emitterats på den internationella kapitalmarknaden.

OP Företagsbanken Abp har inga överträdelser av lånevillkoren varken beträffande kapital, ränta eller övriga villkor. Differensen mellan lånets nominella och bokförda värde beror på ränterisvärderingen i säkring av verkligt värde.

Not 36. Eget kapital

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
OP Gruppens ägares andel		
Andelskapital, medlemsandelar	217	215
uppsagda medlemsandelar	8	7
Andelskapital, avkastningsandelar	3 369	3 244
uppsagda avkastningsandelar	377	330
Fonder		
Bundna fonder		
Reservfonden	795	795
Fonden för verkligt värde		
Säkring av kassaflöde	-337	96
Värdering till verkligt värde		
Skuldebrev	-377	56
Förlustreserv för skuldebrev	8	7
Aktier och andelar	0	0
Aktier och andelar (overlay approach)	50	164
Övriga bundna fonder	1	13
Fria fonder		
Övriga fria fonder	1 375	1 375
Akkumulerade vinstmedel		
Balanserad vinst (förlust)	8 101	7 191
Periodens vinst (förlust)	1 014	900
OP Gruppens ägares innehav	14 217	14 057
Innehav utan bestämmande inflytande	118	128
Eget kapital totalt	14 335	14 184

Andelskapital, medlemsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår andelsbankernas medlemmars medlemsinsatser, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i bankens förvaltning och beslutsfattande.

Andelskapital, avkastningsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår också andelsbankernas medlemmars placeringar i avkastningsandelar, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. Avkastningsmålet för 2021 var 3,25 % och för 2022 var det 4,45 %. Råntan som ska betalas fastställs årligen i efterskott. Avkastningsmålet kan ändras årligen. Avkastningsandelarna ger inga sådana rättigheter som ägarkunderna har, och de ger inte heller rösträtt.

Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats och en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

Antal andelar i gruppens andelskapital

(1 000 st.)	Andelskapital, avkastnings-		Andelskapital, andelar totalt
	medlemsandelar	andelar	
1.1.2021	2 122	29 617	31 739
Tillägg till andelskapital	103	4 045	4 148
Återbetalning av andelskapital	-72	-1 222	-1 294
31.12.2021	2 153	32 440	34 593
Tillägg till andelskapital	92	2 857	2 949
Återbetalning av andelskapital	-77	-1 611	-1 688
31.12.2022	2 168	33 686	35 854

Fonder
Reservfonden

Reservfonden har bildats genom vinstmedel som avsatts till den under tidigare perioder och av en andel som överförts från andelsbankernas uppskrivningsfond och avsättningar för kreditförluster. Reservfonden kan användas för att täcka sådana förluster som det fria egna kapitalet inte räcker till för. Reservfonden kan också användas för att öka aktiekapitalet och den kan nedsättas liksom aktiekapitalet. I ett kreditinstitut i andelslagsform kan reservfonden användas endast för att täcka förluster. I aktiebolag har fonden inte längre från och med 1.9.2006 kunnat utökas.

Fonden för verkligt värde

I fonden finns förändringar i verkligt värde för egetkapitalinstrument som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat och som omfattas av det tillfälliga undantaget (overlay approach). De poster som redovisats i fonden realiserar i resultaträkningen då värdepapper överläts eller då en nedskrivning görs för värdepappret. Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas som en justering av fonden för verkligt värde. I fonden har också redovisats det verifierade värdeförändringsnettot av räntederivat i säkringsredovisning av kassaflöde justerat med uppskjuten skatt. Värdeförändringarna resultatförs den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

Fonden för verkligt värde efter skatt

Mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			Totalt
	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2021	109	70	203	382
Förändringar i verkligt värde	-43	167	-88	36
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-14	-56		-70
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		7		7
Överföringar till räntenetto			-47	-47
Uppskjuten skatt	11	-24	27	15
Utgående balans 31.12.2021	63	164	96	323

Mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			Totalt
	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2022	63	164	96	323
Förändringar i verkligt värde	-525	-171	-512	-1 208
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-16	-53		-69
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		81		81
Överföringar till räntenetto			-28	-28
Uppskjuten skatt	108	29	108	245
Utgående balans 31.12.2022	-369	50	-337	-656

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till -820 miljoner euro (404) vid slutet av rapportperioden, och den uppskjutna skattefordran/-skuld som ansluter sig till den var 164 miljoner euro (-81). I fonden för verkligt värde uppgick förlustreserven för skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat under rapportperioden till -1 miljoner euro (2).

Uppgången i marknadsräntorna och nedgången i aktiekurserna skapade en utmanande placeringsmiljö.

Övriga bundna fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder på basis av bolagsordningen eller stadgarna, där också fondernas syfte har fastställts. I omvärderingsfonden ingår differensen mellan det redovisade värdet och det verkliga värdet för en tidigare rörelsefastighet vid tidpunkten för ändringen av klassificeringen.

Övriga fria fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna eller ett beslut av bolagsstämman, fullmäktige eller andelsstämman.

Akkumulerade vinstmedel

I ackumulerade vinstmedel ingår också reserverna och avskrivningsdifferensen i koncernföretagens sårbokslut samt försäkringsbolagens utjämningsbelopp och vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner efter avdrag av den uppskjutna skatten.

Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen

Not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev

Exponeringar för kreditrisker och förlustreserv för dem

I avsnitt 2.2 i not 2 beskrivs hur OP Gruppens kreditrisk uppkommer och hanteras. Principerna för hur de förväntade kreditförlusterna beräknas beskrivs i avsnitt 7.4 Nedskrivningar i not 1.

Förväntade kreditförluster beräknas på fordringarna värderade till upplupet anskaffningsvärde samt skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (placeringar i obligationslån). I OP Gruppen består fordringarna av krediter, revolverande krediter (t.ex. kreditkort och konton med kredit), leasing- och factoringfordringar. Dessutom beräknas de förväntade kreditförlusterna på poster utanför balansräkningen såsom kreditlöften, finansieringslimiter och bankgarantier. Skuldebrev utgör däremot placeringar i obligationslån. För de förväntade kreditförlusterna redovisas en förlustreserv i balansräkningen eller, då det är fråga om skuldebrev, i övrigt totalresultat.

Många faktorer inverkar på beloppet av de förväntade kreditförlusterna, bl.a. exponeringsbeloppet, exponeringens löptid, kundens rating och säkerhetens värde samt den framtidsinriktade informationen.

I följande tabell redovisas de fordringar som är exponerade för kreditrisker och för vilka den förväntade kreditförlusten beräknas. I den beskriver åtagandena i och utanför balansräkningen också det högsta beloppet av exponeringarna för kreditrisker utan att beakta säkerheter eller andra kreditförstärkande poster. Exponeringar utanför balansräkningen motsvaras av det exponeringsbelopp eller garantibelopp som binder banken.

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2022

Exponeringar	Steg 1		Steg 2		Steg 3*	
	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar		Över 30 dagar förfallna fordringar		Totalt	Exponeringar totalt
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	62 761	8 256	51	8 306	2 127	73 195
Företagsbank	26 588	2 518	109	2 627	451	29 666
Fordringar på kunder totalt	89 349	10 774	159	10 933	2 578	102 861
Uttagsmån och llimitter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	6 705	371	0	372	39	7 115
Företagsbank	8 351	493	29	521	71	8 944
Uttagsmån och llimitter totalt	15 056	864	29	893	110	16 059
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	2 636	54		54	26	2 715
Företagsbank	6 943	448		448	72	7 462
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 579	501		501	98	10 178
Skuldebrev						
Gruppfunktioner	12 982	73		73		13 055
Försäkring	4 999	52		52	10	5 062
Skuldebrev totalt	17 982	125		125	10	18 117
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	131 965	12 265	188	12 453	2 797	147 215

* Av exponeringarna för fordringarna i steg 3 är 146 miljoner euro köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2022

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och llmiter utanför balansräkningen*

Mn €	Steg 1		Steg 2		Steg 3****	
	Andra än över 30 dagar förfallna ford- ringar	över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Förlust- reserv totalt
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-18	-78	-1	-79	-363	-457
Företagsbank	-30	-23	-5	-28	-182	-245
Fordringar på kunder totalt	-48	-101	-6	-108	-546	-701
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1	-2	-4
Företagsbank	-3	-2		-2	-24	-29
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-4	-3		-3	-26	-32
Skuldebrev***						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1		-2
Försäkring	-8	-1		-1	-5	-14
Skuldebrev totalt	-9	-2		-2	-5	-16
Totalt	-61	-106	-6	-112	-577	-750

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

**** Av förlustreserverna för steg 3 hänför sig 45 miljoner euro till köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2022	Steg 1		Steg 2		Steg 3	
	Andra än över 30 dagar förfallna ford- ringar	8 681	Över 30 dagar förfallna fordringar	51	Totalt	Totalt
Mn €						
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	72 102	8 681	51	8 732	2 192	83 026
Företagsbank	41 882	3 459	137	3 596	595	46 072
Förlustreserv						
Hushållsbank	-19	-79	-1	-80	-366	-460
Företagsbank	-33	-25	-5	-30	-206	-274
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,03 %	-0,91 %	-1,98 %	-0,92 %	-16,68 %	-0,55 %
Företagsbank	-0,08 %	-0,71 %	-3,81 %	-0,83 %	-34,69 %	-0,59 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	113 983	12 139	188	12 328	2 787	129 098
Förlustreserv totalt	-52	-104	-6	-110	-572	-734
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,05 %	-0,86 %	-3,31 %	-0,89 %	-20,53 %	-0,57 %
Skuldebrev bokfört värde						
Gruppfunktioner	12 982	73		73		13 055
Försäkring	4 999	52		52	10	5 062
Förlustreserv						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1		-2
Försäkring	-8	-1		-1	-5	-14
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Gruppfunktioner	-0,01 %	-1,18 %		-1,18 %		-0,02 %
Försäkring	-0,15 %	-1,85 %		-1,85 %	-49,16 %	-0,27 %
Skuldebrev totalt	17 982	125		125	10	18 117
Förlustreserv totalt	-9	-2		-2	-5	-16
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,05 %	-1,46 %		-1,46 %	-49,16 %	-0,09 %

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2021*

Exponeringar	Steg 1		Steg 2		Steg 3*	
	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar		Över 30 dagar förfallna fordringar		Totalt	Exponeringar totalt
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	61 835	7 608	8	7 615	2 095	71 545
Företagsbank	24 673	1 058	247	1 304	508	26 486
Fordringar på kunder totalt	86 508	8 665	254	8 919	2 603	98 031
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	6 445	277	10	286	36	6 767
Företagsbank	4 279	190	88	278	75	4 631
Uttagsmån och limiter totalt	10 724	466	98	564	110	11 398
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	3 397	46		46	16	3 458
Företagsbank	7 196	121		121	78	7 396
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	10 593	166		166	94	10 854
Skuldebrev						
Gruppfunktioner	13 160	31		31		13 191
Försäkring	4 180	36		36	7	4 223
Skuldebrev totalt	17 340	67		67	7	17 414
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	125 165	9 365	352	9 717	2 815	137 697

* Av exponeringarna för fordringarna i steg 3 är 70 miljoner euro köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POC).

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2021

balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Steg 3****		Förlust- reserv totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna ford- ringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		
Mn €						
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-19	-59	-2	-61	-319	-398
Företagsbank	-23	-23	-2	-25	-269	-317
Fordringar på kunder totalt	-42	-82	-4	-86	-588	-715
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1	-1	-2
Företagsbank	-3	-3		-3	-14	-20
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-4	-3		-3	-15	-22
Skuldebrev***						
Gruppfunktioner	-2	-1		-1		-2
Försäkring	-7	-2		-2	-3	-12
Skuldebrev totalt	-8	-2		-2	-3	-14
Totalt	-54	-87	-4	-91	-606	-751

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

**** Av förlustreserverna för steg 3 hänförs sig 23 miljoner euro till köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2021	Steg 1		Steg 2		Steg 3	
	Andra än över 30 dagar förfallna ford- ringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
Mn €						
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	71 676	7 930	17	7 947	2 146	81 770
Företagsbank	36 149	1 368	335	1 703	661	38 513
Förlustreserv						
Hushållsbank	-20	-59	-2	-61	-319	-400
Företagsbank	-26	-25	-2	-27	-283	-337
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,03 %	-0,75 %	-12,91 %	-0,77 %	-14,87 %	-0,49 %
Företagsbank	-0,07 %	-1,85 %	-0,63 %	-1,61 %	-42,83 %	-0,88 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	107 825	9 298	352	9 650	2 808	120 283
Förlustreserv totalt	-46	-85	-4	-89	-603	-737
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,04 %	-0,91 %	-1,23 %	-0,92 %	-21,46 %	-0,61 %
Skuldebrev bokfört värde						
Gruppfunktioner	13 160	31		31		13 191
Försäkring	4 180	36		36	7	4 223
Förlustreserv						
Gruppfunktioner	-2	-1		-1		-2
Försäkring	-7	-2		-2	-3	-12
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Gruppfunktioner	-0,01 %	-2,00 %		-2,00 %		-0,02 %
Försäkring	-0,16 %	-4,16 %		-4,16 %	-49,03 %	-0,28 %
Skuldebrev totalt	17 340	67		67	7	17 414
Förlustreserv totalt	-8	-2		-2	-3	-14
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,05 %	-3,17 %		-3,17 %	-49,03 %	-0,08 %

Säkerheter eller övriga kreditförbättrande åtgärder

I avsnitt 2 i not 2.2 beskrivs OP Gruppens åtgärder för att reducera kreditrisken. De vanligaste åtgärderna för att reducera kreditrisken är användningen av olika säkerheter. De största kreditgrupperna för hushållen är bolån och revolverande krediter. Bolånens andel av hushållens exponeringar är 77% (77 %). Säkerheten för bolån är i regel den bostadsfastighet som är föremål för krediten.

I följande tabell redovisas hur hushållens bolån fördelar sig enligt LTV per 31.12.2022 parallellt med förlustreserven. LTV (loan to value), dvs. belåningsgraden, beskriver låns balansvärde i relation till det verkliga värdet av bostadsfastighetssäkerheten. Lån kan också ha andra säkerheter, men de har inte beaktats i tabellen. Ju mindre LTV-%, desto större är säkerhetens värde i relation till kreditbeloppet.

LTV %/Mn €	Bolån totalt	
	Exponeringsbelopp i balansräkningen	Förlustreserv
0-50 %	10 985	0
51-70 %	17 798	-19
Över 70 %	13 754	-55
Totalt	42 536	-74

LTV %/Mn €	§	Bolån totalt	
		Exponeringsbelopp i balansräkningen	Förlustreserv
0-50 %		10 170	0
51-70 %		18 086	-18
Över 70 %		13 061	-59
Totalt		41 317	-78

Förändringar i förlustreserven under räkenskapsperioden

I tabellen nedan redovisas förändringen i exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg under 2022 som resultat av effekten av följande faktorer: Nedskrivningsstegen redovisas i avsnitt 7.4.1 i not 1.

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 1.1.2021	107 825	9 650	2 808	120 283
Överföringar från steg 1 till steg 2, inkl. amorteringar	-6 564	6 194		-370
Överföringar från steg 1 till steg 3, inkl. amorteringar	-432		378	-53
Överföringar från steg 2 till steg 1, inkl. amorteringar	2 937	-3 224		-288
Överföringar från steg 2 till steg 3, inkl. amorteringar		-582	532	-50
Överföringar från steg 3 till steg 1, inkl. amorteringar	65		-75	-10
Överföringar från steg 3 till steg 2, inkl. amorteringar		238	-272	-33
Oförändrat steg, inkl. amorteringar	23 512	1 160	162	24 834
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	-14 270	-985	-434	-15 689
Minskningar till följd av borttagande från balansräkningen	910*	-122	-203	585
Bortskrivningar	0	0	-111	-111
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 31.12.2021	113 983	12 328	2 787	129 098

* Den positiva nettoförändringen i steg 1 ansluter sig till limithöjningar utanför balansräkningen.

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2022 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

	Steg 1 12 mån.	Steg 2 Hela löptiden	Steg 3 Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv för fordringar på kunder, mn €				
Förlustreserv 1.1.2022	46	89	603	737
Överföringar från steg 1 till steg 2	-5	38		33
Överföringar från steg 1 till steg 3	-3		67	64
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-18		-16
Överföringar från steg 2 till steg 3		-12	57	45
Överföringar från steg 3 till steg 1	1		-6	-6
Överföringar från steg 3 till steg 2		4	-23	-19
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	17	14	30	61
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-8	-14	-92	-114
Förändringar i riskparametrar (netto)	4	7	40	51
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0	2	5	7
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar	0	0	-108	-108
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	6	21	-31	-3
Förlustreserv 31.12.2022	52	110	572	734

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 76 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2021, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med minst 1 månads fördröjning, under 2022.

Största delen av krediterna har överförts till steg 2 på basis av OP:s relativa SICR-modell i alla ratingklasser. Om betalningar varit förfallna över 30 dagar, leder det oftast till en överföring till steg 2 i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer. Anstndsåtgärder medför oftare en överföring till steg 2 för företag i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer medan de för privatkunderna påverkar överföringar till steg 2 i alla ratingklasser. De svagaste ratingklasserna klassificeras till steg 2 på basis av den absoluta ratingklassgränsen. I synnerhet i de svagaste ratingklasserna finns det flera skäl till överföringar till steg 2. Nödlidande lån ska identifieras i realtid. Det medför en omedelbar överföring till steg 3.

Nödlidande (non-performing) fordringar klassificeras i steg 3, det vill säga definitionen är densamma som kreditförsämrade finansiella tillgångar enligt standarden IFRS 9.

OP Gruppen uppdaterade lifetime EAD-modellerna och löptidsmodellen i juni 2022. Modelländringarna ökade OP Företagsbankens förväntade kreditförluster med 7 miljon euro, vilket rapporteras i tabellen ovan på raden "förändringar i modellantaganden och metodologi". Lifetime EAD-modeller används vid ECL-beräkningen enligt IFRS 9 för att estimerar ett avtals exponeringar i balansräkningen vid fallissemang för avtalets hela livstid. Löptidsmodellen används vid ECL-beräkningen enligt IFRS 9 för att estimerar ett avtals livstid för de revolverande krediter bland exponeringarna mot privatkunder och företag vilkas kreditrisk har ökat signifikant och för vilka ECL därför beräknas för avtalets hela livstid (stage 2). Löptidsmodellen används för de revolverande krediterna bland exponeringarna mot privatkunder och företag, för att de inte har någon avtalad slutdag.

OP Gruppen har uppdaterat sina uppskattningar av de ekonomiska effekterna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina på kundernas kreditrisk. Den så kallade "management overlay"-avsättningen på 34 miljoner euro enligt ledningens bedömning som avsattes Q1/2022 för effekterna av kriget i Ukraina och som riktade sig till branscher med de största riskerna, det vill säga jordbruk, byggverksamhet, energi och transport, har av ovan nämnda skäl till största delen lösts upp. Effekter väntades uppkomma bland annat genom nedläggning av affärsverksamhet samt stigande kostnader för energi, råvaror och annan produktion, men de faktiska effekterna har varit mer dämpade än väntat, eftersom de högre produktionskostnaderna har kunnat överföras till priserna och statliga stödåtgärder har riktats särskilt till jordbruket och energisektorn.

OP Gruppen har uppdaterat sin bedömning av hur uppgången i elpriserna och euriborräntorna samt nedgången i priset på bostadssäkerheter inverkar på kreditrisken som förknippas med bolån. Bedömningen gjordes som ett stresstest, som mätte hushållens kassaflöde. Utifrån detta bedömdes potentiella kunder vilkas betalningsförmåga är äventyrad. På basis av analysen ökades den ECL-avsättningen som gjordes under första kvartalet med 17,4 miljoner euro till 42,4 miljoner euro. Prisutvecklingen för elektricitet i Finland påverkas av flera osäkra variabler.

På basis av OP Gruppens analys gjordes under Q4/2022 en "management overlay" ECL-avsättning på 5,3 miljoner euro för byggbranschen. Analysen baserade sig på de sämre utsikterna för branschen. Den utfördes som ett stresstest under antaganden om att omsättningen minskar med 10 %, kostnadsinflationen ökar med 8 % och räntenivån stiger med 3 %.

Under Q4/2022 har OP Gruppen dessutom med en "management overlay" ECL-avsättning på 5 miljoner euro förberett sig för en retroaktiv databaskorrigerig i anslutning till exponeringar med anstånd under det första halvåret 2023.

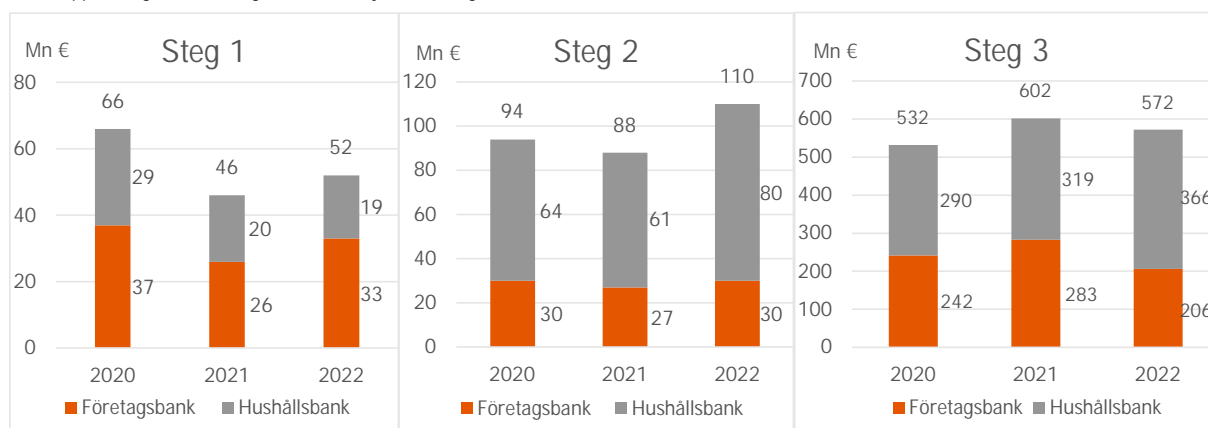
I slutet av 2021 gjorde OP Gruppen en extra avsättning för ECL på 34 miljoner euro, som riktar sig till fordringar med affärsfastighetssäkerheter. Syftet med avsättningen var att förutse den ECL-ökning och de sannolika fallissemang som orsakas av uppdateringen av säkerhetsvärderingen av de mest riskfyllda affärsfastigheterna. Av avsättningen har under 2022 lösts upp en andel som motsvarar den del av avtalen som uppdaterats i fråga om säkerhetsvärden och fallissemang. Vid årets slut var 11 miljoner euro ouplöst.

I följande tabell redovisas ECL före diskretionära management overlay-avsättningar, de ovan nämnda management overlay-avsättningarna och rapporterat ECL totalt.

	Hushålls- bank	Företags- bank	Totalt
Förlustreserv 31.12.2022			
ECL före diskretionära avsättningar	401	267	668
Diskretionära management overlay-avsättningar			
Ryssland-Ukraina-kriget	2		2
Elpriset, räntenivån och säkerheternas värde	42		42
Byggbranschen	3	3	5
Kommande retroaktiv korrigerig av exponeringar med anstånd	5		5
Säkerhetsvärderig av krediter med affärsfastighetssäkerheter	11		11
Diskretionära management overlay-avsättningar totalt	63	3	66
Rapporterat ECL totalt	465	269	734

	Hushålls- bank	Företags- bank	Totalt
Förlustreserv 31.12.2021			
ECL före diskretionära avsättningar	374	331	706
Diskretionära management overlay-avsättningar			
Säkerhetsvärderig av krediter med affärsfastighetssäkerheter och fallissemang	26	6	31
Diskretionära management overlay -avsättningar totalt	26	6	31
Rapporterat ECL totalt	400	337	737

I följande diagram åskådliggörs utvecklingen i förväntade kreditförluster för kundfordringar enligt nedskrivningssteg under de senaste åren. Diagrammet visar minskningen i steg 3 under 2022 till följd av bokföringen av slutliga kreditförluster, återbetalningen av fordringar i steg 3 samt upplösningen av management overlay-avsättningar.

Vid ECL-beräkningen uppdateras de makroekonomiska faktorerna kvartalsvis. ECL beräknas som det vägda medelvärde av tre olika scenarier. Scenarierna har viktats normalt, det vill säga svagt 20 %, bas 60 % och starkt 20 %. Under 2022 har uppdateringarna av de makroekonomiska prognoserna ökat de förväntade kreditförlusterna med 4 miljoner euro.

Skuldebrev, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2022	7	2	5	14
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	1		1
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		3	3
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	0		0
Överföringar från steg 2 till steg 3		0	0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	3	0	0	3
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-1	-1	-1	-3
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0	0	-1
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	1	0	2	3
Förlustreserv 31.12.2022	8	2	6	16

I tabellen nedan redovisas förändringen i exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg under 2021 som resultat av effekten av följande faktorer:

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 1.1.2021	104 895	9 203	2 587	116 685
Överföringar från steg 1 till steg 2, inkl. amorteringar	-4 982	4 660		-322
Överföringar från steg 1 till steg 3, inkl. amorteringar	-370		320	-49
Överföringar från steg 2 till steg 1, inkl. amorteringar	2 370	-2 593		-223
Överföringar från steg 2 till steg 3, inkl. amorteringar		-758	696	-62
Överföringar från steg 3 till steg 1, inkl. amorteringar	54		-62	-8
Överföringar från steg 3 till steg 2, inkl. amorteringar		187	-207	-20
Oförändrat steg, inkl. amorteringar	-5 369	-279	-224	-5 872
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	27 550	862	153	28 565
Minskningar till följd av borttagande från balansräkningen	-16 322	-1 626	-342	-18 291
Bortskrivningar		-6	-113	-119
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 31.12.2021	107 825	9 650	2 808	120 283

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2021 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

Förlustreserv för fordringar på kunder, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2021	65	93	533	692
Överföringar från steg 1 till steg 2	-3	30		26
Överföringar från steg 1 till steg 3	-1		34	33
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-13		-10
Överföringar från steg 2 till steg 3		-19	78	60
Överföringar från steg 3 till steg 1	1		-6	-5
Överföringar från steg 3 till steg 2		5	-16	-11
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	15	11	27	53
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-21	-14	-55	-89
Förändringar i riskparametrar (netto)	-16	-6	86	65
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar		0	-78	-78
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	-19	-6	70	45
Förlustreserv 31.12.2021	46	89	603	737

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 81 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2021, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med 1 månaders fördröjning under 2021.

Största delen av krediterna har överförts till steg 2 på basis av OP:s relativa SICR-modell i alla ratingklasser. Om betalningar varit förfallna över 30 dagar, leder det oftast till en överföring till steg 2 i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer. Anståndsåtgärder medför oftare en överföring till steg 2 för företag i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer medan de för privatkunderna påverkar överföringar till steg 2 i alla ratingklasser. De svagaste ratingklasserna klassificeras till steg 2 på basis av den absoluta ratingklassgränsen. I synnerhet i de svagaste ratingklasserna finns det flera skäl till överföringar till steg 2. Fallissemang ska identifieras i realtid. Det medför en omedelbar överföring till steg 3.

Nödlidande (non-performing) fordringar klassificeras i steg 3, det vill säga definitionen är densamma som kreditförsämrade finansiella tillgångar enligt standarden IFRS 9.

OP Gruppen kalibrerade under Q1/2021 hushållskundernas kreditklassificeringsmodell så att den motsvarar den nya definitionen av fallissemang från 2020. Detta inverkade i april på hushållskundernas IFRS 9 PD-modell samt på den kvantitativa SICR-modellen, med vilken man avgör överföringen av ett avtal från steg 1 till steg 2. De ursprungliga PD-kurvor som användes i SICR-modellen kalibrerades så att de är jämförbara, varvid kalibreringen inte hade någon betydande inverkan på ECL. OP Gruppen uppdaterade hushållskundernas egentliga IFRS 9 PD-modell och den kvantitativa SICR-modellen för Q4/2021 som en del av den normala modelluppdateringen.

IFRS 9 PD-modellen för hushållskunder uppdaterades på basis av bland annat material enligt den nya definitionen av fallissemang. Dessutom preciserades modellens segmentering och ändrades de makroekonomiska förklarande faktorerna till 12 mån. Euribor, med avdrag för inverkan av inflationen och förändringen i BNP, 3 mån. Euribor realränta, med avdrag för inverkan av inflationen och förändringen i arbetslöshetsgraden (tidigare förändringen i BNP, 12 mån. Euribor och förändringen i arbetslöshetsgraden). De förväntade kreditförlusterna förbättrades med 2 miljoner euro och detta redovisas som förändring i modellantaganden och metodologi.

OP Gruppen har enligt ledningens prövning gjort en tilläggsavsättning för ECL på 31 miljoner euro. Den riktar sig främst till fordringar med affärsfastighetssäkerheter i steg 3. Syftet med avsättningen är att förutse den ECL-ökning och de sannolika fallissemang som orsakas av uppdateringen av säkerhetsvärderingen av de mest riskfyllda affärsfastigheterna. Avsättningen upplöses när säkerhetsvärderingen upphört, sannolikt under 2022.

Skuldebrev, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2021	7	3	6	16
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	0		0
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	0		0
Överföringar från steg 3 till steg 2		0	0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	2		0	2
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-2	-1	-1	-4
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0	0	0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	-1	-1	-2
Förlustreserv 31.12.2021	7	2	5	14

I följande tabell redovisas för fordringarna enligt ratingklass exponeringar i balansräkningen, exponeringar utanför balansräkningen till bruttobelopp, exponeringsbelopp efter avdrag av säkerheter och förlustreserven. Ratingklasserna 1–12 används för kreditklassificering av företag och offentlig sektor och A–F för kreditklassificering av hushåll. Ratingklasserna har förenats i tabellen genom att ratingklass 2 för företagskunder omfattar ratingklasserna 2 och 2,5 osv. För privatkunderna inkluderar ratingklass A klasserna A+, A och A- osv. OP Gruppens kreditklassificering beskrivs i avsnitt 2.2.1 i not 2. Nettoexponeringen har beräknats avtalspecifikt och översäkerheter har inte beaktats i den.

31.12.2022

Mn €	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustreserv			
	Rating	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1	1 104				4269			3173			0		
2	2 237	6			1872	4		2536	6		0	0	
3	3 978	9			2216	2		3140	3		0	0	
4	6 573	195			3476	66		3824	204		-3	0	
5	10 459	461			2838	221		2872	455		-3	-1	
6	8 796	1 321			2238	240		2426	975		-8	-5	
7	6 340	564			1478	216		1556	123		-13	-5	
8	1 533	1 205			317	380		237	408		-12	-16	
9		400				60			50			-11	
10		160				19			18			-11	
11			859				172			317			-303
12			57				3			45			-44
A	23 845	249			3397	3		1903	10		0	0	
B	13 017	1 014			1870	37		1458	69		-2	-1	
C	7 784	1 472			500	46		937	123		-4	-4	
D	3 694	1 929			163	62		636	258		-7	-14	
E		1 950				39			333			-42	
F			1 663				33			245			-225
Totalt	89 360	10 933	2 578		24 634	1 394	208	24 698	3 034	608	-52	-110	-572

30.12.2021

Mn €	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustreserv			
	Rating	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1	116				162			151			0		
2	2 397	6			2 059	14		2 603	8		0	0	
3	5 672	113			2 518	36		4 507	113		0	0	
4	5 457	75			2 291	44		2 438	75		-2	0	
5	10 203	67			3 046	19		2 892	17		-3	0	
6	8 259	317			2 539	34		2 228	17		-6	0	
7	5 584	476			1 514	74		1 324	77		-12	-2	
8	1 714	943			469	275		309	197		-10	-18	
9	1	390			0	58		1	33			-6	
10	5	153			0	14		5	21			-7	
11			812				172			298			-324
12			83				3			66			-67
A	23 048	234			3 965	2		2 771	9		0	0	
B	12 490	843			1 996	33		1 816	57		-2	-1	
C	7 695	1 238			561	43		980	113		-3	-3	
D	3 863	2 043			196	46		699	216		-9	-11	
E		2 022	1			39	0		344	0		-40	0
F			1 708				29			234			-211
Totalt	86 506	8 919	2 603		21 317	731	205	22 726	1 295	598	-46	-89	-603

OP Gruppen kan redovisa en slutlig kreditförlust helt eller delvis bland de finansiella tillgångarna, men ännu efter det rikta indrivningsåtgärder till dem. Det återstående beloppet av sådana finansiella tillgångar var 176 (179) miljoner euro 31.12.2022.

Betydande ökning av kreditrisker (SICR)

Betydande ökning av kreditrisker konstateras systemtekniskt på det sätt som beskrivs i bokslutsprinciperna (Not 1, avsnitt 7.4.1).

Klassificeringen av avtal i grupper enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller är i SICR-modellen identisk med PD-modellerna (probability of default, dvs. sannolikheten för fallissemang) för hela löptiden. Klassificeringarna är viktigaste indata för PD-modellerna. Såväl nuvarande PD som tröskelvärde-PD innehåller framtidsriktad information (nedan).

Effektiviteten hos SICR bedöms varje rapporteringsdag med följande nyckeltal:

Observationsgraden för fallissemang (Default capture rate) mäter hur många avtal som fanns i steg 2 innan de överfördes till steg 3.

Nyckeltalet var 81 procent 31.12.2022 (66). Ju högre nyckeltalet är, desto bättre kan SICR-modellen observera betydande ökning i kreditrisken. Den relativa andelen för avtalen i steg 2 var 10 procent (9) av hela den solventa kreditstocken.

För SICR-kriteriet för den relativa ökningen i PD har utvecklats en separat modell, vars parametrar beräknas utifrån historiska data. Förutom av dessa parametrar påverkas SICR-modellen av bland annat avtalets ratingklass, segment och makroekonomiska variabler, som tillsammans bestämmer livstids PD för avtalet. Jämförelsen av den relativa ökningen påverkas dessutom av avtalets förflutna och återstående livstid. Av dessa orsaker har inget allmänt tröskelvärde fastställts för ökningen i PD, utan situationen är avtalsspecifik. Det kan dock konstateras att en två- till trefaldig ökning i PD i snitt utlöser det kvantitativa SICR-kriteriet.

Framtidsriktad information som inkluderats i beräkningsmodellerna för förväntade kreditförluster

Bedömningen av SICR och beräkningen av förväntade kreditförluster innehåller framtidsriktad information. OP Gruppen har analyserat vilka makroekonomiska variabler som har en förklarande betydelse för beloppet av kreditrisken.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2022–2051 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2022.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	-3,6	-3,6	-2,0
	Bas	-0,5	-0,5	2,0
	Starkt	2,7	2,0	3,2
Arbetslöshet, %	Svagt	8,1	6,8	8,6
	Bas	7,0	6,7	7,4
	Starkt	6,1	5,2	6,8
Bostädernas prisindex	Svagt	-0,9	-6,6	0,9
	Bas	0,8	-5,1	3,0
	Starkt	2,3	-3,5	4,5
12 mån. Euribor, med avdrag för ökningen i BNP och inflationen	Svagt	-0,6	-4,1	0,6
	Bas	0,3	-0,4	1,6
	Starkt	1,2	-0,4	0,7
3 mån. Realränta	Svagt	-0,2	-0,6	
	Bas	-0,1	-0,6	0,1
	Starkt		-0,6	0,2

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2022 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

Hur rimliga de makroekonomiska variabler som använts är bedöms i samband med granskningen av hur modellerna för PD, LGD, EAD och betalning i förtid fungerar.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2021–2050 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2021.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	0,3	-0,6	2,8
	Bas	1,8	1,1	3,5
	Starkt	3,3	2,1	5,1
Arbetslöshet, %	Svagt	7,9	7,5	8,4
	Bas	6,8	6,5	7,8
	Starkt	5,8	4,7	7,7
Bostädernas prisindex	Svagt	0,4	-0,8	2,9
	Bas	2,5	2,0	4,0
	Starkt	3,5	3,0	4,9
12 mån. Euribor	Svagt	-1,5	-2,0	-1,3
	Bas	-1,5	-2,1	-1,1
	Starkt	-1,7	-2,5	-1,0
Realränta	Svagt	-2,0	-2,6	-1,8
	Bas	-2,1	-2,8	-1,7
	Starkt	-2,3	-3,2	-1,8

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2021 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

Scenarierna baserar sig på OP Gruppens ekonomers prognoser. I prognosprocenterna beaktas också motsvarande prognoser från externa institut, t.ex. OECD, Internationella valutafonden, Finlands Bank, finansministeriet osv. samt akademiska undersökningar.

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2022.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, mn €	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i det svaga scenariot	Förlustreserv i basscenariot	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	47	51	47	43
Steg 2	95	104	95	88
Steg 3	520	520	520	520
Totalt	662	675	662	651

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2021.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, mn €	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i det svaga scenariot	Förlustreserv i basscenariot	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	42	46	43	39
Steg 2	85	91	84	79
Steg 3	554	554	554	554
Totalt	681	691	681	672

För både privat- och företagskunderna påverkar alla riskparametrar i samma riktning, så att förlustreserven är klart störst i det svaga scenariot. LGD-modellen i steg 3 är oberoende av makroekonomiska variabler, men en betydande del av exponeringarna i steg 3 bedöms med en kassaflödesbaserad bedömning från egna medarbetare, vilken även beaktar framtidsinriktad information.

Känslighetsanalys

Med känslighetsanalyser beskrivs förlustreservens känslighet för förändringar i makroekonomiska faktorer. Analysen nedan beskriver endast en ekonomisk försvagning som är förhållandevis möjlig, inte alls en konjunkturuppgång. Dessutom utvecklas alla de olika komponenterna i känslighetsanalysen under en recession inte nödvändigtvis tillsammans på det sätt som beskrivs i analysen.

De viktigaste makroekonomiska variablerna i riskparametrarna och exponeringsklasserna är 12 månaders Euribor, 3 månaders Euribor realränta, med avdrag för inverkan av inflationen och utvecklingen i BNP. De förändringar som använts i känslighetsanalyserna är en ökning med 1 procentenhet i 12 månaders Euribor, en ökning med 1 procentenhet i 3 månaders Euribor, en ökning med 1 procentenhet i inflationen och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxtgraden. Talen beskriver alltså en konjunktur som är svagare än den nuvarande, och de ökar alla förlustreserven vid fallissemang och baserar sig på följande. Nivåerna på de förändringar som använts i känslighetsanalyserna baserar sig på hur variablerna förändrats under den historiska perioden, och förändringarna motsvarar i stort sett en förändring i samma storleksklass som standardavvikelsen.

Känslighetsanalysen utförs endast för avtal i steg 1 och 2. Känslighetsanalysen beaktar de överföringar som sker mellan steg 1 och 2 till följd av en betydande ökning i en kreditrisk (SICR), och detta syns som en minskning i steg 1 och ökning i steg 2.

I följande tabell redovisas känsligheten för en förändring i förlustreserven för grupper av hushåll och företag 31.12.2021, då det ekonomiska läget försämrades genom en sammanlagd påverkan av förändringarna i räntorna, realräntan, inflationen och BNP.

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2022	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	-5	-5	1,4 %
Nivå 2	-17	-19	13,0 %
Företag			
Nivå 1	-8	-9	8,0 %
Nivå 2	-24	-30	23,1 %
Totalt	-55	-64	15,6 %

* En ökning med 1 procentenhet i 12 mån. Euribor, en ökning med 1 procentenhet i 3 mån. Euribor realränta, en ökning med 1 procentenhet i inflationen och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxten i alla scenarier.

Förlustreserven bestäms till stor del basis av de första åren, då de simulerade scenariernas första år är väsentliga med tanke på resultaten av känslighetsanalysen.

Då räntorna stiger med 1 procentenhet ökar förlustreserven för såväl privatkunder som företagskunder. BNP-tillväxtens relation blir negativ gentemot förlustreservens belopp via alla modellkomponenter. Då BNP-tillväxten försvagas ökar både privatkundernas och företagskundernas PD-värden. Dessutom påverkar den via LGD genom att en nedgång i BNP försvagar utvecklingen i bostadssäkerheternas verkliga värde, vilket påverkar avtalen i steg 2.

Analysen visar att de mest betydande relativa och absoluta förändringarna gäller företagskunder. För dem växer förlustreserven för avtalen i steg 1 och 2 med avsevärt. För privatkunderna är förändringarna betydligt lägre än för företagskunderna eftersom estimaten för deras riskparametrar inte är lika känsliga för konjunkturerna i ekonomin.

I följande tabell redovisas känsligheten för förändringar hos förlustreserven 31.12.2021 för grupper av hushåll och företag då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av räntorna, investeringarnas tillväxt och förändringarna i BNP:

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2021	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	12	12	2,9 %
Nivå 2	51	58	12,5 %
Företag			
Nivå 1	30	33	8,5 %
Nivå 2	34	45	32,7 %
Totalt	127	147	16,0 %

* En ökning i 12 mån. euribor med 1 procentenhet, en nedgång i investeringarnas tillväxtgrad med 6 procentenhet och en nedgång i BNP-tillväxten med 3,5 procentenhet i alla scenarier.

Förlustreserven bestäms till stor del basis av de första åren, då de simulerade scenariernas första år är väsentliga med tanke på resultaten av känslighetsanalysen.

Då räntorna stiger med 1 procentenhet ökar förlustreserven för såväl privatkunder som företagskunder. BNP-tillväxtens relation blir negativ gentemot förlustreservens belopp via alla modellkomponenter. Då BNP-tillväxten försvagas ökar både privatkundernas och företagskundernas PD-värden. Dessutom påverkar den via LGD genom att en nedgång i BNP försvagar utvecklingen i bostadssäkerheternas verkliga värde, vilket påverkar avtalen i steg 2.

Analysen visar att de mest betydande relativa och absoluta förändringarna gäller företagskunder. För dem växer förlustreserven för avtalen i steg 1 och 2 med avsevärt. För privatkunderna är förändringarna betydligt lägre än för företagskunderna eftersom estimaten för deras riskparametrar inte är lika känsliga för konjunkturerna i ekonomin.

Not 38. Ställda säkerheter

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	1	1
Krediter (säkerhet för covered bonds)	21 048	19 429
Övriga	14 128	18 526
Ställda säkerheter totalt*	35 176	37 955
Derivatskulder med säkerhet	701	744
Övriga skulder med säkerhet	12 000	16 004
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 262	12 353
Totalt	24 962	29 101

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 1,5 miljarder euro. Av dem utgör 1,0 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 39. Erhållna finansiella säkerheter

OP har tagit emot sådana säkerheter som avses i lagen om finansiella säkerheter och som kan vidaresäljas eller pantsättas.

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Verkligt värde av erhållna säkerheter		
Övriga	1 228	678
Totalt	1 228	678

Den kreditrisk som beror på derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA-avtalet. Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. De kontanta medel som står som säkerhet i enlighet med CSA-avtal uppgick vid bokslutstidpunkten till 1 228 mn e (678 mn e). Vid bokslutstidpunkten fanns inga värdepapper som erhållits som säkerhet.

Not 40. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar, mn €	Verkligt värde via resultatet						Säkrings- Instrument	Bokfört värde totalt
	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet			
Kontanta medel	35 004							35 004
Fordringar på kreditinstitut	798							798
Derivatinstrument			2 867				1 251	4 117
Fordringar på kunder	98 546							98 546
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal					11 597			11 597
Skuldebrev	1	16 259	295	1 420	283			18 257
Egetkapitalinstrument		0	86	199	1 456			1 741
Övriga finansiella tillgångar	2 865							2 865
Finansiella tillgångar								172 927
Andra tillgångar än finansiella tillgångar								2 589
Totalt 31.12.2022	137 214	16 259	3 247	13 216	1 739	1 251		175 516

Tillgångar, mn €	Verkligt värde via resultatet						Säkrings- Instrument	Bokfört värde totalt
	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obliga- toriskt värderade till verkligt värde via resultatet			
Kontanta medel	32 846							32 846
Fordringar på kreditinstitut	541							541
Derivatinstrument			2 672				796	3 467
Fordringar på kunder	96 947							96 947
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal					13 137			13 137
Skuldebrev	1	17 411	331	1 987	356			20 087
Egetkapitalinstrument		0	78	218	1 624			1 921
Övriga finansiella tillgångar	2 469							2 469
Finansiella tillgångar								171 415
Andra tillgångar än finansiella tillgångar								2 695
Totalt 31.12.2021	132 805	17 412	3 080	15 342	1 981	796		174 110

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings-instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		12 301		12 301
Derivatinstrument	2 779		1 653	4 432
Skulder till kunder		81 468		81 468
Försäkringsskuld		7 638		7 638
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	11 662			11 662
Skuldebrev emitterade till allmänheten		37 438		37 438
Efterställda skulder		1 384		1 384
Övriga finansiella tillgångar		3 152		3 152
Finansiella tillgångar				159 476
Andra skulder än finansiella skulder				1 705
Totalt 31.12.2022	14 441	143 382	1 653	161 181

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings-instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		16 650		16 650
Derivatinstrument	1 933		333	2 266
Skulder till kunder		77 898		77 898
Försäkringsskuld		8 773		8 773
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	13 210			13 210
Skuldebrev emitterade till allmänheten		34 895		34 895
Efterställda skulder		1 982		1 982
Övriga finansiella tillgångar		2 581		2 581
Finansiella tillgångar				158 256
Andra skulder än finansiella skulder				1 670
Totalt 31.12.2021	15 143	142 780	333	159 926

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har i bokföringen värderats till upplupet anskaffningsvärde. Det verkliga värdet på de här skuldebrev, som uppskattats med hjälp av information tillgänglig på marknaden och etablerade värderingsmetoder, var vid slutet av december cirka 1 225 miljoner euro (337) mindre (större) än det bokförda värdet. De efterställda skulderna har värderats till upplupet anskaffningsvärde. Deras verkliga värde är mindre än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden förknippas med osäkerhet.

Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmet

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2022, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	736	265	740	1 741
Skuldinstrument	1 226	701	70	1 998
Fondanknutna avtal	7 431	4 167		11 597
Derivatinstrument	5	4 035	77	4 117
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldinstrument	13 057	2 401	801	16 259
Finansiella instrument totalt	22 456	11 569	1 688	35 712
Förvaltningsfastigheter			561	561
Totalt	22 456	11 569	2 249	36 274
Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2021, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Egetkapitalinstrument	909	316	696	1 920
Skuldinstrument	1 814	640	221	2 675
Fondanknutna avtal	8 517	4 619	0	13 137
Derivatinstrument	1	3 360	106	3 467
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldinstrument	14 119	2 758	534	17 411
Finansiella instrument totalt	25 360	11 694	1 557	38 610
Förvaltningsfastigheter			724	724
Totalt	25 360	11 694	2 281	39 335
Skuldernas verkliga värden 31.12.2022, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	7 472	4 190		11 662
Derivatinstrument	7	4 332	94	4 432
Totalt	7 479	8 522	94	16 094
Skuldernas verkliga värden 31.12.2021, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Fondanknutna avtal	8 565	4 645	0	13 210
Övriga		0		0
Derivatinstrument	2	2 234	30	2 266
Totalt	8 566	6 879	30	15 476

Värdering till verkligt värde

Derivat

Kursen på noterade derivat fås direkt från marknaden. Vid värderingen av OTC-derivat tillämpas modeller och metoder som används allmänt på marknaden och som bäst lämpar sig för värdering av det finansiella instrumentet i fråga. Sådana behövs bland annat för att beskriva ränte- och valutakurvor samt volatiliteter och även för att värdera optioner. I allmänhet kan indata för de här modellerna härledas från marknaden. Vid värderingen av vissa avtal måste dock användas modeller med indata som inte kan observeras på marknaden, varvid indata är uppskattningar. De här avtalen har klassificerats till nivå 3.

Middle Office ansvarar för värderingen av det verkliga värdet på derivaten i bankrörelsen, inkl. värderingarna på nivå 3, samt för kvaliteten och tillförlitligheten hos marknadsdata, värderingskurvor och volatilitetsbeskrivningar som en del av den dagliga värderingsprocessen. Middle Office jämför värderingskurserna regelbundet på avtalsplanet med värderingar från CSA-motparter och centrala motparter samt reder vid behov ut eventuella betydande värderingsdifferenser.

Styrning av riskhanteringen ansvarar för att de nya värderingsmodellerna och -metoderna godkänns samt för övervakningen av värderingsprocessen. Säkringen av värderingarna baserar sig bl.a. på värderingar som använder alternativa källor samt på marknadskurser och annan indata. I säkringsprocessen kan värderingskurserna jämföras med kurser från CSA-motparter och centrala motparter. Dessutom är det möjligt att anlita värderingstjänster från tredje part.

Vid värderingen av OTC-derivat i anslutning till bankrörelsen beaktas kreditrisken för parterna i transaktionen och de finansieringskostnader som överskrider kreditriskpremierna. Kreditrisken justeras med en motpartsrisjustering (s.k. Credit Valuation Adjustment "CVA") samt med en egen kreditriskjustering (s.k. Debt Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- och DVA-kreditvärdighetsjusteringarna beräknas enligt motpart. CVA- och DVA-justeringarna beräknas enligt motpart genom att simulera derivatens marknadsvärden och fallissemang i regel med stöd av marknadsinformation. Vid bedömningen av sannolikheten för fallissemang används rating-information om motparter, likvida kreditriskindex samt marknadsdataleverantörers CDS-spreadar. Hur finansieringskostnaderna för OTC-derivaten påverkar värderingen bedöms genom att redigera de diskonteringskurvor som används vid värderingen med hjälp av statistiska differenser i kreditriskpremierna mellan kreditriskinstrument med och utan kapital.

Nivåerna för verkligt värde

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbanks OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder.

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika hierarkier anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats. Omklassificeringarna beror främst på i vilken omfattning som marknadsnoteringar finns att tillgå.

Viktiga derivat för OP Gruppens affärsrörelse är ränteswappar och ränteoptioner. Ränteswappar värderas genom att härleda värderingskurvor från priserna på ränteswappar och andra räntederivat som kan observeras på marknaden. Värderingskurvorna används för att förutse framtida kassaflöden och bestämma nuvärdet av kassaflödena också för sådana ränteswappar vilkas pris inte är direkt observerbart på marknaden. Motsvarande förfarande tillämpas vid värderingen av ränteoptioner. I jämförelse med ränteswapparna används också volatiliteter som beskriver priset på ränteoptioner och som kan observeras på marknaden.

Vid värderingen av komplexa derivat, till exempel aktiestrukturer, används en modell där utvecklingen i marknadspriserna simuleras och det realiserade värdet för derivaten beräknas i respektive simulering. Priset på derivatet fås genom att räkna medelvärdet av simuleringarna.

Indata på nivå 2 omfattar bland annat: Noterade priser för liknande poster på aktiva marknader och noterade priser för identiska poster på marknader som inte är aktiva, marknadsräntor, implicita volatiliteter och kreditspreadar.

Indata på nivå 3 är indata som inte kan observeras för den post som värderas. Indata på nivå 3 omfattar bland annat: användning av den historiska volatiliteten vid värderingen av en option, sådana långa räntor för vilka inga motsvarande avtal kan observeras på marknaden.

För fastighetsplaceringar finns inte sådana dagligen noterade priser eller priskällor som på likvida marknader. Värderingsprocessen för fastigheter baserar sig på anlåtande av externa värderare (fastighetens värde över 1 miljon euro) eller affärsrörelsens egna värderingsmetoder.

Källor för värdering av direkta fastighetsplaceringar är i regel värderingsinstrument av externa auktoriserade värderare. En extern värderare väljer självständigt den metod som bäst lämpar sig för värderingen av respektive objekt. Allmänt tillämpade värderingsmetoder är saluvärdeemetoden, avkastningsvärdeemetoden och anskaffningsvärdeemetoden. Fastighetsfondernas värden fås av målfonderna vid de tidpunkter som fastställts i respektive målfonds stadgar och enligt den standard som anges i stadgarna. Värderingarna baserar sig i regel på det sammanlagda värdet av målfondernas enskilda fastighetsobjekt plus målfondens nettotillgångar. De enskilda objektens värde baserar sig i regel på värderingsinstrument som upprättats av oberoende externa auktoriserade värderare.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till		Finansiella tillgångar värderade till		Tillgångar totalt
	verkligt värde via resultatet	Derivat-Instrument	övrigt totalresultat	verkligt värde via	
Ingående balans 1.1.2022	916	106	534	1557	
Resultaträkningens nettointäkter	-174	-30	0	-204	
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			-1	-1	
Förvärv	113		0	113	
Försäljningar	-80			-80	
Amorteringar	-9			-9	
Överföringar till Nivå 3	46		476	522	
Överföringar från Nivå 3	-2		-208	-210	
Utgående balans 31.12.2022	810	77	801	1 688	

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till		Finansiella tillgångar värderade till		Tillgångar totalt
	verkligt värde via resultatet	Derivat-Instrument	övrigt totalresultat	verkligt värde via	
Ingående balans 1.1.2021	916	61	301	1278	
Resultaträkningens nettointäkter	-197	45	0	-152	
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	0		0	0	
Förvärv	99		2	101	
Försäljningar	-88		-8	-96	
Amorteringar	-5		-3	-8	
Överföringar till Nivå 3	193		378	571	
Överföringar från Nivå 3	0		-137	-137	
Utgående balans 31.12.2021	916	106	534	1557	

Finansiella skulder, mn €	Derivat- Instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2022	30	30
Resultaträkningens nettointäkter	63	63
Utgående balans 31.12.2022	94	94

Finansiella skulder, mn €	Derivat- Instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2021	42	42
Resultaträkningens nettointäkter	-11	-11
Utgående balans 31.12.2021	30	30

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2022

Mn €	Räntenetto	Netto- Intäkter från placerings- verksamhet	Förändring i fonden för verkligt värde	Netto- Intäkter
				Rapport över total resultat/ och skulder från tillgångar som Innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-188	14	0	-174
Orealiserade nettointäkter	-93		0	-94
Nettointäkter totalt	-281	14	-1	-268

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2021

Mn €	Räntenetto	Netto- Intäkter från placerings- verksamhet	Förändring i fonden för verkligt värde	Netto- Intäkter
				Rapport över total resultat/ och skulder från tillgångar som Innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-233	36	0	-198
Orealiserade nettointäkter	57		0	56
Nettointäkter totalt	-177	36	0	-141

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2022.

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2022

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	21		21	2,1	10 %
Olikvida placeringar	169		169	25,4	15 %
Kapitalfonder*	469		469	46,9	10 %
Fastighetskapitalfonder***	151		151	30,2	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid**	77	-94	-17	-1,9	11 %
Verkligt värde via resultatet					
Obligationslån	801		801	80,1	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	561		561	112,2	20 %

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2021

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	47		47	4,7	10 %
Olikvida placeringar	174		174	26,1	15 %
Kapitalfonder*	543		543	54,3	10 %
Fastighetskapitalfonder***	153		153	30,6	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid**	106	-30	76	8,4	11 %
Verkligt värde via resultatet					
Obligationslån	534		534	53,4	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	724		724	144,8	20 %

* Värdet på riskkapitalfonder beror främst på målgruppernas resultatutveckling och PE-talen för motsvarande noterade bolag. Utvecklingen av det verkliga värdet på kapitalfonder följs upp med koefficienten Total Value per Pid-in (TVPI), vilken har förändrats i snitt 10 %.

** Följande stressscenarier: aktiernas volatilitet (30 %), aktiernas utdelning (30 %), kreditriskpremierna (30 %) och den sammanlagda värdeförändringen av betydande korrelationsändringar.

*** Vid värderingen av fastighetskapitalfonder och förvaltningsfastigheter tillämpas i regel avkastningsvärdesmetoden, vars huvudkomponenter är avkastningskravet och nettohyresnivån. En förändring i avkastningskravet med +/- 1 procentenhet leder i snitt till en förändring på cirka 20 % i verkligt värde.

Not 42. Åtaganden utanför balansräkningen

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
Garantier	570	641
Garantiansvar	2 668	2 727
Kreditlöften	14 267	15 203
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	736	679
Övriga*	1 420	1 378
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	19 662	20 629

* Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 200 miljoner euro (174)

Not 43. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Försäkringsbolag som hör till OP Gruppen tecknar försäkringsavtal via pooler. Medlemmarna i poolerna är i första hand ansvariga för sin relativa andel. Andelarna grundar sig på avtal som fastställs årligen. I vissa pooler svarar medlemmarna i poolen i relation till sina andelar för förpliktelse hos sådana poolmedlemmar som är betalningsoförmögna. Försäkringsbolagen bokför åtaganden och fordringar som följer av det solidariska ansvaret om realiseringen av det solidariska ansvaret är sannolikt.

Not 44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting

Finansiella tillgångar

31.12.2022, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen				Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter		
Derivat	6 154	-2 037	4 117	-3 278	-1 228	-388	

31.12.2021, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen				Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter		
Derivat	3 829	-361	3 467	-1 958	-678	832	

Finansiella skulder

31.12.2022, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen				Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter		
Derivat	5 994	-1 562	4 432	-3 278	-263	891	

31.12.2021, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen				Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter		
Derivat	2 611	-345	2 266	-1 958	-488	-180	

*På checkkontot ingår totalt 471 (11) miljoner euro i kontanta medel för clearing av derivat via centrala motparter.

**Verkligt värde utan upplupen ränta.

***OP Gruppen har som praxis att ingå allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och de dagliga derivatbetalningarna kvittas med den centrala motparten. Dessutom antingen betalas eller mottas dagligen en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin), vilken beroende på clearingsättet behandlas som en säkerhet eller som slutlig betalning. De räntederivat som clearas via centrala motparter redovisas till nettobelopp i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finans Finlands allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredovisas i balansräkningen.

Not 45. Noter till kassaflödesanalysen

Mn €		
Erhållna räntor	2 298	1 476
Betalda räntor	-747	-350
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat		
Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar		
Nedskrivningar av fordringar	130	171
Förändringar i försäkringstekniska poster	-1 377	-365
Förändringar i värdet av finansiella instrument	584	404
Förändringar i förvaltningsfastigheternas verkliga värde	17	23
Förmånsbestämda pensionsplaner	7	8
Avskrivningar och nedskrivningar	214	283
Andel av intresseföretagens resultat	-25	-27
OP-bonus till ägarkunder	0	0
Betald inkomstskatt	242	224
Övriga	-75	-99
Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	-33	-35
Justeringar totalt	-316	540
Likvida medel		
Kontanta medel	35 004	32 846
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	652	283
Totalt	35 656	33 129

Noter till riskhanteringen

OP Gruppens riskposition redogörs för i not 46, hushålls- och företagsbanksrörelsens riskposition i noterna 47–52 och för försäkringsrörelsens riskposition i noterna 53–83. OP Gruppen offentliggör s.k. Pelare III-information i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport.

OP Gruppens riskposition

Not 46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar

Merparten av OP Gruppens exponeringar mot länder gäller EU-länder. Exponeringarna omfattar alla balansposter och poster utanför balansräkningen, och de baserar sig på värden som använts i kapitaltäckningen.

Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar 2022

Mn €	Exponeringar mot stater och						Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totala exponeringar
	central-banker	Instituts-exponeringar	Företags-exponeringar	Hushålls-exponeringar	Aktieexponeringar*				
Finland	39 499	368	54 370	64 423	315	634	1 203	160 811	
Baltikum	136		4 185	94			27	4 441	
Övriga nordiska länder	72	379	2 290	139	18	1 434	0	4 332	
Tyskland	2 481	356	179	64		1 302	17	4 398	
Frankrike	260	348	104	228	0	941	0	1 880	
Storbritannien	31	451	88	215	0	21	0	806	
Italien	50	18	21	23			0	111	
Spanien		40	37	14			0	91	
Övriga EU-länder	2 149	453	561	225	32	696	0	4 116	
Övriga Europa		81	68	41	19		0	209	
USA	126	384	98	411	111	33	0	1 163	
Ryssland		55	0	3			0	59	
Asien		612	61	47		8	0	729	
Övriga länder	29	120	141	49	1 621	1 479	2 596	6 035	
Totalt	44 833	3 666	62 202	65 976	2 116	6 548	3 843	189 184	

* Innehåller också räntefonder 41 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar 2021

Mn €	Exponeringar mot stater och						Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totala exponeringar
	central-banker	Instituts-exponeringar	Företags-exponeringar	Hushålls-exponeringar	Aktieexponeringar*				
Finland	38 286	379	53 071	64 472	398	573	815	157 994	
Baltikum	167		3 761	105			28	4 062	
Övriga nordiska länder	68	402	1 860	144	11	1 648	0	4 133	
Tyskland	2 362	279	108	89		1 451	55	4 343	
Frankrike	219	350	84	262	0	993	0	1 908	
Storbritannien	31	354	109	213	0	28		736	
Italien	109	17	24	23				173	
Spanien		15	9	14			0	38	
Övriga EU-länder	2 764	445	637	212	31	830	0	4 919	
Övriga Europa		89	92	36	20		0	236	
USA	152	146	62	484	127	34	0	1 004	
Ryssland		77	2	5				84	
Asien		549	164	33		10		756	
Övriga länder	31	71	170	47	1 739	1 577	2 522	6 156	
Totalt	44 188	3 173	60 152	66 139	2 325	7 145	3 420	186 542	

* Innehåller också räntefonder 35 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition

Not 47. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar

Mn €	2018	2019	2020	2021	2022
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	70	68	117	126	133
Betalningar av avskrivna fordringar	-15	-23	-10	-13	-15
Förväntade kreditförluster (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	-10	41	119	46	-3
Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev	1	0	-1	0	0
Totalt	46	87	225	158	115

Not 48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen

Mn €	31.12.2022	Andel, %	31.12.2021	Andel, %
Skulder till kreditinstitut	12 301	8,8	16 650	12,1
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	-0	0,0	-0	0,0
Skulder till kunder				
Inlåning	77 121	55,1	75 612	54,8
Övriga	4 347	3,1	2 287	1,7
Skuldebrev emitterade till allmänheten				
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP (Euro Commercial Paper)	10 370	7,4	7 835	5,7
Obligationer	10 501	7,5	10 780	7,8
Efterställda obligationslån (SNP)	4 306	3,1	3 926	2,8
Oblitionslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 262	8,8	12 353	9,0
Övriga skulder	3 849	2,7	3 134	2,3
Efterställda skulder	1 384	1,0	1 982	1,4
Tilläggsandelskapital		0,0		0,0
Medlemsandelar	217	0,2	215	0,2
Avkastningsandelar	3 369	2,4	3 244	2,4
Totalt	140 026	100,0	138 019	100,0

Not 49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid

31.12.2022, mn €	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	35 004					35 004
Fordringar på kreditinstitut	755	32	11		0	798
Fordringar på kunder	5 574	8 991	39 408	19 987	24 587	98 546
Investeringsstillgångar						
Finansiella tillgångar som innehas för handel	150	48	82	14	0	295
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet		1	278	2	2	283
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	8	54	827	395	136	1 420
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	840	1 116	9 029	5 203	70	16 259
Upplupet anskaffningsvärde	0	0	1			1
Finansiella tillgångar totalt	42 331	10 243	49 636	25 601	24 795	152 606
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	12 301					12 301
Skulder till kunder	80 242	1 140	86	0		81 468
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 637	6 950	18 125	6 499	228	37 438
Efterställda skulder			1 384			1 384
Finansiella skulder totalt	98 180	8 090	19 595	6 499	228	132 592
Garantier	24	104	176	13	253	570
Garantiansvar	297	738	848	526	258	2 668
Kreditlöften	14 267					14 267
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	120	496	119	0	1	736
Övriga	555	152	340	250	124	1 420
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	15 263	1 490	1 484	788	637	19 662

31.12.2021, mn €	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	32 846					32 846
Fordringar på kreditinstitut	395	28	12	3	103	541
Fordringar på kunder	6 495	8 723	38 314	20 358	23 057	96 947
Investeringstillgångar						
Finansiella tillgångar som innehas för handel	132	68	72	59	0	331
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet	6	2	347	0	2	356
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	30	31	1 091	633	203	1 987
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	394	1 061	9 619	6 145	192	17 411
Upplupet anskaffningsvärde		0	1			1
Finansiella tillgångar totalt	40 298	9 913	49 455	27 199	23 557	150 421

Finansiella skulder	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	645	2 000	14 000	6		16 650
Skulder till kunder	77 514	300	51	33		77 898
Skuldebrev emitterade till allmänheten	4 883	7 677	12 896	9 077	362	34 895
Efterställda skulder	495		1 487			1 982
Finansiella skulder totalt	83 537	9 977	28 435	9 115	362	131 426
Garantier	112	78	193	7	252	641
Garantiansvar	328	741	825	579	253	2 727
Kreditlöften	15 203					15 203
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	118	396	155	0	9	679
Övriga	526	655	0	197		1 378
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	16 288	1 870	1 173	783	514	20 629

Not 50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning

31.12.2022, mn €	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	35 004						35 004
Fordringar på kreditinstitut	735	20	32	11			798
Fordringar på kunder	12 064	22 483	58 163	586	2 980	2 269	98 546
Investeringsstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehas för handel	23	103	48	9	94	17	295
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet			248	8	27	0	283
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		8	56	182	702	472	1 420
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	678	774	1 062	1 643	6 977	5 125	16 259
Upplupet anskaffningsvärde	0		0	1			1
Finansiella tillgångar totalt	48 504	23 388	59 609	2 440	10 780	7 884	152 606
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	12 301						12 301
Skulder till kunder	78 055	2 255	1 140	8	11	0	81 468
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 801	4 230	7 423	4 076	12 208	6 702	37 438
Efterställda skulder	67	277			1 040		1 384
Finansiella skulder totalt	93 224	6 761	8 563	4 083	13 258	6 702	132 592

31.12.2021, mn €	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	32 846						32 846
Fordringar på kreditinstitut	380	21	28	4	7	100	541
Fordringar på kunder	15 210	20 489	55 669	465	2 873	2 241	96 947
Investeringsstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehas för handel	22	78	85	10	67	69	331
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet	0		326	18	6	6	356
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet			61	222	909	796	1 987
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	612	200	1 145	2 036	7 216	6 204	17 411
Upplupet anskaffningsvärde	0			0	1		1
Finansiella tillgångar totalt	49 071	20 787	57 314	2 755	11 079	9 416	150 421
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	16 650	-0	-0		0	0	16 650
Skulder till kunder	76 108	1 487	294	8	1	0	77 898
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 927	3 946	6 403	2 851	9 436	9 332	34 895
Efterställda skulder	77	804	7		1 094		1 982
Finansiella skulder totalt	95 762	6 237	6 704	2 859	10 532	9 332	131 426

Not 51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys

Ränterisken i balansräkningen

Valuta, mn €	2022		2021	
	-200bp	+200bp	-200bp	+200bp
EUR	-395	458	2 729	1 115

Risken rapporteras i euro för alla valutor. Posterna i valuta är små och deras valuta- och ränterisker är i regel säkrade.

Ränterisken räknas ut som känsligheten för förändringar i nuvärdet på kassaflödet vid en parallell förskjutning av räntekurvan med 2 procentenheter. Beräkningen utförs månatligen och den omfattar alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen hos kreditinstitutet i OP Gruppen och OP Andelslags finansiella balansräkning. Vid beräkningen tillämpas på räntekänsligheten hos insättningar från kunder utan förfalldag en modell för hur förändringar i marknadsräntan förmedlas till insättningsräntorna ("Markkinakoron muutosten välittyminen talletuskorkoihin") och på krediterna en modell för förtida betalning.

Ränteintäktsrisken för hushållsbanksrörelsens finansiella balansräkning

Valuta, mn €	-100bp		+100bp	
	2022	2021	2022	2021
EUR	-289	-90	286	380

Hushållsbanksrörelsens ränterisk beräknas även enligt ränteintäktsriskmetoden, där ränteintäktsrisken fastställs för en period på ett år. Risken fås genom att den ränteintäktsrisk som beräknats för de tre följande åren från beräkningstidpunkten genom en ränteförändring på 1 %-enh. divideras med tre. Beräkningen och rapporteringen utförs månatligen och den omfattar alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen hos hushållsbanksrörelsens finansiella balansräkning. Vid beräkningen av ränteintäktsrisken beaktas också de negativa räntorna, men på räntorna tillämpas en nedre gräns på -2 %. Golvet på 0 % som i enlighet med avtalsvillkoren tillämpas på krediterna beaktas i beräkningen. Balansräkningens struktur hålls oförändrad genom att de poster som förfaller ersätts med motsvarande räntebindningar eller löptider med fast ränta. Vid beräkningen tillämpas på insättningar som saknar förfalldag en förfallomodell som baserar sig på modellering och på krediter en modell för förtida betalning. I hushållsbanksrörelsen ingår i det här sammanhanget andelsbankernas finansieringsrörelse.

Marknadsriskens känslighetsanalys

Mn €		Förändring	
		2022	2021
Räntevolatilitet*	10bp	-0,1	-2
Valutavolatilitet*	10 %-enheter	0,1	0
Kreditriskpremie**	10bp	-52	-55

* Handelsportföljen.

** Långfristiga investeringstillgångar.

Not 52. Likviditetsreserven

Likviditetsreserven redovisas för segmentet Gruppfunktioner.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 2022, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	34 979	526	388	108	170		36 171	96,1
Aa1-Aa3	119	391	214	0	35	0	759	2,0
A1-A3	6	0	2	3	0		12	0,0
Baa1-Baa3	37	42	33	3	0	0	114	0,3
Ba1 eller lägre	0	42	41	25	0		108	0,3
Intern rating	158	216	81	2	0		457	1,2
Totalt	35 300	1 217	759	140	205	0	37 621	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,0 år.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 2021, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	32 837	603	604	226	254		34 524	91,7
Aa1-Aa3	106	346	439	391	329	0	1 609	4,3
A1-A3	2	2	0	8	2		15	0,0
Baa1-Baa3	1	112	101	41	11	0	267	0,7
Ba1 eller lägre	0	66	30	39	0		134	0,4
Intern rating	305	213	115	267	196		1 095	2,9
Totalt	33 250	1 342	1 289	971	792	0	37 645	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,0 år.

Försäkringsrörelsens riskposition

Not 53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

I tabellen nedan beskrivs olika riskvariablers inverkan på resultatet och solvenskapitalet.

Riskvariabel	Totalbelopp 2022, mn €	Förändring i risk- variabel	Inverkan på resultatet/ det egna kapitalet, mn €	Inverkan på totalkostnads- procenten
Premieintäkter*	1598	ökar 1 %	16	förbättras 0,8 %-enheter
Försäkringsersättningar*	868	ökar 1 %	-9	försvagas 0,6 %-enheter
Storskada över 12,5 mn €		1 stycke	-13	försvagas 0,5 %-enheter
Personalkostnader*	141	ökar 8 %	-11	försvagas 0,7 %-enheter
Funktionsvisa kostnader**	434	ökar 4 %	-17	försvagas 1,1 %-enheter
Inflation i kollektiva avsättningar föroreglerade skador	693	ökar 0,25 %-enheter	-5	försvagas 0,3 %-enheter
Livslängd i diskonteradförsäkringsskuld	1621	ökar 1 år	-38	försvagas 2,9 %-enheter
Diskonteringsränta på diskonteradförsäkringsskuld	1621	minskar 0,1 %-enheter	-22	försvagas 1,9 %-enheter

Riskvariabel	Totalbelopp 2021, mn €	Förändring i risk- variabel	Inverkan på resultatet/ det egna kapitalet, mn €	Inverkan på totalkostnads- procenten
Premieintäkter*	1555	ökar 1 %	16	förbättras 0,8 %-enheter
Försäkringsersättningar*	983	ökar 1 %	-10	försvagas 0,6 %-enheter
Storskada över 5 mn €		1 stycke	-8	försvagas 0,5 %-enheter
Personalkostnader*	140	ökar 8 %	-11	försvagas 0,7 %-enheter
Funktionsvisa kostnader**	431	ökar 4 %	-17	försvagas 1,1 %-enheter
Inflation i kollektiva avsättningar föroreglerade skador	757	ökar 0,25 %-enheter	-5	försvagas 0,3 %-enheter
Livslängd i diskonteradförsäkringsskuld	1931	ökar 1 år	-45	försvagas 2,9 %-enheter
Diskonteringsränta på diskonteradförsäkringsskuld	1931	minskar 0,1 %-enheter	-29	försvagas 1,9 %-enheter

* Glidande 12 månader.

** Funktionsvisa kostnader för skadeförsäkringen exkl. skötselkostnader för placeringar och kostnader i anslutning till produktion av övriga tjänster.

Not 54. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning i skadeförsäkringen

Fördelning av premieinkomsten enligt EML-klass* inom egendomsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med egendomsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras EML-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Mn €	5–20	20–50	50–100	100–500
2022	16	24	15	27
2021	16	23	14	22

* EML = Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan för varje objekt.

Fördelning av premieinkomsten enligt TSI-klass* inom ansvarsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med ansvarsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras TSI-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Mn €	2–4	4–10	10–30	30–90
2022		8	13	4
2021		7	11	3

* TSI = Total Sum Insured, totalt försäkringsbelopp.

Försäkringsbeloppen vid byggförsäkring

Försäkringsbeloppen i försäkringsavtalen beskriver byggförsäkringens volym. I tabellen nedan har försäkringsbeloppens brutto- och netttotal specificerats. I byggförsäkringen är försäkringsperioden 10 år.

Mn €	Brutto		Netto*	
	2022	2021	2022	2021
Byggförsäkring	2 019	1 812	2 019	1 812

* Netto för egen räkning efter återförsäkrarens andel och före motsäkerheter.

Not 55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen

Antalet konstaterade storskador per år 2018–2022

Inom skadeförsäkringen följs den skadekostnad som förorsakas av storskador noggrant. Den här skadekostnaden förklarar en väsentlig del av de årliga variationerna i försäkringsrörelsens resultat. Genom uppföljningen av skadekostnaden för storskador kan dessutom förändringar i risker eller riskurvalet upptäckas. I den här granskningen har sådana skador klassificerats som storskador vars brutto- eller nettobelopp är över 2 mn €. Flest storskador inträffar inom egendoms- och avbrottsförsäkringen. Inom de lagstadgade försäkringarna är risken för storskador liten i förhållande till försäkringsgrenens stora volym.

Siffrorna i tabellen kan förändras för tidigare skadeår beroende på hur skadornas slutliga storlek utvecklas.

Bruttobelopp

Antalet skador på över 2 mn €	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2018				16	3	
2019	2			8	3	
2020	1			15	2	
2021	1			13	2	
2022	0			24	3	
Ersättningar totalt					651 milj. €	

Ersättningar, brutto, totalt mn €

2018-2022	9			592	50	
-----------	---	--	--	-----	----	--

Nettobelopp

Antal skador på över 2 mn €	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2018				14	3	
2019	2			8	2	
2020	1			15	1	
2021	1			11	1	
2022	0			24	3	
Ersättningar totalt					287 milj. €	

Ersättningar, netto, totalt mn €

2018-2022	9			348	32	
-----------	---	--	--	-----	----	--

Not 56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen

Premieintäkternas (brutto och netto) och totalkostnadsprocentens (netto) utveckling

Med premieintäkterna beskrivs försäkringsklassens volym. Med hjälp av den kan försäkringsklassens betydelse för helheten uppskattas. Med hjälp av totalkostnadsprocenten (CR) kan på motsvarande sätt variationerna i försäkringsklassens resultat och försäkringsklassens lönsamhet uppskattas. Totalkostnadsprocenten har presenterats separat korrigerad med poster av engångsnatur som hänför sig till tidigare försäkringsperioder.

2022, mn €	Brutto	Netto	Netto	Netto**
	Premieint.	Premieint.	CR*	CR*
Lagstadgade	428	426	10 %	75 %
Övriga olycksfall och sjukdom	339	336	90 %	91 %
Kasko och transport	343	341	96 %	96 %
Egendom och avbrott	460	394	103 %	103 %
Ansvar och rättsskydd	112	98	84 %	84 %
Långvariga	3	2	63 %	71 %
Totalt	1 685	1 598	85 %	88 %

2021, mn €	Brutto	Netto	Netto	Netto**
	Premieint.	Premieint.	CR*	CR*
Lagstadgade	415	414	69 %	79 %
Övriga olycksfall och sjukdom	319	318	82 %	82 %
Kasko och transport	333	332	89 %	89 %
Egendom och avbrott	435	396	93 %	93 %
Ansvar och rättsskydd	106	94	85 %	85 %
Långvariga	2	2	32 %	32 %
Totalt	1 610	1 555	85 %	88 %

* Totalkostnadsprocenten (Combined ratio) räknas ut genom att dividera summan av försäkringsersättningarna (netto) och försäkringsrörelsens driftskostnader med premieintäkterna (netto). Avskrivningar av immateriella rättigheter har inte beaktats.

** Förändringar av engångsnatur som inverkar på den försäkringstekniska kalkylen har eliminerats.

Not 57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen

Uppgifter som beskriver försäkringsskuldens karaktär	2022	2021
Skulder som härrör från försäkringsavtal (netto, mn €)		
Latenta yrkessjukdomar	5	7
Övrigt	2 929	3 161
Totalt (före överföringar)	2 935	3 168
Försäkringsskuldens duration (i år)		
Diskonterad försäkringsskuld	13,7	15,4
Odiskonterad försäkringsskuld	2,3	2,3
Totalt	8,5	10,2
Diskonterad avsättning (netto, mn €)		
Avsättning för kända oreglerade ersättningar i form av pension	1 354	1 598
Kollektiv ersättning för oreglerade skador	235	298
Avsättning för ej intjänade premier	33	36
Totalt	1 621	1 931

Not 58. Uppskattad löptidsfördelning för försäringsskulden i skadeförsäkringen

31.12.2022, mn. €	0–1 år	1–5 år	5–10 år	10–15 år	15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	444	126	24	7	12	614
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	385	285	79	15	6	769
Diskonterad	88	365	311	241	548	1552
Försäringsskuld totalt**	916	776	413	264	566	2 935

* Innehåller diskonterade avsättningar för 33 mn €.

** Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäringsskulden.

31.12.2021, mn. €	0–1 år	1–5 år	5–10 år	10–15 år	15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	433	123	24	7	12	600
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	360	267	74	14	5	720
Diskonterad	89	373	345	283	758	1848
Försäringsskuld totalt**	882	763	443	304	775	3 168

* Innehåller diskonterade avsättningar för 36 mn €.

** Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäringsskulden.

Not 59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar

	31.12.2022		31.12.2021	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringsfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	622	15	596	14
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	632	16	590	14
Derivatinstrument***	-10	0	7	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 526	62	2 555	60
Stater	303	7	432	10
Inflationslänkade obligationslån		0		0
Investment Grade	1 834	45	1 750	41
Utvecklingsmarknader och High Yield	206	5	187	4
Strukturerade placeringar****	181	4	187	4
Aktier totalt	557	14	629	15
Finland	67	2	113	3
Utvecklade marknader	326	8	328	8
Utvecklingsmarknader	88	2	114	3
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	6	0	6	0
Kapitalplaceringar	69	2	69	2
Alternativa placeringar totalt	31	1	33	1
Hedge fund -fonder	31	1	33	1
Fastighetsinvesteringar totalt	336	8	473	11
Direkta fastigheter	155	4	301	7
Indirekta fastighetsinvesteringar	181	4	172	4
Totalt	4 071	100	4 287	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och ollikvida lån.

Not 60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker

I tabellen nedan beskrivs placeringsriskernas känslighet enligt placeringsklass. Känslighetsgranskningen av diskonteringsräntan i anslutning till beräkningen av försäkringsskulden tas upp i not 53. som behandlar försäkringsskulden. Förändringarna i placeringarna och försäkringsskulden tar ut varandra.

Skadeförsäkring	Bestånd enligt verkligt värde, mn € 2022	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2022	31.12.2021
Obligationslån och räntefonder*	3 148	Ränta	1 %-enhet	122	100
Aktier**	513	Marknadsvärde	10 %	48	55
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	75	Marknadsvärde	10 %	7	7
Råvaror		Marknadsvärde	10 %		
Fastigheter	336	Marknadsvärde	10 %	34	47
Valuta	80	Värdet på valutan	10 %	15	22
Kreditriskpremie***	3 148	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	12	12
Derivatinstrument	-10	Volatilitet	10 %-enheter	0	1

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrev och räntederivat.

** Inkluderar hedge fund-fonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Siffrorna för 2021 har justerats så att de är jämförbara med siffrorna för 2022

Not 61. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Marknadsrisken på grund av ränteförändringar följs genom att placeringarna klassificeras instrumentvis enligt duration. Försäkringsskuldens utjämnande inverkan på ränterisken har inte presenterats i tabellen, eftersom bara en del av försäkringsskuden har diskonterats med den administrativa räntan. (not 31).

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntejustering, mn €*	31.12.2022	31.12.2021
0-1 år	782	712
>1-3 år	738	692
>3-5 år	827	672
>5-7 år	353	453
>7-10 år	173	230
>10 år	22	103
Totalt	2 895	2 862
Modifierad duration	2,8	3,3
Effektiv ränta, %	1,4	0,9

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrev och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 2022*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	202	79	55	3	3	7	348	12,0
Aa1-Aa3	380	71	92	40	1	6	591	20,4
A1-A3	61	172	273	101	80	4	691	23,9
Baa1-Baa3	90	336	356	179	72	10	1 042	36,0
Ba1 eller lägre	41	45	26	7	6	4	128	4,4
Intern rating	9	35	25	24	11	-9	95	3,3
Totalt	782	738	827	353	173	22	2 895	100,0

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 2021*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	13	110	46	46	3	50	267	9,34
Aa1-Aa3	502	87	56	25	11	10	690	24,12
A1-A3	60	130	169	135	64	22	580	20,27
Baa1-Baa3	91	294	347	206	133	15	1 087	37,97
Ba1 eller lägre	30	39	28	11	8	6	121	4,22
Intern rating	15	33	26	30	11	1	116	4,07
Totalt	712	692	672	453	230	103	2 862	100,00

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för skadeförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för skadeförsäkringens ränteportfölj är 3,0 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2022	31.12.2021
USD	22	69
SEK	0	1
JPY		
GBP	7	9
Övriga	50	6
Totalt*	80	85

* Valutapositionen var 2,0 % (2,0 %) av placeringsbeståndet. Valutapositionen räknas ut som summan av enskilda valutors absolutvärden.

Not 63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, Moody's-motsvarighet, mn €	31.12.2022		31.12.2021	
	Placering*	Försäkring**	Placering*	Försäkring**
Aaa	348		267	
Aa1-Aa3	591	63	690	24
A1-A3	691	183	580	70
Baa1-Baa3	1 042		1 087	0
Ba1 eller lägre	128		121	
Intern rating	95	40	116	42
Totalt*	2 895	287	2 862	137

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

** Inkluderar återförsäkrarens andel av försäkringsskulden och fordringar på återförsäkrare.

Not 64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av

De centralaste riskerna i livförsäkringsrörelsen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden samt att de försäkrades förväntade livslängd växer snabbare än beräknat.

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 2022

	Ansvar 2022, mn €	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal
Fondanknutna avtal	11 662	319 919	10,9
Fondanknutna försäkringsavtal	4 453	193 165	10,8
Livförsäkring/Sparande	2 902	69 489	10,3
Individuell pensionsförsäkring	1 421	108 320	10,2
Gruppensionsförsäkring	130	6 171	12,7
Fondanknutna placeringsavtal	7 210	126 754	11,0
Sparande	4 463	75 634	12,7
Individuella pensionsavtal	1 457	41 878	7,7
Gruppensionsavtal	117	6 384	10,4
Kapitaliseringsavtal	1 173	2 858	7,9
Icke-fondanknutna avtal	4 425	464 146	9,4
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	4 555	464 142	9,6
Livförsäkring/Sparande	997	38 483	7,9
Garanterad räntesats 4,5 %	33	346	7,2
Garanterad räntesats 3,5 %	293	4 749	10,4
Garanterad räntesats 2,5 %	95	4 390	7,9
Garanterad räntesats 1,5 %	1	82	12,8
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	574	28 916	6,5
Individuell pensionsförsäkring	2 156	57 632	7,3
Garanterad räntesats 4,5 %	213	5 403	5,3
Garanterad räntesats 3,5 %	398	15 366	6,9
Garanterad räntesats 2,5 %	233	18 209	12,9
Garanterad räntesats 1,5 %	1	83	11,6
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	1 311	18 571	6,8
Gruppensionsförsäkring	1 316	35 982	10,8
Förmånsbestämd 3,5 %	784	19 858	10,1
Förmånsbestämd 2,5 %	80	2 210	11,2
Förmånsbestämd 1,5 %	290	7 981	13,0
Förmånsbestämd 0,5 %	84	2 302	10,6
Avgiftsbestämd 3,5 %	8	61	9,0
Avgiftsbestämd 2,5 %	62	3 231	11,1
Avgiftsbestämd 1,5 %	7	284	12,5
Avgiftsbestämd 0,5 %	1	55	17,9
Individuella risklivförsäkringar	82	328 239	4,3
Grupplivförsäkringar	4	3 806	1,3
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränta	2	4	6,1
Kapitaliseringsavtal	2	4	5,2
Garanterad räntesats 2,5 %	1	3	2,8
Garanterad räntesats 1,5 %	1	1	7,8
Effekt av diskontering med marknadsränta	-133		
Övriga poster i försäkringsskulden	1		
Totalt	16 087	774 880	10,0

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 31.12.2021

	Ansvar 2021, mn €	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal
Fondanknutna avtal	13 125	317 726	10,9
Fondanknutna försäkringsavtal	5 290	193 165	10,8
Livförsäkring/Sparande	3 417	74 641	10,7
Individuell pensionsförsäkring	1 725	112 297	10,5
Gruppensionsförsäkring	147	6 227	14,1
Fondanknutna placeringsavtal	7 836	124 561	11,0
Sparande	4 855	73 040	12,8
Individuella pensionsavtal	1 779	43 592	8,0
Gruppensionsavtal	104	5 342	10,7
Kapitaliseringsavtal	1 098	2 587	7,9
Icke-fondanknutna avtal	5 560	481 647	9,4
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	5 299	481 643	9,6
Livförsäkring/Sparande	1 194	43 354	9,1
Garanterad räntesats 4,5 %	34	382	8,2
Garanterad räntesats 3,5 %	317	5 414	11,8
Garanterad räntesats 2,5 %	106	5 198	9,0
Garanterad räntesats 1,5 %	1	87	13,2
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	735	32 273	7,4
Individuell pensionsförsäkring	2 663	60 010	8,4
Garanterad räntesats 4,5 %	232	5 750	5,6
Garanterad räntesats 3,5 %	427	15 872	7,8
Garanterad räntesats 2,5 %	244	18 069	14,6
Garanterad räntesats 1,5 %	1	83	13,3
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	1 759	20 236	7,9
Gruppensionsförsäkring	1 355	36 392	12,4
Förmånsbestämd 3,5 %	842	21 022	12,0
Förmånsbestämd 2,5 %	86	2 334	13,6
Förmånsbestämd 1,5 %	266	7 183	16,7
Förmånsbestämd 0,5 %	88	2 194	11,6
Avgiftsbestämd 3,5 %	7	67	12,8
Avgiftsbestämd 2,5 %	58	3 249	13,4
Avgiftsbestämd 1,5 %	7	285	14,1
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	58	17,8
Individuella risklivförsäkringar	84	337 692	4,1
Grupplivförsäkringar	3	4 195	1,5
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränta	1	4	6,1
Kapitaliseringsavtal	1	4	6,1
Garanterad räntesats 2,5 %	1	3	4,5
Garanterad räntesats 1,5 %	1	1	8,7
Effekt av diskontering med marknadsränta	145		
Övriga poster i försäkringsskulden	115		
Totalt	18 686	799 373	10,5

Livförsäkringsskuldernas känslighet för förändringar i beräkningsantagandena

Eftersom många försäkringar av spar- och placeringstyp har sålts som mycket långvariga avtal, avslutar försäkringstagarna sina avtal på basis av behov genom återköp före slutdagen enligt avtalet. Därför är antalet återköp stort. Bolaget beaktar bortfallet av framtida över- eller underskott på grund av detta vid beräkningen av livförsäkringens solvensställning.

Risken för återköp av individuella pensionsförsäkringar är däremot mycket liten, eftersom lagstiftningen begränsar möjligheterna till återköp enbart till de situationer som nämns i lagen, såsom skilsmässa och långvarig arbetslöshet. Vid återköp utbetalas försäkringens ackumulerade återköpsvärde.

Pensionsutbetalningarnas början senareläggs i individuella pensioner. Då försäkringen har tecknats har försäkringstagaren ofta inte haft någon realistisk uppfattning om den faktiska tidpunkten för sin pensionering. Å andra sidan har den skattemässiga behandlingen av individuella pensionsförsäkringar under de gångna decennierna i flera omgångar ändrats så att möjligheten att gå i pension med hjälp av en försäkring har skjutits upp till högre ålder.

Laktagelserna gällande dödlighetsintensiteten utvisar att de förväntade livslängderna i beräkningsgrunderna är för låga. I de individuella pensionsförsäkringarna kompenserar riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra i så hög grad att inget behov av en dödlighetskomplettering föreligger trots ökningen i den förväntade livslängden. I gruppens pensionsförsäkringarna är däremot risken i livsfallsdelen större än i dödsfallsdelen, varför det fanns skäl att komplettera försäkringsskulden. Om dödlighetsantagandet ändras så att de försäkrades förväntade livslängd ökar med i snitt 1 år, ökar försäkringsskulden 25 miljoner euro (28).

I spar- och fondförsäkringarna kompenserar riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra så gott som helt, varför inget skäl att göra en dödlighetskomplettering har förelegat.

Vid beräkningen av försäkringsavtalsskulden har bolaget iakttagit de nationella bokslutsprinciperna med undantag av att bolaget har fört diskonteringsräntan närmare den aktuella räntan. På bolagets risk finns besparingar i försäkringsavtal där den garanterade räntesatsen är 0,5–4,5 %. För avtal med en beräkningsränta på 4,5 % har försäkringsskulden bestående kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden är 3,5 % (exkl. de försäkringsbesparingar som överförts från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi och som hör till de balansräkningar som separerats från OP-Livförsäkrings övriga balansräkning. Dessutom har försäkringsskulden för alla avtal med garanterad räntesats kompletterats genom att intäkterna från försäljningen av ränteplaceringar som skyddat försäkringsskulden reserverats som räntekomplettering av försäkringsskulden för ränteplaceringarnas återstående löptid. Efter räntekompletteringarna är den genomsnittliga diskonteringsräntan för bolagets bestånd med beräkningsränta 2,6 %. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan är skyddade med ränteplaceringar. Eftersom förmånen från ränteplaceringar används för de förmåner som garanterats i försäkrings- och kapitaliseringsavtal, avdras skulden för dem från värdet i det nationella bokslutet enligt värdet av ränteplaceringarna 133 miljoner euro (+145).

I det nationella bokslutet ökar en minskning av diskonteringsräntan med 0,1 procentenheter försäkringsskulden med 23 miljoner euro (24).

OP-Livförsäkrings Ab mottog 31.12.2015 genom en beståndsöverlåtelse försäkringsskuld från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. Av de sparförsäkringar som då överfördes bildades en balansräkning som separerats från bolagets övriga balansräkning. Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomis individuella pensionsförsäkringsbestånd sammanslogs 30.9.2016 med OP Livförsäkrings Ab. Också av det här beståndet har bildats en balansräkning som är separerad från bolagets övriga balansräkning. Den separata balansräkningen har sin egen vinstutdelningspolicy som har bestämts i planen för beståndsöverlåtelsen. I de separata balansräkningarna ingår också avsättningar för framtida tilläggsförmåner, som bildar buffertar för marknads- och kundbeteenderiskerna i de separata balansräkningarna.

Skulden för fondanknutna försäkringsavtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Det finns tre typer av placeringsavtal: OP-Livförsäkrings placeringsavtal består av kapitaliseringsavtal sådana fondanknutna placeringsavtal där dödsfallsskyddet motsvarar försäkringsskulden samt pensionsavtal där dödsfallsskyddet ungefärligt motsvarar försäkringsskulden på så sätt att ingen betydande försäkringsrisk uppkommer. En del kapitaliseringsavtal har rätt till en av prövning beroende tilläggsförmån och de har värderats i enlighet med försäkringsavtalsstandarden. En del placeringsavtal har inte den här rätten och de samt de övriga placeringsavtalen har därför värderats till verkligt värde via resultaträkningen i enlighet med standarden IAS 39.

Not 65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal

31.12.2022, mn €	Duration						
	2023-2024	2025-2026	2027-2031	2032-2036	2037-2041	2042-2046	2047-
Fondanknutna avtal	-1 495	-1 701	-3 641	-2 708	-2 150	-1 682	-1 833
Försäkringsavtal	-499	-660	-1 338	-953	-688	-485	-653
Livförsäkring/Sparande	-404	-481	-889	-623	-474	-340	-490
Individuell pensionsförsäkring	-86	-161	-398	-290	-186	-124	-117
Gruppensionsförsäkring	-9	-19	-52	-40	-29	-20	-46
Placeringsavtal	-996	-1 041	-2 302	-1 755	-1 461	-1 197	-1 180
Sparande	-489	-489	-1 252	-1 124	-984	-1 073	-1 040
Individuella pensionsavtal	-249	-326	-574	-290	-169	-84	-94
Gruppensionsavtal	-11	-15	-49	-43	-28	-15	-10
Kapitaliseringsavtal	-247	-211	-427	-298	-280	-25	-36
Icke-fondanknutna avtal	-838	-866	-1 576	-818	-439	-354	-509
Försäkringsavtal	-788	-834	-1 543	-808	-437	-352	-505
Livförsäkring/Sparande	-166	-170	-366	-213	-85	-53	-69
Garanterad räntesats 4,5 %	-6	-6	-15	-10	-2	-1	-1
Garanterad räntesats 3,5 %	-42	-48	-100	-66	-53	-35	-53
Garanterad räntesats 2,5 %	-23	-19	-26	-14	-9	-7	-11
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	-1
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	-95	-98	-224	-122	-20	-10	-3
Individuell pensionsförsäkring	-411	-478	-794	-307	-137	-142	-164
Garanterad räntesats 4,5 %	-37	-69	-115	-21	-4	-1	0
Garanterad räntesats 3,5 %	-52	-110	-185	-66	-31	-15	-15
Garanterad räntesats 2,5 %	-17	-33	-82	-36	-4	-69	-79
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	-304	-264	-411	-184	-97	-57	-70
Gruppensionsförsäkring	-198	-179	-374	-285	-215	-157	-272
Förmånsbestämd 3,5 %	-132	-117	-242	-179	-132	-92	-127
Förmånsbestämd 2,5 %	-12	-10	-20	-15	-13	-10	-17
Förmånsbestämd 1,5 %	-35	-30	-61	-53	-47	-40	-93
Förmånsbestämd 0,5 %	-11	-10	-19	-15	-11	-8	-13
Avgiftsbestämd 3,5 %	-1	-2	-4	-2	0	0	-2
Avgiftsbestämd 2,5 %	-6	-10	-27	-19	-11	-5	-16
Avgiftsbestämd 1,5 %	-1	-1	-2	-2	-1	-1	-3
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Individuella risklivförsäkringar	-10	-7	-10	-2	0	0	0
Grupplivförsäkringar	-4	0	0	0	0	0	0
Placeringsavtal	0	-1	-1				
Kapitaliseringsavtal	0	-1	-1				
Garanterad räntesats 2,5 %	0	0	0				
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	-1				
Ansvar för framtida tilläggsförmåner	0	0	0				
Räntekomplettering	-49	-32	-32	-10	-2	-2	-4
Totalt	-2 333	-2 568	-5 217	-3 526	-2 589	-2 036	-2 342

31.12.2021, mn. €	Duration						
	2022-2023	2024-2025	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045	2046-
Fondanknutna avtal	-1 651	-1 688	-3 402	-2 228	-1 609	-1 073	-1 204
Försäkringsavtal	-578	-653	-1 348	-828	-538	-351	-467
Livförsäkring/Sparande	-471	-469	-915	-548	-366	-241	-349
Individuell pensionsförsäkring	-97	-166	-387	-249	-150	-96	-85
Gruppensionsförsäkring	-10	-18	-45	-31	-22	-14	-32
Placeringsavtal	-1 073	-1 035	-2 055	-1 400	-1 070	-722	-738
Sparande	-548	-499	-1 127	-922	-695	-637	-659
Individuella pensionsavtal	-288	-343	-565	-279	-143	-69	-62
Gruppensionsavtal	-10	-13	-34	-26	-17	-9	-6
Kapitaliseringsavtal	-226	-179	-329	-172	-215	-7	-11
Icke-fondanknutna avtal	-927	-870	-1 650	-865	-484	-303	-453
Försäkringsavtal	-823	-828	-1 608	-850	-481	-301	-449
Livförsäkring/Sparande	-181	-168	-384	-252	-93	-56	-68
Garanterad räntesats 4,5 %	-7	-5	-15	-11	-3	-2	-1
Garanterad räntesats 3,5 %	-54	-45	-108	-77	-51	-36	-53
Garanterad räntesats 2,5 %	-27	-20	-31	-16	-10	-7	-10
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	-94	-98	-230	-149	-29	-12	-3
Individuell pensionsförsäkring	-443	-486	-868	-337	-197	-111	-171
Garanterad räntesats 4,5 %	-38	-69	-127	-22	-4	-1	0
Garanterad räntesats 3,5 %	-50	-109	-197	-72	-33	-17	-14
Garanterad räntesats 2,5 %	-20	-18	-87	-33	-52	-30	-77
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	-335	-289	-456	-209	-108	-63	-80
Gruppensionsförsäkring	-179	-164	-344	-257	-191	-134	-210
Förmånsbestämd 3,5 %	-143	-128	-262	-196	-145	-101	-143
Förmånsbestämd 2,5 %	-12	-10	-21	-16	-14	-11	-19
Förmånsbestämd 1,5 %	-5	-5	-12	-11	-9	-8	-19
Förmånsbestämd 0,5 %	-11	-10	-19	-13	-9	-6	-10
Avgiftsbestämd 3,5 %	-1	-2	-4	-1	-1	-1	-2
Avgiftsbestämd 2,5 %	-5	-8	-25	-19	-11	-6	-14
Avgiftsbestämd 1,5 %	-1	-1	-2	-2	-2	-1	-2
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Individuella risklivförsäkringar	-16	-11	-13	-3	0	0	0
Grupplivförsäkringar	-3	0	0				
Placeringsavtal	0	0	-1	0			
Kapitaliseringsavtal	0	0	-1	0			
Garanterad räntesats 2,5 %	0	0	-1				
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0			
Räntekomplettering	-103	-42	-41	-15	-3	-2	-5
Totalt	-2 577	-2 558	-5 053	-3 094	-2 093	-1 376	-1 657

Not 66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet

Mn €	31.12.2022			31.12.2021		
	Riskintäkt	Skade- kostnader	Skadevot	Riskintäkt	Skade- kostnader	Skadevot
Livförsäkring	476	453	95 %	448	425	95 %
Risklivförsäkring	37	18	48 %	37	18	50 %
Försäkringssparande	439	435	99 %	411	407	99 %
Pensionsförsäkring	50	46	92 %	55	52	95 %
Förmånsbestämd	26	22	82 %	26	21	80 %
Avgiftsbestämd	24	24	102 %	29	31	108 %
OP-Livförsäkring	526	499	95 %	503	477	95 %

Skadekostnaden för den förmånsbestämda gruppensionen omfattar 2022 en dödlighetskomplettering på 1,1 miljoner euro och 0,9 miljon euro 2021.

Not 67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar

	31.12.2022		31.12.2021	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Allokeringsfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	614	19 %	748	21 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	601	19 %	743	20 %
Derivat***	13	0 %	5	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	1 976	61 %	2 126	58 %
Stater	182	6 %	256	7 %
Investment Grade	1 469	45 %	1 586	44 %
Tillväxtmarknader och High Yield	161	5 %	121	3 %
Strukturerade placeringar****	163	5 %	163	4 %
Aktier totalt	419	13 %	546	15 %
Finland	44	1 %	91	2 %
Utvecklade marknader	240	7 %	283	8 %
Tillväxtmarknaderna	65	2 %	98	3 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	3	0 %	3	0 %
Kapitalinvesteringar	67	2 %	70	2 %
Alternativa placeringar totalt	38	1 %	40	1 %
Hedgefonder	38	1 %	40	1 %
Fastighetsinvesteringar totalt	189	6 %	186	5 %
Direkta fastigheter	24	1 %	23	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	165	5 %	163	4 %
Totalt	3 235	100 %	3 646	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Not 68. Fördelning av placeringar i SBR 1

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget 2015 (SBR 1) bildades i samband med beståndsöverlåtelsen en separat balansräkning (SBR 1) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

	31.12.2022		31.12.2021	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Allokeringsfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	47	8 %	43	6 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	47	8 %	43	6 %
Derivat***	0	0 %	0	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	503	86 %	641	87 %
Stater	122	21 %	200	27 %
Investment Grade	319	54 %	388	52 %
Tillväxtmarknader och High Yield	21	4 %	23	3 %
Strukturerade placeringar****	42	7 %	30	4 %
Aktier totalt	26	4 %	38	5 %
Utvecklade marknader	16	3 %	26	4 %
Tillväxtmarknaderna	2	0 %	1	0 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0 %	0	0 %
Kapitalinvesteringar	8	1 %	10	1 %
Fastighetsinvesteringar totalt	10	2 %	18	2 %
Direkta fastigheter	0	0 %	8	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	10	2 %	10	1 %
Totalt	586	100 %	740	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var -10 miljoner euro (18). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 69. Fördelning av placeringar i SBR 2

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförs från Suomi-bolaget 2015 (SBR 2) bildades i samband med beståndsoverlåtelsen en separat balansräkning (SBR 2) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

	31.12.2022		31.12.2021	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Allokeringsfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	106	8 %	65	4 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	106	8 %	98	4 %
Derivat***		0 %	2	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	1 168	86 %	1 585	89 %
Stater	390	29 %	641	35 %
Investment Grade	636	47 %	930	47 %
Tillväxtmarknader och High Yield	1	0 %	5	0 %
Strukturerade placeringar****	141	10 %	200	8 %
Aktier totalt	53	4 %	80	5 %
Utvecklade marknader	26	2 %	47	3 %
Tillväxtmarknaderna	3	0 %	3	0 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0 %	0	0 %
Kapitalinvesteringar	24	2 %	31	2 %
Fastighetsinvesteringar totalt	38	3 %	42	2 %
Direkta fastigheter	16	1 %	19	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	22	2 %	23	1 %
Totalt	1 365	100 %	1 772	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt länefonder och olikvida lån.

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var -16 miljoner euro (40). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker

Livförsäkring	Bestånd enl. verkligt värde, mn € 31.12.2022	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2022	31.12.2021
Obligationslån och räntefonder*	2 590	Ränta	1 %-enhet	55	83
Aktier**	387	Marknadsvärde	10 procent	34	47
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	70	Marknadsvärde	10 procent	7	7
Råvaror		Marknadsvärde	10 procent		
Fastigheter	189	Marknadsvärde	10 procent	19	19
Valuta	61	Marknadsvärde	10 procent	11	17
Kreditriskpremie***	2 590	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet	10	10
Derivat	13	Volatilitet	0 %-enheter	0	1

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Siffrorna för 2021 har justerats så att de är jämförbara med siffrorna för 2022

Not 71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna

Separat balansräkning för det Individuella llvförsäkringsbeståndet (separat balansräkning 1)	Bestånd enl. verkligt värde, mn € 31.12.2022	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2022	31.12.2021
				Obligationsslån och räntefonder*	550
Aktier**	18	Marknadsvärde	10 procent	2	3
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	8	Marknadsvärde	10 procent	1	1
Råvaror		Marknadsvärde	10 procent		
Fastigheter	10	Marknadsvärde	10 procent	1	2
Valuta	16	Marknadsvärde	10 procent	2	3
Kreditriskpremie***	550	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet 10 %- enheter	3	3
Derivat		Volatilitet	enheter	0	0

Buffertar för placerings- och kundbeteenderiskerna i SBR 1-beståndet har byggts upp med avsättningarna för framtida tilläggsförmåner. Buffertarna räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden, varefter OP Gruppen bär alla riskerna för beståndet. De förändringar i placeringsintäkterna som överstiger bufferten påverkar OP Gruppens eget kapital. Bufferten för SBR 1 är 87 miljoner euro (98).

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationsslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationsslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Siffrorna för 2021 har justerats så att de är jämförbara med siffrorna för 2022

Not 72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna

Separat balansräkning för det Individuella llvförsäkringsbeståndet (separat balansräkning 2)	Bestånd enl. verkligt värde, mn € 31.12.2022	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2022	31.12.2021
				Obligationsslån och räntefonder*	1 274
Aktier**	29	Marknadsvärde	10 procent	3	5
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	24	Marknadsvärde	10 procent	2	3
Råvaror		Marknadsvärde	10 procent		
Fastigheter	38	Marknadsvärde	10 procent	4	4
Valuta	43	Marknadsvärde	10 procent	4	5
Kreditriskpremie***	1 650	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet 10 %- enheter	7	8
Derivat		Volatilitet	enheter	0	0

Buffertar för placerings- och kundbeteenderiskerna i SBR 2-beståndet har byggts upp med avsättningarna för framtida tilläggsförmåner. Buffertarna räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden, varefter OP Gruppen bär alla riskerna för beståndet. De förändringar i placeringsintäkterna som överstiger bufferten påverkar OP Gruppens eget kapital. Bufferten för SBR 2 är 160 miljoner euro (201).

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationsslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationsslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.
Siffrorna för 2021 har justerats så att de är jämförbara med siffrorna för 2022

Not 73. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €*	31.12.2022	31.12.2021
0-1 år	570	988
>1-3 år	506	498
>3-5 år	674	547
>5-7 år	244	355
>7-10 år	153	236
>10 år	57	95
Totalt	2 204	2 719
Modifierad duration	2,8	3,0
Medelränta, %	1,3	0,9

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2022*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	250	16	43	4	44		357	16,2 %
Aa1-Aa3	116	35	59	20	5	19	253	11,5 %
A1-A3	45	126	189	72	50	10	493	22,3 %
Baa1-Baa3	123	256	332	118	46	10	884	40,1 %
Ba1 eller lägre	29	35	20	4	5	3	96	4,4 %
Intern rating	8	38	31	25	4	15	121	5,5 %
Totalt	570	506	674	244	153	57	2 204	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2021*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	10	13	3	40	62	32	159	5,9 %
Aa1-Aa3	768	40	28	12	5	9	862	31,7 %
A1-A3	97	97	149	71	68	23	505	18,6 %
Baa1-Baa3	92	307	316	189	88	24	1 016	37,3 %
Ba1 eller lägre	14	21	18	6	6	4	69	2,5 %
Intern rating	8	21	33	37	6	2	108	4,0 %
Totalt	988	498	547	355	236	95	2 719	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för livförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A1.

Den genomsnittliga återstående löptiden för livförsäkringens ränteportfölj är 3,4 år (räknad på basis av Call-dagen och förfalldagen).

Not 74. SBR 1-ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €* <u></u>	31.12.2022	31.12.2021
0-1 år	62	75
>1-3 år	108	139
>3-5 år	176	190
>5-7 år	67	105
>7-10 år	56	95
>10 år	31	46
Totalt	500	650
Modifierad duration	4,3	5,0
Medelränta, %	1,0	0,6

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2022*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	2	12	40	12	27	11	105	20,9 %
Aa1 -Aa3	41	13	14	8	5	13	93	18,6 %
A1-A3	3	23	45	13	7	5	96	19,3 %
Baa1 -Baa3	5	49	63	26	12	2	158	31,6 %
Ba1 eller lägre	5	6	3	1	0	0	15	3,0 %
Intern rating	6	5	10	7	5		33	6,6 %
Totalt	62	108	176	67	56	31	500	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2021*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	0	36	52	27	38	18	170	26,2 %
Aa1 -Aa3	44	26	17	8	4	19	119	18,3 %
A1-A3	9	17	36	16	17	5	101	15,5 %
Baa1 -Baa3	16	44	68	37	28	4	196	30,2 %
Ba1 eller lägre	5	7	5	1	0	0	20	3,0 %
Intern rating	1	8	11	16	7	0	43	6,7 %
Totalt	75	139	190	105	95	46	650	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för SBR 1-ränteportföljen är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för SBR 1-ränteportföljen är 4,8 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 75. SBR 2-ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €* <hr/>	31.12.2022	31.12.2021
0-1 år	108	85
>1-3 år	238	412
>3-5 år	353	388
>5-7 år	144	251
>7-10 år	137	194
>10 år	106	159
Totalt	1 086	1 488
Modifierad duration	4,6	5,5
Medelränta, %	1,0	0,5

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2022*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	2	63	85	45	69	36	300	27,6 %
Aa1 -Aa3	63	22	35	25	18	62	226	20,8 %
A1-A3	10	60	80	30	15	3	197	18,2 %
Baa1 -Baa3	25	87	134	32	23	6	308	28,3 %
Ba1 eller lägre							0	0,0 %
Intern rating	8	6	19	13	11		56	5,1 %
Totalt	108	238	353	144	137	106	1 086	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2021*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	3	137	121	81	78	59	479	32,2 %
Aa1 -Aa3	47	65	40	19	39	86	297	20,0 %
A1-A3	19	73	54	63	16	5	230	15,5 %
Baa1 -Baa3	16	123	156	60	51	8	414	27,8 %
Ba1 eller lägre							0	0,0 %
Intern rating		13	16	28	10	1	68	4,6 %
Totalt	85	412	388	251	194	159	1 488	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för SBR 2-ränteportföljen är enligt Moody's rating A1.

Den genomsnittliga återstående löptiden för SBR 2-ränteportföljen är 5,4 år (räknad på basis av Call-dagen och förfalldagen).

Not 76. Livförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn € <hr/>	31.12.2022	31.12.2021
USD	18	57
SEK	0	1
GBP	7	9
Övriga	37	6
Totalt*	61	72

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 1,9 % av placeringsbeståndet (2,0 %).

Not 77. SBR 1-placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2022	31.12.2021
USD	9	18
SEK	0	0
GBP	1	0
Övriga	6	5
Totalt*	16	23

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 2,8 % av placeringsbeståndet (3,2 %).

Not 78. SBR 2-placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2022	31.12.2021
USD	28	50
SEK	0	0
GBP	1	0
Övriga	15	15
Totalt*	43	65

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 3,2 % av placeringsbeståndet (3,7 %).

Not 79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	357	159
Aa1-Aa3	253	862
A1-A3	493	505
Baa1-Baa3	884	1 016
Ba1 eller lägre	96	69
Intern rating	121	108
Totalt	2 204	2 719

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 80. SBR 1-placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	105	170
Aa1-Aa3	93	119
A1-A3	96	101
Baa1-Baa3	158	196
Ba1 eller lägre	15	20
Intern rating	33	43
Totalt	500	650

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 81. SBR 2-placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	300	479
Aa1-Aa3	226	297
A1-A3	197	230
Baa1-Baa3	308	414
Ba1 eller lägre	0	0
Intern rating	56	68
Totalt	1 086	1 488

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 82. SBR 1-placeringars kreditrisk

	31.12.2022		31.12.2021		Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisken	
	Verkligt värde, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Placeringar, förändring*****	Kreditderivat, förändring*****
Exponeringar för kreditrisker						
Penningmarknaden totalt	47		43			
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	47		43			
Derivat***			0			
Obligationsslån och räntefonder totalt	503		641		-7	0
Stater	122		200		1	
Inflationslänkade obligationslån						
Investment Grade	319		388		-7	0
Tillväxtmarknader och High Yield	21		23		-1	
Strukturerade placeringar****	42		30			
Totalt	550		684		-7	0

Inkluderar inte penningmarknadsplaceringar, placeringar i konvertibla skuldebrevslån.

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

***** Löpande avkastning som dragits av från den totala avkastningen från likvida ränteplaceringar exkl. Penningmarknad och avkastningen på ränterörelsen i relation till EUR-swap-kurvan.

***** Total avkastning med direkta kreditriskderivat. Metoden lämpar sig inte för strukturerade placeringar.

Not 83. SBR 2-placeringars kreditrisk

	31.12.2022		31.12.2021		Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisken	
	Verkligt värde, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Placeringar, förändring*****	Kreditderivat, förändring*****
Exponeringar för kreditrisker						
Penningmarknaden totalt	106		65			
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	106		65			
Derivat***			0			
Obligationslån och räntefonder totalt	1 168		1 585		-11	0
Stater	390		612		2	
Inflationslänkade obligationslån						
Investment Grade	636		826		-13	0
Tillväxtmarknader och High Yield	1				0	
Strukturerade placeringar****	141		147			
Totalt	1 274		1 650			

Inkluderar inte penningmarknadsplaceringar, placeringar i konvertibla skuldebrevslån.

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

***** Löpande avkastning som dragits av från den totala avkastningen från likvida räntepaceringar exkl. Penningmarknad och avkastningen på ränterörelsen i relation till EUR-swap-kurvan.

***** Total avkastning med direkta kreditriskderivat. Metoden lämpar sig inte för strukturerade placeringar.

Övriga noter

Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter

OP Gruppens struktur

I bilden invid beskrivs OP Gruppens struktur. Medlemsandelsbankerna bildar gruppens redovisningstekniska moderföretag. I OP Gruppen konsolideras utöver medlemsandelsbankerna också medlemsandelsbankernas viktigaste dotterbolag samt centralinstitutet OP Andelslag, dess dotterföretag, intresseföretag och olika samarbetsarrangemang.

OP Gruppens affärsrörelsestruktur

Förändringar i dotterföretag och strukturerade företag under räkenskapsperioden

Pohjola Försäkring Ab har sålt hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Företagsaffären offentliggjordes 2.7.2021. Den nettoskuld fria köpesumman var 32 miljoner euro. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) godkände företagsaffären 14.1.2022. Pohjola Sjukhus övergick i Pihlajalinnas ägo 1.2.2022.

Betydande dotterföretag som har konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2022

OP Gruppens betydande dotterföretag är sådana bolag, vars verksamhet kräver verksamhetstillstånd och andra företag som har central betydelse med hänsyn till affärsrörelsen. Alla betydande dotterföretag som konsolideras i koncernen är helägda, dvs. för deras del finns inga betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Företag	Hemort	Innehav, %	Andel av röstetalet, %
OP Andelslag	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Bostadslånebanken Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Livförsäkrings Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP Detaljkunder Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Fondbolaget Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Pivo Wallet Oy	Helsingfors	100,0	100,0
OP Företagsbanken Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP Kiinteistösiointus Oy	Helsingfors	100,0	100,0
OP Kapitalförvaltning Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Försäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP Säilytys Oy	Helsingfors	100,0	100,0

I OP Gruppens bokslut konsolideras som dotterbolag dessutom 34 (40) OP Hem. OP Hem erbjuder förmedling av fastigheter och bostäder samt disponenttjänster och de är dotterbolag som ägs till 100%. Utöver OP Hem har konsoliderats 26 (26) andra dotterföretag.

Medlemsandelsbankerna i OP Gruppens tekniska moderbolag 2022

Bankens namn	Omslutning 31.12.2022, mn €	Kapital- täckning 31.12.2022, %	Verkställande direktör 31.12.2022
Alajärven Op	399	40,5	Markku Pelkonen
Ala-Satakunnan Op	337	47,4	Jari Katila
Alavieskan Op	99	29,0	Antero Alahautala
Sydänmaan Op	479	42,1	Juha Mäki
Andelsbanken för Åland	673	24,4	Johnny Nordqvist
Andelsbanken Raseborg	533	25,8	Mats Enberg
Etelä-Hämeen Op	2269	36,6	Mika Helin
Etelä-Karjalan Op	2377	37,9	Petri Krohns
Etelä-Pirkanmaan Op	885	33,3	Juha Luomala
Etelä-Pohjanmaan Op	1721	27,7	Olli Tarkkanen
Euran Op	317	49,4	Timo Viitanen
Haapamaen Seudun Op	81	47,3	Hannu Petjoi
Hailuodon Op	62	34,1	Jani Isomaa
Humppilan-Metsämaan Op	113	46,3	Jari Salokangas
Janakkalan Op	513	47,7	Mikko Suutari
Jokilaaksojen Op	491	31,5	Juha Pajumaa
Jokioisten Op	161	31,4	Ville Aarnio
Joki-Pohjanmaan Op	462	30,1	Markku Niskala
Jämsän Seudun Op	427	60,4	Kari Mäkelä
Järvi-Hämeen Op	602	43,1	Teemu Sarhemia
Kainuun Op	1179	39,1	Teuvo Perätalo
Kangasalan Seudun Op	685	34,0	Jyrki Turtiainen
Kangasniemen Op	233	51,1	Seppo Laurila
Kemin Seudun Op	506	41,6	Heikki Palosaari
Kerimäen Op	109	46,5	Sakari Kangas
Keski-Pohjanmaan Op	1785	29,4	Jyrki Rantala

Keski-Suomen Op	4374	31,5	Pasi Sorri
Kiteen Seudun Op	420	59,6	Jani Pakarinen
Koitin-Pertunmaan Op	97	56,3	Jorma Somero
Korpilahden Op	123	37,8	Tuomas Uppsala
Korsnäs Andelsbank	167	44,5	Ann-Cathrine Koski
Kronoby Andelsbank	169	38,6	Kaj Nylund
Kuhmon Op	275	53,5	Martti Pulkkinen
Kuortaneen Op	91	32,8	Suvi-Katariina Kangastie
Kuusamon Op	346	30,9	Kari Kivelä
Kymenlaakson Op	2437	38,4	Juha Korhonen
Laihian Op	136	31,1	Markku Jaatinen
Lapin Op	127	38,5	Juha Teerialho
Lehtimäen Op	89	23,2	Veli-Jussi Haapala
Lemin Op	113	26,6	Petteri Mattila
Limingan Op	163	26,2	Petteri Juusola
Liperin Op	299	32,9	Jukka Asikainen
Lounaismaan Op	2196	35,1	Jouni Hautala
Lounaisrannikon Op	919	27,1	Sami Peura
Lounais-Suomen Op	838	46,1	Leena Nikula
Luumäen Op	132	56,5	Tiina Pesonen
Länsi-Kymen Op	702	28,7	Saila Rosas
Länsi-Suomen Op	3837	40,8	Matti Kiuru
Maaningan Op	204	34,7	Ari Väänänen
Mouhijärven Op	109	32,4	Kirsi Soltin
Multian Op	103	44,5	Arto Laitinen
Nagu Andelsbank	109	20,2	Alice Björklöf
Nakkila-Luvian Op	329	37,4	Jussi Kuvaja
Niinijokivarren Op	89	65,8	Kaisa Markula
Nilakan Seudun Op	231	35,3	Eeva Karppinen
Op Harjuseutu	167	49,4	Sanna Metsänranta
Op Vakka-Auranmaa	1113	41,7	Lasse Vehviläinen
Oulun Op	4853	25,0	Keijo Posio
Outokummun Op	206	55,0	Ari Karhapää
Paltamon Op	92	46,2	Maarit Korpinen
Pedersörenejdens Andelsbank	624	27,9	Agneta Ström-Hakala
Petäjäveden Op	121	43,9	Jaako Ylitalo
Pohjois-Hämeen Op	641	34,7	Pertti Pyykkö
Pohjois-Karjalan Op	2236	31,7	Jaana Reimasto-Heiskanen
Pohjois-Savon Op	4230	34,5	Mikko Vepsäläinen
Pohjolan Op	2048	28,7	Mikko Kokkonen
Polvijärven Op	185	47,3	Ari Noponen
Posion Op	157	51,3	Vesa Jurmu
Pudasjärven Op	281	46,2	Pertti Purola
Pulkkilan Op	60	42,1	Marja Hyvärinen
Punkalaitumen Op	114	56,5	Petri Antila
Purmo Andelsbank	54	26,1	Tony Hellman
Päijät-Hämeen Op	2197	24,7	Mika Kivimäki
Raahentienoon Op	834	40,8	Kalle Arvio
Rantasalmen Op	172	36,7	Jaana Vänskä
Rautalammin Op	95	36,1	Esko-Pekka Markkanen
Riistaveden Op	162	22,4	Ismo Salmela
Rymättylän Op	96	31,8	Mikko Pajola
Rääkkylän Op	101	44,4	Heli Silvennoinen
Sallan Op	121	41,5	Jaakko Ovaskainen
Satapirkan Op	1548	42,2	Olli Näsi
Savitaipaleen Op	151	49,6	Samppa Oksanen
Siikajoen Op	76	27,0	Petri Mattila

Siikalatvan Op	110	33,1	Jarmo Pistemaa
Suomenselän Op	1176	35,7	Mika Korkia-Aho
Suur-Savon Op	3057	36,7	Jari Himanen
Taivalkosken Op	118	29,8	Piia Mourujärvi
Tampereen Seudun Op	5743	24,0	Jani Vilpponen
Tervolan Op	102	33,9	Jussi Kuittinen
Tervon Op	80	26,2	Jani Kääriäinen
Tornion Op	438	29,5	Terhi Kuivila
Turun Seudun Op	5068	22,1	Petteri Rinne
Tuusniemen Op	183	30,5	Esa Simanainen
Tyrnävän Op	140	22,8	Antto Joutsiniemi
Utajärven Op	256	37,6	Terttu Hagelin
Uudenmaan Op	22095	17,1	Olli Lehtilä
Vaara-Karjalan Op	564	43,7	Raili Hyvönen
Vasa Andelsbank	1333	22,7	Ulf Nylund
Vehmersalmen Op	132	30,8	Petri Tyllinen
Vesannon Op	105	37,3	Sami Vuorenmaa
Vimpelin Op	115	41,0	Matti Mäkinen
Ylitornion Op	133	46,8	Laura Harju-Autti
Ylä-Kainuun Op	356	35,5	Eija Sipola
Yläneen Op	86	48,7	Heikki Eskola
Ylä-Pirkanmaan Op	561	29,9	Leena Selkee
Ylä-Savon Op	604	43,6	Mikko Paananen
Ylä-Uudenmaan Op	378	38,3	Mikko Purmonen
Ypäjän Op	92	44,8	Kirsi-Marja Hiidensalo

Strukturerade företag som har konsoliderats i koncernbokslutet

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. I OP Gruppens bokslut konsolideras 2 (2) fastighetsfonder. Fonderna har klassificerats som strukturerade företag, eftersom OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Till de här fonderna anknyter också de innehav utan bestämmande inflytande som är mest betydelsefulla med hänsyn till gruppen.

I tabellen nedan redovisas de strukturerade företag som har ett betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Namn	Hemort	Huvudsaklig bransch	Innehav utan bestämmande inflytande, %		
			Innehav, % 2022	Innehav, % 2021	Innehav utan bestämmande inflytande, %
Real Estate Funds of Funds II Ky	Helsingfors	Fastighetsfond	27,8	27,8	72,3

Sammanfattning av finansiell information om dotterföretag med väsentliga innehav utan bestämmande inflytande

I tabellen nedan presenteras en sammanfattning med finansiell information om de dotterföretag som med hänsyn till OP Gruppen har ett väsentligt innehav utan bestämmande inflytande. Den finansiella informationen motsvarar de siffror som redovisas i dotterföretagens bokslut, i vilka gjorts justeringar av bl.a. verkligt värde för att siffrorna ska motsvara OP Gruppens redovisningsprinciper. Siffrorna anges före eliminering av interna affärstransaktioner.

Sammanfattning av balansräkningen

Mn €	Real Estate Fund of Funds II Ky	
	2022	2021
Likvida medel	0	0
Placeringar	2	3
Övriga tillgångar	1	1
Tillgångar totalt	3	4
Övriga skulder	-1	-1
Skulder totalt	-1	-1
Nettotillgångar	5	5
Akkumulerade innehav utan bestämmande inflytande	3	4

Sammanfattning av rapport över totalresultat

Omsättning	-1	-1
Vinst eller förlust från kvarvarande verksamheter efter skatt	0	0
Totalresultat	0	0
Totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	0	0
Vinstandelar betalda till innehav utan bestämmande inflytande	0	0

Sammanfattning av kassaflöden

Nettokassaflöde från affärsrörelsen	0	1
Nettokassaflöde för investeringar		
Nettokassaflöde för finansiering	0	-1
Nettoförändring i likvida medel	0	0
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	0	0
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	0	0

Gemensamma verksamheter

I OP Gruppens bokslut konsolideras cirka 647 (712) fastighetsbolag som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter som motsvarar OP Gruppens innehav. Klassificeringen av gemensamma verksamheter har gjorts i enlighet med affärsrörelsens art även om OP Gruppen har bestämmande inflytande i en del av fastighetsbolagen. Aktierna i fastighetsbolagen berättigar till att besitta vissa lägenheter, av vilka en del är i OP Gruppens eget bruk. Varje delägare i ett ömsesidigt fastighetsbolag ansvarar för sin andel av bolagets lån. Av de här gemensamma verksamheterna utgör en del OP Gruppens kontorsnät i Finland och de ingår i balansräkningen i immateriella tillgångar i not 25. De övriga fastighetsbolagen är förvaltningsfastigheter och de ingår i not 21.

Sammanfattning av effekten på balansräkningen av konsolideringen av gemensamma verksamheter

Mn €	2022	2021
Rörelsefastigheter	111	88
Förvaltningsfastigheter	561	724
Tillgångar totalt	672	812
Skulder totalt	3	3

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2022

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Hämeenkivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	56,9
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
As Oy Lappeenrannan Mariankulma	Villmanstrand	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2021

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Hämeenkivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	56,9
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
As Oy Lappeenrannan Mariankulma	Villmanstrand	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänförs till dem.

Andelar i icke konsoliderade strukturerade företag

OP-fonderna förvaltas av OP-Fondbolaget Ab som ingår i OP Gruppen. OP-Fondbolaget Ab anlitar OP Kapitalförvaltning Ab som portföljförvaltare för många av de fonder som bolaget förvaltar. Dessutom förvaltar OP Kiinteistösiioitus Oy, som ingår i gruppen, flera fastighetsfonder. I de flesta fonder styr förvaltningsbolaget betydande funktioner genom att fatta placeringsbeslut i enlighet med fondens stadgar. OP Gruppens företag har inte sådana innehav i övriga av ovan nämnda företag förvaltade fonder som exponerar gruppen betydligt för objektets rörliga avkastning och som därmed medför en konsolideringsskyldighet.

OP Gruppen får för icke konsoliderade fonder förvaltningsprovisionsintäkter som ingår bland provisionsintäkterna i resultaträkningen. Dessutom får OP Gruppen i egenskap av placerare intäkter från icke konsoliderade fonder som bokförts bland nettointäkter från placeringsverksamhet beroende på den balanspost som placeringarna har bokförts på i balansräkningen.

OP Gruppens placeringar i OP-fonder och i OP Kiinteistösiioitus Oy:s fonder har redovisats i balansräkningen bland investeringstillgångar. OP Gruppens förlustrisk avgränsar sig till placeringens balansvärde. Placeringarna i fonder som förvaltas av OP Gruppen uppgick 31.12.2022 till sammanlagt 244 miljoner euro (234).

Not 85. Ländervisa uppgifter

OP Gruppen verkar huvudsakligen i Finland. OP Företagsbanken Abp har emellertid filialer som bedriver bankrörelse och finansiell verksamhet i Estland, Lettland och Litauen. OP Företagsbanken Abp:s styrelse godkände 10.2.2021 en fusionsplan, enligt vilken dotterföretagen i Baltikum OP Finance AS (Estland), OP Finance SIA (Lettland) och AB OP Finance (Litauen) fusioneras med sitt moderföretag OP Företagsbanken Abp 31.10.2021 genom en gränsöverskridande fusion.

2022

Namn	Hemort
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	filial Estland
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	filial Lettland
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	filial Litauen

Uppgifter om finansiell ställning 31.12.2022, mn €	Estland	Lettland	Litauen	Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	19	18	30	67
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	6	5	14	25
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	1	0	3	4
Antal anställda totalt i personarbetsår	39	37	44	120

2021

Namn	Hemort
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	filial Estland
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	filial Lettland
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	filial Litauen

Uppgifter om finansiell ställning 31.12.2021, mn €	Estland	Lettland	Litauen	Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	16	19	21	56
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	4	10	9	23
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	2	1	2	5
Antal anställda totalt i personarbetsår	38	35	43	115

Not 86. Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till nyckelpersonerna i ledande ställning i OP Gruppen räknas OP Gruppens chefsdirektör, OP Andelslags direktionsledamöter och direktörer som rapporterar direkt till chefsdirektören, OP Andelslags styrelseordförande, styrelseledamöter i styrelsen samt ledamöterna och i förvaltningsrådet. Till närstående till en nyckelperson i ledande ställning räknas också bolag, i vilka en nyckelperson i ledande ställning eller en nära familjemedlem till sådan har bestämmande inflytande. Övriga närstående företag är OP Gruppens personalfond och OP-Eläkesätiö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Affärstransaktioner mellan OP Grupp och dotterföretag som hör till dess närstående har eliminerats vid koncernkonsolideringen, och de ingår inte i siffrorna i den här noten.

Närståendetransaktioner 2022

Tusen euro	Nyckelpersoner i ledande ställning		
	Intresseföretag		Övriga
Krediter	110 233	16 285	
Inlåning	3 936	10 720	32 856
Ränteintäkter	1 333	146	
Räntekostnader	142	8	36
Premieintäkter		62	6 073
Provisionsintäkter	1	30	
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden		5 209	
Närståendeinnehav			
Antalet andelar, st.		240	

Närståendetransaktioner 2021

Tusen euro	Nyckelpersoner i ledande ställning		
	Intresseföretag		Övriga
Krediter	110 244	16 410	
Inlåning	6 554	8 022	32 118
Ränteintäkter	1 454	88	0
Räntekostnader		5	0
Premieintäkter		56	7 928
Provisionsintäkter	1	7	0
Provisionskostnader		1	
Nedskrivningar av krediter	6		
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden		5 763	
Närståendeinnehav			
Antalet andelar, st.		219	

Ersättningar till nyckelpersoner i ledande ställning

Centralinstitutet OP Andelslag har en styrelse som består av chefdirektören under dennas anställningstid och 9–13 övriga ledamöter som väljs av förvaltningsrådet. Styrelsen väljer årligen inom sig en ordförande och en vice ordförande, som inte kan vara chefdirektören. Chefdirektören är verkställande direktör för OP Andelslag.

Direktionen fungerar som centralinstitutets ledningsgrupp och chefdirektörens stöd vid ledningen av centralinstitutet och dess koncern, vid beredningen av strategiska riktlinjer, vid beredningen och verkställandet av betydande eller till sin karaktär principiella operativa ärenden samt vid säkerställandet av att den interna kontrollen fungerar. Till direktionen hör utöver chefdirektören direktörer som är underställda chefdirektören. Till direktionen hör för närvarande utöver chefdirektören sju övriga ledamöter. Till nyckelpersoner i ledande ställning räknas också tre direktörer som rapporterar direkt till chefdirektören.

Uppsägningstiden för OP Gruppens chefdirektör, övriga ledamöter och ersättaren vid OP Andelslags direktion samt för arbetsgivaren är 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtalet betalas utöver lön för uppsägningstid till chefdirektören en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader samt till övriga ledamöter och ersättaren en summa som motsvarar penninglönen för högst 6 månader.

Chefdirektörens pensionsålder är 65 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionsplaner. Chefdirektören omfattas av ett tilläggs pensionskydd från pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö. Den intjänade pensionen hos stiftelsen kan betalas ut också före pensionsåldern enligt stadgarna som s.k. fribrevspension, om anställningen hos OP Gruppen upphör. Kostnaderna för chefdirektörens tilläggs pensionsförsäkring i enlighet med IAS19 var 326 000 euro (298 000). Styrelseledamöternas arvoden omfattas av ArPL. För styrelseledamöterna har inte ingåtts några tilläggs pensionsförbindelser.

Pensionsåldern för de direktionsledamöter som börjat före 2018 är 63 år. Pensionsåldern för de direktionsledamöter som börjat 2018 motsvarar den lägsta pensionsåldern enligt ArPL. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionsplaner. OP Gruppens pensionsplaner beskrivs närmare i not 34 i bokslutet.

Tusen euro	2022	2021
Avgiftsbestämda pensionskostnader enligt ArPL	1 678	1 519
IFRS-kostnad för frivilliga tilläggs pensioner	481	577
Pensionsåtagande för frivilliga tilläggs pensioner	8 643	13 124
Avgiftsbestämda tilläggs pensionskostnader	411	336

De avgiftsbestämda pensionskostnaderna enligt ArPL omfattar arbetstagarens och arbetstagarens andelar.

Not 87. Händelser efter räkenskapsperioden

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023. Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget. Vid kalkyleringen enligt konglomeratlagen används Solvens II-värderingar, varför kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen inte påverkades av att standarden började tillämpas. Närmare information om ibruktagningen av standarden IFRS 17 finns i not 3 i bokslutet.

Bokslutsutlåtande

Vi har godkänt verksamhetsberättelsen och det konsoliderade bokslutet för den ekonomiska helhet som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, OP Gruppen, för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2022. Verksamhetsberättelsen och bokslutet föreläggs och delges OP Andelslags ordinarie andelsstämma.

Helsingfors den 1 mars 2023

OP Andelslags styrelse

Jaakko Pehkonen
Styrelseordförande

Timo Ritakallio
OP Gruppens chefdirektör

Jarna Heinonen

Jari Himanen

Kati Levoranta

Pekka Loikkanen

Tero Ojanperä

Riitta Palomäki

Petri Sahlström

Olli Tarkkanen

Mervi Väisänen

Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts en revisionsberättelse.

Helsingfors den 2 mars 2023

KPMG Oy Ab
Revisionsammanslutning

Juha-Pekka Mylén
CGR

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungligt finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

Revisionsberättelse

Till OP Andelslags medlemmar

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av konsoliderade bokslutet för den i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker avsedda sammanslutningen av OP Gruppen för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2022. Bokslutet omfattar OP Gruppens konsoliderade balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultatet, rapport över förändringarna i eget kapital, rapport över kassaflöden och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper.

Enligt vår uppfattning ger det konsoliderade bokslutet en rättvisande bild av OP Gruppens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport gällande OP Andelslags -koncernen som överlämnats till OP Andelslagets styrelse och revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till de konsoliderade samfund som tillsammans bildar OP Gruppens bokslut enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits samfund tillhörande OP Gruppen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not 12 till OP Gruppens konsoliderade bokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämplande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

För revisionen särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden. De viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2 c är inkluderade i beskrivningarna av för revisionen särskilt betydelsefulla områden nedan.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

FÖR REVISIONEN SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN

HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS I REVISIONEN

Fordringar på kunder - värdering (bokslutets noter 1, 13, 20 och 37)

Fordringar på kunder totalt 98,5 miljarder euro är den mest väsentliga balansposten i OP Gruppens bokslut och utgör 56 % av balansomslutningen.

I beräkningen för förväntade kreditförluster (ECL) enligt IFRS 9 *Finansiella instrument* - standarden används antaganden, uppskattningar och ledningens bedömningar som hänför sig till bland annat sannolikheten och beloppet av förväntade kreditförluster samt definitionen av betydande ökning i kreditrisken.

De indirekta effekterna av kriget i Ukraina, inflationen, uppgången av räntorna tillsammans med de försvagade ekonomiska utsikterna kan öka kreditrisken och realiseras som ökning av förväntade kreditförluster.

Beräkningsparametrarna för förväntade kreditförluster uppdateras och preciseras på basen av hur kreditrisken utvecklats, beräkningsprocessens validering och utveckling samt regelverksförändringar och -krav.

Till följd av fordringarnas betydande balansvärde, de i värderingen använda beräkningsmodellernas komplexitet samt ledningens bedömningar är värderingen av fordringar ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har bedömt hur anvisningarna gällande kreditgivning har följts och utvärderat hanteringen av kreditrisken samt kontroller och principer hänförliga till bokföring och övervakning av fordringar i samfunden i OP Andelslagskoncernen.

Vi har utvärderat kalkylmetoderna för de förväntade kreditförlusterna och i beräkningen använda centrala antaganden samt testat kontroller hänförliga till beräkningsprocessen för förväntade kreditförluster och kreditriskmodellerna.

Granskningens mest centrala delområden har varit de mest betydande faktorerna inom ECL-beräkningen som förutsätter ledningens bedömning, de kassflödesbaserade ECL-beräkningar som baserar sig på specialistbedömningar samt omräkning av för de mest centrala ECL-modellerna och känslighetsanalyser.

Vi har även utvärderat grunden för de tillfälliga extra avsättningar som baserar sig på ledningens bedömning (management overlay).

KPMGs IFRS- och finansieringsspecialister har deltagit i granskningen.

Vi har också bett separata utlåtanden av revisorerna för de övriga samfund som konsolideras i OP Gruppen om att man i samfunden som konsolideras har följt de instruktioner som OP Andelslaget har givit gällande finansieringsprocessen.

Härutöver har vi utvärderat sakligheten av OP Gruppens bokslutsnoter gällande fordringar och förväntade kreditförluster.

Värdering av finansiella tillgångar och derivatinstrument (bokslutets noter 1, 8, 19, 21 och 37)

Balansvärdet på finansiella tillgångar uppgår till 20,8 miljarder euro och innehåller främst placeringar som redovisas till verkligt värde. Värdet på derivatinstrument under tillgångar uppgår till 4,1 miljarder euro och derivatinstrument under skulder till 4,4 miljarder euro och innehåller derivat för handel och säkringsändamål. Derivatinstrument värderas till verkligt värde i bokslutet.

Det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs på basen av prisnoteringar på fungerande marknader eller basen av OP Gruppens egna värderingsmodeller då tillgång till marknadsnoteringar inte finns. Fastställandet av verkligt värde på finansiella tillgångar och derivatinstrument inkluderar bedömning, speciellt gällande de instrument för vilka det inte finns offentliga marknadsnoteringar att tillgå. Värderingen av riskkapitalfonder och fastighetsplaceringar kan dessutom inkludera en tidsfördröjning.

Då värdet på finansiella tillgångar och derivatpositionerna är betydande och värderingen av illikvida placeringar inkluderar ledningens bedömningar har värderingen av ifrågavarande poster definierats som ett för revisionen särskilt betydelsefullt område.

Vi har utvärderat sakligheten av OP Gruppens bokslutsprinciper och värderingsmetoder samt testat bokföringen och värderingen av finansiella tillgångar och derivatinstrument.

Vi har bedömt den redovisningsmässiga behandlingen och värderingsprocessen av derivatinstrument i förhållande till kraven i IFRS standarderna.

I samband med bokslutsgranskningen har vi jämfört de för finansiella tillgångar och derivatinstrument använda verkliga värdena med marknadsnoteringar och övriga externa priskällor, bedömt riktigheten av basadata som använts vid värderingen samt rimligheten av använda antaganden och bedömningar.

Vi har även fördjupat oss i de nedskrivningsprinciper och -metoder OP Gruppen tillämpat för finansiella tillgångar.

KPMGs IFRS- och finansieringsspecialister har deltagit i granskningen.

Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna för finansiella tillgångar och derivatinstrument.

Försäkringsskuld (bokslutets noter 1, 6 och 31)

Försäkringsskulden i OP Gruppens balansräkning uppgår till 7,6 miljarder euro och den fastställs med hjälp av olika försäkringstekniska antaganden och beräkningsmetoder.

Beräkningen av försäkringsskulden baserar sig på kombinerad information från flera olika informationssystem. Databaserna är omfattande och systemen behandlar stora mängder data.

Försäkringsskuldens ränterisk hanteras med hjälp av derivat- och ränteinstrument vilka i bokslutet värderas till verkligt värde.

Våra granskningsåtgärder har innefattat en bedömning av principerna för bokföring och beräkning av försäkringsskulden. Våra aktuarieexperter har utvärderat sakligheten av de antaganden och beräkningsmetoder som använts vid beräkningen av försäkringsskulden.

Vi har bedömt försäkringsskuldens processer för intern kontroll och riktigheten av basdata som används vid beräkningen av försäkringsskulden samt sambandet mellan beräkningen av försäkringsskuld och bokföring.

Diskonteringsräntan för den pensionsrelaterade försäkringsskulden har höjts under räkenskapsåret. På grund av förändringen har försäkringsskulden minskat.

På grund av försäkringsskuldens väsentlighet och de komplicerade försäkringstekniska beräkningsmodellerna förknippade med fastställandet av skulden har försäkringsskulden definierats som ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har utvärderat principerna för försäkringsskuldens räntesäkningar, marknadsmässiga värdering samt sakligheten av de skyddande derivatinstrumentens redovisning.

Härtill har vi utvärderat grunderna för den under räkenskapsåret i skadeförsäkringsbolaget genomförda höjningen av diskonteringsräntan och härtillhörande värdeförändring av försäkringsskuldens räntekomplettering samt utvärderat den redovisningsmässiga behandlingen.

Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna hänförliga till försäkringsskulden.

Den finansiella rapporteringens kontrollomgivning och informationssystem

---

De för bokslutets uppgörande viktigaste funktionerna inom OP Gruppen är beroende av informationsteknologi. Informationssystemens roll är central för såväl kontinuitets- och incidenthantering som för säkerställande av en korrekt finansiell rapportering. Den till den finansiella rapporteringen hänförliga systemomgivningen och enskilda IT-systems applikationskontroller har en avgörande betydelse för revisionens inriktning.

Då det konsoliderade bokslutet för OP Gruppen baserar sig på ett stort antal informationsflöden från en mångfald av IT-system har vi definierat den finansiella rapporteringens systemomgivning som ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har bildat oss en uppfattning om de informationssystem och kontrollomgivningen som är förknippade med den finansiella rapporteringen. Vi har testat funktionen av kontrollerna för den finansiella rapporteringen.

Granskningen har likaså omfattat övervakningen och hanteringen av centrala informations- och transaktionsflöden, användarrättigheter, förändringshantering och systemens gränssnitt samt utlagd IT verksamhet.

Granskningsåtgärderna har i betydande grad omfattat substansgranskning samt data-analyser för den finansiella rapporteringens olika delområden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att det konsoliderade bokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU på det sätt som närmare beskrivs i noterna till bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av OP Gruppens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om

fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera OP Gruppen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionsssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av OP Gruppens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om OP Gruppens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett OP Gruppen inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom OP Gruppen för att göra ett uttalande avseende OP Gruppens konsoliderade bokslut. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.
- Revisionen av OP Gruppens konsoliderade bokslut baserar sig på OP Andelslags -koncernens och medlemsbankernas bokslut och revisionsberättelser som avgetts för OP Gruppens konsoliderade bokslut.

Vi kommunicerar med OP Andelslagets förvaltningsorgan avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också OP Andelslagets förvaltningsorgan med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med OP Andelslagets förvaltningsorgan fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av OP Andelslags andelsstämma vald revisor från 2002 oavbrutet i 21 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 2 mars 2023

KPMG OY AB

JUHA-PEKKA MYLÉN

CGR